

VARKAUDEN KAUPUNKI TILINPÄÄTÖS 2022

Kaupunginhallitus 27.3.2023 § 67
Kaupunginvaltuusto 5.6.2023 § 30

SISÄLLYSLUETTELO

1 TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TALOUDESSA JA TOIMINNASSA	4
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	4
1.1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
1.1.3 Olennot muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	16
1.1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	19
1.1.5 Henkilöstö	25
1.1.6 Ympäristötekijät	30
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	31
1.2 SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	32
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	35
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen (ulkoiset erät)	35
1.3.2 Toiminnan rahoitus	50
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	55
1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT	59
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	60
1.7 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	70
1.8 TILINPÄÄTÖKSEN TULOKSEN KÄSITTELY	70
2 TOIMINNAN JA TALOUDEN TOTEUTUMINEN	71
2.1 TALOUSARVION TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	71
2.1.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	71
2.1.2 KAUPUNGINVALTUUSTO	71
2.1.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA	72
2.1.4 KAUPUNGINHALLITUS	73
2.1.5 KONSERNIPALVELUT	77
2.1.6 PERUSTURVALAUTAKUNTA	91
2.1.7 HYVINVOINNIN- JA KASVATUKSEN TOIMIALA	121
2.1.8 TEKNINEN TOIMI	145
2.2 TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU	155
2.2.1 Tuloslaskelman toteutusvertailu	155
2.2.2 Rahoituslaskelman toteutusvertailu	157
2.2.3 Investointien toteutusvertailu	158
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	170
3.1 TULOSLASKELMA	171
3.2 RAHOITUSLASKELMA	172
3.3 TASE 31.12.2022	173
3.4 KONSERNIN TULOSLASKELMA	175
3.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	176

3.6 KONSERNITASE 31.12.2022	177
4 LIITETIEDOT	179
4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	180
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat liitetiedot	180
4.2 TULOSLASKELMAN LIITTEET	183
4.3 TASEEN LIITETIEDOT	186
4.4 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	197
5 TYTÄRYHTEISÖJEN TALOUDEN JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	200
5.1 Wartalo Kodit Oy	201
5.2 Varkauden Aluelämpö Oy	203
5.3 Navitas Kehitys Oy	205
5.4 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	207
5.5 Varkauden Taitotalo Oy	209
5.6 Keski-Savon Vesi Oy	211
5.7 Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus	213
5.8 Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy	215
6 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	218
6.1 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	219
7 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	222
7.1 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	223
8 LUETTELOT JA SELVITYKSET	225
8.1 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA	226
8.2 TILINPÄÄTÖSKAAVIO	228

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TALOUDESSA JA TOIMINNASSA

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2022 oli viimevuosien tapaan kunnille työntäyteinen ja kiireinen vuosi. Vuoden aikana toimeenpantiin aiemmin linjattuja uudistuksia, kuten sote-uudistusta sekä valmistauduttiin tuleviin muutoksiin kuten TE2024-uudistukseen. Kaupungin pitkän tähtäimen toimintaa linjaava kaupunkistrategian päivitys saatiin myös uuden valtuuston toimesta valmiiksi. Vaikka työmäärä kunnissa on ollut suuri, olemme yhdessä onnistuneet viemään asioita ja uudistuksia linjakkaasti ja tavoitteellisesti eteenpäin. Suuri kiitos kaikille kaupungin eteen töitä tehneille!

Venäjän laajamittainen hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 ravisutti koko maailmaa ja on vaikuttanut historiallisella tavalla myös Suomen turvallisuuspoliittisen keskusteluun. Suomi ja iso osa maailmaa on alusta asti tuominut Venäjän sotilaalliset toimet Ukrainassa. Sodan vaikutukset ovat näkyneet merkittävästi myös Varkauden kaupungin toiminnassa. Varkauteen tuli heti sodan alettua runsaasti sotaa pakelevia ukrainalaisia, joille kaupunki järjesti maahanmuuttoviraston kanssa laaditun kuntamallisopimuksen nojalla palvelut. Vuoden aikana maahanmuuttovirasto myös kilpailutti vastaanottokeskuksia eri puolelle Suomea, joista yksi perustettiin loppuvuodesta 2022 myös Varkauteen. Varkauden kapasiteetti on kuntamallin mukaisissa paikoissa noin 250 henkilölle, jonka lisäksi vastaanottokeskukseen voidaan ottaa vastaan noin 300 pakolaista tai tilapäisen suojelun tarvisijaa.

Sota on vaikuttanut merkittävästi myös globaaliin talouteen. Erityisesti sota on nostanut energian, raaka-aineiden sekä elintarvikkeiden hintoja hyvin nopeasti. Hyödykkeiden hintojen nousu on leikannut erityisesti kotitalouksien, mutta myös yritysten ostovoimaa. Hintojen nousua hillitäkseen kaupunki teki omistajapoliittisen linjaratkaisun syksyllä 2022, jonka mukaan kaupungin omistamissa yhtiöissä, kuten esimerkiksi Varkauden Aluelämpö Oy:ssä ja Keski-Savon Vesi Oy:ssä ei tehty hinnankorotuksia tai tehtiin hyvin maltilliset hinnankorotukset, kuten esimerkiksi Wartalo Kodit Oy:n osalta toimittiin.

Vuoden 2021 aikana nousuun kääntynyt inflaatiokehitys jatkui voimakkaalla nousu-uralla lähes koko 2022 vuoden. Joulukuussa suomen inflaatio oli 9,1 % ja koko euroalueen 9,2 %. Nopeasti nousseen inflaation myötä keskuspankin ovat nostaneet toistuvasti ohjauskorkoja, ja ovat viestineet koronnoston jatkuvan. Ohjauskorkojen nostojen myötä myös lainojen korot ovat nousseet nopeasti, joka aiheuttaa painetta kotitalouksien, yritysten ja julkisen sektorin lainanhoitokuluihin. Varkauden kaupungin lainat on suojattu tilinpäätöshetkellä lähes 70 prosenttisesti. Suojausastetta nostettiin heti vuoden 2022 alussa merkittävästi korkojen ollessa vielä alle yhden prosentin luokkaa (Vuonna 2021 suojausaste oli 54,16 %). Korkeasta suojausasteesta huolimatta pitkään korkealla pysyvät korot tulisivat nostamaan kaupungin lainanhoitokuluja merkittävästi, muodostaen samalla kaupungin taloudenpidon isoimman riskin lähivuosien osalta.

Kaupunkistrategian päivitys saatiin valmiiksi kevään 2022 aikana ja kaupunkistrategian julkilausuma ja brändiuudistus hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 13.6.2022. Strategian toimenpidesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa lokakuussa. Strategian pääteemat ovat *välitä – vaikuta – viihdy*. Pääteemat on muodostettu strategiatyön aikana kerätyn aineiston pohjalta ja ne edustavat niitä arvoja sekä sisältöjä, joita asukkaat nostivat esille strategiatyön yhteydessä. Asukkaiden ajatukset on huomioitu myös uudistetussa brändissä ”*ihan omanlainen warkaus*”, jota työstettiin strategiatyön kanssa rinnakkain ja tehtiin laajassa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Uudella brändillä haluamme korostaa strategian olevan erityisesti koko yhteisön ihan omanlainen suunnitelma, joka antaa luvan kaikille yhteisön jäsenille osallistua kaupunkiyhteisön kehitykseen.

Koronapandemian merkitys kaupungin toiminnassa oli vuoteen 2021 verrattuna vähäisempi. Keväällä 2022 pandemian tilanne helpotti ensin kansallisesti ja myöhemmin myös paikallisesti. Hyvä rokotekattavuus ja uusi oireiltaan lievempi omikronmuunnos mahdollistivat yhteiskunnan asteittaisin palautumisen normaaliin toimintaan. Erityisesti koronatilanne vaikutti kaupungin sijaistarpeisiin, kun koronan seurauksena poissaoloja oli normaalia huomattavasti enemmän. Osittain korona näkyi myös asiakkaiden palvelukokemuksessa, kun useissa kaupungin palveluissa oli käytössä erityisjärjestelyjä.

Sote-uudistuksen toimeenpanoon liittyvät valmistelut kohdistuivat erityisesti vuodelle 2022. Uudistuksen myötä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämismäärä siirtyivät kunnilta hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lukien. Varkauden osalta uudistuksen seurauksena myös kaupungin aiemmin tuottamat ruoka- ja puhtauspalvelut siirrettiin Servica Oy:n tuotannon piiriin. Sote-uudistuksen seurauksena sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöä siirtyi noin 840 henkilöä hyvinvointialueelle ja ruoka- ja puhtauspalveluhenkilöstöä noin 125 henkilöä Servica Oy:lle. Uudistuksen toimeenpanossa onnistuttiin Pohjois-Savon hyvinvointialueella pääasiassa hyvin, vaikkakin vielä keväällä 2023 on paljon avoimia kysymyksiä.

Taloudellisesti vuosi 2022 toteutui odotetun mukaisesti alijäämäisenä emon osalta ja hieman ylijäämäisenä konsernin osalta. Kaupungin osalta tilikauden tulos oli 1,505 milj. euroa alijäämäinen, ollen noin 1,47 milj. euroa edellisvuotta parempi ja konsernin osalta 1,584 milj. euroa ylijäämäinen. Konsernin osalta tulos heikkeni erityisesti kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen osalta. Kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta oli negatiivinen 1,366 milj. euroa, mutta on kuitenkin 5,040 milj. euroa edellisvuotta parempi. Vuoden 2023 osalta toiminnan ja investointien rahavirran ennakoidaan olevan jo hieman positiivinen. Valtionosuudet toteutuivat ennakoitua paremmin ollen lopulta noin 60 milj. euroa. Valtionosuuksien nousu vaikutti merkittävästi 0,830 milj. euron harkinnanvarainen valtionosuus. Positiivisen yllätyksen vuoden 2022 tilinpäätöslukemiin toi vahva verokehitys, joka oli kokonaisuutena noin 1,85 milj. euroa parempi, kuin mitä talousarviossa arvioitiin, ollen lopulta 85,965 milj. euroa.

Positiivisesti tulokehityksestä huolimatta kaupungin vuosikate heikkeni 7,45 milj. eurosta 5,46 milj. euroon johtuen toimintakulujen merkittävästä kasvusta. Isoin toimintakulujen kasvu nähtiin palveluiden ostoissa, jossa nousua edelliseen vuoteen oli 5,57 milj. euroa / 6,7 %. Suurin muutos oli sosiaali- ja terveystoimen asiakaspalvelujen ostoissa, joissa lisäystä 3,988 milj. euroa / 7,5 %. Lisäksi Aalto hyvinvointikeskuksen ensimmäinen täysi toimintavuosi nosti kiinteistökustannuksia merkittävästi.

Sota Euroopassa, korkoympäristön kiristyminen sekä sote-uudistuksen jälkeinen uusi toimintaympäristö, aiempaa suppeammat tehtävät ja uusi taloudellinen asema asettavat haasteita kaupungin toiminnan järjestämiselle. Tästä huolimatta kaupungissa on vallalla hyvä tulevaisuuden usko ja luottamus Varkauden menestymiseen tulevaisuudessa. Tulevaisuuden usko näkyy hienosti myös lukuisissa Varkautelaisissa yrityksissä, jotka ovat jatkaneet investoimista Varkauteen ja rekrytoivat jatkuvasti uusia osaajia vahvistamaan joukkojaan!

Kiitokset kaikille kaupungin työntekijöille, päättäjille, kuntalaisille, järjestöille sekä elinkeinoelämälle eteenpäin vieneestä vuodesta 2022! Kiitokset myös hyvinvointialueelle ja Servicalle siirtyneille työntekijöille! Jatketaan yhdessä hyvää työtä, välitetään, vaikutetaan ja viihdytään ihan omanlaisessa warkaudessa!

Joonas Hänninen
kaupunginjohtaja

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat 1.1. – 31.12.2022:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, Hartikainen-Herranen Kaisa, KOK
 Kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja, Suhonen Timo, SDP
 Kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja, Paananen Pasi, PS

Kaupunginvaltuuston kokoonpano 1.1. – 31.12.2022 (43 valtuutettua):**Suomen****Sosialidemokraattinen Puolue (16)**

Alanen Heikki
 Brandt Elina
 Hedman Pia
 Ikonen Jaakko
 Junkkarinen-Kosonen Kaisa
 Koikkalainen Raimo
 Koskinen Antti
 Leskinen Juha
 Pulliainen Paula
 Puustinen Jyri
 Pöllänen Tuula
 Saastamoinen Jorma
 Soininen Juha
 Suhonen Timo
 Voutilainen Jukka
 Wallius Timo

Kansallinen Kokoomus (11)

Asikainen Minna
 Elmäci Joel
 Hartikainen-Herranen Kaisa
 Husu Risto
 Hynninen Kati
 Koponen Hilikka
 Lehtonen Heidi
 Pietinen Mervi
 Rothström Markko
 Suna Sassa
 Tuovinen Esa

Vasemmistoliitto (5)

Heiskanen Kari
 Häkkinen Ari
 Semi Matti
 Sundgrén Marja
 Vokkolainen Jenni

Kristillisdemokraatit (2)

Hartikainen Heidi
 Kujanpää Markku

Perussuomalaiset (6)

Grönlund Tiina
 Kiira Jussi
 Natunen Antero
 Paananen Pasi
 Tanninen Jorma
 Tikkanen Jari

Suomen Keskusta (3)

Koponen Olli
 Leväinen Jukka
 Ruuskanen Esko

Kaupunginhallituksen jäsenet (11) 1.1.–31.12.2022:

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Hynninen Kati (KOK)
 1. varapuheenjohtaja Pulliainen Paula (SDP)
 2. varapuheenjohtaja Grönlund Tiina (PS)

Brandt Elina (SDP)
 Soininen Juha (SDP)
 Puustinen Jyri (SDP)
 Häkkinen Ari (VAS)

Husu Risto (KOK)
 Suna Sassa (KOK)
 Koponen Olli (KESK)
 Kiira Jussi (PS)

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut ajalla 1.1.- 31.12.2022 kaupunginjohtaja Joonas Hänninen

Lautakuntien ja jaostojen puheenjohtajisto 1.1. – 31.12.2022:**Elinvoimajaosto**

Puheenjohtaja Hynninen Kati
Varapuheenjohtaja Pulliainen Paula

Tarkastuslautakunta

Puheenjohtaja Koponen Hilikka
Varapuheenjohtaja Ikonen Jaakko

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja Juvonen-Nissinen Toini
Varapuheenjohtaja Puustinen Jyri

Perusturvalautakunta

Puheenjohtaja Rothström Markko
Varapuheenjohtaja Viljakainen Salme

Perusturvalautakunnan yksilöasioiden jaosto

Puheenjohtaja Rothström Markko
Varapuheenjohtaja Viljakainen Salme

Kasvun ja oppimisen lautakunta

Puheenjohtaja Tikkanen Jari
Varapuheenjohtaja Sundgrén Marja

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Puheenjohtaja Pietinen Mervi
Varapuheenjohtaja Hedman Pia

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan seutujaosto

Puheenjohtaja Pietinen Mervi
Varapuheenjohtaja Hedman Pia

Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja Tuovinen Esa
Varapuheenjohtaja Aali Erkki

Teknisen lautakunnan lupajaosto

Puheenjohtaja Reisko Satu
Varapuheenjohtaja Murtomäki Petteri

Vammaisneuvosto

Puheenjohtaja Sarkeala Lea
Varapuheenjohtaja Rossi Sirpa

Vammaisneuvoston edustajat eri toimielimien kokouksissa:

Kaupunginvaltuusto, Sarkeala Lea
Kaupunginhallitus Puustinen Jyri
Kasvun- ja oppimisen lautakunta, Räsänen Katri
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta, Hartikainen Tuula
Tekninen lautakunta Rossi Sirpa

Vanhusneuvosto

Puheenjohtaja Hartikainen-Herranen Kaisa
Varapuheenjohtaja Salo Leena

Vanhusneuvoston edustajat eri toimielimien kokouksissa:

Kaupunginvaltuusto, Salo Leena
Kasvun- ja oppimisen lautakunta, Pöysti Raimo
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta, Hartikainen-Herranen Kaisa
Tekninen lautakunta, Haapanen Petri

Nuorisovaltuusto Wanuva

Puheenjohtaja Pöysti Eve
Varapuheenjohtaja Pöysti Ari

Wanuvalla on läsnäolo- ja puheoikeus Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnassa ja Kasvun- ja oppimisen lautakunnassa. Edustajat on päätetty kuukausikokouksissa.

Varkauden kaupungin tilivelvolliset

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Kaupunginvaltuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimielinten jäsenet ovat. Kuntalain mukaan kunnan toimielimiä ovat valtuuston lisäksi kunnanhallitus, lautakunnat ja johtokunnat, niiden jaostot sekä toimikunnat.

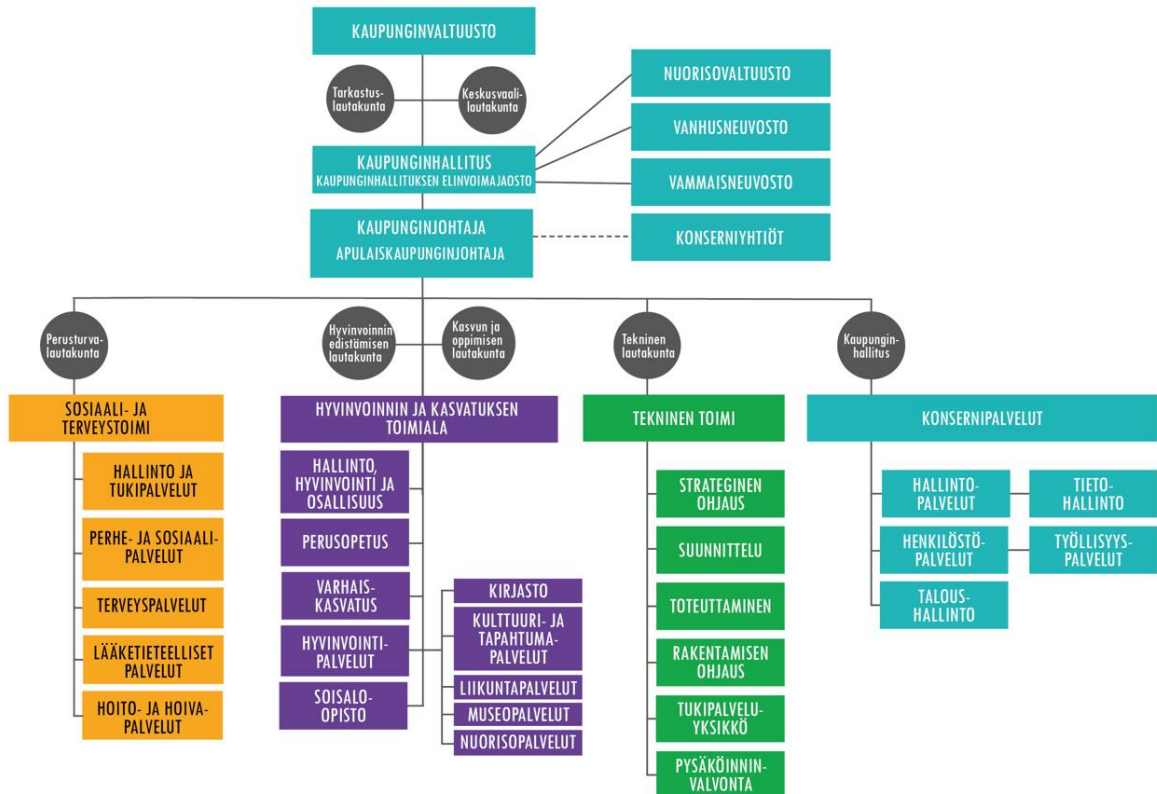
Viranhaltijoiden kohdalla rajanveto on vaikeampaa, koska laissa ei tarkemmin määritellä, ketkä ovat toimielimen tehtäväalueen johtavia viranhaltijoita.

Kaupunginvaltuuston 7.12.2021 § 114 hyväksymän vuoden 2022 talousarvion mukaan tilivelvolliset olivat:

- kaupunginhallituksen jäsenet
- lautakuntien jäsenet
- johtokuntien jäsenet
- toimikuntien jäsenet
- jaostojen jäsenet
- kaupunginjohtaja
- toimialajohtajat
- palvelualuepäälliköt
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- talousjohtaja
- tietohallintojohtaja

Varkauden kaupungin organisaatiokaavio 1.1.–31.12.2022

1.1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Keväällä 2020 alkanut maailman laajuinen koronapandemia jatkui koko vuoden 2021 ja vaikutti vielä vuonna 2022 kuntien talouteen, sillä vuoden 2021 toinen koronapandemian avustus 460 M€ kirjattiin vuodelle 2022 tuloksi. Varkauden kaupungin ko. korona-avustus oli 867 000 €.

Syksyn kuntatalousohjelma ennusti kuntatalouden vuonna 2022 toteutuvan lähes yhtä vahvana kuin vuosina 2020 ja 2021. Investoinnit huomioiden kuntatalous olisi hyvin lähellä tasapainoa, vuosikate viime vuoden hyvällä tasolla ja tilikauden tulos noin 1,5 mrd.€. Parhaat tilikauden tulokset ennakoitiin toteutuvan suurissa kaupungeissa, samoin myös isoimmat investointikulut.

Kuntatalouden toteutumisen ennustelukuihin vaikutti merkittävästi Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) yhtiöittäminen. Myös kertaluonteisten rakennuksiin liittyvien myyntivoittojen arvioidaan nousevan ennätyslukemiin, kun osa kunnista on myynyt sote-kiinteistöjään. Tällaisia luovutustuloja sisältyy mm. Helsingin, Oulun ja Lahden tilikaudentuloksiin.

Kuntatalouden tilaan vaikutti loppuvuoden aikana sosiaali- ja terveystoimeen kohdistuvat kustannuspaineet. Kustannuksia on lisännyt mm. toukokuussa voimaan tulleet uudet virka- ja työehtosopimukset. Lisäksi henkilöstöpula ja sairaanhoitajille maksettava kertaluonteinen koronapalkkio, josta kulut kohdistuvat vuodelle 2022. Lisäksi kustannuksiin on vaikuttanut ostopalvelujen käyttö.

Positiivisimman yllätyksen vuoden 2022 tilinpäätöslukemiin tuo kuitenkin julkisen sektorin vahva verokehitys. Verohallinnon tilastojen mukaan kuntien verotulot lisääntyivät vuonna 2022 noin 1,4 mrd.€. Yksi keskeinen tekijä vahvojen verotilitysten taustalla on hyvä työllisyyskehitys. Kuntien verot ovat kasvaneet niin kunnallisveron, yhteisöveron kuin kiinteistöveron osalta.

Kuntaliiton keräämien vuoden 2022 tilinpäätöksen ennakkotietojen mukaan kuntien toimintatuotot laskivat 1,9 % ja toimintakulut kasvoivat 5,0 %. Toimintakate heikkeni 7,4 %. Vaikka verotulot kasvoivat 5,3 % ja valtionosuudet 6,5 %, niin vuosikate heikkeni edellisvuodesta, mutta kattoi edelleen poistot. Kuntien investoinnit kasvoivat 8 % ja samalla kuntien lainakantakin kasvoi 230 M€.

Sote-uudistukseen liittyen vuoden 2022 aikana monet kunnat myivät sote-kiinteistöjään ja myynneistä muodostuneet myyntivoitot paransivat kuntatalouden vuoden 2022 tulosta lähes 900 M€.

Tilinpäätösarvioiden edellä esitetyt lukuisat poikkeustekijät eivät kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, että kuntien tuottojen ja kulujen epätasapainoa ei ole saatu kuntoon viime vuosien aikana.

Kevään 2023 aikana kuntien em. tilinpäätösarviotiedot tarkentuvat vielä. Vuoden 2022 tilinpäätöksissä kuntien on katettava sairaanhoitopiirien taseeseen kertyneet alijäämät, ennen kuin sosiaali- ja terveystoimi siirtyy hyvinvointialueille. Vuonna 2021 kuntayhtymillä oli taseessa kertynyttä alijäämää noin 117 M€.

Vuonna 2023 kuntien talouteen tulee vaikuttamaan yleinen hintatason nousu, korkotason muutokset, vuosien 2022 ja 2023 palkkaratkaisut sekä korkea energian hinta. Myös poliittiset linjaukset muuttunevat huhtikuun eduskuntavaalien jälkeen uuden eduskunnan ja hallituksen aloitettua työnsä.

Vanhojen veroperusteiden mukaan vuonna 2023 kertyvät verotulot vaikuttavat kuntien talouteen ja parantavat huomattavasti kuntatalouden tilannetta. Vuonna 2024 kuntatalouden ennakoitaan heikkenevän huomattavasti.

Myös Venäjän ja Ukrainan välillä helmikuun lopulla 2022 alkanut aseellinen konflikti aiheuttaa merkittäviä epävarmuustekijöitä maailman talouteen ja sitä kautta Suomen kansantalouteen ja kuntatalouteen. Suomen kuntien tulee jatkaa vuonna 2023 varautumista mahdollisimman laajasti, tulevien vuosien taloushaasteisiin, turvallisuuden parantamiseen ja sotaa pakenevien ukrainalaisten auttamiseen.

Hyvinvointialueiden aloittaminen 1.1.2023 muuttaa kuntatalouden rakennetta todella merkittävästi ja kunnat joutuvat tulevina vuosina sopeuttamaan talouttaan muuttuneen tilanteen mukaisesti. Toki jotkut kunnat pärjäävät hyvin, mutta osa kunnista on vaikeuksissa. Kunnat eriytyvät ja tulevina vuosina joudutaan pohtimaan kuntarakennetta.

(Lähde: Kuntaliitto ja VM talouskatsaukset)

Pohjois-Savon kuntien talouteen hyvinvointialueiden aloitus vaikuttaa monella tapaa. Kuntien toimintakulut laskevat noin 53 % ja toimintatuotot noin 50 %. Valtionosuudet vähenevät huomattavasti. Vuonna 2022 Pohjois-Savon kunnat saivat valtionosuutta lähes 2 700 €/asukas, kun vuonna 2023 valtionosuus on keskimäärin 520 €/asukas.

Vuonna 2023 kuntien verotuloissa ei sote-uudistus näy vielä täysimääräisesti, koska verotuloja kertyy korkeampien veroprosenttien ja jako-osuuksien mukaisesti. Uudistuksen vaikutus näkyy kuntien verotuloissa täysimääräisesti vasta tulevina vuosina. Ennakkotietojen mukaan kunnallisverotulojen arvioidaan laskevan noin 51 % ja yhteisöverotulojen noin 2 %, mutta kiinteistöverotulojen kasvavan noin 7 %.

Pohjois-Savon kuntien vuosikatteen arvioidaan vahvistuvan vuonna 2023, mutta vuosina 2024–2025 vuosikate kääntyy selvään laskuun. 13 kunnassa vuosikate riittää ennakoarvion mukaan kattamaan poistot ja 1 kunta arvio vuosikatteensa jäävän negatiiviseksi. Alijäämää vuodelle 2023 ennakoitiin 6 kuntaa.

Pohjois-Savossa kuntien investoinnit pysyvät korkealla tasolla ja niiden arvioidaan kasvavan noin 13 % vuodesta 2022. Investointien määräksi arvioidaan 207 M€.

Koronaepidemian vaikutukset kuntatalouteen

Vuonna 2022 sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on korvannut kunnille koronaepidemiaan liittyvät testaamisen, rokottamisen ja sairaalahoidon lisäkustannukset valtionavustuksin. Avustuksilla kalettiin lisäksi muita epidemian hoitoon liittyviä lisäkustannuksia ja ne määräytyivät kokonaan laskennallisin perustein.

Avustuksen toimintokohtaiset erät (testaus, rokottaminen ja koronapotilaan hoito) perustuivat toiminnan volyymin kuvaaviin tietoihin sekä laskennallisiin yksikkökorvauksiin.

Maan hallitus on vuoden 2020 budjettiriihen yhteydessä sitoutunut korvaamaan koronaan liittyvät välittömät kustannukset täysimääräisesti niin kauan kuin tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät.

Vuoden 2022 aikana sekä epidemiatilanne että taudin torjuntaan ja hoitoon liittyvät toimet muuttuivat monin tavoin: hybridistrategiaa, kansallista koronatestaus- ja jäljitysstrategia sekä korona-rokotusstrategiaa päivitettiin. Koronaepidemian hoidossa on siirrytty asteittain voimakkaasta valtion ohjauksesta ja poikkeusjärjestelyistä kohti normaalia ja siten, on myös taloudellisten vastuiden jakautumisessa siirryttävä vähitellen normaaliin.

Koronapandemia ei ole heikentänyt kuntataloutta, sillä valtio on tukenut kuntia ja kuntayhtymiä epidemian aikana vuosina 2020–2021 erilaisilla tukitoimilla yhteensä noin 5,0 mrd.€.

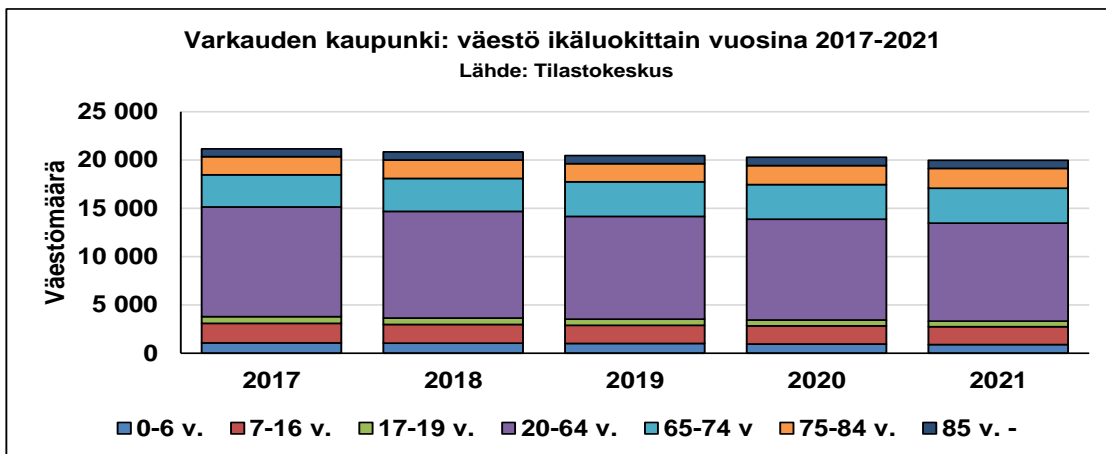
Varkauden väestö ja työllisyys

Varkauden asukasluku

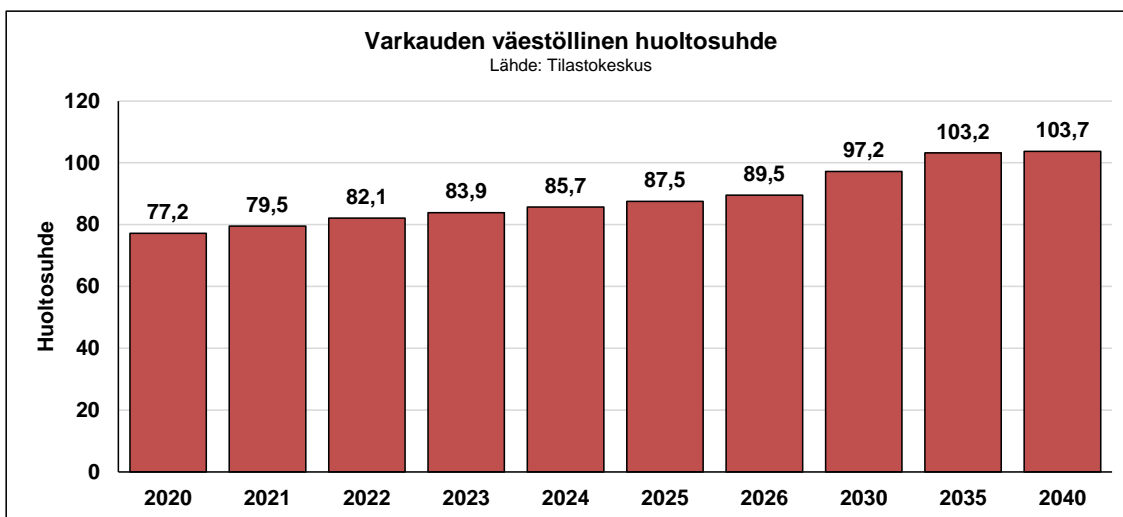
Varkauden asukasluku 31.12.2022 oli ennakkotiedon mukaan 19 764 asukasta. Asukasluvun kokonaisuutos edelliseen vuoteen verrattuna oli -209 asukasta. Vuoden 2021 lopussa vastaava kokonaisuutos oli -305 asukasta.

Vuoden 2022 asukasluvun muutoksesta syntyneiden enemmisyys oli -199 (v. 2021 -225). Syntyneitä oli 121 ja kuolleita 320 hlö, vastaavasti vuonna 2021 syntyneitä oli 114 ja kuolleita 339. Kuntien välinen nettomuutto oli -37 hlö (v. 2021 -103) ja nettomaahanmuutto 32 hlö (v. 2021 33).

Varkauden kaupunki: väestö ikäluokittain vuosille 2017 - 2022								
Lähde: Tilastokeskus								
	0-6 v.	7-16 v.	17-19 v.	20-64 v.	65-74 v	75-84 v.	85 v. -	Yhteensä
2017	1 073	2 009	684	11 365	3 330	1 861	833	21 155
2018	1 047	1 925	656	11 054	3 413	1 898	836	20 829
2019	1 006	1 876	649	10 633	3 576	1 882	841	20 463
2020	954	1 883	604	10 420	3 579	1 973	865	20 278
2021	895	1 837	585	10 148	3 607	2 053	848	19 973
2022	(ennakkotieto)							19 764

Väestöllinen huoltosuhde kuvaa lasten ja vanhusten määrää väestöstä 100 työikäistä kohden. Väestön ikärakenteen muutos tuo haasteita palvelurakenteelle ja rahoitukselle. Väestöllisen huoltosuhteen ennustettiin heikkenevän jonkin verran jo vuonna 2021, mutta merkittävästi huoltosuhde heikkenee vuosien 2025 – 2035 välillä.

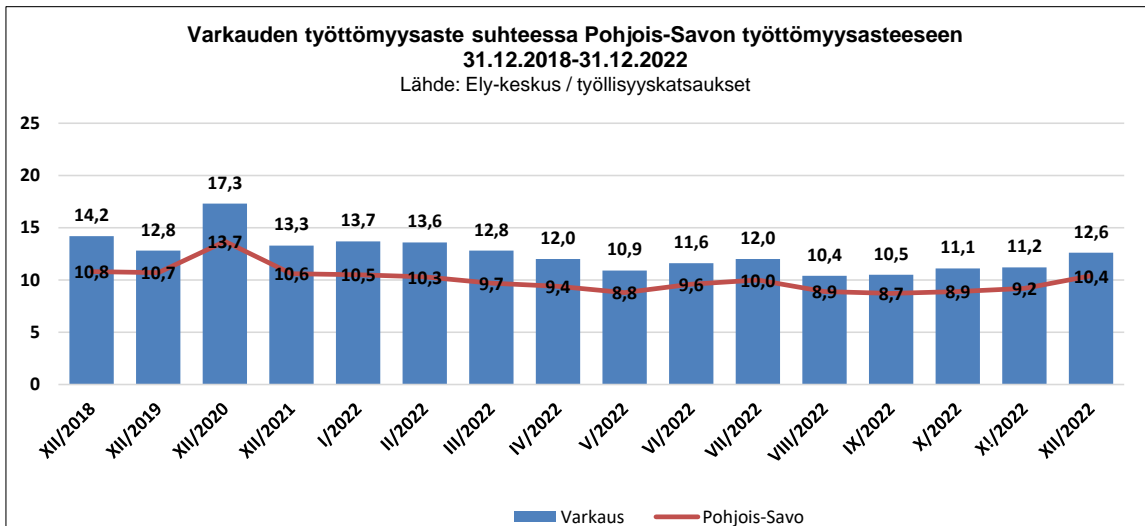
Työllisyys ja työttömyys

Työllisyysaste (%); 18–64-vuotiaiden työllisten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä oli Varkaudessa vuonna 2021 66,4 % (v. 2020 62,7 %). Pohjois-Savossa työllisyysaste oli 70,8 % (v. 2020 67,9 %).

Pohjois-Savon työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta laski 0,2 prosenttiyksikköä edelliseen vuoteen verrattuna. Pohjois-Savossa oli työttömiä vuoden 2022 lopussa keskimäärin 11 692 hlöä (v. 2021 12 241 hlöä, muutos -188 hlöä). Heistä pitkäaikaistyöttömiä oli 3 970 hlöä (v. 2021 4 736 hlöä, muutos -766 hlöä). Nuoria alle 25 vuotiaita työttömiä oli vuoden 2022 lopussa keskimäärin 1 448 hlöä (v. 2021 1 508 hlöä, muutos -60 hlöä).

Varkauden työttömyysaste 31.12.2022 oli 12,6 % (v. 2021 oli 13,3 %), Pohjois-Savon keskimääräinen työttömyysaste 10,4 % (v. 2021 10,6 %) ja koko maan 9,9 % (v. 2020 10,5 %).

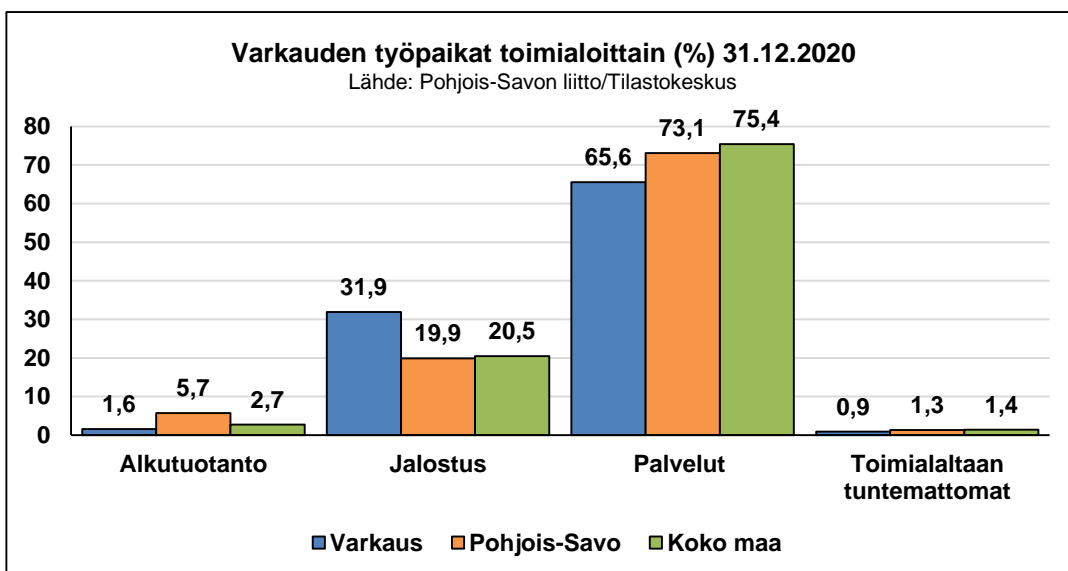
Varkaudessa oli työttömiä työnhakijoita (ml. lomautetut) vuoden 2022 lopussa 1 055 hlöä (v. 2021 1 131 hlöä), mikä on 76 hlöä eli 6,7 % vähemmän kuin vuoden 2021 lopussa. Vuoden 2022 lopussa oli alle 25-vuotiaita työnhakijoita 149 hlöä (v. 2021 137 hlöä) eli 12 hlöä (8,8 %) enemmän ja yli vuoden työttöminä olleita 317 hlöä (v. 2021 341 hlöä) eli 24 hlöä (7,0 %) edellisvuotta vähemmän.

Työpaikkakehitys

Varkaudessa oli vuoden 2020 lopussa 7 766 työpaikka, mikä on 389 työpaikkaa vähemmän verrattuna vuoden 2019 tilastotietoihin. Suurin lisäys kohdistui terveys- ja sosiaalipalveluihin (yhteensä 46) ja suurin vähenemä teollisuuteen (-204). Varkauden seutukunnalla työpaikkojen määrä 31.12.2020 oli yhteensä 11 721 (v.2019 12 437). Tiedot vuoden 2020 työpaikkakehityksestä perustuvat Tilastokeskuksen 16.8.2022 julkaisemiin tietoihin. Uudempia tietoja työpaikkakehityksestä ei ole saatavilla.

Tilastokeskus / Toimialaluokitus	31.12.2019	%-osuus	31.12.2020	%-osuus	Muutos 2018-2019	
					kpl	%
Informaatio ja viestintä	64	0,8	67	0,9	3	4,7
Toimiala tuntematon	86	1,1	72	0,9	-14	-16,3
Kaivostoim., sähkö-, kaas-, lämpö-, vesi-, jäteh.	85	1,0	90	1,2	5	5,9
Rahoitus- ja vak.toim., kiint.alan toim.	120	1,5	117	1,5	-3	-2,5
Maa-, metsä- ja kalatalous	139	1,7	126	1,6	-13	-9,4
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	244	3,0	241	3,1	-3	-1,2
Julkinen hallinto ja maanpuolustus	293	3,6	262	3,4	-31	-10,6
Muu palvelutoiminta	323	4,0	315	4,1	-8	-2,5
Kuljetus ja varastointi	404	5,0	365	4,7	-39	-9,7
Rakentaminen	485	5,9	462	5,9	-23	-4,7
Koulutus	530	6,5	486	6,3	-44	-8,3
Tukku- ja vähittäiskauppa	874	10,7	794	10,2	-80	-9,2
Ammat., tiet. ja tekn.toim., hall.-ja tukipalv.	961	11,8	980	12,6	19	2,0
Terveys- ja sosiaalipalvelut	1421	17,4	1467	18,9	46	3,2
Teollisuus	2126	26,1	1922	24,7	-204	-9,6
Yhteensä	8 155	100,0	7 766	100,0	-389	-4,8

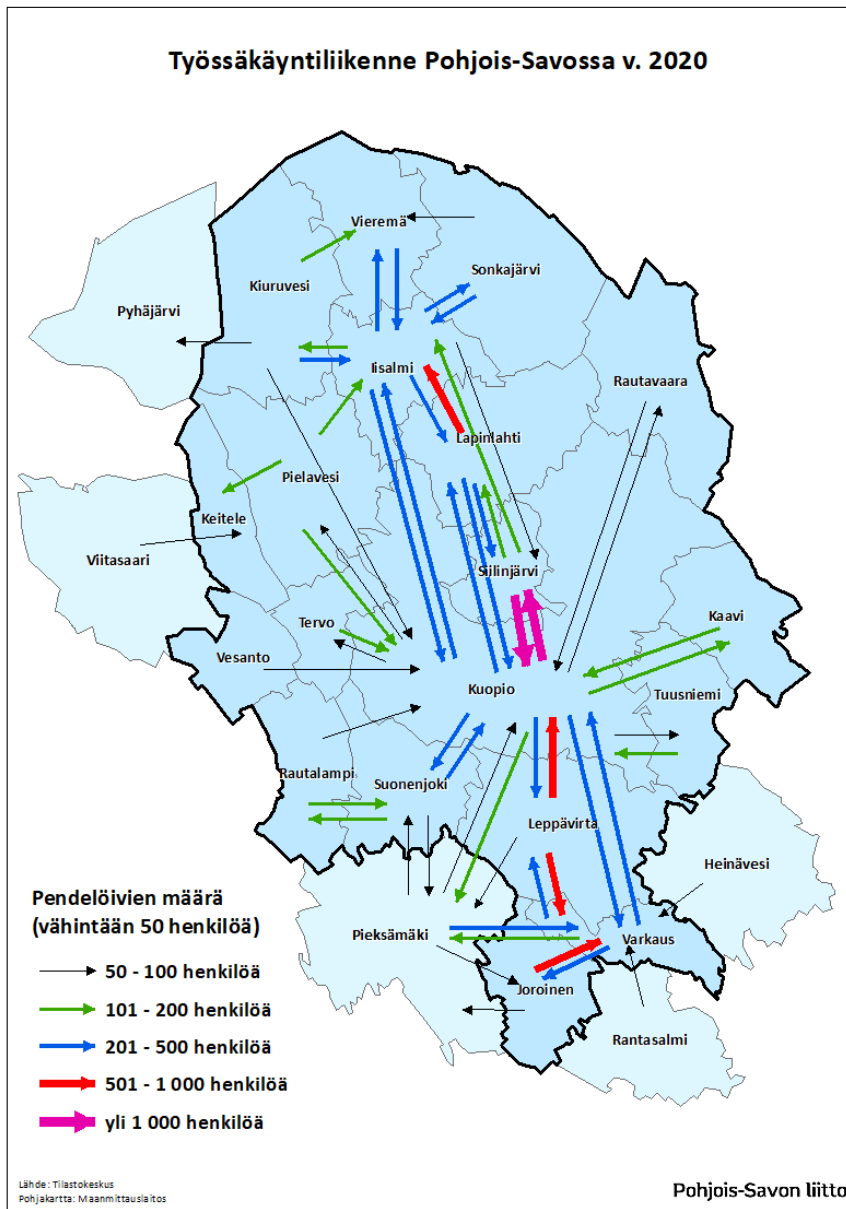

Yhteensä Pohjois-Savon alueella oli Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan 31.12.2020 (tiedot päivitetty 16.8.2022) 95 722 työpaikkaa, joista Varkaudessa sijaitsi 8,1 % / 7 766, Kuopiossa 78,5 % / 52 118, Iisalmissa 9,0 % / 8 602 ja Siilinjärvellä 7,3 % / 6 984 työpaikkaa.

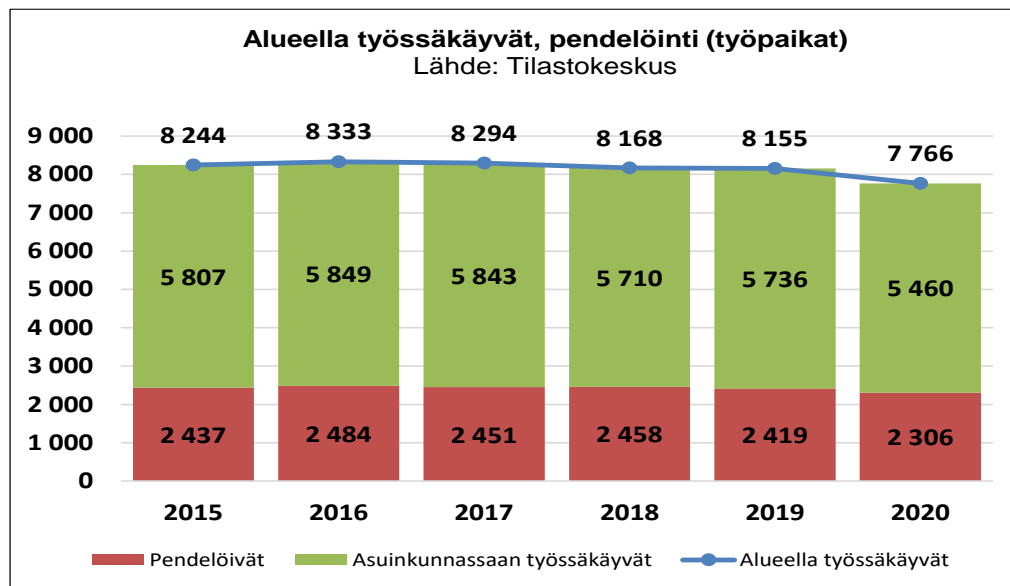
Muiden kuntien alueelta Varkauteen pendelöi yhteensä 2 306 hlöä ja Varkaudesta muihin kuntiin pendelöi 1 468 hlöä. Näin ollen nettopendelöinnissä Varkaus häviää 838 hlöä. Eniten Varkauteen tullaan töihin Leppävirralta (570 hlöä), Joroisista (562 hlöä), Kuopiosta (316 hlöä) ja Pieksämäeltä (262 hlöä). Varkaudesta Leppävirralle pendelöi 301 hlöä, Kuopioon 285 hlöä, Joroisiin 255 hlöä ja Pieksämäelle 188 hlöä.

	Varkauteen pendelöinti	Varkaudesta pendelöinti	Erotus
Leppävirta	570	301	269
Kuopio	316	285	31
Siilinjärvi	24	16	8
Suonenjoki	24	14	10
Iisalmi	2	7	-5
Joroinen	562	255	307
Heinävesi	60	46	14
Pieksämäki	262	188	74

Alla olevasta kuvasta ilmenee Pohjois-Savon työssäkäyntiliikenne eri kuntien välillä vuonna 2020.

Seuraavassa taulukossa Varkauden alueella työssäkäyvät henkilöt yhteensä, asuinkunnassaan työssäkäyvät ja eri kuntien välillä pendelöivät henkilöt.

1.1.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Vuoden 2022 talousarvio hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 7.12.2021 § 114. Vuoden 2022 veroprocentit päätettiin valtuustossa 15.11.2021 § 96–97. Verotukseen ei tehty korotuksia.

Kaupunginhallituksen 17.1.2022 § 13 hyväksymällä täytäntöönpano-ohjeella pyritään ohjaamaan toimialoja toimimaan siten, että he huomioivat oman toiminnan vaikutuksen myös kaupungin kokonaistalouteen ja kehittävät omaa toimintaansa ottaen huomioon mahdollisuuden poikkeihallinnolliseen toimintaan. Ohje sisältää myös taloushallinnon vuosikellon ja raportointiohjeen sekä SUMU-poistosuunnitelman.

Vuoden 2022 kaupungin toimintaan ja talouteen on vaikuttanut syksyllä 2019 kaupunginvaltuuston hyväksymä talouden tasapainottamisohjelma, keväällä 2020 alkanut koronaepidemia sekä maaliskuusta alkaen ukrainalaisten sotapakolaisten vastaanotto.

Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteena vuoden 2022 loppuun mennessä on nettosäästö 2,379 M€. Vuodelle 2022 asetetut tasapainottamistoimenpiteet eivät kaikilta osin toteutuneet ja ohjelma päivitettiin ja linjattiin uudet talouden tasapainottamistoimenpiteet strategian ja taloussuunnittelun 2023–2025 laadinnan yhteydessä.

Kiinteistöveroselvitys

Syksyllä 2017 käynnistettyä kiinteistöveroselvitystä päätettiin jatkaa kaupunginhallituksen 4.2.2019 § 34 päätöksen mukaisesti. Selvityksen mukaan kiinteistöveron tuotto-odotus koko kaupungin rakennuskannan mukaan noin 400 000 €/vuosi. Selvitystyön kustannukset tulisi katettua noin 2,5 -3 vuoden kuluessa. Kiinteistöveroselvitystyö on edennyt suunnitellusti. Kiinteistöveroselvityksen kulut on arvioitu olevan n. 200 000 €/v. Vuonna 2020 kulut olivat 129 705 €, vuonna 2021 158 610 € ja vuoden 2022 kulut on noin 173 000 €. Verotulojen vuosittaiset lisäykset on arvioitu olevan v. 2021 50 000 €, v. 2022 150 000 €, v. 2023 250 000 € ja v. 2024 350 000 €. Täysimääräinen verotulojen tuotto-odotus noin 400 000 €/v. alkaa toteutumaan v. 2025 alkaen.

Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy:n perustaminen

Vuoden 2022 aikana toteutettiin yksi merkittävimmistä talouden tasapainottamistoimenpiteistä irtisanomalla Sarastia Oy:n talous- ja palkkahallinnon tukipalvelujen palvelusopimus 1.1.2023 alkaen ja perustamalla kaupungille uusi tytäryhtiö tuottamaan ko. tukipalvelut vuoden 2023 alusta alkaen.

Tukipalvelujen uudelleen järjestelyllä arvioidaan saavutettavan kustannussäästöjä vuonna 2023 noin 0,3-0,4 M€ ja vuodesta 2024 alkaen 0,5-0,6 M€.

Verkosto- ja kehittämishankkeita

Varkauden teollinen historia – tutkimushanke on päätetty toteuttaa yhdessä Jyväskylän yliopiston Historian ja etnologian laitoksen kanssa kaupunginhallituksen 3.6.2019 § 153 mukaisesti. Vuoden 2020 kustannukset olivat 16 900 € ja 2021 40 000 €. Vuoden 2022 kustannukset 29 700 €.

Kaupungin hallitus on 19.8.2019 § 204 hyväksynyt Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon yhteistyö matkailun yhteismarkkinoinnissa – Saimaa Sopimus II sopimusluonnoksen vuosille 2020–2025. Samalla kaupunginhallitus päätti lähteä jäseneksi perustettavaan hallinnolliseen yhdistykseen sekä sitoutui yhdistykselle ohjattavaan kertaluontoiseen 3 500 €:n rahoitukseen, joka käytetään Saimaa-portaalin toteuttamiseen. Yhteistyön tavoitteena on lisätä matkailijamäärän ja – tulon kasvua Saimaan alueella. Yhteistyöllä tavoitellaan lisäksi matkailuyritysten yhteistyön ja verkostoitumisen lisäämistä ja sitä kautta matkailuelinkeinojen kasvua ja kehittymistä. Kertaluontoinen rahoitusmaksu 3 500 € on suoritettu 22.12.2020. Jäsen- / markkinointimaksu 150 € vuodelta 2022 on maksettu 28.10.2022.

Invest and expand in North Savo – hankkeeseen osallistutaan kaupunginhallituksen 16.3.2020 § 69 mukaisesti. Kaupunki on varannut kuntarahaa koko hankeajalle yhteensä 39 963 €. Vuoden 2022 kuntarahaosuus 14 540 €.

Kaupunginhallituksen 29.5.2020 § 148 päätöksen mukaan kaupunki osallistuu International Retailing – hankkeeseen ja varaa kuntarahan 10 000 € koko kolmivuotiselle hankeajalle. Vuoden 2021 kustannukset olivat 2 798 €. Vuodelle 2022 varattu kuntaraha 2 912 € on maksettu 5.4.2022.

Kaupunki osallistuu Saimaan matkailu ekosysteemiksi- hankkeeseen kaupunginhallituksen 7.6.2021 § 162 päätöksen mukaisesti. Hankkeeseen varattiin vuodelle 2022 kuntarahaa 2 500 € ja 2023 vuodelle 2 500 €. Lopullinen päätös kuntarahasta tehdään kyseisten vuosien talousarviossa.

Kaupunginhallituksen 11.4.2022 § 118 päätöksen mukaisesti kaupunki osallistuu vuosina 2022–2024 FCG:n ja Kuntaliiton järjestämään Kestävä Kuntatalous II verkostohankkeeseen. Hankkeen kustannukset ovat 8 500 € / vuosi eli yhteensä 25 500 €.

Lentopaikan hallinnointiyhtiön perustaminen

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 20.1.2020 § 25 päättänyt aloittaa neuvottelut lentopaikan hallinnointiyhtiön perustamisesta Joroisten kunnan, Varkauden Lentokerho ry:n ja Varkauden siviili-ilmailusäätien kanssa. Lentopaikkayhtiön perustamispääoman Varkauden osuus on 30 000 €. Kaupunki sitoutui perustettavan lentopaikkayhtiön käyttökulujen korvaamiseen enintään 30 000 € vuodessa ensimmäisen kolmen vuoden ajalta. Traficom on myöntänyt lentopaikan pitoluvan Joroisten kunnalle 28.6.2022. Joroisten kunta, Varkauden kaupunki, Varkauden lentokerho ry sekä Varkauden siviili-ilmailusäätio ovat perustaneet JoWa Aviation Oy nimisen lentopaikkayhtiön 16.12.2022 ja yhtiö on aloittanut operatiivisen toiminnan 1.1.2023. Varkauden kaupungin osalta yhtiön perustaminen on huomioitu vuoden 2023 talousarviossa.

Viitoskäytävä – kumppanuudella kehittyvä kasvuyöhyke – kehittämishanke

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 24.5.2021 § 143 päättänyt osallistua Viitoskäytävä – kumppanuudella kehittyvä kasvuyöhyke – kehittämishankkeeseen ja sitoutua enintään yhteensä 7 500 €:n omarahoitusosuuteen vuosina 2021–2023. Osallistumisen edellytyksenä oli, että Työ- ja elinkeinoministeriö myöntää Pohjois-Savon liitolle, joka toimii hankkeen hallinnoijana ja rahoituksen hakijana, rahoituksen hankkeen toteuttamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt hankkeelle 29.6.2021 rahoituksen yhteensä 510 000 € ja hankkeen toiminta on käynnistynyt kesällä 2021. Lisätietoja hankkeesta <https://suomenviitoskaytava.fi/>

Alueurakka

Kaupunginhallituksen 23.4.2019 § 104 tekemän päätöksen mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisen ja ylläpidon tehtävät on hoitanut Destia Oy. Sopimus jatkuu 30.4.2026 saakka.

Pohjois-Savon pääomasijoitusrahasto

Pohjois-Savon pääomasijoitusrahastoon (North Savo Startup Fund) päätettiin osallistua kaupunginhallituksen 21.1.2019 § 21 päätöksen mukaisesti 0,5 M€ osuudella.

Rahastoon on tarkoitus kerätä noin 10 M€ kuntien, Pohjois-Savon liiton, Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja yksityisten sijoittajien rahaa. Pohjois-Savon pääomarahasto perustamiseen tarvittavan pääoma jakaantuu seuraavasti: Kuopion kaupunki 1,2 M€, Varkauden kaupunki 0,5 M€, Iisalmen kaupunki 0,5 M€, ELY-keskus 4,9 M€, yksityiset sijoittajat ja hallinnointiyhtiö yht. 2,9 M€. Maksuosuudet ajoittuvat vuosille 2020–2022 ja tarkentuvat vuosittain. Vuoden 2022 maksuosuus 1/2022 29 500,00 € on maksettu 12.5.2022 ja maksuosuus 2/2022 25 000,00 € on maksettu 3.10.2022, yhteensä 54 500 €.

Paloasemahanke

Urakkakilpailutus järjestettiin loppuvuodesta 2022 ja tarjouksia saatiin peräti 9 kpl. Urakkasopimus allekirjoitettiin 15.2.2023. Rakennustyöt alkavat keväällä 2023 ja tavoitteena on että, uusi pelastusasema luovutetaan käyttäjilleen syksyllä 2024. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 8,4 M€.

Päivystyksen järjestelyt

Perusturvalautakunnan esityksen 19.6.2019 § 83 mukaan kaupunginhallitus päätti hakea sosiaali- ja terveysministeriöltä lupaa jatkaa perusterveydenhuollon ympärivuorokautista päivystystä 1.1.2020 alkaen toistaiseksi voimassa olevana. Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt 25.11.2019 antamallaan päätöksellä poikkeusluvan ympärivuorokautisen päivystyksen järjestämiselle 31.12.2022 saakka Varkauden sairaalassa. Hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023 ja on hakenut jatkoa kaupungin ympärivuorokautiselle päivystykselle.

Talous- ja velkaneuvonta

Talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (813/2017) mukaan talous- ja velkaneuvontaa järjestävät valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiirien oikeusaputoimistot. Vuoden 2019 alusta Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiriin toimipisteet sijaitsevat Mikkelissä, Savonlinnassa ja Kuopiossa. Varkauteen ei perustettu omaa valtion toimipistettä. Kaupunginhallituksen joulukuun 2018 päätöksen mukainen kaupungin järjestämä oma talous- ja velkaohjaus on toiminut Varkaudessa 4.3.2019 alkaen osana aikuissosiaalityötä. 1.1.2023 hyvinvointialueiden aloittamisen jälkeen kaupunki jatkaa omaa talous- ja velkaneuvontaa ja kulut kirjataan yleishallintoon kuuluvaan työllisyysyksikön kustannuspaikalle. Asiakaspuheluita ja -käyntejä v. 2022 aikana on ollut keskimäärin 80 kpl/kk, minkä lisäksi muita yhteydenottoja 39 kpl/kk. Palvelun piirissä on ollut 290 eri henkilöä. Vuonna 2021 asiakaspuheluita ja – tapaamisia oli keskimäärin 50 kpl/kk. Perusturvalautakunnan 6.4.2022 § 39 tekemän päätöksen mukaan talous ja velkaohjaajan palvelua on myyty myös Joroisten kunnalle. Joroisissa asiakaspuheluita ja – käyntejä vuoden 2022 aikana on ollut keskimäärin 10 kpl/kk ja palvelun piirissä on ollut 16 eri henkilöä. Talous- ja velkaohjaajan palvelun myynti Joroisiin päättyi vuoden 2022 loppuun.

Hyvinvointialueet 1.1.2023 alkaen ja tukipalvelujen siirto Servica Oy:lle

Hyvinvointialueiden aloittaminen 1.1.2023 aiheutti lisätyötä kaupungin organisaatiossa vuoden 2022 aikana, kun pyydettyihin selvityksiin laadittiin vastauksia.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle vaikuttavat monin eri tavoin kaupungin toimintaan ja talouteen. Henkilöstön väheneminen yhteensä noin 1 000 työntekijällä vaikuttaa merkittävästi jäljelle jäävään organisaatioon. Talouden osalta toimintakatteen supistuminen lähes 70 % vaikuttaa talouden eri osa-alueille.

Hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyen myös teknisen toimen ruoka- ja puhtaus tukipalvelut ulkoistettiin Servica Oy:lle.

Määrärahamuutokset vuonna 2022

Alkuperäisessä vuoden 2022 talousarviossa odotettiin kaupungin tilikauden tuloksen olevan alijäämäinen -3 712 M€.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2022 aikana määrärahamuutoksia seuraavasti: Kv. 25.4.2022 § 31, Kv. 12.9.2022 § 61 ja Kv 19.12.2022 § 87.

Verotuloarviota korotettiin 1 873 000 €, jonka mukaan verotulojen arvioitiin olevan 85 995 000 €. Arvio perustui marraskuussa 2022 julkaistuun verokehikkoennusteeseen. Lopulliset verotulot olivat yhteensä 85 964 752 €.

Valtionosuuksia arvioitiin alkuperäisessä talousarviossa kertyvän 59 058 100 €. Talousarviomuutoksen 938 891 € jälkeen valtionosuudet olivat 59 996 991 €. Opetus- ja kulttuuriministeriön joulukuussa 2022 tulleen korjauspäätöksen jälkeen valtionosuuksien toetutuma oli vuoden lopussa 60 030 463 €.

Vuoden 2022 kaikkien talousarviomuutosten 2 978 723 € jälkeen tilikauden tuloksen arvioitiin muodostuvan alijäämäiseksi 732 881 M€. Lopullinen tilikauden tulos on alijäämäinen 1 504 755 €.

Valtuuston vuodelle 2022 hyväksymien talousarviomuutosten jälkeen tuloslaskelman toimintakate toteutui 765 438 € arvioitua suurempana ja vuosikatteen toteutuma oli 841 322 € budjetoitua heikompana.

Tilikauden jälkeen määrärahaylitykset, joita ei enää käsitellä tuloslaskelman määrärahoissa, valtuusto hyväksyi 27.2.2023 § 4.

Uuden kaupunkistrategian laadinta

Vuonna 2017 hyväksytty kaupunkistrategia ”Asukkaiden Warkaus” uudistettiin ja laadittiin uusi strategia. Kaupunkistrategian julkilausuma ja brändiuudistus hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.6.2022 § 40. Strategian pääteemat välitä – vaikuta – viihdy, sisältävät viestin siitä, mitä me kaupunkiyhteisönä tahdomme olla ja kehittää kaupunkiyhteisöä. Osana strategiatyötä kaupungin graafinen ilme uudistettiin ja kaupungille hyväksyttiin uusi ”ihan omanlainen warkaus” brändi.

Strategian toimenpidesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 10.10.2022 § 69

Osallistuva budjetointi

Vuonna 2022 budjetissa ollut 20 000 € määrärahavaraus osallistuvaan budjetointiin käytettiin uuden kaupunkistrategian laadintaan ja brändin uudistamistyöhön.

Kuntalain 5 luvun 22 §:n mukainen osallistuva budjetointi otettiin kaupungin talousarvioon ensimmäisen kerran vuonna 2018. Ensimmäisenä vuotena osallistuvan budjetoinnin kohteena olivat nuoret ja työttömät (20 000 €) ja vuonna 2019 teemana oli hyvinvointitavoitteiden jalkauttaminen (30 000 €). Vuonna 2020 talousarvioon varattu määräraha 20 000 € jäi lähes kokonaan käyttämättä koronaepidemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi. Vuonna 2021 talousarvioon budjetoitu 10 000 €:n määräraha käytettiin syksyllä 2021 aloitettuun strategian laadintatyöhön ja osallisuuden lisäämisen kehittämiseen.

1.1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin talouden tasapaino, rahoitusasema ja tuleva kehitys

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätöksen informaatiota parannetaan sisällyttämällä siihen arvio kaupungin talouden tulevasta kehityksestä. Arvion kohteena voi olla esimerkiksi kaupungin talouden tasapaino, lähitulevaisuuden investointitarpeet ja niiden rahoitus sekä kaupungin velkaantumiskehitys.

Talouden tasapaino ja tulorahoituksen riittävyys

Kuntatalouden tulorahoituksen riittävyttä arvioidaan vuosikatteen kautta. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Edellytyksenä riittävyydelle on, että poistojen määrä vastaa keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä vuosikate 5 462 927 € kattaa suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset 72,38 %.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat 7 366 748 € ja arvonalentumisia 180 935 €. Arvonalentumisiin on kirjattu vanhan paloaseman jäännösarvon alaskirjausta 100 343 € ja uimahallin arvonalennusta 95 000 € sekä Wartalo Kodit Oy:lle myydyin maa-alueen arvon oikaisua 14 408 €.

Vuoden 2022 tilikauden tulos on alijäämäinen 1 504 755 €.

Rahoitusasema

Kaupungin rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen kautta. Tärkeimpiä tunnuslukuja ovat omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus, velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, kertynyt yli-/alijäämä, yli-/alijäämä € / asukas, lainakanta ja lainat € / asukas, lainat ja velkavastuut sekä lainasaamiset.

Omavaraisuusaste kertoo kaupungin vakavaraisuudesta, alijäämän sietokyvystä ja kyvystä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusasteen hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. Mikäli omavaraisuusaste on 50 tai sitä alempi, voidaan kuntataloutta pitää heikkona ja kaupungin velkarasitetta merkittävän suurena.

Varkauden kaupungin omavaraisuusaste oli vuonna 2022 43,5 % (v. 2021 44,5 %). Omavaraisuusaste on edelleen heikentynyt vuoden 2022 aikana. Kaupungin omavaraisuusaste oli huomattavasti heikompi kuin koko maan keskimääräinen omavaraisuusaste 58,9 % vuonna 2021. Pohjois-Savossa kuntien omavaraisuusaste oli vuonna 2021 keskimäärin 52,6 % eli parempi kuin Varkauden kaupungin omavaraisuusaste.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus on, sitä paremmat mahdollisuudet kaupungin on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Varkauden kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli vuonna 2022 70,7 % (v. 2021 72,0 %) Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku on hieman parantunut viime vuoden aikana. Kuntien suhteellinen velkaantuneisuus koko maassa oli vuonna 2021 keskimäärin 57,6 % ja Pohjois-Savossa 53,9 %. Verrattaessa Varkauden kaupungin vuoden 2021 suhdelukua koko maan ja Pohjois-Savon tunnuslukuihin, voidaan todeta kaupungin tunnusluvun olevan huomattavasti heikompia kuin koko maan ja Pohjois-Savon tunnusluku.

Kertynyt yli-/alijäämä osoittaa, paljonko kaupungilla on ylijäämää tulevien vuosien liikkumavaraksi tai alijäämää katettavaksi taloussuunnittelukautena.

Varkauden kaupungin taseessa on vuoden 2022 alijäämän 1,505 M€ ja arvonalisävero-oikaisun 0,793 M€ jälkeen kertynyttä kumulatiivista ylijäämää 16,828 M€. Asukasta kohden ylijäämää on 851 €. Ylijäämä on muodostunut pääosin vuonna 2012 toteutetusta vesilaitoksen yhtiöittämisestä (24,4 M€, josta on myös katettu taseessa ollut 8,2 M€ alijäämä) ja vuonna 2014 tehdystä Savonia ammattikorkeakoulun yhtiöittämisestä (4,3 M€) sekä vuosien 2015 (3 236 589 €) ja 2016 (1 500 433 €) sekä vuoden 2017 (630 591 €), vuoden 2019 (6 331 319 €) ylijäämistä. Vuonna 2019 purettiin taseesta vapaaehtoinen investointivaraus 12,5 M€, muutoin tilikauden tulos olisi ollut 6,2 M€ alijäämäinen. Vuosien 2013 ja 2018 tilikauden tulokset olivat alijäämäisiä. Vuonna 2013 6,2 M€ ja vuoden 2018 3,7 M€. Myös vuodet 2020 ja 2021 olivat yhteensä alijäämäisiä 4,7 M€.

Keskimäärin kuntien taseen ylijäämä oli koko maassa vuonna 2021 2 518 € / asukas ja Pohjois-Savossa 1 175 € / asukas. Varkaudessa ylijäämää oli vuoden 2021 lopussa 958 € / asukas.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Varkauden kaupungin lainakanta vuoden 2022 lopulla oli 114 855 548 € (v. 2021 104 747 463 €). Lainat / asukas vuonna 2022 5 811 € (v. 2021 5 243 €). Keskimäärin kaikilla kunnilla oli lainaa vuonna 2021 3 440 /asukas ja Pohjois-Savossa 3 606 € / asukas. Varkauden lainamäärä / asukas on siis huomattavasti suurempi.

Pitkäaikaisista lainoista on vaihtuvakorkoisia lainoja 10,14 M€ ja kiinteäkorkoisia 79,72 M€. Lainojen suojausaste 69,41 %. Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa 31.12.2022 oli yhteensä 25,0 M€ (osuus 21,76 % koko lainakannasta).

Lainat ja vuokravastuut sekä lainasaamiset

Tilinpäätöksessä tulee esittää tunnusluku lainat ja vuokravastuut. Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan tilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisesti. Tunnusluku ottaa huomioon erilaisilla rahoitusratkaisuilla tehdyt hankinnat ja investoinnit. Esimerkiksi rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Lainat ja vuokravastuut olivat vuonna 2022 yhteensä 169,3 M€ (v. 2021 173,9 M€). Lainamäärä ja vuokravastuut vähenivät edellisestä vuodesta 4,6 M€. Lainat ja vuokravastuut 31.12.2022 olivat 8 566 € / asukas (v. 2021 8 705 €).

Lainasaamisilla tarkoitetaan taseen pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja, jotka on tarkoitettu kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kaupungin antolainasaamiset 31.12.2022 ovat 74,318 M€. Lainasaamisista kohdistuu tytäryhteisöille 74,121 M€.

Kaupungin talouden tuleva kehitys

Vuoden 2022 tulokseen parantavasti vaikuttivat seuraavat kertaluonteiset erät: harkinnanvarainen valtionosuus 0,830 M€, taseesta kirjatut henkilöstön sivukulujen tasaukset 0,511 M€, lomapalkkavelan vähennys 0,201 M€, korona-avustusten nettovaikutus 1,495 M€, Vaalijala Ky:n ylijäämän palautus 0,532 M€ ja Servica Oy:n kanssa tehdyn omaisuusjärjestely 0,580 M€, yhteensä 4,149 M€. Tulevina vuosina ei välttämättä enää kerry vastaavia kertaluonteisia tuloeria.

Tilikauden tulokseen vaikutti myös toimintakatteen heikkeneminen 7,566 M€ verrattuna vuoden 2021 toteutumaan. Toimintatuotot kasvoivat 5,699 M€, mutta vastaavasti toimintakulut kasvoivat 13,257 M€.

Vuoden 2022 tilikauden tulos on kolmas peräkkäinen alijäämäinen tulos. Poliittisten päättäjiä ja koko henkilöstön tulee sitoutua tulevina vuosina talouden tasapainottamiseen.

Kunnan talous on heikkenevä, kun vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos negatiivinen. Heikkenevässä taloudessa vuosikate ei riitä poistoihin ja kaupunki joutuu ottamaan lisää velkaa, realisoimaan pysyvien vastaavien hyödykkeitä tai pitkäaikaisia sijoituksia.

Varkauden kaupungin vuoden 2022 taloutta voidaan edelleen kuvata heikkenevänä. Vuosikate heikkeni 1,990 M€ vuodesta 2021.

Tuloslaskelman mukaan vuosikate 5,463 M€ kattaa poistot ja arvonalentumiset 72,4 %. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 7,367 M€. Arvonalentumiskirjauksiin sisältyy vanhan paloaseman ja uimahallin arvojen alaskirjauksia sekä Wartalo Kodit Oy:lle myydyn maa-alueen arvon oikaisu 0,014 M€, yhteensä 0,181 M€.

Tilikauden 2022 tulos on alijäämäinen 1,505 M€ ja toteutui muutetun talousarvion jälkeen 205,3 %, erotuksen ollessa 0,772 M€.

Vuoden 2022 talouden toteutumiseen vaikuttivat verotulojen kehittyminen ja yleinen kustannustason nousu kansantaloudessa tapahtuvien muutosten myötä. Myös maailman talouden tilan muuttuminen helmikuun lopulla alkaneen Venäjän ja Ukrainan välisen aseellisen konfliktin vuoksi, joka vaikutti Suomen talouteen ja sitä kautta kuntatalouteen.

Myös maan hallituksen tekemät verolinjaukset ja uudet verovähennykset, mm. työmatkakulujen vähennyksen muutos, vaikuttivat vuoden 2022 kuntatalouteen.

Kaupungin tulevaa talouden kehittymistä arvioitaessa on myös huomioitava vuosien 2018 ja 2019 tilikausien tulokset, jotka olivat ennen varausten purkamista alijäämäisiä. Vuosi 2018 4,6 M€ ja vuosi 2019 6,2 M€. Tilikauden 2018 alijäämä oli varauksen purun jälkeen 3,7 M€ ja vuoden 2019 ylijäämä 6,3 M€. Lisäksi vuosien 2020 - 2022 tilikausien tulokset olivat kaikki alijäämäisiä, yhteensä 5,8 M€. Vuoden 2020 toteutumaan vaikutti merkittävästi saadut koronakompensaatiot, joita ilman tilikauden tulos olisi ollut noin 7,2 M€ alijäämäinen. Myös vuoden 2022 alijäämäistä tilinpäätöstä ovat pienentäneet kertaluontoiset tuloerät, yhteensä 4,149 M€.

Kuntatalouteen vaikuttaa vuoden 2023 alusta alkaen historiallisen suuri muutos, hyvinvointialueiden aloittaminen 1.1.2023 alkaen. Kaupungin talouteen muutos vaikuttaa todella paljon. Toimintakate pienenee 96,15 M€ eli 142,96 M€:sta 46,81 M€:oon.

Vuoden 2023 alkuperäisen talousarvion tilikauden tulos on ylijäämäinen 2,025 M€. Tuloksesta tehdään vapaaehtoinen varaus 2,0 M€ Aalto hyvinvointikeskuksen tuleviin peruskorjauksiin. Varauksen jälkeen tilikauden ylijäämä on 25 325 €.

Vuoden 2023 talouteen vaikuttavat merkittävästi vanhojen veroperusteiden mukaisesti saatavat verotulot. Helmikuun alussa julkaistussa verotulokehikossa ennakoidaan kaupungin verotuloja kertyvän 1,7 M€ talousarviota enemmän. Mikäli verotulot tulevat toteutumaan tämän mukaisesti, tulee tämän vuoden tilikauden tulos paranemaan merkittävästi, mikäli toimintakate toteutuu budjetoidusti.

Tulevien vuosien investointipäätökset ja niiden rahoitusratkaisut tulevat vaikuttamaan merkittävästi kaupungin talouteen ja tunnuslukuihin. Toiminta- ja vuosikatteen heikkeneminen, lainakannan sekä vuokravastuiden ja poistojen kasvaminen uusien investointien myötä asettavat taloudelle erittäin merkittäviä haasteita.

Taloussuunnittelukauden 2023 – 2025 nettoinvestoinnit ovat yhteensä 28,886 M€. Investointien rahoitukseen tarvitaan lainaa vuosittain noin 8,0–10,0 M€ ellei investointeja rahoiteta muilla rahoitusratkaisuilla kuten esimerkiksi kiinteistöleasingilla tai omaisuuden myynnillä.

Tulevaisuudessa kaupungin investointeihin tulee vaikuttamaan palvelutuotantoon tarvittavien rakenteiden rakentamis- ja korjaustarpeet noin 100 M€.

Väestörakenteen muutos vaikuttaa myös kaupungin palvelutuotantoon ja toimitilarpeisiin. Lasten ja nuorten osuus väestöstä vähenee ja vanhusväestön osuus puolestaan kasvaa voimakkaasti. Sote-uudistuksen myötä vanhusten hoiva on siirtynyt vuoden 2023 alusta kaupungilta hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle. Hyvinvointialue vuokraa kaupungilta ne tilat, joissa vanhuksia hoidetaan.

Tulevaisuudessa olisikin erittäin tärkeää, että kaupunki ja Pohjois-Savon hyvinvointialue tarkastelevat tilatarpeita hyvässä yhteistyössä. Esimerkiksi tyhjilleen jäävien toimitilojen mm. koulujen muuntaminen hoivakäyttöön silloin, kun se on teknisesti mahdollista, olisi kestävämpi ja kokonais-taloudellisempi ratkaisu koko maakunnan kannalta kuin uuden rakentaminen.

Hyvinvointialueiden (sote-uudistuksen) toteutuminen 1.1.2023 helpottaa talouden ennustettavuutta, mutta toisaalta taloudellinen liikkumavara kapenee merkittävästi. Toimintakatteen supistuminen tämän hetkisten painelaskelmien mukaan noin 45,0–47,0 M€:oon tuo haasteita talouteen velkojen ja vastuiden ollessa jo nyt varsin mittavat ja mahdollisesti vielä tulevaisuudessa kasvavan investointien myötä.

Alueelliseen muutokseen tulee valmistautua mahdollisimman hyvin ennakoimalla tulevia rakenteellisia muutoksia ja valmistautua oman organisaation rakenteiden ja toiminnan sopeuttamiseen muuttuneeseen yhteiskunnalliseen tilanteeseen.

Kaupungin talousarviolainojen arvioidaan olevan vuoden 2024 lopussa 108,8 M€, kun ne vuoden 2022 lopussa ovat 114,9 M€. Kaupungin ottolainaukseen vaikuttaa merkittävästi myös tytäryhteisöille myönnettävät antolainat.

Vuoden 2022 tunnusluvusta omavaraisuusaste heikkeni, mutta suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku parani hieman. Tulevien vuosien talouskehitys tulee vaikuttamaan tunnuslukuihin.

Taseessa jäljellä olevat edellisten vuosien ylijäämät 16,8 M€ riittävät kattamaan tulevien vuosien mahdolliset alijäämät muutaman vuoden osalta. Vapaaehtoisia varauksia ei taseessa enää ole.

Kaupungin taloudellisen tilanteen vakauttamiseen tulee myös pohtia taseessa olevien omaisuus-erien arvostuksia ja mahdollisuuksia realisoida omaisuutta.

Kaupunginvaltuuston 26.8.2019 hyväksymän talouden tasapainottamisohjelman keskeisiä toimenpiteitä olivat henkilöstösuunnittelu, jossa eläköitymisiä hyödynnetään etenkin sosiaali- ja terveystoimissa uuden terveystampuksen käyttöönoton myötä ja sairauspoissaolojen vähentyminen työhyvinvoinnin parantumisen myötä. Lisäksi ohjelmaan sisältyi toiminnan ja prosessien kehittämisen kautta saatavat kustannussäästöt, mm. toimintojen sähköistämiset ja digitalisaation lisääminen. Myös sopimusten tarkastelu ja uudelleen järjestelyt sekä hintatason tarkastelu oli ohjelman yhtenä tavoitteena. Ohjelmaan sisältyi organisaatiouudistus konsernipalvelujen osalta.

Ohjelma ei sisältänyt veroprosenttien korotuksia, henkilöstön irtisanomisia tai lomautuksia. Näitäkin toimenpiteitä voidaan joutua tulevaisuudessa harkitsemaan, jos talouden tasapainotila ei muutoin hyvinvointialueiden aloittamisen jälkeen parane. Tasapainottamisohjelman toteutumista on seurattu säännöllisesti sekä virkamiesten että luottamushenkilöiden toimesta. Ohjelma päivitettiin ja uudet talouden tasapainottamistoimenpiteet linjattiin vuoden 2022 aikana strategian päivittämisen ja vuoden 2023 talousarvion laadinnan yhteydessä.

Vuoden 2022 loppuun mennessä talouden tasapainottamisohjelman kokonaistavoite oli 2,379 M€. Tavoitteista oli toteutunut jo vuoden 2021 loppuun mennessä 1,215 M€. Vuodelle 2022 asetetuista uusista tavoitteista toteutui toimialoilla vain vähäinen määrä. Tulevaisuudessa talouden tasapainottaminen edellyttää toimialarajat ylittävää yhteistyötä sekä henkilöstön ja luottamushenkilöstön sitoutumista sovittuihin toimenpiteisiin ja linjauksiin.

Vuonna 2019 hyväksytyä talouden tasapainottamisohjelman tavoitteita ei voida enää muuttuneen toimintaympäristön ja organisaation vuoksi jatkaa, vaan talouden tasapainottamista jatketaan uusien strategian yhteydessä linjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaisesti.

Hyvinvointialueiden aloittamisen myötä kaupungin talous on huomattavasti suppeampi ja talouden liikkumavara on pienempi kuin aikaisemmin. Toimintakate pienenee noin 70 % nykyisestä tasosta, mutta kaikki velat ja vastuut jäävät täysimääräisenä kaupungin vastattavaksi.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset tulee huomioida kaupungin organisaatiossa ja palvelurakenteessa talouden rajaehdot huomioiden. Hyvinvointialueiden 1.1.2023 aloittamisen lisäksi muutokset jatkuvat vuonna 2025, kun TE-palvelut siirtyvät kuntien tehtäväksi.

Kaupungin taloudessa tulee huomioida myös ne epävarmuustekijät, jotka aiheutuvat Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan. Uusien työehtosopimusten palkankorotukset, korkotasossa tapahtuvat muutokset ja yleisen hintatason nousu vaikuttavat kaupungin talouteen monin eri tavoin.

Tulevien vuosien taloussuunnittelussa joudutaan arvioimaan nykyisen palvelurakenteen toivuutta väestön ikärakenteen muutosta vastaavaksi. Kuntatalouden kestävyysvajeen haasteisiin ei voida vastata pelkästään verotusta kiristämällä. Myös palvelurakenteita ja toimintatapoja on kehitettävä siten, että kuntatalouden haasteista selvitään kohtuullisella kunnallisveroasteella. Tulevaisuudessa tuottavuuden ja tuloksellisuuden merkitys korostuu kuntataloudessa.

Kuntalaki / konsernitarkastelu

Vuosina 2015 ja 2017 uudistettu kuntalaki tiukentaa kuntien talousohjausta ja korostaa kuntakonsernin asemaa kuntataloudessa. Kuntien alijäämän kattamisvelvoitetta tiukennetaan ja kytketään se arviointimenettelyyn. Kuntien tunnuslukuja arvioidaan konsernitasolla.

Seuraavassa taulukossa on verrattu kaupungin vuosien 2018 - 2022 tilinpäätöksien tunnuslukuja kaupunkikonsernin vastaaviin lukuihin ja vertailutietoina Pohjois-Savon ja koko maan tunnuslukutiedot, niiltä osin kuin tunnuslukutiedot ovat olleet saatavissa.

Vuonna 2022 osa kaupungin tunnusluvuista heikkenivät edelleen. Kuntakonsernin osalta tunnusluvut ovat heikentyneet osittain kaupungin tunnuslukujen heikkenemisen myötä, mutta myös tytäryhtiöiden tunnuslukujen heikkenemisen johdosta.

Tunnusluvut osoittavat kuinka Varkauden kaupungin ja kaupunkikonsernin luvut asemoituvat Pohjois-Savoon ja koko maahan verrattuna. Vuoden 2022 tilinpäätöksen osalta ei vielä Pohjois-Savon kuntien ja koko maan tilinpäätös tietoja sekä konsernitietoja ole saatavilla.

	TP2022	TP2021	TP 2020	TP 2019	TP2018
Kaupungin tunnusluvut (Emo)					
Omavaraisuusaste, %	43,5	44,5	50,0	53,8	55,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	70,7	72,0	60,4	55,8	55,9
Lainakanta, € (sis.konsernitilin velan)	114 855 548	113 867 646	87 767 818	73 566 347	68 387 500
Lainat ja vuokravastuut €	169 291 075	173 903 472	145 371 502		
Lainat / asukas, €	5 811	5 701	4 328	3 595	3 533
Lainat ja vuokravastuut / asukas, €	8 566	8 705	7 169		
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	851	958	1 090	1 163	838
Konsernin tunnusluvut					
Omavaraisuusaste, %	34,6	35,4	37,0	37,6	36,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	95,1	92,7	86,8	82,5	85,3
Lainakanta, €	225 691 117	212 148 923	187 913 717	173 761 532	181 787 891
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	288 882 796	288 328 872	261 597 277		
Lainat / asukas, €	11 419	10 619	9 266	8 490	8 723
Lainat ja vuokravastuut / asukas, €	14 617	14 432	12 900		
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	2 442	2 337	2 082	1 760	1 724
Pohjois-Savo, keskimäärin					
Omavaraisuusaste, %		52,6	51,8	52,8	53,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		53,9	55,8	54,9	53,6
Lainakanta, 1000 €		874 664	893 506	786 303	729 929
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €		1 101 206	876 630		
Lainat / asukas, €		3 606	3 599	3 274	2 997
Lainat ja vuokravastuut / asukas, €		4 434	4 441		
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €		1 175	1 077	919	689
Pohjois-Savo, konserni keskimäärin					
Omavaraisuusaste, %		32,9	31,5	31,1	32,3
Lainakanta, 1000 €		2 015 466	2 043 966	1 896 628	1 770 545
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €		2 344 129	2 331 997		
Lainat / asukas, €		8 115	8 233	7 609	7 070
Lainat ja vuokravastuut/ asukas, €		9 438	9 574		
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €		1 092	776	435	434
Koko maa, keskimäärin					
Omavaraisuusaste, %		58,9	58,0	57,9	59,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		57,6	59,9	62,0	58,6
Lainakanta, 1000 €		19 085 949	19 080 518	18 464 622	16 768 956
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €		24 504 981	24 105 202		
Lainat / asukas, €		3 440	3 448	3 342	3 039
Lainat ja vuokravastuut/asukas, €		4 441	4 356		
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €		2 518	2 293	2 025	2 061
Koko maa, konserni keskimäärin					
Omavaraisuusaste, %		42,4	42,1	41,9	43,5
Lainakanta, M€		42 444 044	41 265 494	39 126 044	36 087 190
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €		50 019 736	48 503 696		
Lainat / asukas, €		7 650	7 458	7 084	6 540
Lainat ja vuokravastuut/asukas, €		9 065	8 765		
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €		2 986	2 678	2 313	2 297

Kriisikuntakriteerit

Kuntien kriisikuntakriteerejä muutettiin kuntalain muutoksella, joka hyväksyttiin tammikuussa 2019

ja se tuli voimaan 1.3.2019. Uusia kriteerejä sovellettiin ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten perusteella laskettaviin kuntien tunnuslukujen perusteella.

Arviointimenettely käynnistyy,		
jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.	jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa	<p>TAI</p> <p>jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot:</p> <p>1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia</p> <p>2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti</p> <p>3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla</p> <p>4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate* on alle 0,8</p>

Arviointimenettely (kriisikuntakriteerit) vuoden 2022 konsernitilinpäätöstietojen mukaan.

	Varkauden kaupunki / kaupunkikonserni	Raja-arvo	Toteutuu/ Ei toteudu
Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, vuosina 2024-2027 (KL 2015/410 § 110)	Ei alijäämää	Taseen alijäämän kattaminen kuntalain 110 § 3 momentissa säädettyssä ajassa	ei toteudu
Kuntakonserni Konsernitaseen alijäämä/€ asukas viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 € ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 €	TP 2022 ylijäämä 2 442 € / as. (TP 2021 ylijäämä 2 337 € / as.)	Viimeisessä tp:ssä 1 000 € /as. ja sitä edell. tp:ssä 500 €/as. alijäämää	ei toteudu
Nämä kaikki kriteerit on toteuduttava			
1. Konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %	TP 2022 vuosikatte / poistot 114,5 %	Alle 80 %	ei toteudu
2. Kunnan tuloveroprosentti - vähintään 2 % korkeampi kuin kuntien painotettu keskimääräinen tulovero- %	21,00 %	V. 2021 20,02 % + 2,0 = 22,02 %	ei toteudu
3. Konsernitilinpäätöksen asukasta kohden laskettu lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää <u>kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 %</u>	TP 2022 14 617 € (TP 2021 14 432 €)	TP 2022 x xxx € + x xxx € = xx xxx € *) (TP 2021 9 065 € + 4 532,50 € = 13 597,50 €)	V. 2021 toteutuu V. 2022 ei vielä tietoa
4. <u>Konsernitilinpäätöksen</u> rahoituslaskelman laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8	TP2022 0,6	0,8	toteutuu

*) Konsernitilinpäätöksen asukaskohtaista lainojen ja vuokravastuiden määrää ei vielä ole tiedossa vuodelta 2022.

1.1.5 Henkilöstö

Varkauden kaupungin palveluksessa oli vuoden 2022 lopussa 1665 työntekijää. Vakituisen henkilöstön määrä kasvoi 45 henkilöllä. Sen osuus kokonaishenkilöstömäärästä on n. 80 %, joka on suurempi kuin valtakunnallinen keskiarvo (77 % / 2021). Määräaikaisten työntekijöiden määrä väheni 13 henkilöä.

Parhaiten kustannuksia aiheuttavaa henkilöstöresurssia kuvaava mittari on kuitenkin henkilötyövuosi eli HTV. Koko kaupunkiorganisaation henkilöstöresurssi kasvoi + 29,5 HTV / +2,0 %.

Palkkakulut kasvoivat 3 210 654 € vuoteen 2021 verrattuna (+ 5,3 %), mikä johtui osin 1.6.2022 sekä 1.10.2022 voimaan tulleesta yleiskorotuksista (2 % sekä 0,5 %).

Sijaiskustannukset vähenivät noin 714 060 €:lla (- 9,5 %) edellisvuoteen verrattuna.

Palkkasummaan kuuluvat myös erilliskorvaukset (esim. työaika- ja ylityökorvaukset), jotka kasvoivat noin 755 580 € edellisvuoteen verrattuna.

Henkilösivukulut pienenevät n. 403 812 €. Henkilöstökustannukset kasvoivat nettona kaiken kaikkiaan noin 2 806 400 mutta toteutuivat käytännössä budjetin mukaisesti ja jopa hieman alle (kumulatiivinen toteuma 97,7 %).

Eläkekulut, joiden kertymä vuonna 2022 oli yhteensä noin 15 M€, kasvoivat edellisvuoteen verrattuna (+ 2,8 %).

Eläkeuudistuksen myötä varhaiseläkemenoperusteisia maksuja ei peritty enää erikseen vuoden 2020 jälkeen, vaan ko. maksut sisältyivät palkkaperusteisiin eläkemaksuihin. Kevan vahvistama työnantajakohtainen työkyvyttömyyseläkemaksu oli 1,56 % palkkamenoista eli Varkauden kaupungilla noin 1 M€.

Vanhuuseläkkeelle jäi Varkauden kaupungilta vuonna 2022 yhteensä 41 työntekijää, mikä on viisi (5) työntekijää vähemmän kuin edellisvuonna. Täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle jäi kaksi (2) työntekijää eli yksi (1) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Osatyökyvyttömyyseläkkeelle jäi yhteensä 11 henkilöä, mikä on yksi (1) edellisvuotista enemmän.

Sairaudesta johtuvien työkyvyttömyysoissaolojen määrä kasvoi koko työyhteisön tasolla. Vuonna 2022 keskimääräiset sairauspoissaolot olivat 19,8 pv/henkilötyövuosi, kun vuonna 2021 vastaava luku oli 18 pv/htv1 (nousua 1,8 pv/htv1). Sairauspoissaolot nousivat muilla toimialoilla paitsi teknisellä toimialalla. Nämä luvut eivät sisällä työtapaturmista johtuvia sairauspoissaoloja, jotka pysyivät suunnilleen edellisvuoden tasolla.

Sairauspoissaolojen ajalta maksettiin palkkoja (ilman sv-korvauksia) yhteensä 2,5 M€, n. 515 000 € enemmän kuin edellisenä vuonna. Sairausajan palkkojen osuus oli 4 % koko palkkasummasta. Kun huomioidaan sv-korvaukset, sairausajan palkkoja maksettiin n 1,5 M€ mikä on n. 532 000 € enemmän kuin vuonna 2021.

Sairauspoissaoloraportteja on analysoitu johtoryhmissä palvelualueiden ja työyksiköiden esimiesten kanssa. Pitkiä poissaoloja työyksiköissä ovat aiheuttaneet mm. vakavat sairaudet sekä operaatiota vaatineet tules-sairaudet ja mielenterveyden häiriöistä johtuvat sairauslomat. Näitä sairauspoissaoloja ei voida juurikaan lyhentää työnantajan työkykyjohtamisen toimenpiteillä.

Diagnoosiryhmistä eniten sairauspoissaoloja aiheuttivat mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt, toiseksi eniten tuki- ja liikuntaelinten sairaudet. Diagnoosijakaumassa ei tapahtunut muutosta edelliseen vuoteen verrattuna. Tuki- ja liikuntaelinsairauksista johtuvat sairauspoissaolot säilyivät edellisen vuoden tasolla mutta mielenterveysyistä johtuvat poissaolot laskivat.

Poissaolot ilman diagnoosia (käytännössä nämä ovat poissaoloja esimiehen luvalla) nousivat (n. 4 500 pv). Tähän on vaikuttanut eniten se, että koronapandemian aiheuttama poikkeusjärjestely jatkui vuonna 2022. Poikkeusjärjestelyn perusteella esimiehen luvalla pystyi olemaan poissa seitsemän (7) päivää aikaisemman viiden (5) päivän sijaan.

39 %:lla henkilöstöstä on ollut 0 päivää sairauspoissaoloja. 11 % henkilöstöstä on muodostanut 69 % koko organisaation sairauspoissaoloista. Niiden henkilöiden osuus henkilöstöstä, jotka eivät ole olleet lainkaan poissa sairauden vuoksi, on pienentynyt.

Henkilöstöä koskevia tietoja ja tunnuslukuja esitetään tarkemmin erikseen laaditussa henkilöstökertomuksessa, joka käsitellään samanaikaisesti tilinpäätöksen kanssa.

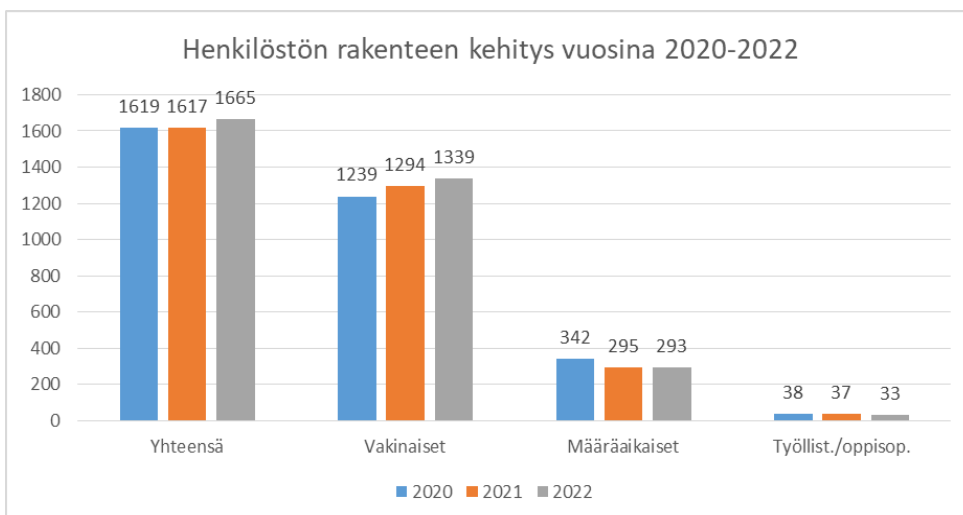
Taulukko: Henkilöstömäärän kehitys toimialoittain

	Vakinaiset		Muutos 2021-22	
	2021	2022	Erotus	%
Konsernipalvelut	30	28	-2	-6,7 %
Sosiaali- ja terveystoimi	698	758	60	8,6 %
Hyvinvoinnin ja Kasvatuksen toimia	405	400	-5	-1,2 %
Tekninen toimi	161	153	-8	-5,0 %
Yhteensä	1294	1339	45	3,5 %

	Määräaikaiset		Muutos 2021-22	
	2021	2022	Erotus	%
Konsernipalvelut	4	7	3	75,0 %
Sosiaali- ja terveystoimi	183	164	-19	-10,4 %
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimia	97	102	5	5,2 %
Tekninen toimi	11	9	-2	-18,2 %
Yhteensä	295	282	-13	-4,4 %

Taulukko: Henkilöstön rakenteen kehitys vuosina 2020 – 2022

	2020	2021	2022	Muutos 2021 - 22
Yhteensä	1619	1617	1665	48
Vakinaiset	1239	1294	1339	45
Määräaikaiset	342	295	293	-2
Työllist./oppisop.	38	37	33	-4

Taulukko: Henkilöstötyövuosien kehitys vuosina 2020 – 2022

	HTV2*)			Muutos 2021 - 22	
	2020	2021	2022	Erotus	%
Konsernipalvelut	41,9	41,6	39,7	-1,9	-4,6 %
Sosiaali- ja terveys- toimi	793,0	787,3	815,0	27,7	3,5 %
Sivistystoimi	446,5	450,2	456,2	6,0	1,3 %
Tekninen toimi	188,3	180,7	178,4	-2,3	-1,3 %
Yhteensä	1469,7	1459,8	1489,3	29,5	2,0 %

*) mukana palkalliset poissaolot, esimerkiksi vuosilomat

Taulukko: Sairaudesta johtuvat poissaolot/HTV1 2020 – 2022

			Muutos 2021-22	
	2021	2022	Erotus	%
Konsernipalvelut	4,5	6,9	2,4	53,3 %
Sosiaali- ja terveystoimi	21,7	22,5	0,8	3,7 %
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimit	13,4	17,1	3,7	27,6 %
Tekninen toimi	17,0	17,0	0,0	0,0 %
Koko kaupunki	18,0	19,8	1,80	10,0 %

1.1.5.1 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnan ja kuntakonsernin on toimintakertomuksessaan arvioitava toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä, epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia tekijöitä.

Riskienhallintaan kuuluu riskien tunnistaminen, niiden mittaaminen ja niiltä suojautuminen tai mahdollisesti niiden poistaminen. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntalain 39 §:ssä kunnanhallitukselle säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon vastuutehtävää. Kuntalain 115.1 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Palvelujärjestelmän toimivuuteen ja kaupunkilaisten turvallisuuteen kohdistuvia riskejä

Kuntien vastuu kansallisen turvallisuuden ja varautumisen kokonaisuudessa on laaja. Kuntien on kyettävä hoitamaan tehtävänsä ja turvaamaan asukkaiden hyvinvointi kaikissa olosuhteissa, ulkoisen tai sisäisen toimintaympäristön häiriöistä, uhkista ja riskeistä huolimatta.

Kaupunkilaisille riskejä ovat elintärkeisiin prosesseihin mm. sähkön jakeluun, kaukolämpöön ja puhtaan veden tuottamiseen liittyvät toiminnot. Sähkön, kaukolämmön ja veden jakelusta vastaavat erilliset yhtiöt. Uhkia ovat mm. luonnon ilmiöt, tulipalot, vesilähteiden saastuminen, veden saannin keskeytykset, ilkeä ja inhimilliset erehdykset. Eri vuodenaikojen voimakkaat myrskyt ovat aiheuttaneet sähkökatkoksia ja siitä johtuvia häiriötilanteita. Palveluprosessien hoitaminen on eniten riippuvaisempaa tietojärjestelmistä, tietoliikenneyhteyksistä ja niiden toimivuudesta, joten niiden toiminnan varmistamiseen häiriötilanteissa on erityisesti panostettava. Toiminnan digitalisaation vuoksi kyberturvallisuuden merkitys on kasvanut ja tietohallinnon tieto- ja kyberturvallisuuden ohjaus ja valvonta korostunut.

Myös mahdolliset omaan alueeseen kohdistuvat aseelliset konfliktit ja niiden mahdolliset vaikutukset tulee huomioida ja tehdä tarvittavat varautumissuunnitelmat ja pitää ne ajan tasalla.

Kaupungin halki kulkevan valtatie 23:n liikenteeseen vaikuttaa Stora Enson tehtaiden ja Riikinvoiman Ekovoimalaitoksen toiminta. Valtatie 23 kulkee Varkauden kaupungin keskustan halki, joka lisää merkittävästi liikenteen turvallisuusriskiä. Kuljetuksissa on myös vaarallisten aineiden kuljetuksia, jotka aiheuttavat erityistä vaaraa mahdollisissa onnettomuustilanteissa. Kaupunki rakensi kiertosiltayhteyden Stora Enson tontin rajalle vuonna 2021 ja tehdas itse rakensi jatkoyhteyden loppuun vuoden 2022 aikana. Sahala Oy on käyttänyt kiertosiltayhteyttä jo viime vuoden aikana. Kiertosiltayhteyden käyttöönotto vähentää liikennettä Taipaleentiellä.

Kaupungin palvelutuotannon kehittämisessä tulee huomioida väestön ikärakenteen muutos palvelutarpeeseen sekä valmistautua mahdollisimman hyvin valtakunnan tasolla toteutettaviin muutoksiin, esim. hyvinvointialueuudistus ja TE-palvelujen uudistus.

Henkilöstöriskejä

Yksi keskeisimmistä henkilöstöriskeistä kietoutuu osaavaan henkilöstöön. Kaupungin keski-ikä on korkea – vuoden 2022 lopussa se oli 49,4 vuotta (v. 2021 48,7 vuotta). Eläköitymistä tapahtuu kiihtyvällä vauhdilla samalla kun työvoiman saatavuus on vaikeutunut erityisesti sosiaali- ja terveys- sekä tukipalveluissa ja osittain myös varhaiskasvatuksessa. Koronaepidemia heikensi tilannetta entisestään. Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuutta voidaan edistää tavoitteellisella ja suunnitelmallisella työnantajamarkkinoinnilla ja panostamalla monipuoliseen rekrytointiin sekä rekrytointiprosessien laatuun.

Paitsi osaavan henkilöstön saatavuuteen, myös olemassa olevan henkilöstön osaamisen ylläpitoon ja sen sitouttamiseen on panostettava. Ammattiosaaminen vanhenee teknologian kehittymisen myötä yhä nopeammin ja osaamisessa korostuvat yhä enemmän alasta riippumattomat yleiset työelämävalmiudet, joita muodollisella koulutuksella ym. perinteisillä osaamisen hankkimisen tai ylläpidon keinoilla ei voida varmistaa. Riski on taklattavissa työpaikoilla, työn ohessa tapahtuvan yhteisöllisen oppimisen kautta (esihenkilöiden fasilitoimissa arkisissa oppimistilanteissa, mentoiminnalla, työkierrolla ym.). Toimivalla, läpinäkyvällä ja oikeudenmukaisella palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmällä edistetään henkilöstön sitoutumista ja vähennetään vaihtuvuutta.

Kasvavan työvoiman tarpeen lisäksi korkea keski-ikä heijastuu tuki- ja liikuntaelinsairauksien aiheuttamiin sairauspoissaoloihin ja niiden kustannuksiin. Mielenterveysperusteisten sairauspoissaolojen määrän ja kustannusten suhteellinen osuus on kasvanut myös Varkaudessa. Vaikka terveysperusteisten poissaolojen määrä on Varkauden kaupungilla ollut viime vuodet loivassa laskussa, työhyvinvointiin liittyvät ongelmat muodostavat toisen merkittävän henkilöstöriskin osaavan työvoiman hankinnan ja ylläpidon rinnalla. Riskiä hallitaan erityisesti kehittämällä lähiesihenkilöiden perehdytystä ja osaamista sekä työterveyshuoltoyhteistyötä.

Taloudellisia riskejä

Erilaiset tapahtumat vaikuttavat globaalissa maailmassa myös kuntatalouteen. Muun muassa pandemiat ja sotilaalliset selkkaukset lisäävät epävarmuutta kansantalouteen ja tulevaisuuden näky-miin niin kansainvälisessä taloudessa kuin kotimaassakin. Tulevaan talouskasvuun, julkiseen velkaantumiseen ja rahoitusmarkkinoiden toimivuuteen liittyy suuria ja vaikeasti arvioitavia riskejä. Kuntatalouden näkymiä kiristävät yleisen taloudellisen kehityksen lisäksi valtionalouden kuntiin kohdistuvat mahdolliset lisäleikkaukset, mitkä aiheuttavat kaupungin taloudelle suurta epävarmuutta ja mahdolliset uudet kunnille lainsäädännön kautta tulevat tehtävät ja niiden rahoitus.

Kaupungin suuret investointitarpeet aiheuttavat paineita velkaantumiskehitykselle. Tulorahoituksen riittävyys turvaamisen ja menojen hallinnan ohella taloudellisia riskejä ovat maksuvalmius-, korko- ja luottoriskit. Korkotaso lähti nousemaan viime vuonna loppuvuodesta ja korot ovat nousseet koko alkutalven 2023. Alhaisen korkotason ja negatiivisten korkojen aika näyttää tällä erää olevan ohi. Kaupungin lainasalkusta on suojattu vuoden 2022 lopussa 69,41 %. Nykyiset koronvaihtosopimukset ovat voimassa enimmillään vuoteen 2034 saakka.

Kaupunkikonsernin varainhankinnan, takausten ja sijoitustoiminnan periaatteet -ohje hyväksyttiin valtuustossa 28.5.2018 § 40. Ohjeen mukaan lainakannan suojausaste voi vaihdella markkinatilanteen mukaan 30–80 % välillä.

Kassan riittävyys on myös rahoitusriski, johon on varauduttu sopimalla rahoituslaitosten kanssa kuntatodistusohjelmista. Kuntatodistus on lyhytaikaista maksuvalmiuslainaa, jonka saa nopeasti käyttöön. Kaupunginvaltuuston hyväksymän vuoden 2022 talousarvion mukaan talousjohtajan kuntatodistusohjelman nosteraja on 40,0 M€.

Vahinkoriskeihin (henkilöstö-, omaisuus- ja toimintavahingot) on varauduttu vakuuttamalla kaikki keskeisimmät toiminnot. 1.1.2019 alkaen meklaripalvelut on ostettu Suunta Meklarit Oy:ltä. Vakuutuspalvelut kilpailutettiin syksyn 2020 aikana ja kaupungin kaikki vakuutukset (omaisuus- ja henkilövakuutukset) siirtyivät LähiTapiolaan 1.1.2021 alkaen. Vakuutukset kilpailutetaan vuoden 2023 aikana.

Kaupungin tytäryhtiöille myönnettyihin antolainoihin liittyy myös riskejä. Lainoilla on rakennettu toimitiloja, jotka ovat vuokrattu yrityksille joko lunastussopimusten kautta tai suoraan. Nämä ratkaisut ovat olleet tärkeässä roolissa kaupungin elinkeinoelämän kehittymisen näkökulmasta, mutta yritystoiminnassa tapahtuvat muutokset voivat vaikuttaa tytäryhtiöiden lunastus- ja vuokrasaataviin ja aiheuttavat siten myös riskejä kaupunkikonsernille.

Kaupunki on myöntänyt takauksia pääasiassa omille tytäryhtiöilleen. Takausten määrä oli vuoden 2022 lopussa 41,3 M€ (v. 2021 45,1 M€), vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 3,8 M€.

Varautuminen tulevaisuudessa

Tulevaisuudessa toiminnan riskeihin varaudutaan strategioiden ja ohjeiden päivittämisellä. Toimialat päivittivät ja käsittelivät omat valmiussuunnitelmansa vuoden 2016 aikana. Vuoden 2020 aikana päivitettiin ja laadittiin uusia hallintoon ja konserniohjaukseen liittyviä ohjeistuksia, mm. hankintaohjeet, avustusohjesääntö, hyvä hallinto ja johtamistapa Varkauden kaupunkikonsernissa. Hallintosääntö päivitettiin vastaamaan 1.8.2021 voimaan tullutta organisaatiota kaupunginvaltuutossa 31.5.2021 § 42 ja syksyn 2022 aikana vastaamaan hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyvien toimintojen osalta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi päivitetyn hallintosäännön kokouksessaan 19.12.2022 § 91.

Kaupungin valmiussuunnitelmat päivitetään vuoden 2023 aikana vastaamaan paremmin muuttunutta toimintaympäristöä ja yhteiskunnallista tilannetta. Kuntien tulee pystyä turvamaan asukkailleen peruspalvelut ja turvallisuus kaikissa tilanteissa ja olosuhteissa.

Tulevien vuosien keskeisiä haasteita on kaupungin talouden kantokyvyn ja rahoituksellisen tasapainon saavuttaminen ja säilyttäminen, mihin vaikuttavat menojen kasvun hallinta ja tulorahoituksen riittävyyden turvaaminen. Vuonna 2019 laadittu taloudentasapainottamisohjelma päivitettiin vuoden 2022 aikana. Kaupungin toimintaan, talouteen ja palvelutuotantoon vaikuttaa merkittävästi väestön ikärakenne ja väestömäärän muutos. Yksi merkittävä epävarmuustekijä on sosiaali- ja terveystoimen uudistuksen myötä muuttuva kuntien rahoituspohja, esimerkiksi valtionosuuden laskentaperusteiden muutokset. Kaupungin peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2023 negatiivinen. Talouteen vaikuttavat myös tartuntataudit ja muut maailman laajuiset epidemiat tai konfliktit yms. toimintaa vaikuttavat vastuut.

Tulevien suurien investointihankkeiden rahoitusratkaisut vaikuttavat kaupungin talouteen. Kaupungin suuri investointitarve (uus- ja peruskorjausinvestoinnit), noin 100 M€ on erittäin suuri haaste kaupungin taloudelle.

Kaupungin tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että saavutetaan talouden tasapaino ja säilytetään se jatkossakin. Taloudellisten riskien vaikutuksia tulee huomioida ja ennakoita jatkossa entistä laajemmin strategian toteutuksessa ja talousarvioprosessin yhteydessä.

1.1.6 Ympäristötekijät

Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä tunnusluvut ja muut tiedot ympäristöasioista. Toimialojen toimintatuottoihin ja – menoihin sisältyvistä ympäristöasioista ei ole koottu erillistä ympäristötilinpitoa.

Ympäristötuotolla tarkoitetaan toiminnasta saatua tuloa, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun esim. jätehuolto- ja jätevesimaksut, ympäristön pilailulta perityt korvaukset kunnan suorittamista tai teettämistä kunnostustöistä.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennalta ehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristösuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristö investoinnilla tarkoitetaan pitkävaikutteisia menoja, jotka syntyvät tulevien haitallisten ympäristövaikutusten ennaltaehkäisemisestä, vähentämisestä tai poistamisesta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 28.8.2018 yleisohjeen ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tilinpäätöksessä, jonka tarkoituksena on ohjata kuntia ympäristöasioiden kirjaamista ja esittämistä osana lakisääteistä tilinpäätösinformaatiota.

Keski-Savon ympäristötoimi tuottaa Varkauden, Pieksämäen, Heinäveden, Joroisten ja Leppävirran ympäristötoimen tehtävät. Isäntäkuntana toimii Leppävirran kunta. Varkauden kaupungin vuoden 2022 lopullinen maksuosuus ympäristönsuojelutoimen menoista oli 149 188 €.

Kaupunki osallistui Kestävän energiankäytön, energiatehokkuuden ja ilmaston seudullinen toimintasuunnitelma – hankkeeseen ajalla 1.1.2020 – 28.2.2022.

Hankkeen päätavoitteet olivat:

- seudullisen ilmastotyön aloittaminen; mm. laaditaan Keski-Savon yhteinen ilmasto-ohjelma ja kuntakohtaiset ilmaston toimintasuunnitelmat sekä seudulliset ja kuntakohtaiset seurantajärjestelmät ilmastopäästöille
- energiatehokkuuden ja uusiutuvien energiamuotojen käytön lisääntyminen
- vähähiilisen liikkumisen lisääminen
- materiaalikierron parantaminen ja materiaalitehokkuuden edistäminen
- lähiruuan käytön lisääminen ja ruokahävikin väheneminen
- ilmastoasioihin liittyvän tiedon ja opastuksen lisääminen.

Ympäristötekijöissä ei vuoden 2022 aikana ollut sellaisia poikkeavia tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet kaupungin taloudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen. Ympäristövahtien ei vuonna 2022 tapahtunut.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan kaupungin tulee antaa toimintakertomuksessa tiedot siitä, miten on huolehdittu korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot tulee antaa siinä laajuudessa, kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Kaupungin vieraanvaraisuutta ja edustusta on hoidettu vakiintuneen käytännön mukaisesti noudattaen kohtuullisuutta ja taloudellisuutta. Liikelahjoja hankittaessa on pyritty huomioimaan paikallisuus. Vieraanvaraisuudessa ja liikelahjoissa on noudatettu kohtuullisuutta.

Henkilöstön muistamisessa on noudatettu kaupunginhallituksen 26.9.2016 § 194 päivettyä Palkkaus ja palkitseminen Varkauden kaupungissa ohjetta.

Palvelutuotannossa on huomioitu asiakkaiden tasa-arvoisuus ja eettiset sekä etniset arvot.

Kaupungilla on käytössä sidonnaisuusrekisteri luottamushenkilöille ja johtaville viranhaltijoille. Johtavien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden sidonnaisuuksia on käsitelty tarkastuslautakunnassa vuoden 2022 aikana. Kaupunginvaltuustossa sidonnaisuusilmoitukset on käsitelty ja merkitty tiedoksi 24.1.2022 § 5. Sidonnaisuuksien valvonnan kautta pyritään varmistamaan asioiden puolueeton käsittely ja toiminnan sekä päätöksenteon läpinäkyvyys.

1.2 SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Hallintosäännön luvun 19 § 1 mukaan kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä § 2 mukaan valmistelee sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tulokSELLISTA, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Lisäksi sisäisen valvonnan tavoitteena on vahvistaa hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Sisäinen valvonta on osa jokapäiväistä toimintaa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista Kuntalain § 14 mukaan vastaa kaupunginvaltuusto. Kaupunginhallituksen tehtävänä § 39 mukaan on huolehtia kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Valtuusto hyväksyi 18.12.2017 § 95 uudet päivitettyt kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Vuoden 2022 sisäisen valvonnan painopistealueiksi on kaupungin johtoryhmä hyväksynyt 9.11.2021 seuraavat toiminnot:

- Päätöksenteko: *Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta*
- Talous: *Sopimukset*
- Henkilöstö: *Vuosilomat (ja säästövapaat)*
- Tietohallinto: *Etätyö*

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi määräykset hallintosäännön luvussa 17 § 1 ja luvussa 19 §:t 1-5.

Toimialojen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportit vuodelta 2022 on käsitelty lautakunnissa seuraavasti: hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 23.2.2023 § 14 ja kasvun ja oppimisen lautakunta 22.2.2023 § 15 ja tekninen lautakunta 28.2.2023 § 43. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on raportoitu toimialojen toteutumien kohdalla.

Yleishallinnon konsernipalvelujen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta raportti käsitellään kaupunginhallituksessa tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

Toimialat ovat noudattaneet sisäisessä valvonnassa kaupungin sisäisen valvonnan ohjetta. Suoritetuilla valvontatoimenpiteillä on varmistettu menettely- ja toimintatavat sekä toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Havaitut puutteet ja epäkohdat on pyritty korjaamaan välittömästi, jos niitä on havaittu.

Vuoden 2022 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan painopistealueiden tehtävät/toiminnot:

Päätöksenteko / Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta

Viranhaltijapäätökset on laadittu kaikilla toimialoilla hallintosäännön toimivallan mukaisesti ja ne on toimitettu tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kyseisille lautakunnille. Kaupunginhallitus on voinut käyttää otto-oikeutta tarvittaessa.

Viranhaltijapäätökset laaditaan ja allekirjoitetaan Tweb asian- ja asiakirjahallinnan järjestelmässä. Järjestelmä mahdollistaa myös asiakirjojen seurannan ja raportoinnin sekä päätösten teon etätyös-kentelyssä.

Julkiset päätökset ovat nähtävillä kaupungin internetsivuilla valitusajan, jonka jälkeen ne eivät enää ole julkisesti nähtävillä.

Viranhaltijapäätösten laadinnassa on huomioitu myös tietosuoja-asetus, jonka mukaisesti osa viranhaltijapäätöksistä on salaisia.

Talous / Sopimukset

Vuoden 2022 aikana käytiin toimialoilla kaikki sopimukset läpi hyvinvointialueen aloittamiseen liittyen. Kaikki sopimukset, jotka liittyivät hyvinvointialueiden toimintaan, kirjattiin Claudia sopimushallintajärjestelmään. Osa sopimuksista irtisanottiin kokonaan tai osittain sen mukaan, mikä toiminta siirtyi hyvinvointialueelle ja mikä jäi kaupungin vastuulle.

Sopimukset on laadittu hallintosäännön toimivallan mukaisesti ja ne on tallennettu tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti.

Sopimushallinnassa on tärkeää henkilöstön sopimusosaaminen ja sopimushallinta sekä seuranta siten, etteivät kilpailutukset viivästy sopimusten päättyessä ja sopimuksia ei ole voimassa aiheettomasti.

Henkilöstö / Vuosilomat (ja säästövapaat)

Vuosilomat on pidetty siten, etteivät kriittiset toiminnot ja palvelut ole vaarantuneet. Lomat on pidetty voimassa olevien virka- ja työehtosopimusten mukaisesti. Heinäkuulle on keskitetty hallinnon vuosilomat. Pitämättä jääneet vuosilomat on henkilöstö hakenut säästövapaiksi.

Säästövapaiden määrää seurataan toimialoilla ja laaditaan henkilöstön kanssa suunnitelmia niiden pitämiseksi. Pitkät sairauslomat vaikuttavat säästövapaiden määrää lisäävästi. Myös henkilöstövaihdos tilanteessa voi vuosilomia jäädä pitämättä.

Pitämättömät vuosilomat ja säästövapaat vaikuttavat lomapalkkavelkaan, joka tarkastetaan aina tilinpäätöksen yhteydessä ja erotus kirjataan toimialoille.

Henkilöstöhallinto on ohjeistanut toimialoja vuosilomien pitämisessä ja säästövapaiden seurannassa. Lomien jaksottaminen ja pitäminen toimintavuoden aikana on yksi työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen edellytys.

Tietohallinto / Etätyö

Työn luonne määrittelee etätyön tekemismahdollisuuden. Toimialoilla asiantuntijatehtävissä työskentelevät ovat tehneet etätyötä vaihtelevasti. Yleensä etätyötä tehdään 1-3 työpäivää viikossa. Työtehtävät ja kokoukset määrittävät etätyöpäivien pitämistä. Jotkut työtehtävät eivät mahdollista etätyötä lainkaan.

Etätyötä ohjaa voimassa oleva etätyöohje, joka tullaan ajantasaistamaan ja päivittämään vuoden 2023 aikana.

Etätyössä tietoturva koskevat säännökset ovat samat kuin työskennellessä työnantajan tiloissa. Työnantaja varmistaa tietoturvan tietoliikenteen osalta ja työntekijä vastaa, etteivät työhön liittyvät tiedot ole missään tilanteessa vaarassa joutua sivullisten nähtäväksi.

Henkilöstö on ohjeistettu suorittamaan vuosittain tietoturvaan liittyvä testi, joka on kaupungin intrassa (Navisec-koulutusjärjestelmä).

Riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perustana vuonna 2022 on ollut kaupunginvaltuuston 18.12.2017 § 95 hyväksymä Varkauden kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Taloushallinto on laatinut toimialoille ja tytäryhteisöille vuosivaihteen toimintaohjeen, toimintakeromuksen, osavuosikatsauksen ja talousarvion laadintaohjeet, joissa on kiinnitetty huomiota riskienhallinnan raportointiin. Toimialat ja tytäryhteisöt ovat osavuosikatsauksessaan ja toimintakeromuksissaan arvioineet omaan toimintaansa liittyviä merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia riskejä. Riskejä on arvioitu myös vuoden 2022 talousarviossa. Riskienhallinnan järjestäminen, toteutus ja seuranta kuuluvat kunkin toimialan ja konserniyhtiön tehtäviin.

Vakuutusyöryhmä on arvioinut omaisuus- ja vastuuriiskejä. Vakuutusmeklarin asiantuntijapalvelut on ostettu Suunta Meklarit Oy:ltä kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksen 21.9.2018 § 22 mukaisesti 1.1.2019 alkaen. Meklarin palveluja käytetään mm. vahinkopalveluissa, vakuutusten uudistamisessa ja vakuutusten kilpailutuksessa. Vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2020 lopussa. Kilpailutuksen perusteella vakuutuksen ovat 1.1.2021 alkaen Keskinäinen vakuutusyhtiö LähiTapiolassa. Vakuutukset kilpailutetaan vuoden 2023 aikana.

Lainasalkun korkoriskiä on hallinnoitu korkosidonnaisuus- ja laina-aikajakautumalla sekä koronvaihtosopimuksilla. Korkosuojausten tavoitteena on ollut hallita korkojen nousun haitallisia vaikutuksia. Viime vuosien matalien korkotasojen aikana on nostettu ainoastaan kiinteä korkoisia lainoja, eikä korkosuojaussopimuksia ole tehty.

Varkauden kaupungin johdannaissopimusten (koronvaihtosopimusten) tilanne tarkastettiin vuonna 2019 ja tehtiin muutoksia koronvaihtosopimuksiin. Korkokulut pienentyivät vuosien 2019–2021 aikana 239 677 €, vaikka laina määrä lisääntyi ko. vuosien aikana. Korkokuluja johdannaissopimusten järjestelyn lisäksi vähensivät myös kuntatodistuslainojen negatiiviset korot, joita vuosina 2019–2021 aikana on kertynyt yhteensä 217 545 €. Vuonna 2022 negatiivisia korkoja kertyi vain 8 880 €, koska korko taso nousi ja korot alkoivat muuttua positiivisiksi kesän 2022 aikana.

Kaupungin lainamäärä 31.12.2022 on 114,9 M€, josta pitkäaikaista lainaa 89,9 M€ ja lyhytaikaista kuntatodistuslainaa 25,0 M€. Kaupungin lainakannan korkoriskin jakautumasta 31.12.2022 tilanteen mukaan oli kiinteäkorkoisten lainojen osuus 91,7 % / 104,72 M€ ja vaihtuvakorkoisten lainojen 8,83 % / 10,14 M€.

Kaupungin myöntämät takausvastuut ovat 31.12.2022 tilanteen mukaan 41,3 M€ (31.12.2021 45,12 M€) Takauksista 41,0 M€ kohdistuu tytäryhteisöjen lainoihin.

Sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnan seurannassa käytetään TargetorPro raportointiohjelmaa sekä WPro-työturvallisuusjärjestelmää.

Konserniyhtiöt

Kaupunginvaltuuston 30.10.2017 § 72 hyväksymää konserniohjetta päivitettiin valtuuston 28.5.2018 § 42 päätöksellä. Konserniohjeen päivittäminen aloitetaan vuoden 2023 aikana vastaamaan muuttunutta tilannetta. Kuntaliitto julkaisee vuoden 2023 aikana uuden suosituksen omistajapoliittisen ohjelman laadintaan ja kaupunki aloittaa oman ohjelman laatimisen kuluvan vuoden aikana.

Konserniyhtiöiden valvontavastuu jaettiin konsernijohtoon kuuluville viranhaltijoille konsernijaoston 26.9.2018 § 36 ja kaupunginhallituksen 1.10.2018 § 229 päätöksillä. Tytäryhtiöiden tilannekatsaus ja kuulumiset on käsitelty säännöllisesti johtoryhmässä ja kaupunginhallituksessa.

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n taloudellinen asema on ollut jo vuosien ajan ongelmallinen erityisesti Metallikatu 3 osoitteessa sijaitsevan akkutehdaskiinteistön oltua tyhjillään. Kaupunki on yhdessä Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n sekä European Battery Technologies Oy:n konkurssipesän kanssa etsinyt tiloihin vuokralaista sekä pesän omistuksessa olevien akkutuotantoon kohdentuvien koneille ja laitteille ostajaan. Toistaiseksi kauppvoja tai vuokralaista ei ole onnistuttu löytämään, vaikka useiden potentiaalisten toimijoiden kanssa on edetty varsin pitkälle neuvotteluissa.

Pitkään jatkunut akkutehtaan kiinteistön tyhjillään olo on syönyt Teollisuuskylän kassavarat kiinteistöön kohdistuvien lainanlyhennyksien johdosta, jonka seurauksena yhtiö haki kaupungilta tilapäistä 750 000 € kassalainaa syksyllä 2022. Kaupunginvaltuusto päätti myöntää lainan kokouksessaan 22.8.2022 § 54. Lainan vakuudeksi Keski-Savon teollisuuskylältä otettiin yhtiön omistuksessa olevan Metallikatu 1 (915–22-2206-1) vapaana oleva pantti arvoltaan 780 000 €. Lisäksi kaupunki joutui omavelkaisena takaajana maksamaan Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n Handelsbankenin akkutehtaaseen kohdistuvan lainan (313160-991318) lyhennyksen ja korot yhteensä 337 794,09 €.

Osana vuoden 2023 talousarvion esittelyä Keski-Savon Teollisuuskylän toimitusjohtaja esitteli kaupunginhallitukselle 8.11.2022 kokouksessa yhtiön taloudellista tilannetta. Saadun selvityksen perusteella kaupunki on käynnistänyt toimenpiteet yhtiön taloudellisen aseman tervehdyttämiseksi ja tilannut PricewaterhouseCoopers Oy:ltä Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n rakennetta sekä kiinteistöomaisuutta koskevan selvityksen. Selvityksen myötä käydään läpi Teollisuuskylän kiinteistöomistukset, niiden arvostukset, kiinteistöjen kehittämismahdollisuudet sekä omistajuuteen (ml. kiinteistöjen myynti) liittyvät järjestelyvaihtoehdot, järjestelyjen ajallinen toteutus sekä järjestelyjen vero-vaikutukset.

Kaupunginhallitus hyväksyi 19.10.2020 § 278 Hyvä hallinto- ja johtamistapa Varkauden konsernissa – ohjeen. Ohje on käsitelty ja hyväksytty kaupungin tytäryhteisöjen hallituksissa ja yhtiökokouksissa.

Tytäryhtiöt ovat laatineet riskienhallintasuunnitelmat syksyn 2020 aikana, joissa on arvoitu lyhyen ja pitkän ajan kaikki keskeiset riskit ja esitetty konkreettiset toimenpiteet niiden torjumiseksi. Konsernijaosto hyväksyi riskienhallintasuunnitelmat 19.1.2021 ja kaupunginhallitus 15.2.2021 § 45.

Tytäryhteisöille on taloushallinnon toimesta laadittu omat ohjeistukset talousarvion, osavuosisraportin ja tilinpäätöksen laadintaan. Ohjeistuksissa on huomioitu sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen tarkastus on osa kaupungin johtamisjärjestelmää, jota johtavat tilivelvolliset (kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja) ja käyttävät toteuttaessaan tilivelvollisuuteen kuuluvaa valvontavelvollisuuttaan. Hallintosäännön luvun 3 § 7 mukaan sisäisen tarkastuksen suunnitelman hyväksyy kaupunginhallitus. Suunnitelman tarkoituksena on edistää kaupungille asetettujen päämäärien ja tavoitteiden toteutumista. Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa.

Kaupunki ostaa sisäisen tarkastuksen PwC Oy:ltä (PricewaterhouseCoopers Oy). Sisäisen tarkastuksen tavoitteena on tukea kaupunkia sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallin-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Vuoden 2022 sisäisen tarkastuksen kohteeksi johtoryhmä on valinnut 16.11.2021 kaupunkikonsernin sijoitustoiminnan, arvopaperit ja rahastot sekä pankkien kanssa tehdyt rahoitussopimukset.

Tarkastuksen tavoitteina oli arvioida sijoitus- ja rahoitusprosessien asianmukaisuutta, tehokkuutta ja toimivuutta tarkastelemalla tehtyjä päätöksiä. Arvioida onko sijoitukset ja rahoituspäätökset tehty voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti ja onko pankkitilien käyttöoikeudet asianmukaiset. Lisäksi arvioitiin itsenäistymisvarojen prosessin asianmukaisuutta. Sisäiseen tarkastukseen sisältyi yksittäisten tapahtumien mm. rahoitussopimusten ja arvopaperien aineistotarkastusta, jota kohdennetaan myös Varkauden kaupungin 100 % omistamiin tytäryhtiöihin.

Sisäisen tarkastuksen allekirjoitettu raportti saapui 3.3.2023 ja kaupunginhallitus on käsitellyt raportin kokouksessaan 27.3.2023.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen (ulkoiset erät)

Koronaepidemian vaikutukset tilikauden tuloksen muodostumiseen ja rahoitukseen

Vuoden 2022 aikana koronakuluja on muodostunut lähinnä testauskuluista sekä maskien, käsidesien ja muiden tarvikkeiden ostokuluista sekä rokotuksista. Kirjanpidon mukaan projektikohdalle 5001 Koronavirus on kirjattu kuluja 835 922 € (Varkaus 684 654 € ja Joroinen 151 268 €) Vuoden 2022 korona-avustuksia on saatu yhteensä 2 768 013 € (Varkaus 2 179 847 € ja Joroinen 588 166 €). Avustuksiin sisältyy vuoden 2021 toinen avustuserä 867 000 €, joka kirjattiin vuoden 2022 tuloksi kirjanpitolautakunnan ohjeiden mukaisesti, vaikka kulut ovat kirjautuneet vuodelle 2021.

Otettaessa huomioon vuoden 2021 (867 000 €) korona-avustus ja vuoden 2022 kulujen ja tuottojen erotus, on avustusten vaikutus kaupungin vuoden 2022 tilikauden tulosta parantava 1 495 193 €.

Vuoden 2022 aikana perittiin loppuun vuonna 2020 valtionosuuksissa maksettu verotulomenetyksen koronakompensaatio viivästyskorkoineen, yhteensä 95 056 €.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutumisen vaikutus tilikauden tulokseen

Elokuussa 2019 hyväksytyn talouden tasapainottamisohjelman kokonaissäätötavoite vuoden 2022 loppuun mennessä oli 2,739 € jakaantuen seuraavasti; konsernipalvelut 1,240 M€, sosiaali- ja terveystoimi 0,500 M€, hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala 0,424 M€, tekninen toimi 0,245 M€ ja konsernitason toimenpiteet 0,330 M€. Teknisen toimen osalta säästötavoitetta pienensi kiinteistöveroselvityksen kuluarvio 0,150 M€.

Vuoden 2021 loppuun mennessä talouden tasapainottamistoimenpiteistä on toteutunut yhteensä 1,215 M€. Em. säästöt ovat toteutuneet myös vuonna 2022. Lisäksi vuodelle 2022 oli asetettu uusia tasapainottamistavoitteita yhteensä 1,113 M€, jakaantuen seuraavasti; konsernitaso ja konsernipalvelut yhteensä 0,445 M€, sosiaali- ja terveystoimi 0,400 €, hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala 0,091 M€ ja tekninen toimi 0,177 M€.

Vuodelle 2022 asetetuista uusista talouden tasapainottamistoimenpiteistä toteutui arviolta yhteensä vain noin 0,300 M€, joista merkittävin oli sosiaali- ja terveystoimen toimialan työmarkkinatuen Kelalle maksettavan osuuden pieneneminen 0,255 M€.

Toimialojen osalta talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen on esitetty toimialan kokonaistoteutumana yhteydessä.

Vuoden 2022 tilikauden tulokseen talouden tasapainottamisohjelman kautta ei enää uusia merkittäviä säästöjä kohdentunut, vaan vuosina 2020–2021 toteutuneet säästöt sisältyivät normaalitoimintana toimialojen palvelutuotantoon.

Tuloslaskelman toteutuminen

Kaupungin tilikauden tulos muodostui alijäämäiseksi 1 504 755 €. Vuoden 2022 aikana tehtyjen talousarviomuutosten jälkeen muutettu talousarvion oli 732 881 € alijäämäinen eli talousarvio toteutui budjetoitua heikommin. Talouden toteutumiseen vaikutti sosiaali- ja terveystoimen toimialan toteutuminen 2,130 M€ yli arvion.

Toimintatuotot (ulkoiset)

Tuloslaskelman mukaan ulkoisten toimintatuottojen toteutuma (ilman valmistusta omaan käyttöön) on 51 088 093 €. Toimintatuotot kasvoivat 1 723 411 € / 3,5 % verrattaessa vuoden 2021 toteutumaan. Toimintatuottojen muutokseen vaikuttavat tukien ja avustusten sekä muiden toimintatuottojen kasvu.

Myynti- ja maksutuotot vähenivät vuonna 2022. Muutos johtuu terveystoimen myyntituottojen vähenemisestä.

Tuet ja avustukset kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna 1 995 671 € / 43,7 %. Suurin kasvu oli sosiaali- ja terveystoimessa 2,244 M€, johon vaikutti suurimmalta osalta koronakustannuksiin saadut valtionavustukset (2,094 M€). Myös hankkeiden tuet ovat vaikuttaneet toteutumaan. Muut toimintatuotot kasvoivat 759 514 € / 16,3 %. Kasvu johtui maa-alueiden myyntivoittojen lisääntymisestä.

Ulkoisilla toimintatuotoilla katetaan 26,3 % (v. 2021 / 26,6 %) toimintakuluista. Ulkoiset toimintatuotot olivat tuloslaskelman kokonaistuloista (ilman satunnaisia tuottoja) 25,5 % (v. 2021 25,8 %).

Kuntaliiton tilinpäätösarvion ennakkotiedon mukaan kuntien toimintatuotot laskivat vuonna 2022 koko maassa 1,9 % (v.2021 kasvoivat 23,1 %). Muutokseen vaikuttaa merkittävästi koronatukien kirjaaminen käyttötalouden tuet ja avustukset tuloryhmään.

Valmistus omaan käyttöön

Valmistus omaan käyttöön on erä, jolla kuluja oikaistaan omaan käyttöön valmistetun investointihyödykkeen osalta. Valmistus omaan käyttöön on tuloslaskelman oikaisua, jolla omaan käyttöön valmistetun investointihyödykkeen tuloslaskelmaan sisältyvien toimintakulujen vaikutus tilikauden tulokseen eliminoidaan.

Valmistus omaan käyttöön toteutui yli talousarvion. Muutettu talousarvio 475 000 € ja toteutuma 807 446 €, joka muodostui teknisen toimen ja liikunta- ja vapaa-aikatoimen kohdentamista suunnittelu- ja valvontakustannuksista eri investointihankkeisiin. Vähennystä edelliseen vuoteen verrattaessa oli 8 824 € / 1,1 %.

Toimintakulut (ulkoiset)

Tuloslaskelman ulkoisten toimintakulujen toteutuma oli **-194 858 719 €** ja ne kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna -9 280 593 € / 5,0 %.

Henkilöstökulut olivat yhteensä 81 017 573 € ja kasvoivat 2 806 413 € / 3,6 %.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset päättyivät 28.2.2022. Neuvottelut uuden sopimuksen osalta pitkittyivät ja Uudet virka- ja työehtosopimukset tulivat voimaan 1.5.2022 alkaen. Palkankorotukset tulivat voimaan 1.6. alkaen 2,0 % tai vähintään 46,00 €. Lisäksi 1.10.2022 tuli 0,5 % korotukset.

Nyt voimassa olevat KVTES-sopimukset ovat voimassa 30.4.2025 saakka.

Palkkakulut olivat 63 857 025 M€ ja kasvoivat edellisestä vuodesta 3 210 225 M€ / 5,3 %. Palkkakulujen kasvuun vaikuttivat kevään aikana sovitut uudet työ- ja virkaehtosopimukset sekä hyvinvointialueelle ja Servica Oy:lle siirtyneen henkilöstön säästövapaiden ja vuosilomien pitäminen. Kyseisille toimialoille jouduttiin palkkaamaan sijaisia ja määräaikaista työntekijöitä.

Toimialoittain palkkakulut kasvoivat verrattuna edelliseen vuoteen seuraavasti: sosiaali- ja terveystoimessa (Varkaus) 3,144 M€ / 10,1 %, sosiaali- ja terveystoimessa (Joroinen) 0,040 M€/ 1,2 % sekä hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialalla 0,392 M€ / 3,4 % edellisvuodesta. Palkkamenot pienentyivät yleishallinnossa 0,294/ 11,8 % ja teknisellä toimialalla 0,072 M/ 1,2 %.

Vuoden 2022 tilinpäätökseen sisältyi lomapalkkavelan tarkistaminen ja yhteensä varausta vähennettiin 200 579 € vähentyneiden lomapäivien vuoksi. Muutokseen vaikutti hyvinvointialueelle ja Servica Oy:lle siirtyneiden työntekijöiden lomien pitäminen ennen vuoden vaihdetta.

Eläkekulut olivat 14 985 293 € ja kasvoivat edellisvuodesta 225 317 € / 1,5 %. Palkkaperusteinen KuEL-maksu oli 490 266 € suurempi ja KuEL-eläkemenoperusten maksu 119 092 € pienempi verrattuna edelliseen vuoteen. Edellisenä vuonna eläkekuluihin sisältyi kaupungin omien lisäeläkkeiden varauksen lisäys Kevan laatiman eläkevastuulaskelman mukaisesti n. 188 000 €. Eläkekuluihin sisältyi Kuel-maksun tasausta (hyvitystä) 15 159 €.

Muut henkilösivukulut olivat 2 175 254 € ja pienentyivät 629 129 € / 22,4 % edellisvuodesta. Vuoden 2022 palkkamenoista tilitettävä sotumaksu oli 0,19 %-yksikköä edellisvuotta pienempi. Muutos 629 129 € johtuu suurelta osalta tapaturmavakuutusmaksujen tasauksista (hyvityksistä).

Palvelujen ostot olivat 89 131 484 € ja kasvoivat edellisestä vuodesta 5 570 099 € / 6,7 %. Suurin muutos oli sosiaali- ja terveystoimen asiakaspalvelujen ostoissa, lisäystä 3,988 M€/ 7,5 %. Myös puhtaus- ja pesulapalvelut ovat kasvaneet 1,134 M€/ 66,4 %, mihin on vaikuttanut Aalto hyvinvointikeskuksen kiinteistön kulut. Palveluseteleiden kulut ovat lisääntyneet 0,853 M€/ 30,9 % verrattuna edelliseen vuoteen nähden.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoihin käytettiin 11 433 310 €, mikä on edellisvuotta 31 915 € / 0,3 % enemmän.

Avustukset olivat 6 986 857 € ja vähentyivät 331 238 € / 4,5 %. Työmarkkinatuen kuntaosuus pieneni edellisvuodesta 298 877 € (Varkaus sote 254 277 € ja Joroinen sote 44 600 €).

Muut toimintakulut olivat 6 289 495 € ja kasvu 1 203 404 € / 23,6 %. Muiden toimintakulujen toteutumisessa rakennusten ja huoneistojen vuokrien osuus oli 1,800 M€ ja koneiden ja laitteiden vuokrien osuus 1,722 M€. Pääomavuokrat olivat 1,832 M€.

Kuntaliiton vuoden 2022 tilinpäätösarvion ennakkotiedon mukaan kuntien toimintakulut kasvoivat koko maassa 5,0 % (v. 2021 6,3 %).

Toimintakate

Toimintakate kertoo kuinka paljon toimintakuluista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla.

Toimintakatteen toteutuma oli -142 963 180 € ja se heikentyi 7 566 006 € / 5,6 % verrattuna vuoden 2021 toimintakatteeseen. Toimintakate on 7 234 € / asukas (v. 2021 6 777 € / asukas).

Kuntaliiton vuoden 2022 tilinpäätösarvion ennakkotiedon mukaan kuntien toimintakate heikentyi v. 2022 koko maassa 7,4 %.

Rahoitus

Rahoituseriin kuuluvat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot ja – kulut sekä muut rahoitustuotot ja -kulut.

Verotulot

Veroprosentit säilyivät vuonna 2022 edellisen vuoden tasolla eli veroprosentteihin korotuksia ei tehty. Vuodelle 2023 ei ole myöskään tehty veroprosenttimuutoksia.

Veroprosenttien muutokset vuosina 2007–2023

Veroprosentit	2007	2008	2009	2010-2013	2014	2015-2016	2017-2022	2023
Tuloveroprosentti	19,00	19,00	19,00	20,00	20,50	20,75	21,00	8,36
Kiinteistöveroprosentit								
Yleinen kiinteistövero	0,75	0,90	0,90	0,95	1,35	1,35	1,45	1,45
Vakituinen asuminen	0,25	0,35	0,35	0,40	0,4	0,40	0,50	0,50
Muut asuinrakennukset	0,85	0,95	0,95	1,00	1	1,00	1,00	1,00
Yleishyödylliset yhteisö	0	0	0	0	0	0	0	0
Voimalaitos	2,50	2,50	2,50	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85

Verotulojen toteutumisennustetta korotettiin vuoden 2022 aikana tarkentuneiden veroennusteiden pohjalta 1,873 M€ alkuperäisestä talousarviosta. Tilinpäätöksessä verotulojen toteutuma oli 85,964 M€ / 100,0 % eli toteutuma 0,030 M€ alle muutetun talousarvion. Verotulot lisääntyivät vuoteen 2021 verrattaessa 1,024 M€ / 1,2 %.

Ennakkotietojen mukaan kuntien keskimääräinen verotulojen kasvu vuonna 2022 oli 5,3 %.

Kunnallisverot

Vuoden 2022 aikana kunnallisveroja kertyi 72,886 M€ (v. 2021 72,661 M€). Kunnallisverojen kertymä kasvoi 0,225 M€ / 0,3 % verrattuna vuoteen 2021. Verotulokertymään vaikutti työllisyyden parantuminen ja palkkasumman kasvaminen.

Ennakkotietojen mukaan kuntien kunnallisverot kasvoivat keskimäärin 5,1 %.

Kiinteistöverot

Vuonna 2022 kiinteistöveroja kertyi 6,692 M€, joka on 0,658 M€ / 10,9 % enemmän kuin vuoden 2021 verokertymä.

Kiinteistöverotuksen siirryttyä vuonna 2020 joustavan valmistumisen piiriin, kiinteistöverot kertyvät kaupungin kassaan aikaisempaa nopeammin pääsääntöisesti jo heinä-lokakuun aikana. Vuoden 2022 aikana kertyi vuoden 2021 kiinteistöveroja yhteensä 585 261 €.

Kuntaliiton arvion mukaan kuntien kiinteistöverot kasvoivat vuonna 2022 keskimäärin 6,3 %.

Yhteisöverot

Yhteisöveroja vuonna 2022 kertyi 6,386 M€, lisäystä edellisvuoteen verrattuna 0,141 M€ / 2,3 %. Yhteisöverojen kasvu jäi yllättävän heikoksi alkuvuoden hyvän talouskasvun jälkeen. Keskimäärin kuntien yhteisöverot kasvoivat 6,6 % vuonna 2022.

Verotulojen toteutuma 1.1. – 31.12.2022

	TA2022	TA-muutos	TA+muutos	Toteutuma 2022	Erotus TA/Tot.	Tot-%
Kunnan tulovero	73 143 000	188 000	73 331 000	72 886 221	-444 779	99,4
Kiinteistövero	4 865 000	1 679 000	6 544 000	6 692 219	148 219	102,3
Yhteisövero	6 114 000	6 000	6 120 000	6 386 312	266 312	104,4
Yhteensä	84 122 000	1 873 000	85 995 000	85 964 752	-30 248	100,0

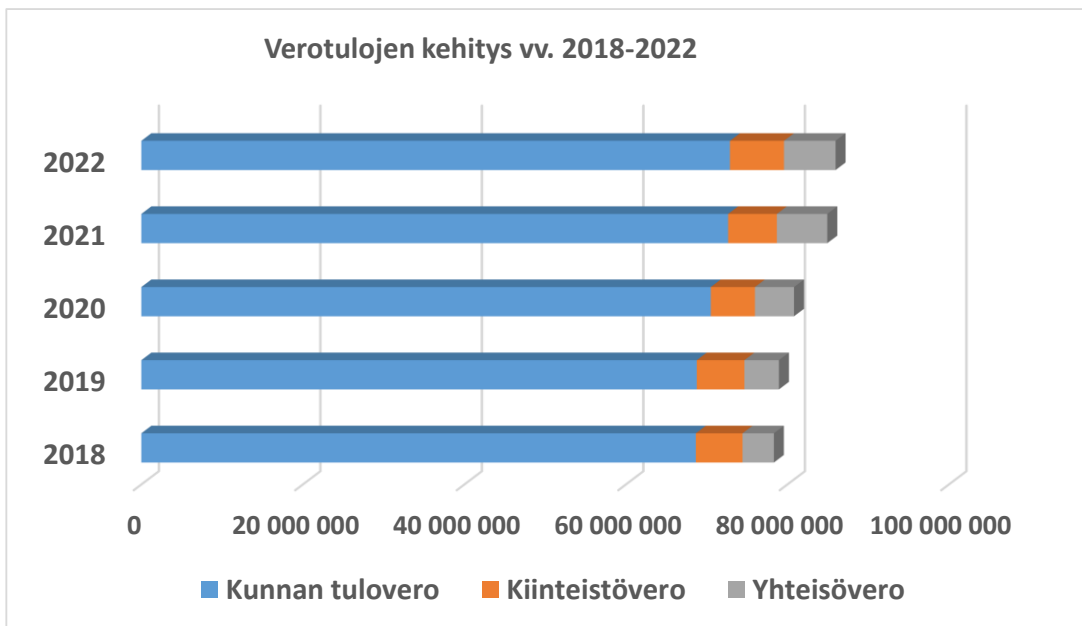
Verotulojen kehitys verolajeittain

	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TS2024	TS2025
Verotulot, yht.	78 325	78 953	80 821	84 941	85 965	45 867	42 778	43 572
-muutos -%	-2,0	0,8	2,4	5,1	1,2	-46,6	-6,7	1,9
Kunnallisvero	68 660	68 776	70 514	72 661	72 886	35 047	32 335	32 983
-muutos -%	-1,8	0,2	2,5	3,0	0,3	-51,9	-7,7	2,0
Yhteisövero	3 883	4 278	4 842	6 245	6 386	4 284	3 907	4 053
-muutos -%	-9,9	10,2	13,2	29,0	2,3	-32,9	-8,8	3,7
Kiinteistövero	5 782	5 899	5 465	6 035	6 693	6 536	6 536	6 536
-muutos -%	0,5	2,0	-7,4	10,4	10,9	-2,3	0,0	0,0
Tuloveroprosentti	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	8,36	8,36	8,36
Efektiiivinen veroaste	14,78	14,77	14,87	14,84	14,84	6,21	6,26	6,30

*) Efektiiivinen veroaste tarkoittaa maksuunpannun kunnallisveron suhdetta ansiotuloihin, eli se on veroprosentti, jonka mukaan kuntalainen keskimäärin maksaa ansiotuloistaan kunnallisveroa.

Verotulojen kehitys vuosina 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos 2021/2022
Kunnan tulovero	68 660 307	68 776 219	70 513 735	72 660 890	72 886 221	225 331
Kiinteistövero	5 782 009	5 898 840	5 465 481	6 034 607	6 692 219	657 612
Yhteisövero	3 882 517	4 277 856	4 842 189	6 244 827	6 386 312	141 485
Yhteensä	78 324 833	78 952 915	80 821 405	84 940 324	85 964 752	1 024 428

Kunnan tuloveron määräytymisperusteet

Verovuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo	Muutos %
2010	20,00	64 058 862	
2011	20,00	65 479 946	2,2
2012	20,00	65 864 346	0,6
2013	20,00	66 853 778	1,5
2014	20,50	69 081 683	3,3
2015	20,75	70 377 483	1,9
2016	20,75	69 734 716	-0,9
2017	21,00	68 705 945	-1,5
2018	21,00	69 151 177	0,6
2019	21,00	70 019 447	1,9
2020	21,00	70 818 174	1,1
2021	21,00	72 188 586	1,9
2022 *)	21,00	74 485 076	3,2

*) Ennakkotiedon mukaan

Valtionosuudet

Valtionosuudet toteutuivat Valtiovarainministeriön 30.12.2021 päätöksen VN/32353/2021 ja Opetus- ja kulttuuriministeriö VN/32355/2021-OKM-1/30.12.2021 mukaisesti. Lisäksi Valtiovarainministeriön päätöksen 8.7.2022 VN/32353/2021 mukaan valtionosuuksien verotulomenetysten korvausta muutettiin vuodelle 2022.

Vuonna 2020 maksettua koronaepidemian verotulokompensaation loppu osa 95 056 € perittiin vuoden 2022 aikana valtionosuustilistysten yhteydessä. Takaisinperintään sisältyi viivästyskorko.

Valtionosuustulot olivat yhteensä 60,030 M€ ja toteutuivat 100,1 % muutettuun talousarvioon nähden. Valtionosuudet kasvoivat vuoteen 2021 verrattaessa 4,350 M€ / 7,8 %.

Vuoden 2022 tilinpäätösten ennakkotiedon mukaan kuntien valtionosuudet laskivat 6,5 %.

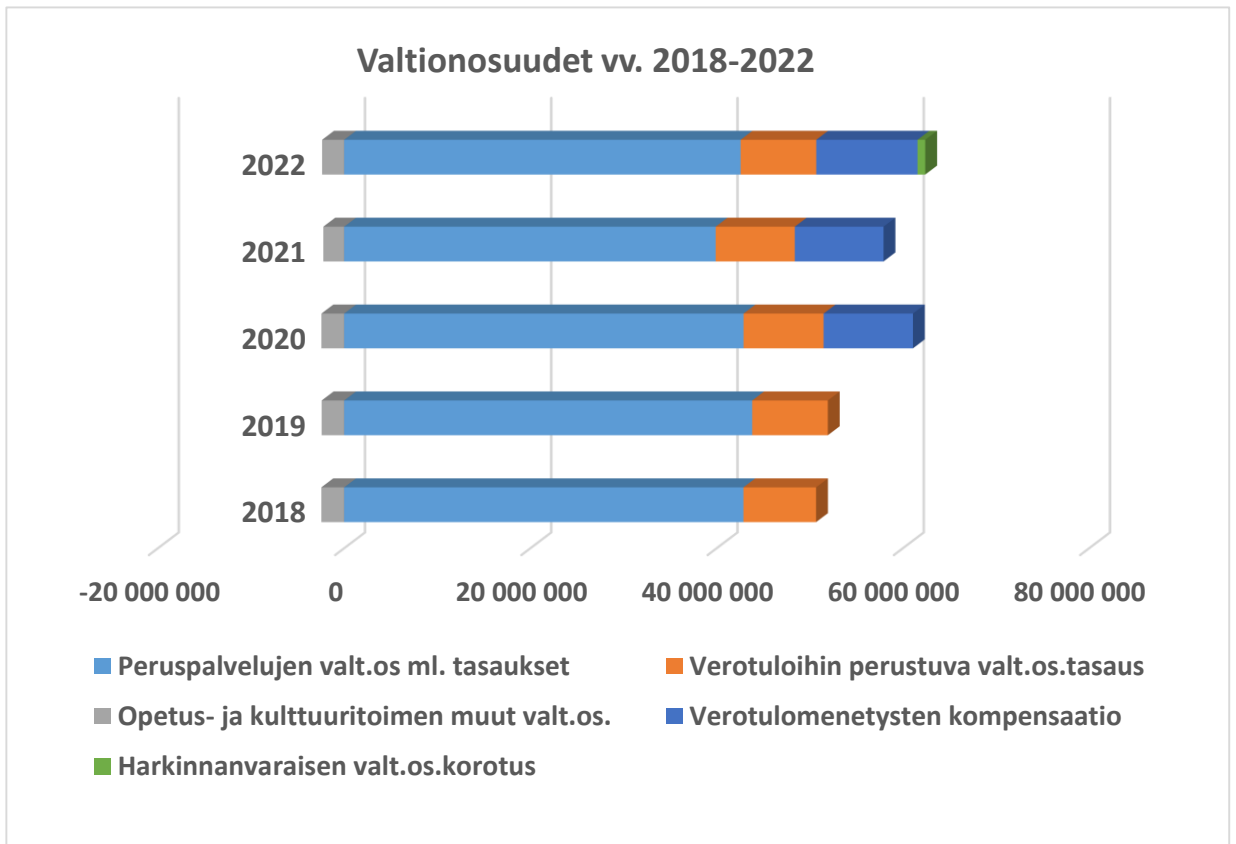
Valtionosuuksien toteutuma 1.1. – 31.12.2022

	TA2022	TA-muutos	TA+muutos	Toteutuma 2022	Erotus TA/Tot.	Tot-%
Peruspalvelujen valt.os ml.tasaukset	42 484 372	80 086	42 564 458	42 564 456	-2	100,0
Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus	8 091 662	35 074	8 126 736	8 126 738	2	100,0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.os.	-2 232 937	-159 635	-2 392 572	-2 359 100	33 472	98,6
Verotulomenetysten kompensaaatio	10 715 003	153 366	10 868 369	10 868 369	0	100,0
Harkinnanvaraisen valt.os.korotus	0	830 000	830 000	830 000	0	
Yhteensä	59 058 100	938 891	59 996 991	60 030 463	33 472	100,1

Valtionosuudet vuosina 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos 2021/2022	Muutos %
Peruspalvelujen valt.os ml. tasaukset	42 868 412	43 812 414	42 879 099	39 886 239	42 564 456	2 678 217	6,7
Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus	7 800 984	8 119 224	8 596 995	8 497 848	8 126 738	-371 110	-4,4
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.os.	-2 440 798	-2 403 893	-2 435 087	-2 230 249	-2 359 100	-128 851	5,8
Verotulomenetysten kompensaaatio			9 594 282	9 526 860	10 868 369	1 341 509	14,1
Harkinnanvaraisen valt.os.korotus					830 000	830 000	
Yhteensä	48 228 598	49 527 745	58 635 289	55 680 698	60 030 463	4 349 765	7,8

Verrattuna vuoden 2022 valtionosuuksien toteutumaan vuoden 2021 toteutumaan, ovat valtionosuudet lisääntyneet 4,350 M€. Muutokseen vaikuttavat peruspalvelujen valtionosuuksien ja verotulokompensaatioiden lisääntyminen sekä harkinnanvaraisen valtionosuuden 830 000 € saaminen. Vuonna 2022 saadut koronatuet 2,768 M€ kirjattiin käyttötalouden tuet ja avustukset tulokohtaan.

Verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) oli yhteensä 145,995 M€ ja lisääntyi edellisestä vuodesta 5,374 M€ / 3,68 %.

Verorahoituksen kehitys 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos 2021/2022	Muutos %
Verotulot	78 324 833	78 952 915	80 821 405	84 940 324	85 964 752	1 024 428	1,21
Valtionosuudet	48 228 598	49 527 745	58 635 289	55 680 698	60 030 463	4 349 765	7,81
Yhteensä	126 553 431	128 480 660	139 456 694	140 621 022	145 995 215	5 374 193	3,68

Korkotuotot ja – kulut

Korkotuottoihin 976 335 € (v. 2021 865 744 €) sisältyy antolainojen korkotuotot. Suurin korkotuotto kertyi Keski-Savon Vesi Oy:n antolainan korosta, joka vuonna 2022 oli 805 797 €.

Korkokuluja toteutui vuonna 2022 741 258 € (v. 2021 168 918 €). Korot lähtivät nousemaan viime vuoden aikana. Vuoden 2022 aikana nostetuista kuntatodistuslainoista saatiin vain yhden lainan osalta negatiivista korkoa 8 880 €. Korkokuluihin sisältyy kuntatodistuslainoista maksettuja korkoja yhteensä 157 187 €, kun vastaavasti vuonna 2021 saatiin negatiivisten korkojen vuoksi korkotuloja 142 758 €.

Muut rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuotot 2 273 535 € (v. 2021 1 587 629 €) koostuvat pääosin Varkauden Aluelämpö Oy:n 1 000 449 € ja Savon Energiaholding Oy:n 996 644 € osingoista, Keski-Savon jätehuolto liikelaitoskuntayhtymän sekä muiden kuntayhtymien peruspääoman koroista, yhteensä 125 241 €. Lisäksi muita rahoitustuottoja on kertynyt 67 889 €.

Muihin rahoituskuluihin 77 721 € (v. 2021 55 431 €) sisältyy mm. pankkikorttitilitysten palvelumaksut, provisiot, perintäkuluja, vanhentuneiden saamisten poistoeriä sekä tasetilien pieniä oikaisueriä.

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa kaupungin tulo- ja rahoituksen riittävyyttä. Vuosikate siirtyi rahoituslaskelman toiminnan rahavirran ensimmäiseksi eräksi.

Tasapainossa olevassa taloudessa vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot. Poistojen on kuitenkin vastattava keskimääräistä vuotuista korvausinvestointien tasoa. Tulo- ja rahoituksen riittävyyttä arvioitaessa onkin syytä verrata vuosikatteen, poistojen ja poistonalaisten investointien omahankintamenojen määrien vastaavuutta.

Vuoden 2022 vuosikate oli 5 462 927 € (v. 2021 7,453 M€).

Vuosikate heikkeni 1,990 € / 26,7 % verrattuna vuoden 2021 vuosikatteeseen. Vuosikate on 276 € / asukas (v. 2021 373 € / as.).

Vuosikate riittää kattamaan suunnitelmanmukaiset poistot 72,4 % (v. 2021 71,5 %).

Suunnitelman mukaiset poistot

Käyttöomaisuuden poistot on laskettu kaupunginvaltuuston 16.12.2013 § 91 hyväksymän SUMU-poistosuunnitelman mukaisesti. Valtuusto hyväksyi poistosuunnitelmaan 19.10.2015 § 57 muutoksen, jonka mukaan kaikki 3 000 € tai sen alle olevat käyttöomaisuushankkeet poistetaan kerralla. Kaupunginvaltuuston 7.12.2021 päätöksen mukaisesti puurakenteisten hallinto- ja laitosrakennusten poisto-aika on yhdenmukaistettu vastaamaan kivirakenteisten rakennusten poisto-aikaa.

Vuoden 2022 suunnitelmapoistot olivat 7 366 748 € (v. 2021 7 889 775 €). Tilikauden kokonaispoistot yhteensä 7 547 682 €. Kokonaispoistoihin sisältyy vanhan paloaseman arvonalennusta 100 343 € ja uimahallin 95 000 € sekä Wartalo Kodit Oy:lle myydyn maa-alueen arvonalennusta 14 408 €.

Tilikauden tulos / Tilikauden alijäämä

Vuoden 2022 tilikauden tulos on alijäämäinen 1 504 755 €.

Tilikauden tulokseen ovat vaikuttaneet kertaluonteisina erinä käyttöomaisuus erien arvonalentumiset -0,181 M€, KYS:n alijäämän kattaminen -0,420 M€, harkinnanvarainen valtionosuus +0,830 M€, koronaepidemian korvausten nettovaikutus +1,495 M€, taseesta kirjatut henkilöstösivukulujen oikaisut +0,511 M€, lomapalkkavelan vähennys +0,201 M€ ja Vaalijalan ylijäämän palautus 0,532 M€ sekä satunnaisena tulona Servica Oy:n kanssa tehdyt omaisuusjärjestelyt 0,580 M€. Ilman kertaluonteisia eriä tilikauden tulos olisi 5,053 M€ alijäämäinen.

Varkauden kaupunki 31.12.2022

Tuloslaskelma 1000 € (ulkoinen)

	2022	2021
Toimintatuotot	51 088	49 365
Valmistus omaan käyttöön	807	816
Toimintakulut	-194 859	-185 578
Toimintakate	-142 963	-135 397
Verotulot	85 965	84 940
Valtionosuudet	60 030	55 681
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	976	866
Muut rahoitustuotot	2274	1588
Korkokulut	-741	-169
Muut rahoituskulut	-78	-55
Vuosikate	5 463	7 453
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 367	-7 890
Arvon alentumiset	-181	-2 537
Satunnaisettuotot	580	0
Tilikauden tulos	-1 505	-2 974
Varausten vähennys (+)	0	0
Rahastojen vähennys (+)	0	0
Tilikauden alijäämä (yli jäämä)	-1 505	-2 974
Tuloslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Toimintatuotot/toimintakulut, %	26,3	26,7
Vuosikate/poistot, %	72,4	71,5
Vuosikate, €/asukas	276	373
Asukasmäärä	19 764	19 973

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

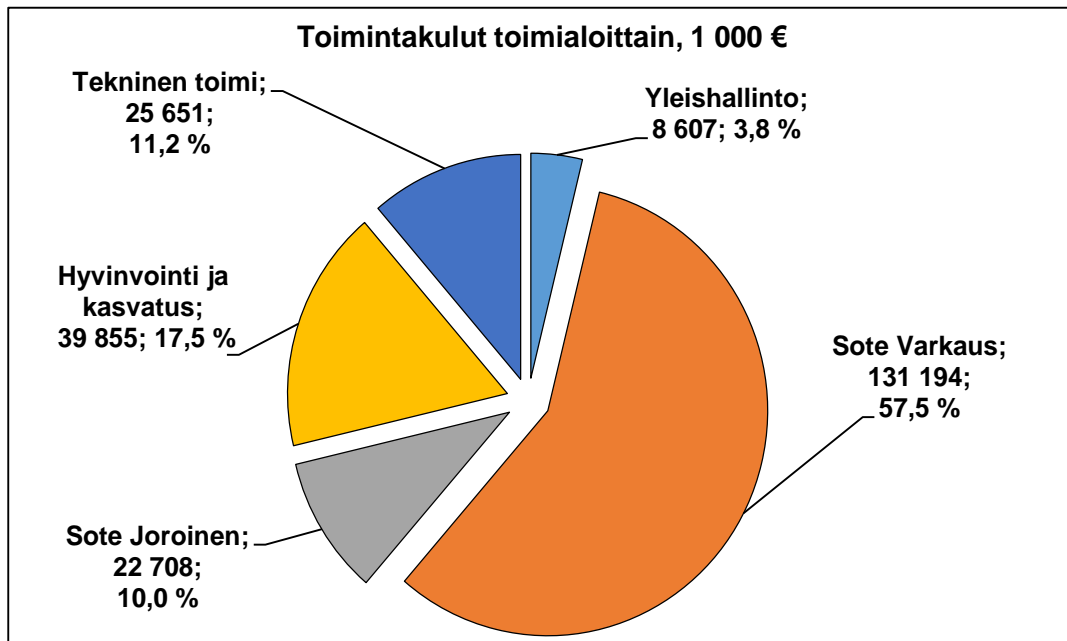
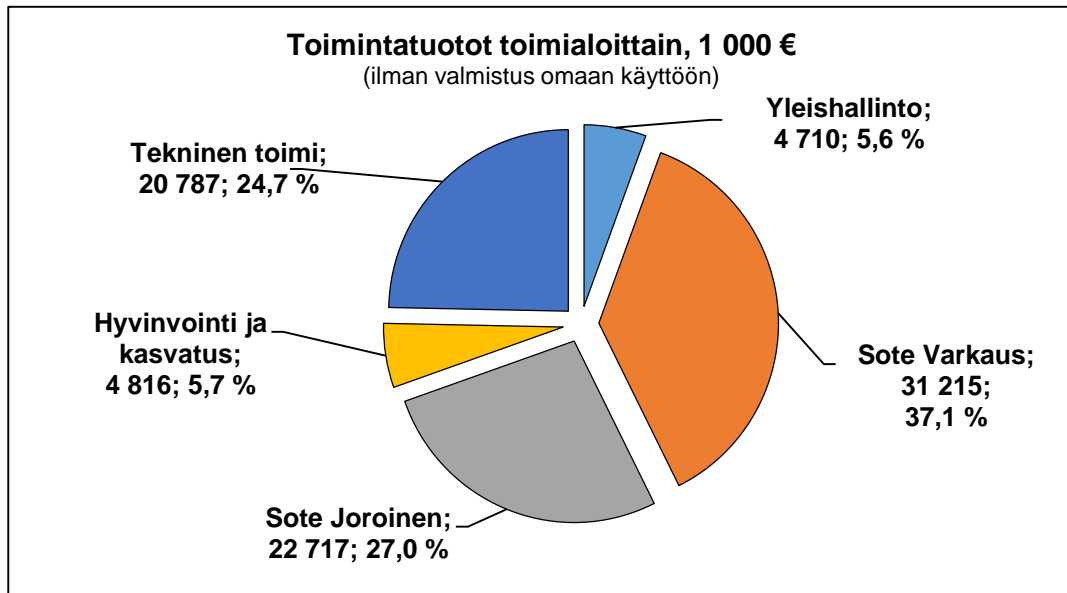
= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

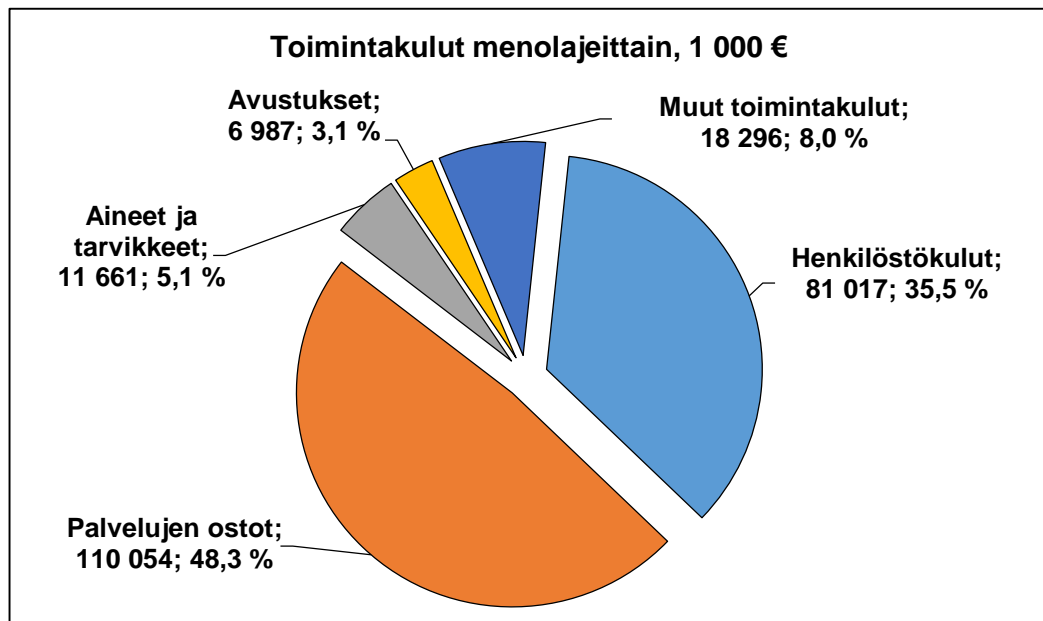
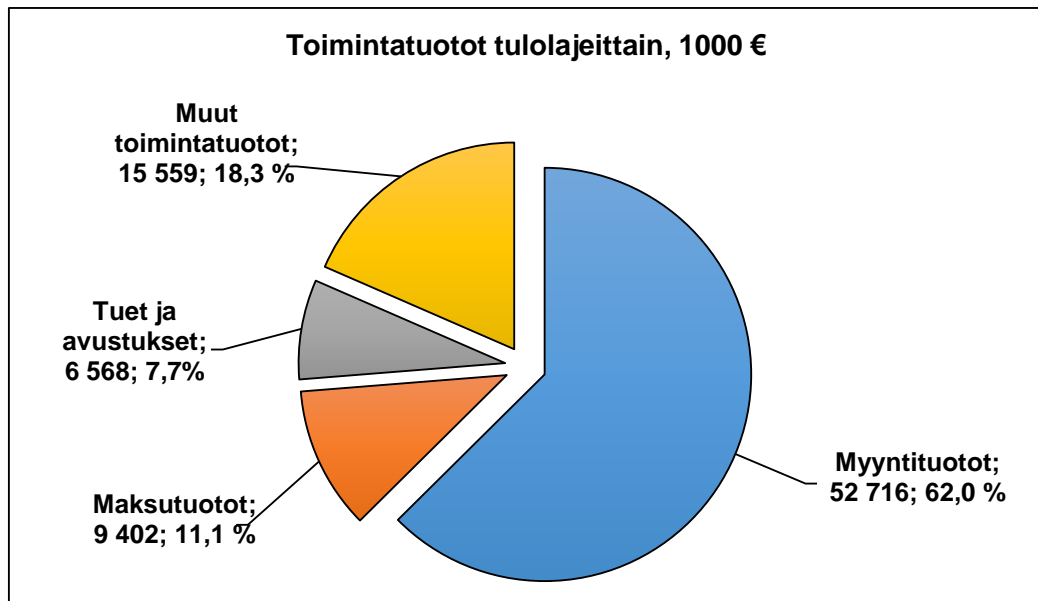
= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/asukas Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa

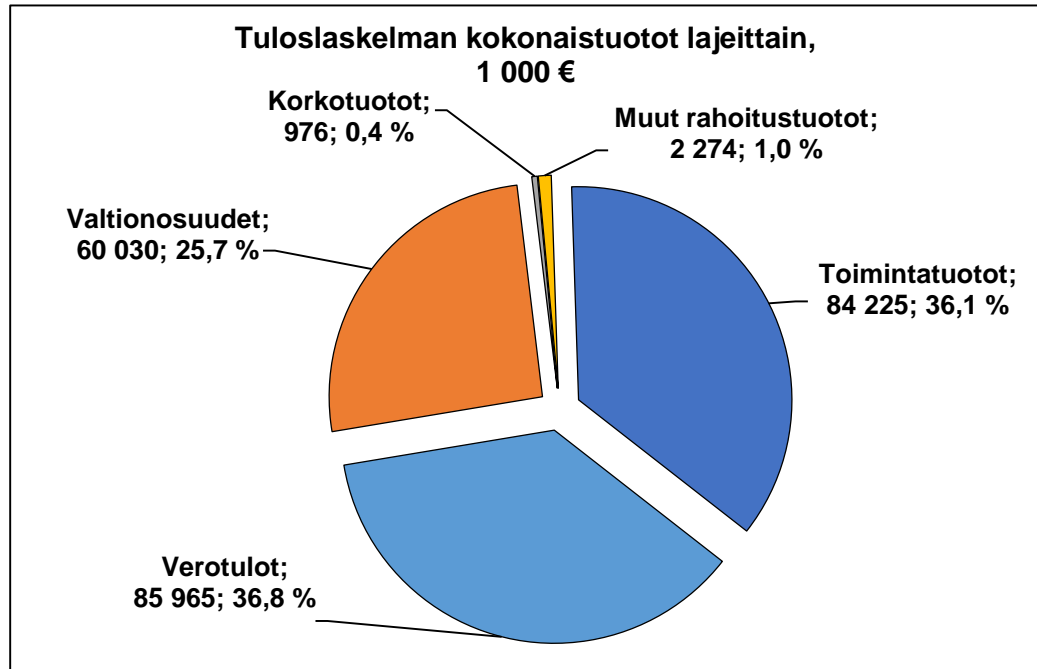
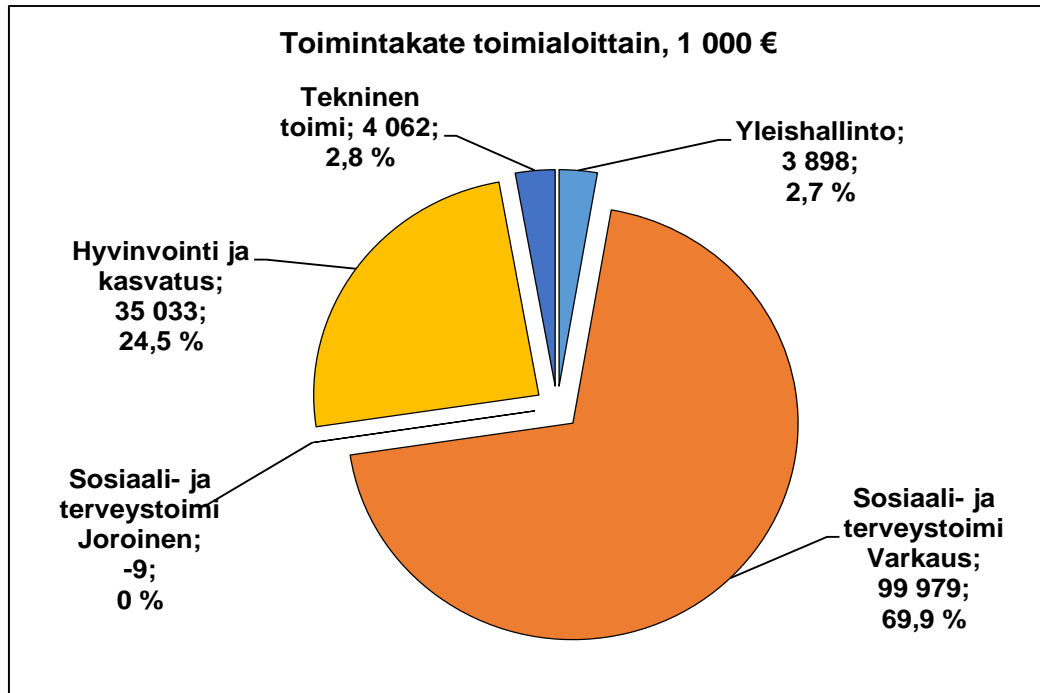
Toimintatuotot ja –kulut toimialoittain, (ulkoiset/sisäiset)

Toimintatuotot ja – kulut lajeittain (ulkoiset/sisäiset)

Toimintakate toimialoittain ja tuloslaskelman kokonaistulot lajeittain, (ulkoiset/sisäiset)

KESKEISET TALOUSLUVUT TP 2019-2022

(ulkoiset ja sisäiset erät)

	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022
Asukasluku	20 466	20 278	19 973	19 764
Tuloveroprosentti	21,00	21,00	21,00	21,00
Kiinteistövero-%, vakinainen asunto	0,50	0,50	0,50	0,50
Kiinteistövero-%, muut rakennukset	1,00	1,00	1,00	1,00
Kiinteistövero-%, yleinen	1,45	1,45	1,45	1,45
Kiinteistövero-%, yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteistövero-%, voimalaitokset	2,85	2,85	2,85	2,85
Toimintakulut (1000 €)	-201 900	-205 395	-214 759	-228 015
josta sisäiset toimintakulut	-27 768	-28 034	-29 181	-33 157
Toimintakulut, € / asukas	-9 865	-10 129	-10 752	-11 537
Toimintatuotot (1000 €)	73 640	73 469	78 545	84 245
josta sisäiset toimintatuotot, €	27 768	28 034	29 181	33 157
valmistus omaan käyttöön	762	772	816	807
Toimintatuotot, € / asukas	3 598	3 623	3 933	4 263
Toim.tuotot % toim.kuluista	-36,5 %	-35,8 %	-36,6 %	-36,9 %
Toimintakate (1000 €)	-127 498	-131 154	-135 397	-142 963
Toimintakate, € / asukas	-6 230	-6 468	-6 779	-7 234
Henkilöstökulut (1000 €) (palkat+sivukulut)	-75 407	-75 282	-78 211	-81 018
Vakinainen henkilöstö, hlö	1 278	1 294	1 257	1 339
Eläkemenoperusteiset kulut, €	-3 690	-3 814	-3 788	-3 669
Työnantajan eläkevak.maksut, €	-10 674	-10 046	-10 784	-11 317
Verotulot (1000 €)	78 953	80 821	84 940	85 965
Verotulot, € / asukas	3 858	3 986	4 253	4 350
Verotulot % toim.kuluista	-39,11 %	-39,35 %	-39,55 %	-37,70 %
Valtionosuudet (1000 €)	49 528	58 635	55 681	60 030
Valtionosuudet, € / asukas	2 420	2 892	2 788	3 037
Valtionosuudet % toim.kuluista	-24,5 %	-28,5 %	-25,9 %	-26,3 %
Vuosikate (1000 €)	2 629	10 353	7 453	5 463
Vuosikate / poistot ja arvonalentumiset, %	29,2 %	93,9 %	71,5 %	72,4 %
Vuosikate, € / asukas	128	511	373	276
Investoinnit (brutto) (1000 €)	-10 756	-12 023	-14 223	-8 278
Investointitulot (1000 €)	120	908	761	966
Poistot (1000 €)	-6 683	-8 723	-7 890	-7 367
Arvonalentumiset (1000 €)	-2 311	-2 305	-2 537	-181
Lainakanta (1000 €)	67 487	79 032	104 747	114 856
Lainat, € / asukas	3 298	3 897	5 244	5 811
Omavaraisuusaste -%	53,8 %	50,0 %	44,5 %	43,5 %
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	55,8 %	60,4 %	72,0 %	70,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä (1000 €)	6 331	-1 699	-2 974	-1 505

TALOUSARVION TOTEUTUMA 2022 JA VERTAILU TP 2021/ 2022 (ulkoiset/sisäiset)

Toimiala	TP toteutuma 2021	Alkuperäinen TA2022	TA MUUTOKSET 2022	LOPULLINEN TA 2022	TP toteutuma 2022	Poikkeama, € TA / TP 2022	Tot.-% TA 2022	Muutos TP 2022/ 2021 €	Muutos TP 2022/ 2021 %
Yleishallinto (kv, kh, tark.ltk., vaalit, konsernipalvelut)									
Tuotot	3 430 004	3 877 401	106 702	3 984 103	4 709 725	725 622	118,2 %	1 279 721	37,3 %
Kulut	-8 890 489	-9 262 788	716 757	-8 546 031	-8 607 471	-61 440	100,7 %	283 018	-3,2 %
Toimintakate (Netto)	-5 460 485	-5 385 387	823 459	-4 561 928	-3 897 746	664 182	85,4 %	1 562 739	-28,6 %
Sosiaali- ja terveystoimi, Varkaus									
Tuotot	27 314 290	27 831 804	1 925 758	29 757 562	31 214 526	1 456 964	104,9 %	3 900 236	14,3 %
Kulut	-119 696 959	-125 362 767	-2 244 257	-127 607 024	-131 193 849	-3 586 825	102,8 %	-11 496 890	9,6 %
Toimintakate (Netto)	-92 382 669	-97 530 963	-318 499	-97 849 462	-99 979 323	-2 129 861	102,2 %	-7 596 654	8,2 %
Joroinen									
Tuotot	22 944 745	21 531 872	923 300	22 455 172	22 717 064	261 892	101,2 %	-227 681	-1,0 %
Kulut	-22 917 581	-21 521 272	-923 300	-22 444 572	-22 708 101	-263 529	101,2 %	209 480	-0,9 %
Toimintakate (Netto)	27 164	10 600	0	10 600	8 963	-1 637	84,6 %	-18 201	-67,0 %
Hyvinvointi ja kasvatus yhteensä									
Tuotot	4 539 536	4 377 250	120 425	4 497 675	4 816 005	318 330	107,1 %	276 469	6,1 %
Valmistus omaan käyttöön	6 642	0	0	0	5 616	5 616		-1 026	-15,4 %
Kulut	-38 457 945	-39 845 044	-170 881	-40 015 925	-39 855 062	160 863	99,6 %	-1 397 117	3,6 %
Toimintakate (Netto)	-33 911 767	-35 467 794	-50 456	-35 518 250	-35 033 441	484 809	98,6 %	-1 121 674	3,3 %
Tekninen toimi									
Tuotot	20 316 826	19 866 776	512 185	20 378 961	20 787 431	408 470	102,0 %	470 605	2,3 %
Valmistus omaan käyttöön	809 628	635 000	-160 000	475 000	801 830	326 830	168,8 %	-7 798	-1,0 %
Kulut	-24 795 871	-24 182 806	-949 857	-25 132 663	-25 650 893	-518 230	102,1 %	-855 022	3,4 %
Toimintakate (Netto)	-3 669 417	-3 681 031	-597 672	-4 278 702	-4 061 632	217 070	94,9 %	-392 215	10,7 %
Toimintatuotot yhteensä	78 545 401	77 485 103	3 588 370	81 073 473	84 244 751	3 171 278	103,9 %	5 699 350	7,3 %
Valmistus omaan käyttöön	816 270	635 000	-160 000	475 000	807 446	332 446	170,0 %	-8 824	-1,1 %
Toimintakulut yhteensä	-214 758 845	-220 174 677	-3 571 538	-223 746 215	-228 015 376	-4 269 161	101,9 %	-13 256 531	6,2 %
TOIMINTAKATE	-135 397 174	-142 054 574	-143 168	-142 197 742	-142 963 180	-765 438	100,5 %	-7 566 006	5,6 %
Rahoitus									
Verotulot	84 940 324	84 122 000	1 873 000	85 995 000	85 964 752	-30 248	100,0 %	1 024 428	1,2 %
Valtionosuudet	55 680 698	59 058 100	938 891	59 996 991	60 030 463	33 472	100,1 %	4 349 765	7,8 %
Korkotuotot	865 744	820 000	50 000	870 000	976 335	106 335	112,2 %	110 591	12,8 %
Muut rahoitustuotot	1 587 629	1 500 000	725 000	2 225 000	2 273 535	48 535	102,2 %	685 906	43,2 %
Korkokulut	-168 918	-200 000	-300 000	-500 000	-741 258	-241 258	148,3 %	-572 340	338,8 %
Muut rahoituskulut	-55 431	-120 000	35 000	-85 000	-77 718	7 282	91,4 %	-22 287	40,2 %
VUOSIKATE	7 452 873	3 125 526	3 178 723	6 304 249	5 462 929	841 320	86,7 %	-1 989 944	-26,7 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 889 775	-6 737 130	-780 000	-7 517 130	-7 366 748	150 382	98,0 %	523 027	-6,6 %
Arvon alentumiset	-2 537 106	-100 000	0	-100 000	-180 935	-80 935	180,9 %	2 356 171	-92,9 %
Satunnaiset tuotot	0	0	580 000	580 000	580 000	0	100,0 %	0	
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0		0	
TILIKAUDEN TULOS	-2 974 008	-3 711 604	2 978 723	-732 881	-1 504 755	771 874	205,3 %	1 469 253	-49,4 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 974 008	-3 711 604	2 978 723	-732 881	-1 504 755	771 874	205,3 %	1 469 253	-49,4 %

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki kaupungin rahanlähteet ja käytöt. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kaupungin rahavaroihin eli sitä, lisääntyvätkö vai vähenävätkö kaupungin rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman tapaan rahoituslaskelma sisältää ainoastaan erät, jotka ovat syntyneet kaupungin kannalta ulkopuolisiin yksiköihin nähden.

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tuloslaskelmasta ja taseesta. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahoituksen rahavirta eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden rahavirran yhteismäärä osoittaa rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli negatiivinen 1,366 M€, mutta on 5,040 M€ edellisvuotta parempi (v. 2021 -6,406 M€).

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset:

Antolainojen lisäys oli 10,580 M€, johon sisältyvät kaupungin tytäryhtiölle Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle sekä muille yhteisöille myönnetty antolainat. Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle maksettiin 8,5 M€ vuonna 2020 myönnetystä 23,5 M€ suuruisesta antolainasta Andritz Warkaus Works Oy:n tuotantilojen rakentamista varten ja lisäksi samaan hankkeeseen myönnetty 1,2 M€ lisälainoitus. Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle annettiin myös kaksi muuta lyhytaikaista antolainaa yhteensä 1,25 M€. Warkauden kaupunkikeskusta ry:lle annettiin 30 000 € antolaina. Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskuksen antolaina 100 000 €.

Antolainat vähentyivät 0,246 M€.

Lainakannan muutokset:

Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin vuonna 2022 30,0 M€. Talousarviolainoja lyhennettiin 9,891 M€. Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli vuoden 2022 lopussa 25,0 M€ eli 10,0 M€ edellisvuotta vähemmän.

Rahoituksen rahavirta oli negatiivinen 9,368 M€ (vuonna 2021 positiivinen 8,225 M€). Rahavarojen muutos (vähennys) oli 10 734 M€ edellisestä vuodesta.

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investoinnit:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitus vaatimus täyttyy, jos kertymä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Negatiivinen (alijäämäinen) ilmaisee sen, että menot joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta on negatiivinen – 23,5 M€ (v. 2021 -26,7 M€).

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Investointien tulorahoitusprosentti v. 2022 oli 67,1 % (v. 2021 54,3 %). Tulorahoitus parani hieman edellisestä vuodesta, mutta ei riittänyt kattamaan investointien omahankintamenoa kokonaan (8,141 M€).

Lainahoito:

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainosta aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksoilla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Laskennallinen lainanhoitokate oli vuoden 2022 tilinpäätöstietojen mukaan 0,4 (v. 2021 0,5). Lainanhoitokate heikkeni edellisestä vuodesta.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainan lyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennysten määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2 ja tyydyttävänä, kun lainanhoitokate on 1-2.

Kaupungin lainanhoitokyky heikkeni, sillä tunnusluku vuonna 2022 oli 0,4 (v. 2021 0,6).

Maksuvalmius:

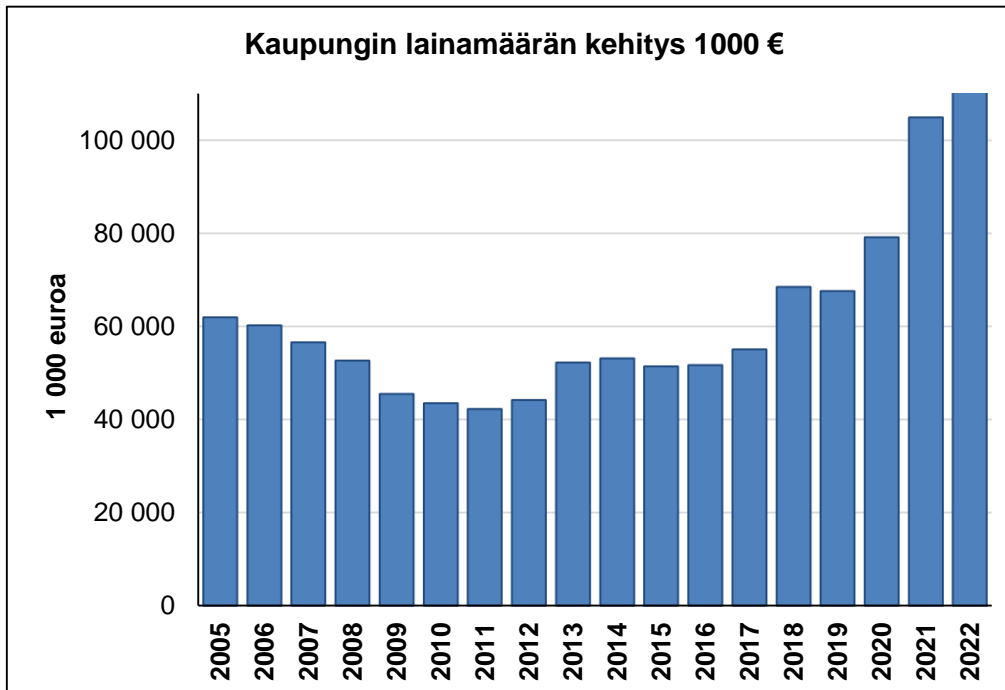
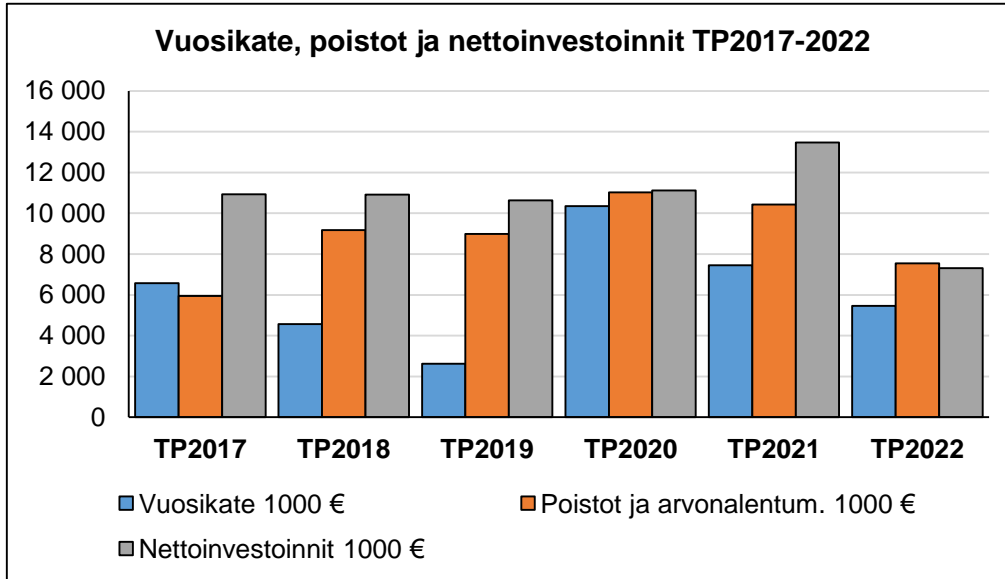
Kassan riittävyys (pv)

= 365 * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudelta

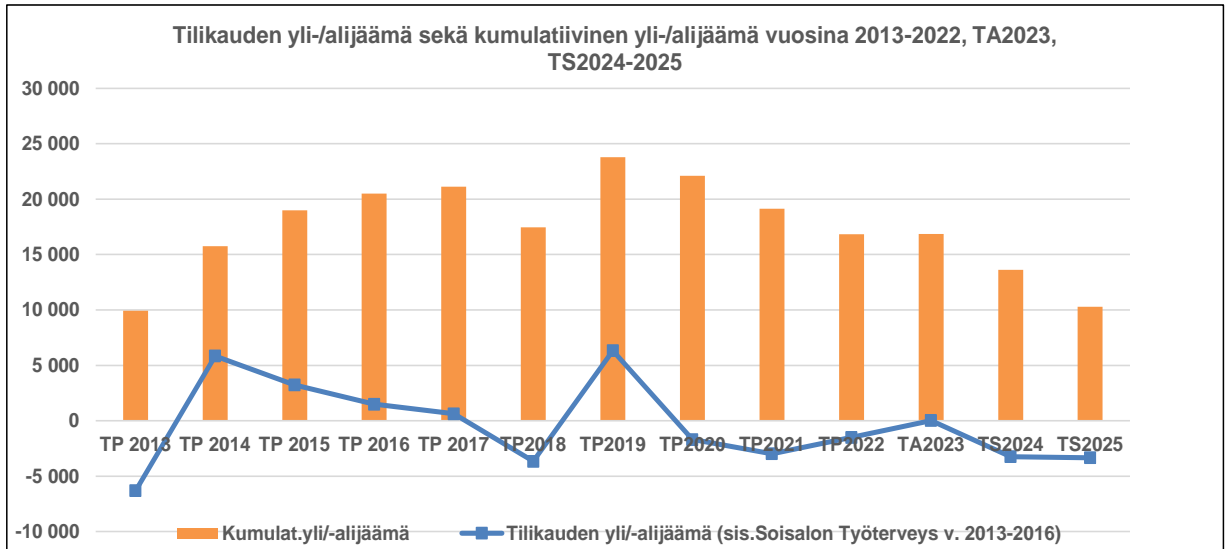
Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kaupungin rahavaroilla. Kaupungin vuoden 2022 viimeisen päivän kassavaroilla olisi voitu kattaa 18 päivän kassasta maksut (v. 2021 36 pv). Vuoden 2022 lopussa rahavarat olivat 11,316 M€, eikä niihin enää sisälly konsernitilin varoja, koska konsernitili lopetettiin 31.5.2022. Edellisen vuoden rahavarat olivat 22,050 M€ ja niihin sisältyi konsernitilin varoja 9,121 M€.

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit TP2017 – 2022

	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022
Vuosikate 1000 €	6 579	4 561	2 629	10 353	7 453	5 463
Poistot ja arvonalentum. 1000 €	5 949	9 169	8 994	11 028	10 427	7 548
Nettoinvestoinnit 1000 €	10 937	10 922	10 635	11 116	13 462	7 311
Lainakanta 1000 €	55 012	68 388	67 487	79 032	104 747	114 856

Vuoden 2022 lopussa kaupungin taseessa lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli 25,0 M€. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin vuonna 2022 30,0 M€. Talousarviolainoja lyhennettiin 9,891 M€, jolloin lainakanta vuoden lopussa oli 114,856 M€ eli 5 811 €/asukas.

Vuonna 2012 vesilaitoksen yhtiöittämisellä katettiin taseessa vuoden 2011 tilinpäätöksen jälkeen ollut alijäämä 8,2 M€ ja muodostettiin taseen vapaaehtoisii varauksiin 10,0 M€:n investointivaraus, joka purettiin vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Taseen kumulatiivisiin yli-/alijäämiin jäi vuoden 2012 ylijäämäisen tilinpäätöksen 24,4 M€ jälkeen ylijäämää 16,2 M€.

Vuoden 2013 tilikauden tulos oli alijäämäinen 6,3 M€, mutta vuosina 2014–2017 tilikauden tulokset olivat ylijäämäisiä. Vuoden 2014 5,7 M€ ylijäämästä kertaluonteisia eriä oli 5,5 M€, vuoden 2016 1,34 M€ ylijäämästä 0,743 M€ ja vuoden 2017 ylijäämästä 0,631 M€ kertaluonteisia eriä oli 0,324 M€. Vuoden 2015 tilinpäätös oli ylijäämäinen talouden tasapainottamistoimenpiteiden jälkeen, eikä ylijäämään sisällytynyt kertaluonteisia eriä. Kertaluonteiset erät, jotka ovat parantaneet kaupungin tilinpäätöksiä, ovat yleensä riippumattomia kaupungin omasta toiminnasta. Esimerkiksi Savonia AMK:n yhtiöittäminen, Kikyn vaikutukset ja lomarahen leikkauspäätös.

Vuosi 2018 oli alijäämäinen 3,66 M€, mutta vuoden 2019 tilikauden ylijäämäksi muodostui 6,3 M€ vapaaehtoisen investointivarauksen purun jälkeen. Vuosien 2020, 2021 ja 2022 tilikauden tulokset ovat olleet alijäämäisiä yhteensä 6,178 M€.

Taseen kumulatiivisesta ylijäämästä on siis muodostunut suurin osa vesilaitoksen yhtiöittämisestä ja kaupungin omasta toiminnasta riippumattomista kertaluonteisista eristä.

VARKAUDEN KAUPUNKI
RAHOITUSLASKELMA 31.12.2022 (1000 €)

	2022		2021	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	5 463		7 453	
Satunnaiset erät	580		0	
Tulorahoituksen korjaukset	-1 040	5 003	-560	6 893
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-8 278		-14 223	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	136		498	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	1 772	-6 369	426	-13 299
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-1 366		-6 406
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-10 580		-15 036	
Antolainasaamisten vähennys	246	-10 334	729	-14 307
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000		15 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 892		-6 285	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-19 120	988	17 385	26 100
Oman pääoman muutokset		-793		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	120		-141	
Vaihto-omaisuuden muutos	113		-29	
Saamisten muutos	-1 019		-2 373	
Korottomien velkojen muutos	1 557	771	-1 025	-3 568
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-9 368		8 225
RAHAVAROJEN MUUTOS		-10 734		1 818
RAHAVARAT 31. 12.		11 316		22 050
1. 1.		22 050	-10 734	20 231

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-23 506	-26 748
Investointien tulorahoitus, %	67,1	54,3
Laskennallinen lainanhoitokate	0,4	0,5
Lainanhoitokate	0,4	0,6
Kassan riittävyys, pv	18	36
Asukasmäärä	19 764	19 973

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kaupungin taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Taseen loppusumma oli 248,495 M€, ja kasvoi 0,269 M€ edellisestä vuodesta. Suurin muutos tapahtui vastaavissa taseryhmässä sijoitukset, jotka lisääntyivät 11,9 M€ ja vastaavasti rahat ja pankkisaamiset vähenivät 10,7 M€. Taseen vastattavaa puolella pitkäaikainen vieras pääoma kasvoi 17,1 M€ ja lyhytaikainen vieras pääoma väheni 14,6 M€.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Laskentakaavan koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Kaupungin omavaraisuusaste oli 43,5 % kun se edellisenä vuotena oli 44,5 %. Tunnusluku on heikentynyt ja kaupungin velkarasite on kasvanut.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus – tunnusluku kuvaa kuinka paljon käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmin kunta selviytyy velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuusprosentti oli vuonna 2022 70,7 % ja edellisenä vuotena 72,0 %. Tunnusluku on hieman parantunut. Kaupungin käyttötuloista tarvitaan siis 70,7 % vieraan pääoman takaisin maksuun.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Taseessa 31.12.2022 kumulatiivista ylijäämää 16 828 320 € (v. 2021 19 126 257 €).

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Kertynyt ylijäämä on 851 € / asukas (v. 2021 957 € / asukas).

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Vuonna 2022 kaupungin lainakanta kasvoi 10,109 M€. Pitkäaikaista talousarviolainaa nostettiin vuoden 2022 aikana 30,0 M€ ja lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli vuoden 2022 lopussa 25,0 M€. Entisiä pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 9,892 M€. Lainakanta 31.12.2022 oli 114,856 M€ (v. 2021 104,747 M€).

Lainakanta €/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättämispäivän mukaisella asukasluvulla.

Lainat/asukas vuoden vaihteessa oli 5 811 € / asukas (v. 2021 5 243 € / asukas).

Lainat ja vuokravastuut

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan tilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisesti.

Lainat ja vuokravastuut olivat vuonna 2022 yhteensä 169,291 M€ (v. 2021 173,903 M€). Lainamäärä ja vuokravastuut vähenivät edellisestä vuodesta 4,612 M€.

Vuokravastuisiin sisältyy Aalto hyvinvointikeskuksen kiinteistöleasing sopimus, jonka kokonaisvastuu 31.12.2022 oli 38,852 Leasingvastuuihin sisältyy Aallon kaluston ja irtaimiston leasingvastuita noin 3,8 M€, jotka ovat siirtyneet 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueen vastuulle.

Lainat ja vuokravastuut €/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättämispäivän mukaisella asukasluvulla.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.2022 olivat 8 566 € / asukas (v. 2021 8 705 € / asukas).

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kaupungin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kaupungin lainasaamiset olivat 74,318 M€ ja lisääntyivät edellisestä vuodesta 10,334 M€.

TASE 31.12.2022

Varkauden kaupunki

1000 €

	2022	2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	198	199
Muut pitkävaikutteiset menot		
Aineettomat hyödykkeet	198	199
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	28 527	28 296
Rakennukset	56 388	57 416
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 569	17 485
Koneet ja kalusto	1 226	1 633
Muut aineelliset hyödykkeet	67	67
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	507	155
Aineelliset hyödykkeet	103 284	105 052
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	47 450	45 917
Muut lainasaamiset	74 318	63 984
Muut saamiset	50	50
Sijoitukset	121 818	109 951
PYSYVÄT VASTAAVAT	225 299	215 202
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	206	319
Ennakkomaksut		
Vaihto-omaisuus	206	319
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 308	5 074
Lainasaamiset	0	112
Muut saamiset	2 363	2 144
Siirtosaamiset	4 003	3 325
Lyhytaikaiset saamiset	11 674	10 655
Saamiset yhteensä	11 674	10 655
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	11 316	22 050
VAIHTUVAT VASTAAVAT	23 196	33 024
VASTAAVAA YHTEENSÄ	248 495	248 226

	2022	2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 232	91 232
Muut omat rahastot	0	0
Ed.tilikauden ylijäämä	18 333	22 100
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 505	-2 974
OMA PÄÄOMA	108 060	110 358
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Investointivaraus	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET		
Valt.os.pal.vastuut		
Eläkevaraukset	889	986
Muut pakolliset varaukset	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	889	986
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	193	56
Muut toimeksiantojen pääomat	25	42
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	217	98
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta	79 214	62 106
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut velat	17	17
Pitkäaikainen	79 231	62 123
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	22 500	35 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks.	10 642	7 642
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	2 500	9 120
Saadut ennakot		
Lyhytaikaiset ostovelat	7 048	6 321
Muut velat	1 446	1 482
Siirtovelat	15 962	15 095
Lyhytaikainen	60 098	74 660
VIERAS PÄÄOMA	139 329	136 783
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	248 495	248 226
Taseen tunnusluvut	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	43,5	44,5
Suhteellinen velkaantuneisuus %	70,7	72,0
Kertynyt yli/-alijäämä, 1000 €	16 828	19 126
Kertynyt yli/-alijäämä €/asukas	851	958
Lainakanta, 1000 € (sis. konsernitilin)	114 856	113 868
Lainakanta €/asukas	5 811	5 701
Lainakanta, 1000 € (ilman konsernitiliä)	114 856	104 747
Lainakanta €/asukas	5 811	5 243
Lainat ja wokravastuut, 1000 €(sis.kons.tilin)	169 291	173 903
Lainat ja wokravastuut, €/asukas	8 566	8 705
Lainasaamiset, 1000 €	74 318	63 984
Asukasmäärä	19 764	19 973

1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaismenojen ja tulojen laskelma on muodostettu kaupungin tulos- ja rahoituslaskelmista. Kaupungin kokonaistulot olivat 32,126 M€ ja kokonaismenot 243,631 M€. Kokonaistulojen ja menojen erotus oli 10,734 M€. Tämä vastaa rahavarojen muutosta vuoden 2022 aikana vähennettynä ”Muut maksuvalmiuden muutokset” – erän summalla.

TULOT		MENOT	
	€		€
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	51 088 093	Toimintakulut	194 858 719
Verotulot	85 964 752	Valmistus omaan käyttöön	-807 446
Valtionosuudet	60 030 463	Korkokulut	741 258
Korkotuotot	976 335	Muut rahoituskulut	77 721
Muut rahoitustuotot	2 273 535	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	580 000		
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- pysyvien vastaavien hyödykkeiden	-942 436	+/- Pakollisten varausten muutos	97 517
luovutusvoitot		- pysyvien vastaavien hyödykkeiden	0
		luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investoinnit	136 420	Investointimenot	8 277 525
Pysyvien vastaavien luovutustulot	1 772 448	Ennakkomaksut	
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennys	246 175	Antolainasaamisten lisäykset	10 580 001
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	9 891 916
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	19 120 183
		Oman pääoman vähennys	793 182
Kokonaistulot yhteensä	232 125 786	Kokonaismenot yhteensä	243 630 574

Täsmäytys

Kokonaistulot - kokonaismenot -11 504 788

Muut maksuvalmiuden muutokset 771 277

-10 733 511

(Rahoituslaskelmasta)

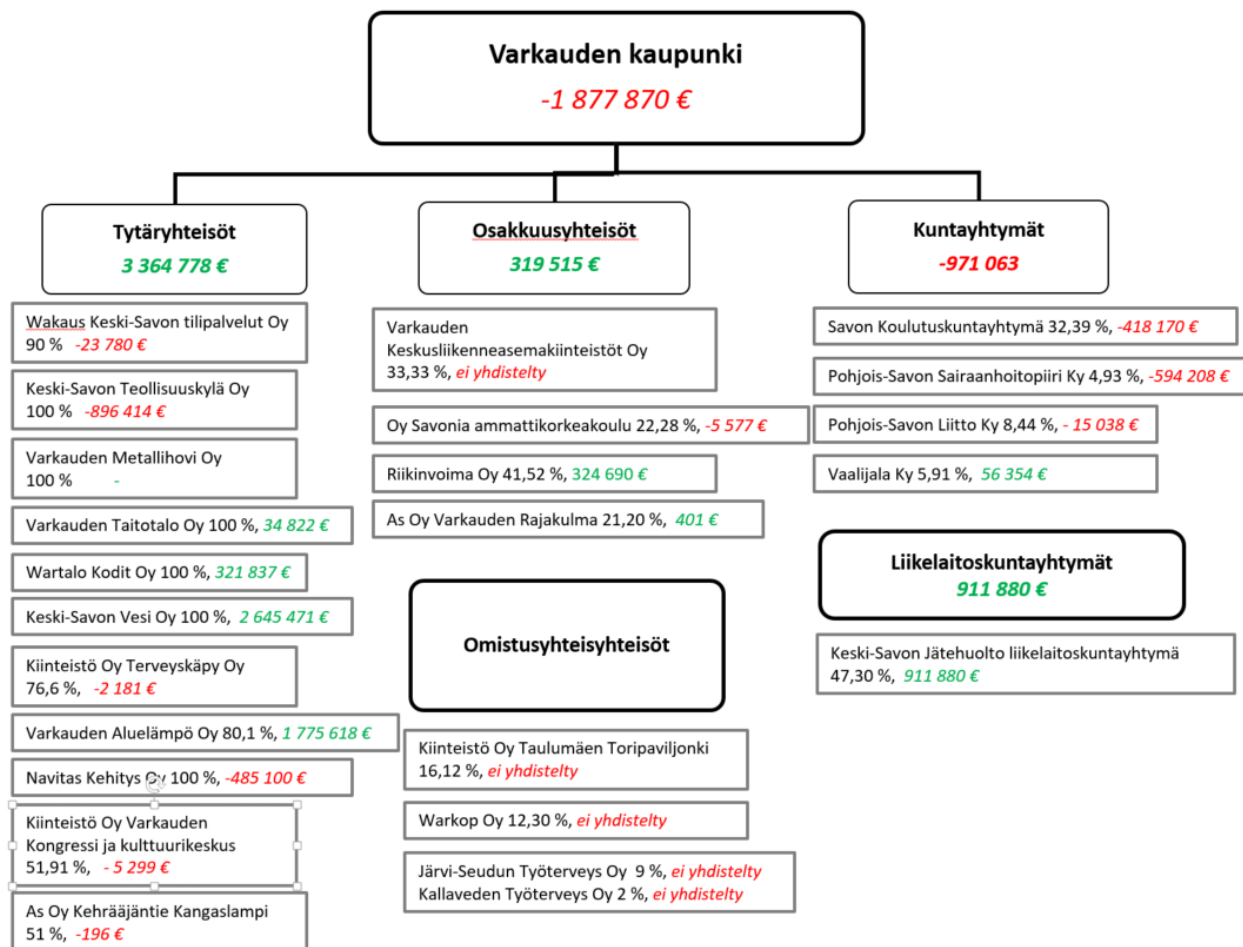
Rahavarat 31.12.2022 11 316 117

Rahavarat 1.1.2022 22 049 628

-10 733 511

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

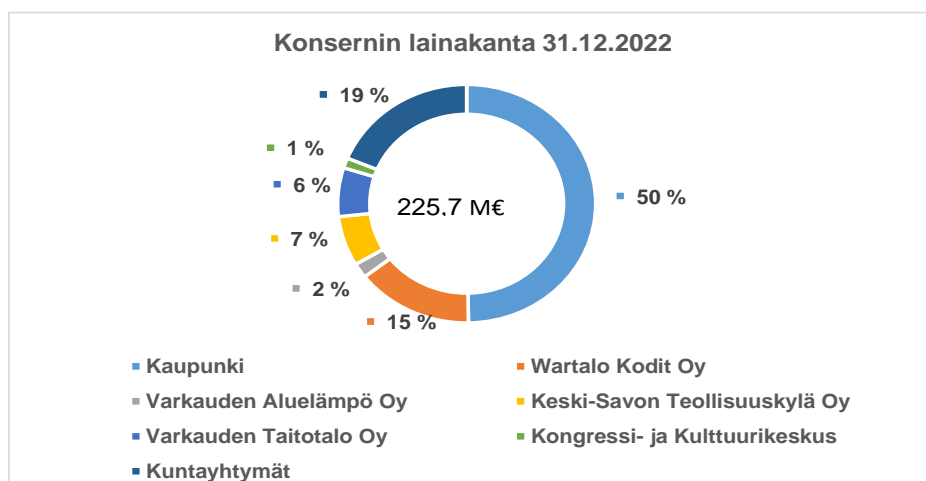
Konsernirakenne 31.12.2022

Varkauden kaupungin konsernitilinpäätös vuodelta 2022 on ylijäämäinen 1,584 M€. Emon eli kaupungin oma tilinpäätös on 1,505 M€ alijäämäinen.

Konsernin ylijäämävaiheeseen tulokseen eliminointikirjausten jälkeen vaikuttavat tytäryhteisöjen tulokset 3,365 M€, osakkuusyhteisöjen tulokset 0,320 M€, kuntayhtymien tulokset -0,971 M€ ja liikelaitoskuntayhtymän tulos 0,912 M€. Emon eli kaupungin konsernitilinpäätös on 1,878 M€ alijäämäinen.

Vuoden 2022 talousarviossa ei asetettu yksittäisille tytäryhtiöille toiminnallisia tavoitteita.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistetty	Ei yhdistetty
Tytäryhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	6	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	4	
Muut yhtiöt		1
Osakkuusyhtiöt		
	3	1
Omistusyhteisyhtiöt		
		4
Kuntayhtymät		
	5	
Liikelaitoskuntayhtymät		
	1	
Säätiöt ja yhdistykset		
		1
Yhteensä	19	7

Konsernitilinpäätökseen yhdistetyt tytäryhtiöt:

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy, Kiinteistö Oy Varkauden Kongressi- ja kulttuurikeskus, Navitas Kehitys Oy, Varkauden Aluelämpö Oy, Varkauden Taitotalo Oy, Wartalo Kodit Oy, Keski-Savon Vesi Oy ja Kiinteistö Oy Terveyskäpy, As Oy Kehrääjätie ja Wakaus Keski-Savon tilipalvelu Oy. Varkauden Metallihovi Oy:tä ei ole yhdistelty, koska yhtiöllä ei ole toimintaa.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty seuraavat kuntayhtymät:

Savon koulutuskuntayhtymä, Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiri Ky, Pohjois-Savon Liitto ja Vaalijalan Ky.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymä.

Osakkuusyhteisöissä on yhdistelty Savonia Ammattikorkeakoulu Oy, Riikinvoima Oy ja As Oy Rajakulma. Yhteisön vähäisen merkityksen vuoksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelemättä osakkuusyhteisöissä Varkauden Keskusliikenneasemakiinteistö Oy.

Omistusyhteisyhteisöistä yhdistelemättömät ovat: Kiinteistö Oy Taulumäen Toripaviljonki, Warkop Oy, Järvi-Seudun Työterveys Oy (omistusosuus 9 %) ja Kallaveden Työterveys Oy (omistus 2 %). Säätiöistä ja yhdistyksistä yhdistelemättömät ovat: Varkauden Vanhaintukisäätiö

Muita yhteisöjä, joita kaupunki on myös tukenut merkittävästi, on Varkauden Teatterin Kannatusyhdistys.

Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin ohjauksen päälinjaukset on määritelty kaupunginvaltuuston hyväksymässä konserniohjeessa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden konserniohjeen 30.10.2017 § 72, joka tuli voimaan 1.11.2017. Konserniohjetta on päivitetty vuoden 2018 aikana ja tehdyt muutokset hyväksyttiin valtuustossa 28.5.2018 § 42. Kaupunginvaltuusto on päättänyt uudesta hallintosäännöstä 31.5.2021 § 42, jossa on tehty muutokset vastaamaan 22.3.2021 § 2021 päätettyä uutta organisaatiota. Hallintosääntö päivitettiin 19.12.2022 § 91 huomioiden hyvinvointialueiden aloittaminen 1.1.2023 alkaen. Konsernijaoston toiminta on uuden hallintosäännön mukaisesti päätynyt 31.7.2021. Konserniohjetta ei tältä osin ole vielä päivitetty vuoden 2022 aikana.

Konserniohjeissa on määritelty kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, konsernijaoston (ajalla 1.1.–31.7.2021), lautakuntien ja johtavien viranhaltijoiden toimivalta konserniohjauksessa. Tytäryhteisöjen edustajat hallintoelimissään arvioivat johdon toimintaa sekä strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden ja omistajaohjauksen toteutumista.

Tytäryhteisöt on veloitettu pyytämään ohjeita/kannanottoa konsernijohdolta ennen merkittäviä päätöksiä (mm. toiminnan laajentaminen, takaukset, merkittävät investoinnit). Konserniohjeessa on ohjeistettu tytäryhtiöitä kirjanpidosta, tilintarkastuksesta ja raportoinnista sekä hankinnoista, rahoitushuollosta, riskien hallinnasta, henkilöstöpolitiikasta ja tiedottamisesta.

Kuntalain luvun 4 § 14 mukaan valtuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista sekä takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen puolesta. Varkauden kaupunkikonsernin varainhankinnan, takausten ja sijoitustoiminnan periaatteet hyväksyttiin valtuustossa 28.5.2018 § 40.

Tytäryhteisöt ovat raportoineet osavuosisikatsauksessa ja tilinpäätöksessä yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista merkittävistä toiminnallisista ja taloudellisista muutoksista ao. vuoden aikana.

1.8.2021 alkaen hallintosäännön luvun 3 § 3 mukaisesti seuraavat tehtävät ovat kaupunginhallituksen tehtäviä, joista se raportoi määräajoin kaupunginvaltuustolle.

1. Seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle.
2. Antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.
3. Nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.
4. Vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan.
5. Hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta.
6. Vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
7. Valmistelee sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion

Kaupunginhallitus 1.10.2018 § 229 on päättänyt johtoryhmän jäsenten valvontavastuun jaosta tytäryhteisöissä. Omistajan ohjauksen valvontavastuu pitää sisällään yhtiössä/yhteisössä mm. kaupungin edunvalvonnan, yhteyden pidon kaupungin nimeämiin edustajiin ja omistajapolitiittisten linjausten välittämisen heille sekä yhteisöille mahdollisesti perustetun ohjausryhmän asioiden valmistelun ja koolle kutsumisen. Tytäryhtiöiden tilannekatsaus ja kuulumiset käsitellään johtoryhmässä säännöllisesti.

Kaupungin omistajapolitiittisen ohjelman laadinta on jatkunut vuoden 2022 aikana. Omistajapolitiikalla linjataan mm. missä yhteyksissä kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana sekä mitä kaupunki omistajuudella tavoittelee.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Toimintakertomuksen osassa *Tytäryhteisöjen talouden ja tavoitteiden toteutuminen* on selvitetty olennaiset muutokset tytäryhteisöissä. Luku 5 s. 201–217.

Kaupungin takausvastuut olivat vuoden 2022 lopussa 41,3 M€, mikä on 3,9 M€ edellisvuotta vähemmän. Takausvastuiden kokonaismäärästä 40,1 M€ kohdistui tytäryhteisöjen takausvastuisiin.

Kaupunki irtisanoi kaupunginhallituksen 14.2.2021 § 52 päätöksen mukaisesti 21.3.2017 allekirjoitetun Sarastia Oy:n ja kaupungin välisen talous- ja palkkahallinnon tukipalvelujen palvelusopimuksen, päättyväksi 31.12.2022 lukien. Samalla ilmoituksella päättyvät myös kaupungin palvelusopimukseen sisältyneet tytäryhteisöjä koskevat palvelusopimukset, Keski-Savon Vesi Oy, Keski-Savon Jätehuollon Ilky ja Wartalo Kodit Oy.

Kaupunginhallituksen päätöksellä 14.3.2022 § 81 päätettiin perustaa uusi tytäryhtiö tuottamaan kaupungin, Keski-Savon Vesi Oy ja Keski-Savon Jätehuollon Ilky talous- ja palkkahallinnon tukipalvelut 1.1.2023 alkaen. Wartalo Kodit Oy jatkaa Sarastia Oy:n tukipalvelujen ostoa uudella erillisellä sopimuksella.

Uuden tilitoimiston sovellusohjelmistohankinnat päätettiin kaupunginhallituksen 14.3.2022 § 82 päätöksen mukaisesti hankkia CGI Oyj:ltä. Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy rekisteröitiin PRH:ssa 13.10.2022.

Kaupunginvaltuusto päätti 22.8.2022 § 54 myöntää Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle 750 000 € lyhytaikaisen lainan. Kaupunginhallituksen 28.11.2022 § 294 mukaan kaupunki maksoi takaajana Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n Svenska Handelsbankenin 18.11.2022 erääntyneet lainan hoitokulut 337 794,09 €. Ko. takauskulu on kirjattu takaussaatavaksi taseeseen.

Kaupunginvaltuusto myönsi 24.2.2020 § 14 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle 15 M€:n lainan 20 vuoden laina-ajalla Andritz Warkaus Works Oy:n uusien tuotantotilojen rakentamista varten. Hankkeen suunnittelun edetessä kustannusarvio kasvoi ja antolainamäärä nostettiin 23,5 M€:oon ja laina-aika muuttui 27 vuodeksi valtuuston päätöksellä 31.8.2020 § 61. Tästä lainasta maksettiin Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle 15,0 M€ vuonna 2021 ja vuonna 2022 maksettiin loput 8,5 M€ sekä lisäksi 1,2 M€ kaupunginvaltuuston päätöksellä 25.4.2022 § 31. Näin ollen hankkeen kokonaislainamäärä oli vuoden 2022 lopussa 24,7 M€.

Varkauden kaupungin myöntämä antolaina 3 279 664,56 € Kiinteistö Oy Varkauden Kongressi- ja Kulttuurikeskukselle on alas kirjattu kaupungin vuoden 2012 tilinpäätöksessä satunnaisena kuluna. Kaupunki ei ole kuitenkaan antanut anteeksi kyseistä pääomalainaa ja alkuperäinen velkakirja on edelleen voimassa. Laina esitetään kiinteistöyhtiön taseessa pääomalainana. Ki Oy Varkauden Kongressi- ja Kulttuurikeskus on pyytänyt 15.12.2020 verottajalta ennakkoratkaisun mahdollisesta veroseuraamuksesta, mikäli Varkauden kaupunki anteeksi antaa yhtiölle ko. pääomalainan. Verohallinnon ratkaisun 27.1.2021/ numero P0131483248 mukaan yhtiölle syntyy veroseuraamusta n. 620 000 €, mikäli kaupunki luopuu pääomalainasaatavasta. Kaupungin linjauksen mukaisesti ei ko. pääomalainaa anneta anteeksi, vaan kyseinen laina käsitellään konsernitilinpäätöksessä.

Kaupungin pankkipalvelujen kilpailutus järjestettiin 21.12.2021–19.1.2022. Tarjouspyynnöt lähetettiin viidelle (5) pankille ja tarjouksen määräaikaan mennessä jätti kaksi (2) pankkia. Kaupunginhallitus päätti 31.1.2022 § 26 pankkipalvelujen tuottajaksi 1.5.2022 alkaen OmaSp Joroinen.

Kaupungilla on ollut käytössä konsernitilijärjestelmä Pohjois-Savon Osuuspankissa 1.11.2019 alkaen, jonka käyttö päättyi 31.5.2022. Näin ollen ei vuoden 2022 tilinpäätökseen enää sisälly konsernitilin varoja.

Konsernitilin päätyttyä, hallintosäännön mukaan kaupungin talousjohtaja voi viranhaltijapäätöksellään myöntää tytäryhtiölle 500 000 € lyhyt aikaista lainaa.

Vuoden 2022 aikana talousjohtajan viranhaltijapäätöksillä myönnettiin 100 000 € lyhytaikainen laina Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskukselle sekä 500 000 € Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnolla (116/2017) on annettu ohjeita johdannaissopimusten/ koronvaihtosopimusten käsittelystä sekä Suomen tilintarkastajat ry:n suositus 1/2019 johdannaissopimusten käsittelystä kuntien liitetiedoissa. Ohjeistuksen mukaan varovaisuuden periaatetta noudattaen koronvaihtosopimusten negatiiviset arvot tulee kirjata kuluksi ja pakolliseksi varaukseksi.

Tytäryhtiöiden tilinpäätöksissä on esitetty tuloslaskelmaan vaikuttaneita koronvaihtosopimuksista johtuvia pakollisia varauksia taseessa yhteensä 0 € (v. 2021 0,038 M€).

Vuonna 2022 P-S sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alijäämä oli 8,59 M€. Varkauden kaupungin osalta alijäämän kattamisvelvoite oli 0,420 M€, joka vaikutti sosiaali- ja terveystoimen toimintakatteen toteutumiseen heikentävästi.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Toimivallan ja – vastuunjako konserniohjauksessa

Konsernijohto

Konsernijohdon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä. Hallintosäännön luvun 20 mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kuntalain mukaisesti kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä ne viranhaltijat, joiden tehtäväksi kaupunginhallitus on määrännyt vastata omistajaohjauksesta tytäryhtiöiden osalta.

Kaupunginvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan linjaukset, päättää kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista ja hyväksyy konserniohjeet.

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen valmistelusta valtuustolle. Lisäksi se vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan. Kaupunginjohtaja puolestaan vastaa omistajapolitiikan ja konsernivalvontaan kuuluvien asioiden käytännön toteutuksesta.

Omistaja- ja konserniohjaus tapahtuu käytännössä valtuuston hyväksymän konserniohjeen mukaisesti. Konserniohje otetaan päivitettäväksi vuoden 2023 aikana, hallintosäännön päivitys huomioiden.

Toimialajohtaja ja konsernihallinnon vastuuhenkilöt vastaavat konserniohjeen mukaan toimialajohtajalle / konsernihallinnon vastuuhenkilölle kuuluvista tehtävistä, seuraavat toimialallaan kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoivat tarvittaessa kaupunginjohtajalle, seuraavat toimialallaan kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekevät tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämistä kaupunginjohtajalle.

Viranhaltijatason seurantavastuu on määritelty konserniyhtiöittäin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti 1.10.2018 § 229. Toimialajohtajat raportoivat säännöllisesti kaupungin johtoryhmässä vastuualueellaan olevan konserniyhtiön ajankohtaisista asioista.

Konsernijohdon ja yhtiöiden edustajien tapaamisia on järjestetty useita tilivuoden aikana.

Tytäryhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan ja taloudestaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle konsernijohtoon ja taloushallinnon antamien ohjeiden ja aikataulun mukaisesti.

Merkittävät päätöksentekoon tulevat asiat (mm. takaukset, rahoitusjärjestelyt, investoinnit) on valmisteltu kaupungin johdon kanssa ennen kuin asia etenee päätöksentekoon yhtiössä ja kaupungin hallinnoimissa.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Omistajan keskeisiä vaikuttamismuotoja yhteisön toimintaan on edustajien valitseminen yhteisön hallinto- ja päätöksentekuelimiin. Edustajien valinnassa otetaan huomioon kyvykkyys arvioida johdon toimintaa sekä strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden ja omistajaohjauksen toteutumista.

Hallintosäännön mukaan 1.8.2021 alkaen on kaupunginhallitus antanut yhtiökokousedustajalle toimintaohjeet yhtiökokouksessa käsiteltäviä asioita varten.

Tilikauden aikana kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat tarvittaessa antaneet ohjeita kaupungin edustajille. Konsernijohtoon saamien tietojen mukaan yhtiöissä on toimittu kaupungin omistajapolitiittisten linjausten mukaisesti.

Konserniyhtiöiden toiminnan toteutumista koskeva arviointi

Tytäryhteisöt käyttävät samaa tilintarkastusyhteisöä kuin kaupunki ja kaupungin tilintarkastaja nimetään myös tytäryhteisön tilintarkastajaksi, ellei muuta erikseen sovita. Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhteisön toiminnasta arvioidakseen valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista.

Tarkastustoimella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa haluamassaan laajuudessa ja saada tätä varten tarvittavat tiedot.

Tytäryhteisöt raportoivat kaupungille toiminnastaan ja taloudestaan taloushallinnon antamien ohjeiden ja aikataulun mukaisesti vähintään tilinpäätöksessä ja osavuosikatsauksessa. Raportointi on lisäksi välttämätöntä aina, kun yhteisön toiminnassa on havaittavissa olennaisia poikkeamia kaupungin määrittämistä tavoitteista.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma 31.12.2022 (1000 €)

	2022	2021
Toimintatuotot	120 329	119 027
Toimintakulut	-268 826	-255 809
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	417	1 944
TOIMINTAKATE	-148 080	-134 838
Verotulot	85 107	84 213
Valtionosuudet	81 056	74 064
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	57	62
Muut rahoitustuotot	1 414	1 281
Korkokulut	-1 753	-1 049
Muut rahoituskulut	-388	-443
Rahoitustuotot ja -kulut	-670	-149
VUOSIKATE	17 413	23 289
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 958	-15 430
Omistuksen eliminointierot	763	0
Arvonalentumiset	-246	-2 673
Poistot ja arvonalentumiset	-14 441	-18 103
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	676	392
Satunnaiset kulut	-22	0
Satunnaiset erät	654	392
TILIKAUDEN TULOS	3 626	5 578
Tilinpäätössiirrot	-403	11
Tilikauden verot	-765	-598
Laskennalliset verot	-185	-98
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-689	-439
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 584	4 454
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	44,8	46,5
Vuosikate/Poistot, %	114,5	128,6
Vuosikate euroa/asukas	881	1 166
Asukasmäärä	19 764	19 973

Konsernin rahoituslaskelma 31.12.2022 (1000 €)

	2022	2 021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	17 412	23 289
Satunnaiset erät	653	391
Tilikauden verot	-764	-597
Tulorahoituksen korjauserät	-2 109	-4 388
	15 192	18 695
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-36 517	-46 916
Rahoitusosuudet investointimenoihin	152	1 199
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 691	6 792
	-33 674	-38 925
Toiminnan ja investointien rahavirta	-18 481	-20 230
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-34	-74
Antolainasaamisten vähennykset	142	7
	108	-67
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	45 146	16 275
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 051	-12 524
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14 985	20 483
	13 110	24 235
Oman pääoman muutokset	0	-112
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	112	-136
Vaihto-omaisuuden muutos	-73	-113
Saamisten muutos	531	-3 024
Korottomien velkojen muutos	1 182	1 931
	1 753	-1 342
Rahoituksen rahavirta	14 971	22 713
Rahavarojen muutos	-3 510	2 483
Rahavarat 31.12.	35 750	39 261
Rahavarat 1.1.	39 260	36 777
Rahavarojen muutos	-3 510	2 483
Konsernint rahoituslaskelman tunnusluvut:	2022	2 021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-44 018	-32 113
Investointien tulorahoitus, %	47,9	51
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	1
Lainanhoitokate	1,0	2
Kassan riittävyys, pv	40	45
Asukasmäärä	19 764	19 973

Konsernitase 31.12.2022 (1000 €)

VASTAAVAA		
	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 466	1 626
Muut pitkävaikutteiset menot	300	216
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	11	0
Aineettomat hyödykkeet	1 776	1 843
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	32 949	32 025
Rakennukset	200 052	162 706
Kiinteät rakenteet ja laitteet	56 677	48 855
Koneet ja kalusto	10 086	9 525
Muut aineelliset hyödykkeet	6 792	5 872
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 839	33 577
Aineelliset hyödykkeet	312 395	292 560
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	20 164	19 699
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotul	3 223	1 995
Joukkovelkakirjasaamiset	36	93
Muut lainasaamiset	872	901
Muut saamiset	721	716
Sijoitukset	25 016	23 404
PYSYVÄT VASTAAVAT	339 186	317 807
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	516	658
Lahjoitusrahastojen varat	186	141
Muut toimeksiantojen varat	120	142
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	822	941
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	982	907
Vaihto-omaisuus	982	907
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 942	4 358
Lainasaamiset	19 562	20 784
Muut saamiset	422	296
Siirtosaamiset	19	1
Pitkäaikaiset saamiset	23 945	25 439
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	11 101	11 161
Lainasaamiset	99	236
Muut saamiset	3 446	2 835
Siirtosaamiset	6 990	6 366
Lyhytaikaiset saamiset	21 636	20 598
Saamiset	45 581	46 037
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	4 207	4 208
Rahoitusarvopaperit	4 207	4 208
Rahat ja pankkisaamiset	31 544	35 052
VAIHTUVAT VASTAAVAT	82 314	86 205
VASTAAVAA	422 323	404 953

Konsernitase 31.12.2022 (1000 €)

VASTATTAVAA		
	2 022	2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 232	91 232
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	1	1
Muut omat rahastot	1 546	1 151
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	46 683	42 229
Tilikauden yli-/alijäämä	1 584	4 454
OMA PÄÄOMA	141 046	139 067
VÄHEMMISTÖOSUDET	4 567	4 113
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	889	986
Muut pakolliset varaukset	1 414	1 632
PAKOLLISET VARAUKSET	2 303	2 618
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	715	719
Lahjoitusrahastojen pääomat	189	144
Muut toimeksiantojen pääomat	157	195
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 061	1 058
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	179 797	154 943
Pääomalainat	3 088	3 088
Lainat julkisyhteisöiltä	103	0
Ostovelat	90	119
Muut velat	2 822	2 773
Siirtovelat	742	713
Pitkäaikainen vieras pääoma	186 642	161 637
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	23 472	38 739
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 906	12 053
Lainat julkisyhteisöiltä	3 325	3 325
Saadut ennakot	893	996
Ostovelat	13 336	12 212
Muut velat	3 495	3 530
Siirtovelat	25 137	24 650
Laskennalliset verovelat	1 139	955
Lyhytaikainen vieras pääoma	86 703	96 460
VIERAS PÄÄOMA	273 346	258 096
VASTATTAVAA	422 323	404 953
Taseen tunnusluvut	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	34,6	35,4
Suhteellinen velkaantuneisuus %	95,1	92,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	48 267	46 683
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	2 442	2 337
Lainakanta 31.12., 1000 €	225 691	212 149
Lainakanta 31.12. €/asukas	11 419	10 619
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	288 883	288 329
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	14 617	14 432
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	908	994
Asukasmäärä	19 764	19 973

1.7 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä täydennetään liitetiedoilla, jotta tuloslaskelmaa ja tasetta tarkastelemalla ei jää olennaisia kaupungin ja konsernin talouteen liittyviä seikkoja havainnoimatta. Tilinpäätöksen liitetiedoilla täydennetään tilinpäätösinformaatiota oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta sekä toiminnasta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on tarkistanut liitetietoyleisohjetta ja antanut 13.10.2020 uuden yleisohjeen tilinpäätöksen liitetietojen laatimisesta. Vuoden 2022 liitetiedot on laadittu ko. ohjeen mukaisesti.

Tilinpäätöksen liitetiedot on eritelty kohdassa 4 Liitetiedot.

1.8 TILINPÄÄTÖKSEN TULOKSEN KÄSITTELY

Asiaa koskeva säätely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksen käsittelyeriä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Varkauden kaupungin tilikauden tulos muodostui alijäämäiseksi 1,505 M€. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä alas kirjattiin entisen paloaseman ja uimahallin arvoja yhteensä 0,195 M€ ja oikaistiin Wartalo Kodit Oy:lle myydyn maa-alueen arvoa 0,14 M€.

Vuoden 2021 tilinpäätöksen mukainen taseen kumulatiivinen ylijäämä oli 19,126 M€ ja on vuoden 2022 alijäämän (1,505 M€) ja arvonalisävero-oikaisun (0,793 M€) jälkeen 16,828 M€.

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos	-1 504 755,12 €
Varausten muutos, vähennys	0 €
Tilikauden alijäämä	- 1 504 755,12 €

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- kaupungin tilikauden alijäämä on 1 504 755,12 €, joka siirretään taseen omaan pääomaan edellisten vuosien ylijäämien vähennykseksi.

2 TOIMINNAN JA TALOUDEN TOTEUTUMINEN

2.1 TALOUSARVION TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: hallintojohtaja Toni Leppänen 1.1. - 28.2.2022, vt. hallintojohtaja Maritta Laakso 1.3. - 31.8.2022, Antti Mäkinen 1.9.2022 alkaen ja keskusvaalilautakunta

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on tuottaa äänestyspalvelut voimassa olevien säädösten mukaisesti ja valvoa vaalien järjestämistä ja äänestystilaisuuksien toimivuutta.

Vuonna 2022 järjestettiin aluevaalit, jotka toimitettiin sunnuntaina 23.1.2022. Ennakköäänestys oli kotimaassa 12.1.–18.1.2022 ja ulkomailla 12.1.–15.1.2022. Aluevaaleissa 2022 valittujen hyvinvointialueen valtuutettujen toimikausi alkoi 1.3.2022.

Vuonna 2023 järjestetään eduskuntavaalit ja vuonna 2024 presidentinvaalit sekä europarlamenttivaalit.

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoida äänestäjiä	Äänestysprosentti	Äänestysprosentti on korkeampi kuin edellisissä kuntavaaleissa (53,9 %)	Aluevaalien äänestysprosentti oli 43,4 %. Pohjois-Savon hyvinvointialueen äänestysprosentti oli 45,9 %	Ei toteudu ☐

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	24 087	0	0	0	45 970	45 970	-
Kulut	-105 031	-84 739	0	-84 739	-70 999	13 740	-16,2
Toimintakate	-80 944	-84 739	0	-84 739	-25 029	59 710	-70,5
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-80 944	-84 739	0	-84 739	-25 029	59 710	-70,46
=valtuustoon nähden sitovat erät							

Toimintakatteen toteutumiseen vaikuttaa oikeusministeriön maksama korvaus vaalien järjestämisestä perustuen äänioikeutettujen määrään.

2.1.2 KAUPUNGINVALTUUSTO

Valtuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin. Toimivaltansa valtuusto saa kuntalaisilta kuntavaaleissa. Valtuusto ilmaisee kunnan tahdon. Nykyisen valtuuston toimintakausi alkoi poikkeuksellisesti 1.8.2021.

Valtuustolle kuuluu kunnan toiminnasta ja taloudesta päättämisen ohessa edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon.

Valtuuston rooli on toimia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kunnan toiminnan pitkäjänteisten tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen. Kaupunginvaltuusto

kokoontui vuoden 2022 aikana virallisiin kokouksiin yhteensä 9 kertaa ja käsitteli niissä 94 pykälää. Lisäksi valtuustolle järjestettiin useita iltakouluja ajankohtaisista asioista.

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

TALOUS							
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	0	0	0	0	0	0	-
Kulut	-171 615	-150 000	79	-149 921	-119 432	30 489	-20,3
Toimintakate	-171 615	-150 000	79	-149 921	-119 432	30 489	-20,3
Suunn. muk. poistot	-31 534	-10 000		-10 000	0	10 000	-100,0
Tilikauden tulos	-203 148	-160 000	79	-159 921	-119 432	40 489	-25,32
=valtuustoon nähden sitovat erät							

2.1.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan on valmistettava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa sekä arvioida onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa, sekä arvioi onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoituksen kaupunginvaltuuston tiedoksi vuosittain, sekä ylläpitää sidonnaisuusrekisteriä yleisessä tietoverkossa. Tarkastuslautakunnassa on käsitelty sidonnaisuusrekisterissä tapahtuneet muutokset sitä mukaan, kun niitä on tullut rekisteriin. Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoituksia kokouksissaan 5.1.2022 7§ ja 24.11.2022 117§, neljältä henkilöltä oli sidonnaisuusilmoitukset antamatta 21.11.2022. Kaupunginvaltuusto on merkinnyt sidonnaisuudet tiedoksi 24.1.2022 § 5.

Tarkastuslautakunnan arviointityö on kohdistunut alkuvuonna 2022 arviointikertomuksen laadintaan ja valmisteluun. Arviointikertomus vuodelta 2021 on laadittu tarkastuslautakunnan kokouksessa 30.5.2022 § 80. Kaupunginvaltuusto on merkinnyt arviointikertomuksen tiedoksi 13.6.2022 § 36. Tämän jälkeen kaupunginhallitus on antanut vastaukset vuoden 2021 arviointikertomukseen, jotka on merkitty valtuustossa tiedoksi 12.8.2022 § 59 ja tarkastuslautakunnassa 28.9.2022 § 98.

Tarkastuslautakunta laati tilikausien 2022–2025 arviointisuunnitelman ja vuoden 2022 työohjelman kokouksessaan 5.1.2022 8 § ja päivitti vuosien 2023–2024 arviointi suunnitelmaa 23.8.2022, 85§. Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2022 15 kertaa.

Tarkastuslautakunnan jäsenten kesken on jaettu seurantavastuualueet ja arviointia on tehty johtavien viranhaltijoiden kuulemisen ja kaupungin toimielinten päätöksenteon seurannan kautta. Lisäksi tarkastuslautakunta on tehnyt arviointikäyntejä seuraaviin kohteisiin: Aalto hyvinvointikeskus, Lutilan koulu ja Käpyrinteen palvelukeskus.

Kaupunginvaltuusto valitsi kaupunkikonsernin tilintarkastusyhteisöksi KPMG Oy Ab:n kokouksessaan 26.4.2021 § 31. Tilikauden 2022 tilintarkastussuunnitelma on käsitelty tarkastuslautakunnan kokouksessa 23.8.2022 § 84 ja tilintarkastajan väliraportti tilikauden 2022 tarkastuksesta 15.2.2023 § 11. Myös tarkastuslautakunnan sihteerin/valmistelijan palvelut on ulkoistettu KPMG Oy Ab:lle syksystä 2021 alkaen, sihteerinä on toiminut vuonna 2022 KHT, JHT Jarmo Raati, KHT, JHT Milja Leino ja Atte Huttunen.

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kaupunginjohtajan, toimialajohtajien sekä ay-luottamusmiesten kuuleminen	Kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja ay-luottamusmiesten kuuleminen	Vuosittain	Tarkastuslautakunnan kuulemisia on suoritettu vuosisuunnitelman mukaisesti	Toteutuu
Tutustumis-/arviointikäynnit toimialapainekoilla.	Arviointikäynnit	Vuosittain vähintään 2-3 kohdetta	Tarkastuslautakunta on tehnyt kolme arviointikäyntiä syksyn 2022 aikana	Toteutuu
Laatia koko konsernista arviointikertomus tilikauden aikana tehtyjen havaintojen perusteella	Koko konsernia kattava toimintaa ohjaava arviointikertomus	Kattava, toimintaa ohjaava arviointikertomus	Arviointikertomus vuodelta 2021 on laadittu tarkastuslautakunnan kokouksessa 30.5.2022 § 80. Kaupunginvaltuusto on merkinnyt arviointikertomuksen tiedoksi 13.6.2022 § 36.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	75 098	87 000	0	87 000	71 662	-15 338	-17,6
Kulut	-75 098	-87 000	-484	-87 484	-71 662	15 822	-18,1
Toimintakate	0	0	-484	-484	0	484	-100,0
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	0	0	-484	-484	0	484	-100,0

=valtuustoon nähden sitovat erät

2.1.4 KAUPUNGINHALLITUS

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja Joonas Hänninen ja kaupunginhallituksen jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti.

Kaupunginhallitus kokoontui yhteensä 28 kertaa ja käsitteli yhteensä 337 pykälää.

Kaupunginhallitus jatkoi kaupunginstrategian päivittämistyötä vuoden 2021 aikana perustettujen työryhmien toimesta. Uusi kaupunkistrategia ja siihen liittyvä kaupunkibrändi hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa 2022. Strategiatyön ohella jatkettiin kaupungin talouden tasapainottamiseen tähtävää valmistelua, jonka myötä kaupunginvaltuusto käsitteli osana vuoden 2023 talousarviota talouden pitkän tähtäimen tavoitteet asiakirjan. Osana sote-uudistuksen toimeenpanoa kaupunginhallitus on käynyt läpi jäljelle jäävän kaupunkiorganisaation toimintoja suhteessa kunnan tehtäviin. Kaupunginhallituksen tavoitteena on ollut päivittää kaupungin organisaatio vastaamaan uudistuksen jälkeistä toimintaympäristöä organisaatorakenteen, toiminnan mutta myös talouden osalta. Työ tältä osin jatkuu vielä vuoden 2023 aikana.

Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022 tuli kaupungille nopeasti tarve järjestää Ukrainasta Suomeen ja Varkauteen pakeneville ukrainalaisille tilapäistä suojelua. Kaupunki järjesti yhteistyössä Wartalo Kotien,

SPR:n, Seurakuntien sekä muiden sidosryhmien kanssa nopeasti muun muassa asumiseen, vaatteisiin ja ruokahuoltoon liittyvää apua.

Strategiset tavoitteet

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kaupunginhallitus:				
Kaupunkistrategian päivittäminen	Strategian tavoitteiden sisältyminen toimialojen tavoitteisiin, päätöksentekoon ja operatiiviseen toimintaan	Päivitetty kaupunkistrategia on kaupunginvaltuuston käsittelyssä kesäkuussa 2022. Strategian toimenpiteet huomioidaan vuoden 2023 talousarviossa ja vuosien 2024–2025 taloussuunnitelmissa	Strategia hyväksyttiin valtuustossa 13.6.2022 § 40. Strategian toimeenpanosuunnitelma käsitellään kaupungin toimielimissä syykaudella 2022. Vuoden 2023 talousarvio ja vuosien 2024–2025 taloussuunnittelu laaditaan strategian mukaisesti. Talousarvion tavoitteet johdetaan strategiasta.	Toteutuu
Talouden tasapainotusohjelman päivittäminen	Vuosikate, toiminnan ja investointien rahavirta, konsernin velkavastuut, yli/ali-jäämä, kriisikuntamittarit	Talouden tasapainotusohjelma on päivitetty. Ohjelman mukaiset toimenpiteet on käynnistetty vuoden 2022 aikana	Kaupunginvaltuusto käsitteli talouden tavoitteita ohjaavan asiakirjan vuoden 2023 talousarvion laadinnan yhteydessä. Talouden tasapainottamistyö jatkuu keskeytymättömänä tavoitteena talouden tasapainotila vuoteen 2025 mennessä. Talouden tasapainottamisohjelman päivittämisessä tukena käytetään Kestävä Kuntatalous II hankkeen asiantuntijaverkostoa.	Toteutuu
Organisaatio-uudistuksen valmistelu vuoden 2023 toimintaympäristömuutos huomioiden (sote-uudistus)	Henkilötyövuosien kehitys	Organisaatio-uudistuksen valmistelu, käsittely ja toimeenpanon valmistelu	Organisaatio-uudistusta on viety eteenpäin osana sote-uudistuksen toimeenpanoa (Wakaus Oy:n perustaminen, Servica Oy ratkaisu, sotehenkilöstön siirto HVA:lle, HR:n henkilöstöratkaisu, maahanmuuttotyön perustaminen, TE24 uudistuksen valmistelu). Organisaatiota tarkastellaan aktiivisesti edelleen ja tehdään siihen toiminnan edellyttämät muutokset.	Toteutuu
Aktiivinen edunvalvonta ja osallistuminen sote-uudistuksen valmistelussa	Annettujen lausuntojen ja kannanottojen määrät. Kokouksiin osallistumisprosentti.	Varkauden kaupungin näkökulmat tulee huomioiduksi sote-uudistuksen valmistelussa ja toimeenpanossa	Viranhaltijat ovat olleet aktiivisesti mukana sote-uudistuksen valmistelussa sekä uudistuksen toimeenpanossa. Kaupungin näkökulmasta merkittäviä asioita on valmisteltu yhteistyössä HVA:n edustajien kanssa mm. kiinteistöjen vuokrasopimukset, palvelustrategia, yhdyspintasopimus jne.	Toteutuu
Elinvoimajaosto:				
Elinvoimajaoston toiminnan vakiinnuttaminen osaksi kaupungin päätöksentekoa ja edunvalvontatyötä	Kokousten ja tapahtumien määrä	1.8.2021 toimintansa aloittanut elinvoimajaosto on vakiinnuttanut asemansa kaupungin päätöksenteossa ja se tunnustetaan elinvoimaverkostoissa keskeisenä toimijana kaupungin elinvoiman edistämässä ja edunvalvonnassa	Elinvoimajaosto on toiminut aktiivisesti ja se on vakiinnuttanut paikkansa päätöksenteossa. Elinvoimajaoston vaikutavuutta lisää kolme elinkeinoelämän edustajaa, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus elinvoimajaoston kokouksissa.	Toteutuu

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Aktiivinen osallistuminen TE-palveluiden 2024 uudistuksen valmisteluun ja keskusteluun	Yhteydenotot/lausunnot uudistuksen osalta Asiaan liittyvät käsittelyt kaupungissa tai yhteistyöverkostoissa	Uudistuksen valmistelussa selvitetään Keski-Savon seudullisen, mutta myös maakunnallisen toimintamallin edut, haitat ja mahdollisuudet	Kaupunginhallitus antoi lausunnon lakiluonnoksesta kokouksessaan 20.6.2022, jonka lisäksi Keski-Savon TE-palvelumalli on kirjattu kaupunki-strategiaan. Kaupunki on lisäksi toiminut aktiivisesti seudullisen keskustelun ylläpitämiseksi järjestämällä muun muassa uudistukseen liittyvän seudullisen seminaarin keväällä 2022. Uudistuksen toimeenpanon valmistelua on jatkettu alueen kuntien (Varkaus-Pieksämäki-Leppävirta-Joroinen) kesken talven 2022–2023 aikana. Tavoite on, että päätös TE-palveluiden järjestämisestä saataisiin tehtyä toukokuun 2023 loppuun mennessä.	Toteutuu
Muuttajatapah- tumiin ja pa- luumuuttaja- viestinnän ke- hittäminen	Tapahtumiin osallistuneiden määrät Yhteydenottojen määrä	Vuoden 2022 aikana toteutetaan tapahtumat/kampanjat Varkauden muuttaneille sekä erilliset kampanjat paluumuuttajien houkuttelemiseksi kaupunkiin (Toteutus yhteistyössä Navitas Kehityksen kanssa)	Varkauden muuttaneita muistettiin muuttajapakettilla, jonka sai halutessaan hakea kaupungintalolta. Tämän lisäksi järjestettiin tilaisuus vapaa-ajan asukkaille ja Varkaudesta pois muuttaneille potentiaalisille paluumuuttajille järjestettäväksi heinäkuussa. Lisäksi Ukrainasta Varkauden tulleille on järjestetty useita tilaisuuksia mm. asuminen, työssäkäynnin ja harrastamisen mahdollisuuksista.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli-/ali- kutut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	236 506	285 000	450 000	735 000	1 352 307	617 307	84,0
Kulut	-2 827 232	-2 369 349	-255 279	-2 624 628	-2 772 861	-148 233	5,6
Toimintakate	-2 590 725	-2 084 349	194 721	-1 889 628	-1 420 554	469 074	-24,8
Suunn. muk. poistot	-6 283	-6 283	0	-6 283	-6 283	0	0,0
Tilikauden tulos	-2 597 009	-2 090 632	194 721	-1 895 911	-1 426 837	469 074	-24,7

=valuustoon nähden
sitovat erät

Toimintakateen toteutumiseen huomattavasti pienempänä vuonna 2022 kuin 2021, vaikuttaa mm. toimintatuottojen toteutuma. Vuonna 2022 muut toimintatuotot ovat toteutuneet noin 0,800 M€ paremmin. Toteutumaan vaikuttavat maa-alueiden myyntivoitot.

2.1.4.1 Elinvoiman edistäminen

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja Joonas Hänninen, kaupunginhallitus, elinvoimajaos, Navitas Kehitys Oy:n toimitusjohtaja Jouko Laitinen ja hallitus

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kaupunginhallituksen alainen elinvoimajaosto vastaa muun muassa kaupungin yleisestä kehittämistä, elinvoimamahankkeiden valmistelusta, työllisyyspalveluista sekä kaupunkimarkkinoinnista. Elinvoimajaosto päättää myös kaupungin tapahtuma- ja kohdeavustuksista ja päättää rakennustonttien ja muiden alueiden hinnoittelusta.

Kaupunki on jatkanut yhdessä Navitas Kehityksen ja muiden konserniyhtiöiden kanssa kaupungin elinvoiman edistämistyötä. Merkittävänä toimenpiteinä on toteutettu kaupunkimarkkinointiin ja osaavan työvoiman saamiseen tähtääviä toimia. Lisäksi kaupunki on toiminut aktiivisesti Keski-Savon seudulla seutuyhteistyön lisäämiseksi. Elinvoimajaosto jakoi kahden hakukierroksen myötä yhteensä 640 000 € tapahtuma ja kohdeavustuksina sekä yhteistyösopimuksina.

Strategiset tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kaupunki toteuttaa aktiivista markkinointia kaupungin vahvuuksista kehittelemällä kaupunkikuvaa ja lisäten kaupungin houkuttelevuutta asuinpaikkakuntana.	Toteutetut markkinointitoimenpiteet, kaupunkiin muuttaneet/poismuuttaneet, muuttovoitto	Markkinoinnin vuosikellon vakiinnuttaminen osaksi kaupungin viestintää ja markkinointia. Toimialojen aktivoiminen markkinointiin	Uusi kaupunkistrategia ja brändi-ilme hyväksyttiin valtuustossa 13.6.2022 § 40. Kaupunkistrategian toimeenpanon myötä on käynnistetty useita markkinointi- ja viestintäkampanjoita, jotka perustuvat uuteen brändi-ilmeeseen. Kaupunkimarkkinointia on lisäksi toteutettu muiden toimenpiteiden ja yhteistyösopimusten yhteydessä (tapahtumat, työntekijärekrutointi, oppilaitosyhteistyö, yritys yhteistyö jne.).	Toteutuu
Käytännön toimenpiteitä osaavan työvoiman saatuuden parantamiseksi käynnistetään.	Työllisyysaste Koulutuspaikat	Aktiivinen edunvalvonta koulutuspaikkojen osalta. Yhteistyömuodot oppilaitosten, kaupungin ja elinkeinoelämän välillä vakiintuvat. Työperäisen maahanmuuton mahdollisuuksien selvittäminen käynnistetään.	Kaupunki oli tiivisti mukana neuvottelemassa Savonian uusien koulutusavausten osalta. Syksyllä 2023 Savonian Varkauden kampuksella käynnistyy lähitoteutuksessa tuotantotalouden englanninkielinen insinöörikoulutus (40 aloituspaikkaa). Lisäksi Kuopion yksikössä käynnistyy tradenomi-ohjelma on mahdollista suorittaa myös Varkaudesta monimuoto-opetuksena. Kaupunki on tehnyt avauksia KV-rekrutointiin mahdollistamiseksi ja tiivistänyt yhteistyötä mm. Eures-ohjelman sekä DIAK-ammattikorkeakoulun kanssa.	Toteutuu
Kaupunki ja sen omistamat yhtiöt suorittavat aktiivista edunvalvontaa toimialueellaan maakunnallisesti, mutta myös valtakunnallisesti.	Edunvalvontatoimenpiteiden määrä ja vaikuttavuus	Kaupunkikonsernin toiminnan kannalta kriittisten lainsäädäntö- ja kehittämistoimenpiteiden osalta kaupunkikonserni lausuu oman kantansa valmistelussa olevaan asiaan.	Kaupunki ja sen tytäryhtiöt ovat toimineet aktiivisesti oman toimialansa edunvalvontakysymyksissä osallistuen alueelliseen ja kansalliseen keskusteluun meneillään olevien uudistusten osalta.	Toteutuu
Seutuyhteistyön syveneminen ja vakiinnuttaminen	Yhteistyösopimukset/hankkeet	Seutuyhteistyön mahdollisuudet selvitetään osana kaupungin toimintaa ja kehittämistä	Seutuyhteistyötä on edistetty Keski-Savon elinvoimaryhmän, muiden seudullisten kokoonpanojen sekä yhteisten seminaarien ja valmistelujen pohjalta. Keskeiset seudulliset kehittämissuunnitelmat kohdistuvat TE2024 uudistukseen, yhteiseen rakennusvalvonnan järjestämiseen, Riikinnevan alueen kehittämiseen sekä liikenne- ja infrapuolen edunvalvontaan. Lisäksi Navitas Kehityksen kautta tehdään merkittävää seudullista hanketoimintaa sekä kunta-rajat ylittävää elinkeinotyötä.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	0	0	0	0	60	60	-
Kulut	-476 787	-379 749	1 430	-378 319	-203 113	175 206	-46,3
Toimintakate	-476 787	-379 749	1 430	-378 319	-203 053	175 266	-46,3
Suunn. muk. poistot	-6 283	-6 283	0	-6 283	-6 283	0	0,0
Tilikauden tulos	-483 070	-386 032	1 430	-384 602	-209 337	175 266	-45,6

Maaseutuhallinto

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu. Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Vuonna 2022 Varkaudessa oli 47 maatilaa, joiden kokonaispinta-ala oli 1 129 ha. Maatilojen tukihakemuksia tehtiin 161 kpl ja maksettuja tukia saatiin yhteensä 771 357 €.

Varkauden kaupungin vuoden 2022 maaseutuhallinnon lopullinen kuntaosuus oli 16 957 €.

2.1.5 KONSERNIPALVELUT

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja Joonas Hänninen, hallintojohtaja Toni Leppänen 1.1. - 28.2.2022, vt. hallintojohtaja Maritta Laakso 1.3. - 31.8.2022, hallintojohtaja Antti Mäkinen 1.9.2022 alkaen, talousjohtaja Helena Pitkänen ja henkilöstöjohtaja Nina Holopainen

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Hallinto

Hallintojohtaja Toni Leppänen siirtyi 1.3.2022 alkaen toisen työnantajan palvelukseen. Hallintojohtajan viran haku päättyi 28.2. Virkaan haki 12 henkilöä ja haastattelut pidettiin maaliskuun aikana. Hakijoista viisi haasteltiin ja kolme valittiin soveltuvuustesteihin. Uuden hallintojohtajan valintaesityksen kaupunginhallitus teki 11.4.2022 ja valinnan suoritti valtuusto 25.4.2022. Antti Mäkinen aloitti uutena hallintojohtajana 1.9.2022 alkaen.

Hallintojohtajan sijaiseksi valittiin ajalle 1.3.–31.8.2022 hallintotieteenmaisteri Maritta Laakso. Hän siirtyi tehtävään hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan talouspäällikön tehtävästä. Toni Leppänen toimi 31.8.2022 saakka kaupungin lakiasioiden asiantuntijana.

Taloushallinto

Alkuvuoden aikana selvitettiin talous- ja palkkahallinnon tukipalvelujen uudelleen järjestelyä. Kaupunginhallituksen päätöksen 14.2.2022 § 81 mukaisesti irtisanottiin Sarastia Oy:n talous- ja palkkahallinnon tukipalvelujen palvelusopimus 1.1.2023 alkaen.

Tukipalvelujen muutosprojekti käynnistettiin päätöksellä perustaa uusi tytäryhtiö kaupunginhallituksen 14.3.2022 § 81 mukaisesti ja samassa kokouksessa § 82 hyväksyttiin sovellusohjelmistojen tuottajaksi CGI Oy. Projektin projektipäällikkönä toimi talousjohtaja oman viran ohella 1.3 alkaen. Uusi Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy rekisteröitiin 13.10.2022 PRH:n ja toimitusjohtajana toimi talousjohtaja oman virkansa ohella.

Sovellusohjelmistojen ja palvelutuotannon sopimukset on allekirjoitettu CGI Oy:n kanssa ja sekä taloushallinnon että palkkahallinnon muutosprojektit käynnistyivät kevään 2022 aikana ja jatkuivat vuoden 2023 maaliskuulle saakka. Kaikki sopimukset CGI Oyj:n kanssa tehtiin kaupungin nimiin, mutta jatkuvan palvelun sopimukset on siirretty kaupungilta Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy:lle ennen vuodenvaihdetta, koska palvelutuotanto alkoi 1.1.2023.

Uuden talousjohtajan valinta käynnistettiin toukokuussa, kun valtuusto myönsi 25.4.2022 § 26 eron nykyiselle talousjohtaja Pitkäselle. Valtuusto valitsi 22.8.2022 uuden talousjohtajan, mutta hän perui tulonsa lokakuussa. Toisen hakukierroksen jälkeen valtuusto valitsi talousjohtajan 19.12.2022 ja hän aloitti kaupungin palveluksessa 1.2.2023.

Kaupungin pankkipalvelut kilpailutettiin 21.12.2021–19.1.2022. Kaupunginhallituksen 31.1.2022 § 26 mukaan pankkipalvelut siirtyivät 1.5.2022 alkaen Oma Säästöpankkiin. Kaupungin Osuuspankin pankkitiliin liittynyt konsernitili irtisanottiin 1.6.2022 lukien.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöjohtaja irtisanoutui virasta joulukuussa 2022 ja aloitti uuden työnantajan palveluksessa 1.1.2023 alkaen. Henkilöstöpäällikön rekrytointi käynnistettiin heti joulukuussa.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Vuosina 2020–2021 toteutetut talouden tasapainottamistoimenpiteet, yhteensä 0,733 M€ ovat toteutuneet myös vuonna 2022. Yhteensä konsernitasolla ja konsernihallinnossa oli ohjelman mukainen tavoite vuoden 2022 loppuun mennessä 1,540 M€. Vuoden 2021 loppuun mennessä jäi toteutumatta 0,362 M€ ja vuodelle 2022 asetetut uudet tasapainottamistavoitteet konsernitasolla ja konsernihallinnossa, yhteensä 0,445 M€, eivät myöskään toteutuneet.

Konsernihallinnossa toteutettiin vuoden 2022 aikana merkittävä tukipalvelujen uudistus taloudentasapainottamistoimenpiteenä, kun talous- ja palkkahallinnon tukipalvelut siirrettiin Sarastia Oy:ltä kaupungin uuden tytäryhtiön Wakaus Oy:n tuottamiksi 1.1.2023 alkaen. Toiminnan kehittäminen tuo jo vuonna 2023 säästöä noin 0,3-0,4 M€ ja vuodesta 2024 lähtien noin 0,5-0,6 M€ riippuen yleisestä tietohallinnon ostopalvelujen hintatasausta eli säästöön vaikuttavat CGI Oyj:n ja muiden palvelutuottajien hinnankorotukset sekä yleiset virka- ja työehtosopimusten mukaiset korotukset henkilöstön palkkakuluihin.

Hyvinvointialueelle ja Servica Oy:lle siirtyneen henkilöstön jälkeen kaupungin henkilöstöä on noin 620 työntekijää. Muutokseen liittyen organisaatiouudistuksena henkilöstöjohtajan virka päätettiin muuttaa 1.1.2023 alkaen henkilöstöpäällikön viraksi. Muutos vaikuttaa henkilöstökuluihin vuositasolla noin 20 000 €.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Työllisyyden edistäminen Työllisyysohjelma 2021–2022	Työttömyysaste	Työttömyysaste laskee kauden aikana n. 3,3 %, ollen vuoden 2022 lopussa keskimäärin 12 %.	Työttömyysasteen lasku kauden aikana 3,4 prosenttiyksikköä. Työttömyysaste tammi-joulukuussa keskimäärin 11,9 %.	Toteutuu
	Nuorten työttömien määrä	Nuorten työttömien määrä laskee 100 henkilöllä, ollen vuoden 2022 lopussa keskimäärin enintään 200 hlöä.	Nuorten työttömien määrä laskenut kauden aikana 81 henkilöllä. Nuoria työttömänä tammi-joulukuussa keskimäärin 221 henkeä.	Toteutuu osittain
	Rakennetyöttömien määrä	Rakennetyöttömien määrä vähenee kauden aikana 250 hlöllä, ollen vuoden 2022 lopussa enintään 500 hlöä.	Rakennetyöttömien määrä väheni kaudella n. 110 henkilöllä. Rakennetyöttömiä tammi-joulukuussa keskimäärin 636 henkeä.	Toteutuu osittain

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
	Aktivointiaste	Aktivointiasteen nousu kauden aikana vähintään 5 %, ollen vuoden 2022 lopussa keskimäärin 35 %.	Aktivointiaste nousi kauden aikana 6 % -yksikköä. Tammi-joulukuun aktivointiaste keskimäärin 36 %.	Toteutuu
	Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut	Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksujen väheneminen kauden aikana 40 000 €:lla, maksujen ollen vuoden 2022 lopussa 1,7 M€.	Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut vähenivät kauden aikana 255 000 euroa. Tammi-joulukuun työmarkkinatukimaksut 1,53 M€.	Toteutuu
	Uusien yritysten nettolisäys	Uusien yritysten nettolisäys 40 yritystä.	-8 Koronapandemian ja Ukrainan sodan johdosta uusyrityspäätöksiä oli vähäistä.	Ei toteudu
	Navitas Kehitys Oy:n asiakasyritysten kehittämistyön kautta saadut uudet työpaikat	Navitas Kehitys Oy:n asiakasyritysten kehittämistyön kautta saatu kauden aikana 120 uutta työpaikkaa.	74 Ohjelmakauden muutoksen johdosta yritysten kehittämishankkeita ei saatu käynnistymään toivotusti vuoden 2022 aikana.	Ei toteudu
Talous ja palkkahallinnon palvelujen tehostaminen ja kehittäminen Sote-uudistus huomioiden	Vuotuiset kustannukset	Kustannussäästö vuositulossa vähintään 15–20 %	V. 2022 ei säästöjä vielä muodostunut, koska kulut toteutuvat vielä Sarastia Oy:n hinnoittelun mukaan. Talous- ja palkkahallinnon tukipalvelujen muutosprojekti aloitettiin keväällä, kun Sarastia Oy:n palvelusopimus irtisanottiin kh 14.2.2022 § 81 päätöksen mukaisesti. Uusi tytäryhtiö rekisteröitiin 13.10.2022, henkilöstö rekrytoitiin loka-marraskuun aikana ja palvelutuotanto aloitettiin 1.1.2023. Vuonna 2023 kustannuksiin sisältyy vielä vuoden 2022 tilinpäätöksen laadinta, jonka Sarastia Oy laati. Lisäksi kustannuksiin vaikuttaa Sarastian exit-projektin kustannukset, siis työ, joka Sarastialla tehtiin palvelutuotannon muutokseen liittyen. Muutos tuo säästöjä jo vuonna 2023 noin 0,3 – 0,4 M€ ja vuodesta 2024 alkaen säästöt tulenevat olemaan noin 0,5-0,6 M€.	Ei toteudu
Kaupunkistrategian toimeenpano käynnissä ja osallisuuden ja vaikuttamisen lisääminen strategian kautta	Viestinnän ja osallisuuden (ml. osallistuvan budjetoinnin) rakenteet ja työkalut	Strategiaviestinnän ja osallisuustyön ohjelma valmis 30.4.2022 mennessä	Varkauden kaupunkistrategia 2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.6.2022 § 40. Strategian perustan muodostaa julkilausuma välitä, vaikuta, viihdy.	Toteutuu osittain
Kuntalain 5 luvun § 22 mu-	Johtamisosaaminen Henkilöstökyselyn tulokset	Esihenkilöiden käytännön strategiajohtamisen valmennuksen 1. kierros käyty 30.6.2022 mennessä	Varkauden kaupunkistrategia 2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.6.2022 § 40. Strategian perustan muodostaa julkilausuma välitä, vaikuta, viihdy. Strategian toimenpideohjelma hyväksyttiin valtuustossa 10.10.2022 § 69.	Toteutuu osittain

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
kaisesti kuntalaisten ja palvelujen käyttäjien oikeus osallistua ja vaikuttaa kaupungin toimintaan sekä osallistua talouden suunnitteluun.	Esihenkilöiden palaute Kuntalaisten palaute	Esihenkilöt ovat tietoisia strategian tavoitteista ja omasta roolistaan. Kuntalaisten strategia-palautteen systemaattinen kerääminen aloitettu ja kiinnostus kaupunkistrategiaa ja -talous kohti herätetty	Esihenkilöitä on pidetty tietoisina strategia-prosessin etenemisestä mm. Pomoporinoiden (esihenkilökahvien) välityksellä ja samalla heitä on sparrattu käsittelemään strategiaa työyhteisöissä henkilöstön kanssa. Henkilöstölle suunnattiin keväällä esihenkilöiden kautta kaksi strategiaan liittyvää kyselyä, joilla innostettiin ja tuettiin työntekijöitä ja työyhteisöjä pohtimaan heidän omaa rooliaan ja panostaan strategian toimeenpanossa sekä viestittämään siihen liittyviä odotuksia työnantajaa kohtaan. Esihenkilöille järjestettiin kesäkuussa myös valmennustilaisuus, jossa heitä sparrattiin osallisuuden toteutukseen työyhteisöjen sisällä ja asiakkaiden ja kuntalaisten suuntaan ja kanssa.	Toteutuu osittain
Työhyvinvoinnin johtamisen osaaminen paranee	Henkilöstökyselyn tulokset	Henkilöstökyselyn kokonaistulokset pysyvät nykyisellä hyvällä tasolla (3,9/5) ja halukkuus suositella Varkauden kaupunkia työnantajana pysyy tasolla 4,0/5.	Henkilöstökysely toteutettiin 20.9.-7.10.2022. Henkilöstökyselyn kokonaistulos oli 3,9/5 eli sama kuin edellisellä kerralla. Halukkuus suositella Varkauden kaupunkia työnantajana oli 3,9/5.	Toteutuu osittain
	Sairauspoissaolot kehittyvät myönteiseen suuntaan	Sairauspoissaolot laskevat 17,5 pv:ään (per HTV) vuoden 2022 loppuun mennessä.	Työkyvyttömyyspoissaolot henkilötyövuotta (HTV) kohden olivat 31.12.22 19,8 pv. Sairauspoissaolojen määrä oli kasvanut (1,6 pv). Merkittävimpana syynä sairauspoissaolojen kasvuun on voimakkaana esiintynyt korona epidemia kesä ja syksyn 2022 aikana. Vuonna 2022 39 %:lla henkilöstöstä ei ollut yhtään sairauslomapäivää, kun vuonna 2021 vastaava prosentti oli jopa 52 %. Yhä suuremmalla osalla työntekijöistä oli sairauspoissaolo vuonna 2022.	Ei toteudu
Yhteistoiminnan tavoitteellisuus paranee	Yhteistoimintasopimuksen mittarit	Yhteistoimintasopimus valmis toimeen pantavaksi 28.2.2022	Yhteistoimintasopimuksen ja yhteistoiminnan pelisääntöjen päivitys aloitettiin kaupunkistrategia-prosessin ja strategian toimeenpanon suunnittelun yhteydessä, koska onnistunut yhteistoiminta on sen keskeinen resurssi. Yhteistoimintasopimuksen ja yhteistoiminnan pelisääntöjen päivitys on kesken.	Toteutuu osittain
	Henkilöstökyselyn tulokset Henkilöstön edustajien sekä esihenkilöiden ja toimivan ja poliittisen johdon palaute.	Henkilöstökyselyn arviot esihenkilöistä pysyvät vähintään nykyisellä hyvällä tasolla (4/5) Henkilöstön ja työnantajan edustajien arviot	Henkilöstökysely toteutettiin syksyllä ja kyselyn tulokset läpikäytiin kaupunginhallituksessa, johtoryhmässä, YT-toimielimessä ja toimialoilla työyhteisöissä. Henkilöstökyselyn arviot esihenkilöistä pysyivät edellisen vuoden hyvällä tasolla (4/5)	Toteutuu

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurata- tava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
		kehittyvät vuoden ai- kana parempaan suuntaan		
Varkauden kaupungin val- mius Pohjois- Savon hyvin- vointialueen toiminnan käynnistymi- seen	Liikkeenluovutuspro- sessin/prosessien laatu	Henkilöstön arvio liik- keenluovutusproses- sin/prosessien onnis- tumisesta hyvä	Henkilöstö sekä luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut ovat ilmaisseet tyytyväisyytensä sekä P-S hyvinvointi- alueen, että Servica Oy:n kanssa val- misteltuihin liikkeenluovutusprosessei- hin liittyvistä kuulemis- ja keskusteluti- laisuuksista, joita on pidetty yhteensä 11 kappaletta.	Toteutuu osittain
	Viestintäsuunnitelma	Varkauden ja hyvin- vointialueen yhdyspin- nan viestintäsuunni- telma valmis	Varkauden kaupungin ja P-S hyvin- vointialueen yhdyspinnan viestintä- suunnitelma on valmisteilla.	Toteutuu osittain
	Kuntalaisten palaute palveluista	Ensimmäinen palvelu- kysely tehty (lähtöti- lanne)	Kyselyä ei toteutettu	Ei toteudu
Tehokkaampi ja vaikutta- vampi kaupun- kiorganisaa- tion, -konser- nin ja -yhteisön sisäinen vies- tintä	Toimialojen, konser- nin ja kaupunkiyhteisön yhteiset viestinnän ja markkinoinnin vuosikellot	Vuosikellot valmiina käyttöön otettavaksi 28.2.2022 mennessä	Viestintäverkkolaisten joukkoa päivitet- tiin ja koulutettiin uusia henkilöitä. Heille määriteltiin kolme ryhmää, pää- tösviestinnästä, palveluviestinnästä ja sosiaalisesta mediasta vastaavat vies- tintäverkkolaiset. Markkinoinnin ja viestinnän kokonaisuudelle tehtiin vuo- sikello, mutta tarkempien palvelu- alueita koskevien vuosikellojen laadinta on kesken.	Toteutuu osittain
	Viestintäverkkojen toimivuus	Viestintäverkkolaisten toiminnan konsepti valmis 31.1.2022	Viestintäverkkolaisten konsepti on val- mis.	Toteutuu
Vaikuttavampi, kaupunkiyhteisön yhteistyönä tapah- tuva kaupunki- ja matkailu- markkinointi	Kaupunki- ja matkailu- markkinoinnin kampanjarungot	Kaupunki- ja matkailu- markkinoinnin kam- panjarungot vastuu- määrittelyineen valmiit 28.2.2022 mennessä	Kaupunkimarkkinoinnin kampanja- suunnittelua tehtiin brändiuudistuksen yhteydessä ja suunnitelmia lähdetään toteuttamaan syksyllä 2022. Matkailu- markkinoinnin kampanjasuunnittelussa panostettiin kohdennettuihin digikam- panjoihin sosiaalisessa mediassa.	Toteutuu
Tietoturvapoli- tiikan päivittä- minen	Hyväksytty doku- mentaatio.	Tietoturvapoliitiikka, ohjeet ja käytännöt päivitetty vastaamaan vuoden 2023 organi- saatiota ja toimintaa.	Tietoturvapoliitiikka ja käytäntödoku- mentaatio valmistui Joulukuussa. Var- kauden kaupunginhallitus hyväksyi uu- distetun tietoturvapoliitiikan käytäntöi- neen katsauskauden jälkeen 9.1.2023.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	3 094 313	3 505 401	-343 298	3 162 103	3 239 786	77 683	2,5
Kulut	-5 711 515	-6 571 700	972 441	-5 599 259	-5 572 517	26 742	-0,5
Toimintakate	-2 617 202	-3 066 299	629 143	-2 437 157	-2 332 731	104 425	-4,3
Suunn. muk. poistot	-178 459	-91 577	-65 000	-156 577	-160 714	-4 137	2,6
Tilikauden tulos	-2 795 661	-3 157 876	564 143	-2 593 733	-2 493 445	100 288	-3,9

=valuustoon nähden sitovat erät

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso
Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta	Viranhaltijapäätökset menevät tiedoksi kaupunginhallitukselle ja se voi käyttää otto-oikeutta	Julkiset päätökset ovat nähtävillä kaupungin internetsivuilla valitusajan, jonka jälkeen ne eivät enää ole julkisesti nähtävillä	Julkisesti nähtävälle päätty salassa pidettävää tietoa. Yleisen tietosuoja-asetuksen koulutus ja henkilöstön osaamisen varmistaminen	3= kohtalainen riski
Sopimukset	Hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyen kaikki sopimukset on käyty läpi. Sopimukset on laadittu hallintosäännön toimivalan mukaisesti ja arkistoitu tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti.	Lisätään sopimushallinnan osamista.	Kilpailutuksen viivästyminen sopimuksen päättyessä. Sopimusten oikea-aikainen päättäminen. Sopimusten sisällön ajan tasalla pitäminen.	3= kohtalainen riski
Vuosilomat (ja säästövapaat)	Yleishallinnon osalta 31.12.2022 säästövapaita yhteensä 105 pv ja vuosilomia vuodelta 2021 143 pv.	Vuosilomat pidetään KVTES:n mukaisesti. Säästövapaiden seuranta ja suunnitelma niiden pitämisestä.	Työhyvinvoinnin vaarantuminen ja tiedon siirto henkilövaihdoksissa.	2= vähäinen riski
Etätyö	Varkauden kaupungilla on voimassa-oleva tietoturvaliikka vuodelta 2018. Tiedon käsittelyä ohjataan intranetistä löytyvän ohjeistuksen avulla (Henkilöstön tietoturvaohje: https://intra.varkaus.fi/henkiloston-tietoturvaohje), jossa mm. ohjeistetaan tietoa-aineistojen käsittelyn toimenpiteistä.	Henkilöstön tietoturvaosaamista tulee jalkauttaa mm. Navisec kurssien suorittamisella ja esimerkiksi tietoisuuksilla intranetin kautta.	Tietoturvaliikkaan ja käytäntöihin (mukaan lukien henkilöstön tietoturvaohje) tehtiin päivitys vuoden 2022 aikana. Henkilöstöä ohjeistettiin etätöissä, uutena mm. etätöiden tekeminen ulkomailta käsin. Navisec kurssin suorittamista markkinoitiin intrassa, esimiehille suunnatuilla pomoporinoilla ja otettiin osaksi kehityskeskusteluja. Etätöiden tekeminen on mahdollista vpn yhteyden kautta kaupungin tarjoamilla työvälineillä. Todennäköisin tietoturvaohje/riski on kalasteluviestin läpimeneminen. Riittämättömän tietoturvaosaamisen vuoksi kalasteluviestejä ei täysin osata tunnistaa. Ka-	3= kohtalainen riski

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso
			lasteluviestit ovat edelleen muuttuneet uskottavammiksi ja kohdistetuimmiksi. Tietoturvaosaamisen jatkuva jalkauttaminen ja opiskelu on tarpeen jatkossakin.	

2.1.5.1 Talouspalvelut

Tilivelvolliset: talousjohtaja Helena Pitkänen

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Taloushallinnon toimintavuosi 2022 toteutui tehtävien osalta vuosikellon mukaisesti, mutta vuoteen sisältyi uudistuksia ja muutoksia, jotka vaikuttivat henkilöstön työhön.

Kevään tilinpäätöksen laadinnan ohella aloitettiin Sarastia Oy:stä irtaantumishankkeita kaupunginhallituksen linjauksen mukaisesti talous- ja palkkahallinnon tukipalvelujen uudistamisena yhtenä merkittävimpänä kaupungin talouden tasapainottamistoimenpiteenä.

Kaupunki irtisanoi kaupunginhallituksen 14.2.2021 § 52 päätöksen mukaisesti 21.3.2017 allekirjoitetun Sarastia Oy:n ja kaupungin välisen talous- ja palkkahallinnon tukipalvelujen palvelusopimuksen, päättyväksi 31.12.2022 lukien. Samalla ilmoituksella päättyvät myös kaupungin palvelusopimukseen sisällyneet tytäryhteisöjä koskevat palvelusopimukset, Keski-Savon Vesi Oy, Keski-Savon Jätehuollon Ilky ja Wartalo Kodit Oy. Talousjohtaja on oman viran ohella toiminut Sarastia Oy:n exit-hankkeen projektipäällikkönä 1.3.–31.12.2022. Kaupunginhallituksen päätöksellä 14.3.2022 § 81 päätettiin perustaa uusi tytäryhtiö tuottamaan kaupungin, Keski-Savon Vesi Oy ja Keski-Savon Jätehuollon Ilky talous- ja palkkahallinnon tukipalvelut 1.1.2023 alkaen. Wartalo Kodit Oy jatkaa Sarastia Oy:n tukipalvelujen ostoa uudella erillisellä sopimuksella.

Uuden tilitoimiston sovellusohjelmistohankinnat päätettiin kaupunginhallituksen 14.3.2022 § 82 päätöksen mukaisesti hankkia CGI Oyj:ltä. Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy rekisteröitiin PRH:ssa 13.10.2022. Yhtiön toimitusjohtajana 1.9.2022 alkaen on toiminut talousjohtaja oman viran ohella. Uusien työntekijöiden rekrytoinnit aloitettiin syyskuun aikana ja ensimmäinen työntekijä aloitti 21.11.2022. Joulukuun alussa yhtiössä aloittivat toinen palkkasihteeri, kirjanpitäjä, pääkirjanpitäjä ja toimistopäällikkö sekä 1.1.2023 kolmas palkkasihteeri ja talousassistentti.

Yhtiön toiminta saatiin käynnistettyä kaikkien muiden vuosivaihekiireiden ohella ja ensimmäiset palkat maksettiin jo 3.1.2023. Myös muiden talous- ja palkkahallinnon tehtävien osalta toiminnot ovat käynnistyneet ajantasaisesti.

Talousjohtaja Pitkänen eläköityy 1.6.2023 ja kaupunginvaltuusto myönsi hänelle eron 25.4.2022 § 26. Uusi talousjohtaja saatiin kahden hakukierroksen jälkeen ja hän aloitti työt 1.2.2023.

Taloustoimiston tilat muuttuivat kesäkuun alussa vanhan puolen toisesta kerroksesta uuden puolen ensimmäiseen kerrokseen, johon pääsisäänkäynti on C-rapusta. Uuden Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy:n toimitilat sijaitsevat samalla käytävällä.

Taloushallinnossa on kehitetty sisäistä ja ulkoista viestintää sekä sisäistä koulutusta. Intraan on laadittu ajankohtaisia tiedotteita ja ohjeistuksia pitkin toiminta vuotta.

Kaupungin ostolaskuista vuonna 2022 käsiteltiin sähköisesti 95,5 %. Yhteensä ostolaskuja oli 38 029 kpl. Myyntilaskujen osalta sähköisesti käsiteltyjen laskujen osuus oli 21,2 %. Myyntilaskuja yhteensä 84 384 kpl. Sähköisyysasteet ovat nousseet molemmissa laskuissa. Asiakkaihin on pyritty vaikuttamaan tiedottamisen kautta, että he ottaisivat käyttöön sähköisesti käsitellyt osto- ja myyntilaskut.

Kaikki lakisäätöiset raportit on toimitettu hyväksytysti Valtiokonttorin tietovarantoon aikataulujen mukaisesti.

Taloustalouden johtaja on edustanut kaupunkia Pohjois-Savon liiton kuntataloustyöryhmässä. Taloushallinnon henkilöstö on osallistunut hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyvään valmistelu- ja selvitystyöhön. Hyvinvointialueiden aloittaminen on työllistänyt taloushallinnon henkilöstöä monin tavoin. Laadittu erilaisia raportteja ja selvitetty siirtyviä sopimuksia ja toimintoja sekä miten muutos vaikuttaa taloushallinnon prosesseihin ja tehtäviin. Oman kaupungin talouden ja toiminnan muutosta on ennakoitu talouden osalta ja laskettu arvioita, miten kaupungin talous tulee tulevaisuudessa muuttamaan hyvinvointialueiden aloittamisen jälkeen.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	965	0	6 880	6 880	7 828	948	13,8
Kulut	-334 706	-307 165	-12 519	-319 684	-342 161	-22 477	7,0
Toimintakate	-333 741	-307 165	-5 639	-312 805	-334 333	-21 529	6,9
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-333 741	-307 165	-5 639	-312 805	-334 333	-21 529	6,9

Toimintakatteen toteutumaan hieman yli talousarvion vaikutti henkilöstökulujen toteutuminen yli arvion. Vertaattaessa vuoden 2021 toimintakatteen muutosta vuoden 2022 toteutumaan, on kasvu vain 592 €.

2.1.5.2 Henkilöstöpalvelut

Tilivelvolliset: henkilöstöjohtaja Nina Holopainen

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuoden 2022 aikana henkilöstöpalveluita työllisti Pohjois-Savon hyvinvointialueen henkilöstöasioiden valmistelut. Sosiaali- ja terveystoimialan n. 850 henkilöä siirtyi 1.1.2023 Pohjois-Savon hyvinvointialueen henkilöstöksi. Heidän henkilöstötietojensa siirto konversioiden kautta vaatii resurssia ja työaikaa mittavissa määrin. Samaan aikaan Varkauden kaupunki luovutti liikkeenluovutuksella teknisen toimen tukipalveluiden ruoka- ja puhtauspalvelut sekä sosiaali- ja terveystoimen Aalto tukipalveluiden henkilöstön Servica Oy:lle. Heidänkin henkilöstötietojen siirto konversioiden kautta vaatii mittavaa työpanosta.

Henkilöstöpalveluiden henkilöstöresurssi väheni heinäkuun 2022 alussa, kun työhyvinvointikoordinaattori irtisanoutui ja hänen tehtävänsä ei täytetty. Työhyvinvointiin liittyvät tehtävät samoin kuin työsuojelupäällikön tehtävät sisällytettiin henkilöstöjohtajalle omien töiden ohuen.

Vuoden yksi keskeisimmistä kehittämisteemoista oli työnantaja- ja rekrytointimarkkinoinnin kehittäminen. Sitä tehtiin yhteistyössä FCG Oy:n Kuntarekryn ja RTK-Henkilöstöpalvelu Oy:n asiantuntijoiden kanssa.

Varkauden kaupunki oli esillä myös virtuaalisilla Hurraa Ura - ja Kuntarekry-messuilla sekä samoin verkossa toteutetussa Pieksämäen DIAKin OSKE- eli Osallistavan kehittämisen työelämäyhteistyöpäivässä. Ilahduttavaa on ollut myös se, että työpaikat ovat alkaneet tehdä sosiaaliseen mediaan omaa arkityötään kuvaavia videoita, joiden tarinat elävöittävät työnantaja- ja rekrytointimarkkinointia. Työnantajamarkkinoinnin ja rekrytointin intensiivinen vuosi huipentui Varkauden kaupungille Kunta 2030 -gaalassa Finlandia-talolla 1.12.2022 luovutettuihin palkintoihin. Varkauden kaupunki sai yhteensä 3 palkintoa eri kategorioissa:

Johto, hallinto ja talous kategoriassa Varkauden kaupunki/henkilöstöpalvelut palkittiin ProPomo –perehdyttämissuunnitelmasta sekä yhdessä Siilinjärven kunnan kanssa Varkauden kaupunki palkittiin Kuntien välinen yhteistyö ja työterveysyhteistyön kehittäminen hankkeesta.

Kulttuuri ja vapaa-aika osiossa Varkauden kaupunki palkittiin Tukipalvelut varjoista valoon -peruna kerrallaan: Wellness Warkaus hankkeesta.

FCG:n tuottama Intro-perehdytysohjelma otettiin käyttöön. Intro on perehdytysten suunnitteluun, organisointiin ja toteutumisen seurantaan tarkoitettu sähköinen alusta, jonka kautta voidaan varmistaa perehdytysprosessin laatu ja tavoitteellisuus. Henkilöstöpalvelut ovat olleet toimialojen tukena Intro-ohjelman käyttöönotossa. Intron

esihenkilöperehdytystä on kehitetty yhteistyössä Kuopion kaupungin edustajien kanssa Pro Pomo -osaamisprofiiliin pohjalta ja se saatiin valmiiksi toimintavuoden aikana.

Henkilöstöpalvelut on ollut mukana pilotissa, jossa on kehitelty toiminnan laajapohjaiseen kehittämiseen ja oppimiseen tähtävää asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyden mittaamista ja arviointia rinnakkain pilottiyksiköissä. Pilotin vastuuhenkilönä kaupunkiorganisaatiossa toimi hallintojohtaja ja Varkauden kaupungin yhteis-työkumppanina myös vakiintuneista henkilöstöpalvelussikyselyistä vastaava Balentor Oy.

Vuoden 2021 alussa käynnistyi yhteistyössä Siilinjärven kunnan kanssa toteutettava TieTTY!-hanke, jonka tavoitteena on saada lisää työkykyisiä päiviä Varkauden kaupungin ja Siilinjärven kunnan työntekijöille. Siilinjärvi ja Varkaus ovat Järvisuudun Työterveyshuollon asiakkaita ja yhteisenä tavoitteena on entistä tehokkaampi, tuloksellisempi ja tavoitteellisempi työterveysyhteistyö, jonka vaikuttavuutta arvioidaan nykyistä vahvemmin. Lisäksi hankkeen myötä syvennetään ja systematisoidaan yhteistyötä työterveyshuollon ja työpaikkojen/esihenkilöiden välillä. Hankkeen myötä mm. vahvistetaan esihenkilöiden työkykyjohtamisen taitoja, tuetaan työntekijöiden omaa osallisuutta ja vastuuta työkyvyn ylläpitämisessä ja terävöitetään työterveysyhteistyötä monipuolisesti. Hanke oli kaksivuotinen ja päättyi 31.12.2022. Keva myönsi hankkeelle työelämän kehittämistä rahaa.

Varkauden kaupunki lähti Siilinjärven kunnan ja Järvisuudun työterveyden kanssa mukaan myös Työterveyslaitoksen osahankkeeseen, joka liittyy hallitusohjelmaan ja on osa Työelämän mielenterveysohjelmaa. Hanke linkittyi luontevasti myös TieTTY!-hankkeeseen, jossa pilotoitiin matalan kynnyksen psykososiaalista tukea työntekijöille avuksi elämänhallintaan. Työterveyslaitoksen ohjelman ydintavoite on muuttaa mielenterveyden tuki työelämässä yksilökeskeisestä, jo syntyneiden ongelmien ratkomisesta työkykyongelmien ennaltaehkäisyä painottavaan toimintaan. Tarkoituksena on kehittää työpaikka-työterveys-pilottiparien yhteistyötä siten, että uusien toimintamallien avulla voidaan aikaisempaa proaktiivisemmin, systemaattisemmin ja tehokkaammin vaikuttaa työpaikan psykososiaaliseen kuormitukseen ja ennaltaehkäistä mielenterveysperusteista työkyvttömyyttä. Hanketta hallinnoi Työterveyslaitos.

Henkilöstöpalveluiden edustajat toimivat edelleen aktiivisesti koronapandemiaan liittyvässä esihenkilöiden ja henkilöstön viestinnässä, ohjeistuksessa ja neuvonnassa.

Henkilöstöjohtaja Nina Holopainen irtisanoutui 31.12.2022. Henkilöstöjohtajan virka muutettiin henkilöstöpäällikön viraksi ja hallintosääntöön tehtiin ratkaisu- ja päätäntävaltaan tarvittavat muutokset. Henkilöstöpäällikön ulkoinen haku käynnistetään heti 2023 alussa.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	30 517	17 500	0	17 500	3 538	-13 962	-79,8
Kulut	-1 104 330	-903 881	418	-903 463	-958 495	-55 032	6,1
Toimintakate	-1 073 813	-886 381	418	-885 963	-954 957	-68 994	7,8
Suunn. muk. poistot	-8 600	-803	0	-803	0	803	-100,0
Tilikauden tulos	-1 082 413	-887 184	418	-886 766	-954 957	-68 191	7,7

Toimintakatteen toteutumiseen lähes 69 000 € yli talousarvion vaikuttivat toimintatuottojen toteutuminen alle arvion 13 962 € ja toimintakulujen ylitys 55 032 € johtui palvelujen ostojen ylityksestä 42 073 € ja muiden toimintakulujen ylityksestä 11 653 €.

Toimintakate on pienentynyt 118 856 € verrattuna vuoteen 2021. Muutos johtuu kokonaan henkilöstökulujen eläketilille vuonna 2021 kirjatusta kaupungin eläkevastuiden pakollisen varauksen lisäyksestä. Tarkistus tehdään joko kolmas vuosi Kevalta pyydettävän tiedon mukaisesti.

2.1.5.3 Työllisyysyksikkö

Tilivelvolliset: henkilöstöjohtaja Nina Holopainen

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Työllisyyspalveluiden toiminnan viitoittajana toimi vielä vuoden 2022 loppuun saakka Työllisyysohjelma 2021–2022 ja sille asetetut tavoitteet.

Työllisyysohjelman tavoitteisiin päästiin kohtuullisen hyvin. Työttömyys aleni, aktivointiaste nousi ja työmarkkinatukikustannukset alenivat vähintään tavoitteiden mukaisesti. Nuorten työttömyyden alenemisessa sekä rakennetyöttömyyden osalta ei kuitenkaan päästy tavoitteisiin. Huomioitava on kuitenkin edelleen, etteivät välineet, joilla tavoitteisiin voisi päästä, ole vain kaupungin palvelutuotannon käsissä, vaan toimijaverkosto on laaja ja eri tahoilla on omat oikeutensa ja valtuutensa sekä saada tietoa että järjestää tarvittavia palveluita. Työllisyyspalveluiden kokonaisuutta ollaan kuitenkin muuttamassa valtakunnallisesti vuoden 2025 alusta alkaen, jolloin TE24 uudistuksen on tarkoitus astua voimaan. Tällöin työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien tai kuntien muodostamien työllisyysalueiden vastuulle. Varkauden kaupungilla on ensisijaisena tavoitteena muodostaa Keski-Savon kuntien kanssa yhteinen työllisyysalue.

Vuotta 2022 onkin leimannut vahvasti TE24 -uudistuksen valmistelun etenemisen seuranta ja alustava paikallinen suunnittelu. Konkreettisenä toimena uudistukseen liittyen on ollut Keski-Savon yhteisen työllisyyspalvelualueen suunnittelu yhdessä Pieksämäen, Joroisten ja Leppävirran kanssa. Virallisia sitoumuksia kunnilta ei vielä ole. Suunnittelua ja valmistautumista on vaatinut myös maahanmuuttaja- ja kotouttamisasioihin valmistautuminen niiden järjestämisen päävastuun jäädessä kaupungille (sijoittuen työllisyyspalveluihin) hyvinvointialueen aloittamisen myötä.

Paikallisessa toiminnassa yksi keskeisimpiä toimia oli vuoden alkupuolella Wirta-palvelukeskuksen toiminnan kehittäminen. Wirta-palvelumallia lähdettiin rakentamaan tiiviisti silmällä pitäen tulevaa uudistusta. Alkuperäiseen suunnitelmaan jouduttiin kuitenkin tekemään muutoksia, koska suunnitellun toimintamallin toteutuksessa kohdattiin monenlaisia haasteita. Toiminnan kehittämiseksi oli suunnitteilla mmm. hakea hanketta, mutta siitä luovuttiin. Siihen olisi tarvittu kunkin mukana olevan toimijatahon panostusta, eikä siihen voitu sitoutua riittäväillä resursseilla. Yhteistoiminta-ajatusta ei kuitenkaan kuopattu, vaan ideaa jatkettiin suunnittelemalla uusi yritys-yhteistyömalli Navitas Yrityspalveluiden, TE-toimiston sekä kaupungin kesken. Toimintamalli on jalkautuvaa ns. monialaista palvelua yrityksiin. Mallissa on edustettuna sekä yritys-yhteistyö, työllistämisen puitteiden järjestäminen sekä työnhakijan näkökulma. Toimintamallia kehitetään saadun kokemuksen ja palautteen mukaan.

Hankkeista Nuorten Työpolku-hanke jatkoi edelleen ja uutena hankkeena aloitti 1.2.2022 VOKE-hanke, jonka tavoitteena on Ohjaamo-toiminnan arjen koordinointi ja kehittäminen. Hankkeen kesto on 31.8.2023 saakka. Hankkeen kautta Ohjaamolle on saatu yksi kokopäiväinen työntekijä. Kokemukset hankkeesta ovat olleet jo alkuun positiiviset. Kaupunki oli mukana myös Tukevan hallinnoimassa Seppä-hankkeessa. Hankkeen toimintamalli on todettu hyväksi ja sitä on tarkoitus hyödyntää myös jatkossa.

Tukityöllistämisen osalta tavoitteena oli 40,47 htv:tä, toteutuman ollen 37,65 htv:tä. Tulosta voi pitää kohtuullisena huomioiden, että asiakkaiden ohjautuminen oli välillä heikkoa.

Nuorten kesätyöllistämisen tavoitteena oli työllistää kaupungille 150 nuorta, toteutuman ollen 121 nuorta. Kesätyöpaikkoja oli hyvin nuorille tarjolla eri työnantajilla. Kaupungin kesätyöpaikkatuen, kesätyösetelien ja kesäryhtäjäyystuen avulla oli tavoitteena työllistää 130 nuorta. Toteutuma oli 119 nuorta.

Nuorten Ohjaamon toiminnan jatko aiheutti huolta huolimatta VOKE-hankkeen siihen tuomasta resurssista ja rungosta. Hyvinvointialueen käynnistymisen suunnittelun yhteydessä saimme tiedon, ettei vuonna 2022 haetua ja saatua TEM:n kannustinmallirahoitusta haeta ainakaan vuodelle 2023. Samoin epävarmuutta toi tieto, ettei Ohjaamon voida ns. korvamerkitä aiempia sote-palveluiden resursseja. Yhteistä pohdintaa ja suunnittelua jatketaan ja olemassa olevien resurssien käyttöä mietitään toteuman pohjalta.

Varkauden seudun työllistymistä edistävä yhteispalvelu (TYP) jatkoi vuoden 2022 entisellä mallillaan, mutta arjen työhön toi lähinnä ajankäytöllistä leimaansa valmistautuminen siirtymään hyvinvointialueelle.

Henkilöstön osalta ei muutoksia lukuun ottamatta VOKE-hankkeen työntekijää.

Talouden tasapainottaminen; työllisyyspalveluissa seurataan työllisyystilannetta aktiivisesti ja pyritään löytämään ajantasaisesti uusia keinoja työllisyyden lisäämiseksi. Kehitystyötä tehdään sekä yksikön sisäisesti että verkostoyhteistyönä. Yhteistyö kaupungin ja alueen muiden työllisyystoimijoiden kanssa on vahvaa. Työllisyyspalveluiden toiminnan viitoittajana toimi vielä vuoden 2022 loppuun saakka Työllisyysohjelma 2021–2022 ja sille asetetut tavoitteet.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	50 508	586 216	-394 862	191 354	59 365	-131 989	-69,0
Kulut	-466 062	-1 747 151	1 094 288	-652 863	-492 434	160 429	-24,6
Toimintakate	-415 554	-1 160 935	699 426	-461 509	-433 069	28 440	-6,2
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-415 554	-1 160 935	699 426	-461 509	-433 069	28 440	-6,2

2.1.5.4 Hallintopalvelut

Tilivelvolliset: hallintojohtaja Toni Leppänen 28.2.2022 saakka, vt. hallintojohtaja Maritta Laakso 1.3.–30.8.2022, hallintojohtaja Antti Mäkinen 1.9.2022 alkaen ja henkilöstöjohtaja Nina Holopainen

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Hallintopalvelut:

Hallintopalveluiden vuosi käynnistyi aluevaalien läpiviennillä. Aluevaalien ennakkoäänestys järjestettiin ajalla 12.–18.1.2022 ja varsinainen vaalipäivä oli 23.1.2022.

Hallintopalveluiden alkuvuoden suurin muutos tapahtui pitkäaikaisen hallintojohtajan irtisanouduttua virasta siirtyessään muihin tehtäviin 1.3.2022 alkaen. Uuden vakinaisen viranhaltijan rekrytointi käynnistettiin 1.2.2022 alkaen. Kaupunginvaltuusto valitsi 25.4.2022 § 25 pitämässään kokouksessaan hallintojohtajaksi Antti Mäkinen. Viranhoidon määrä alkaa 1.9.2022 tai sopimuksen mukaan aikaisemmin. Hallintojohtajan viranhoito järjestettiin määräaikaisen viranhoidon kautta 1.3.–1.9.2022 välisen ajan.

Vuoden 2022 aikana hallintopalveluita työllisti Pohjois-Savon hyvinvointialueelle tapahtuvien arkistomateriaalien siirtojen valmistelut. Soten arkistomateriaalien siirrot on suoritetaan loppuun kevään 2023 aikana.

Keväällä hallintopalveluissa käynnistyi sähköisen arkistoinnin valmistelu tavoitteena paperiton toimisto. Kaupunginhallitus päätti 23.5.2022 § 150 pitämässään kokouksessa sähköisen arkistoratkaisun hankkimisesta.

Syksyllä käynnistettiin kaksivaiheinen hallintosäännön uudistustyö, jossa ensimmäisessä vaiheessa toteutettiin välttämättä tehtäväksi tulevat muutokset ja toisessa vaiheessa vuonna 2023 hallintosääntö päivitetään kokonaisvaltaisesti.

Markkinointi ja viestintä:

Raportointikauden keskeisiä projekteja ovat olleet Varkauden kaupungin strategiatyöhön kietoutunut brändi-uudistus sekä verkkopalvelualustaan liittyvien projektien eteenpäin vieminen. TaskuWarkaus 2.0 -mobiilisovellus lanseerattiin maaliskuussa ja siihen saatiin paikalliset yrittäjät mukaan tarjoukset-moduulin sisältötuottajiksi. Yritysten ja kaupungin välistä yhteistyötä TaskuWarkaus 2.0 -sovelluksessa koordinoi Varkauden kaupunkikeskusta ry. Varkaus.fi-sivuston kehitystyö jatkui keväällä ja uutta alustaa päästiin testaamaan toukuussa.

Varkauden brändiuudistus on useamman vuoden kestäneen työn tulos. Halusimme rakentaa kaikille varkauteilaisille sopivan yhteisen brändin, joten kehitystyötä on tehty laajalla rintamalla eri sidosryhmien ja kaupunkiyhteisön toimijoiden kanssa. Varkauden sydäntä on etsitty ja kirkastettu työpajoissa yhteistyössä Mainostoimisto Kixit Oy:n kanssa. Niissä tuli esille, että Varkauden monipuolisuus on myös sen vahvuus. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Ihan omanlainen Warkaus -brändin ja Varkauden kaupunkistrategian julkilausuman (välitä, vaikutta, viihdy) kokouksessaan 13.6.2022.

Työnantajamielikuvaa vahvistettiin olemalla mukana yhdenmukaisella ilmeellä eri rekrytapahtumissa. Kuopiossa järjestetyillä Rekry2022-messuilla lanseerattiin ”Operaatio helmenkalastajat” -konsepti, jossa eri toimijoiden kanssa yhteisellä osastolla esiteltiin Varkauden alueen työpaikkoja.

Markkinointi- ja viestintätiimi on osallistunut ukrainalaisten pakolaisten vastaanottoa valmistelevan työryhmän toimintaan viestinnän organisoinnin osalta.

Markkinointi- ja viestintätiimiä vahvistettiin kesämatkailuneuvojalla, kun toukokuussa Anna-Mari Ahonen aloitti kolme kuukautta kestävänsä työpestinsä.

Hyvinvointialue ja Servicalle siirtyvä henkilöstö työllisti markkinointi- ja viestintätiimiä loppusyksystä mm. verkkosivuihin ja viestintään liittyen.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	154 768	73 379	0	73 379	127 164	53 785	73,3
Kulut	-948 862	-855 197	1 637	-853 560	-877 154	-23 594	2,8
Toimintakate	-794 094	-781 818	1 637	-780 181	-749 990	30 191	-3,9
Suunn. muk. poistot	-41 582	-20 774	0	70 000	-21 097	-91 097	-130,1
Tilikauden tulos	-835 676	-802 592	1 637	-710 181	-771 086	-60 906	8,6

2.1.5.5 Tietohallintopalvelut

Tilivelvolliset: tietohallintojohtaja Mika Maaranen

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Tietohallinnossa tehtiin vuonna 2022 selvitys- ja esivalmistelutyötä hyvinvointialuemuutosta varten. Eri järjestelmien siirtoja tai jakamista, sekä käyttäjämääriä 1.1.2023 alkaen käytiin läpi osin myös yhdessä järjestelmätoimittajien kanssa. Joitain pienempiä ja tarpeettomaksi katsottuja järjestelmien on myös irtisanottu, mutta merkittäviä säästöjä näistä ei toteudu. Yksi kaupungille jäävä järjestelmä on korvattu Saas ratkaisulla.

Hyvinvointialuemuutoksella on vaikutusta kaupungin tietoverkkojen käyttöön. Hyvinvointialue käyttää Varkaudessa osin kaupungin omistamia valokuituja. Neuvotteluja tietoliikennesopimuksesta käytiin loppuvuonna 2022. Tietoliikennekokonaisuuden osalta tietohallinto vuokraa kaupungin valokuituja hyvinvointialueen käyttöön. Sopimuksen uskotaan valmistuvan Q1/2023 aikana. Lisäksi tietohallinto teki loppuvuonna 2022 siirtymäajan sopimuksen Istekki Oy:n kanssa. Siirtymäajan sopimuksen kautta tietohallinto myy 1.1.2023 jälkeen hyvinvointialueen käyttämiä palveluita Istekki Oy:lle, mitä ei vielä vuoden 2023 ensimmäisellä kvartaalilla ole ehditty siirtää Istekki Oy:n hoidettavaksi. Tällaisia palveluita ovat mm. Varkauden kaupungin konesalissa olevat hyvinvointialueen käyttämät palvelimet ja Varkauden kaupungin tietohallinnon tekemät ICT muutoksen tuntityöt, jotka tehdään hyvinvointialuemuutoksen hyväksi.

Sähköisen arkistoratkaisun hankintapäätös tehtiin keväällä 2022. Käyttöönottoa sekä testikäyttöä aloitettiin loppuvuonna. Tuotantoympäristö on käytössä katsauskauden jälkeen Q1/2023.

Tietoturvapoliittikka sekä tietoturvakäytäntöjen päivittäminen saatiin valmiiksi joulukuussa 2022. Tietoturvan hallintakeinoja tiukennettiin ja tarkennettiin uusien käytäntöjen myötä. MFA:n, eli monivaiheisen sähköpostiin kirjautumisen käyttöönotto aloitettiin.

Tietohallinto oli myös mukana ruoka- ja puhtaanapalveluiden liiketoimintaluovutuksessa Servica Oy:lle, sekä kaupungin tytäryhtiön Wakaus Oy:n perustamiseen liittyvissä tietojärjestelmämuutoksissa.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	1 522 096	1 458 348	44 685	1 503 033	1 689 017	185 984	12,4
Kulut	-1 522 096	-1 388 348	-104 701	-1 493 049	-1 549 400	-56 351	3,8
Toimintakate	0	70 000	-60 016	9 984	139 617	129 633	1298,4
Suunn. muk. poistot	-128 276	-70 000	-65 000	-135 000	-139 617	-4 617	3,4
Tilikauden tulos	-128 276	0	-125 016	-125 016	0	125 016	-100,0

2.1.5.6 Tukipalvelut

Tilivelvolliset: talousjohtaja Helena Pitkänen ja henkilöstöjohtaja Nina Holopainen

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kaupungin kirjanpito-, osto- ja myyntireskontrapalvelut, maksuliikenne sekä palkkalaskentapalvelut on ulkoistettu 1.6.2013 alkaen Sarastia Oy:lle (entinen Kunnan Taitoa Oy).

Alkuperäiseen palvelusopimukseen on tehty muutoksia ja nykyinen sopimus on allekirjoitettu 21.3.2017. Sopimuksen mukaan kaupungin oli irtisanottava palvelusopimus kuluvaan vuoden maaliskuun loppuun mennessä, kun irtisanominen haluttiin tehdä 1.1.2023 lukien.

Kaupunginhallitus irtisanoi Sarastia Oy:n kanssa solmitun palvelusopimuksen 14.2.2022 § 52. Sopimus päättyi 31.12.2022, mutta Sarastia Oy:ltä ostettiin vielä vuoden 2022 tilinpäätöksen laadinta ja vuoteen 2022 kohdistuvien kuntatietoraportointien muodostamiset erillisellä sopimuksella. Näin ollen yhteistyö Sarastia Oy:n kanssa jatkuu 30.6.2023 saakka.

Henkilöstöhallinnon osalta hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyvät tehtävät lisäsivät Sarastia Oy:ltä ostettavia tukipalveluja. Sarastia Oy:ltä tilattiin mm. siirtyvän henkilöstön työsuhteiden päättämiset.

Yhteensä Sarastia Oy:ltä ostetut tukipalvelujen kustannukset olivat vuonna 2022 yhteensä -1 352 875 €, ja kaantuen taloushallinnon palveluihin -868 333 € ja palkkahallinnon kuluihin 484 542 €.

Toiminnan tunnusluvut	TP2021	TP2022	Muutos %
Palkkalaskelma/ansioerittely, kpl	34 755	36 178	4,1
- joista sähköisenä, %	87,0	87,0	0,0
Myyntilaskut, kpl	93 413	84 384	-9,7
- joista sähköisenä keskimäärin %	18,0	21,2	17,5
Ostolaskut, kpl	36 697	38 029	3,6
- joista sähköisenä keskimäärin %	94,1	95,5	1,5

Vuoden 2022 aikana pyrittiin aktiivisesti vaikuttamaan asiakkaisiin tiedottamalla sähköisten palvelujen käyttömahdollisuuksista. Sekä osto että myyntilaskujen sähköisyysaste on parantunut.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	1 335 459	1 369 958	0	1 369 958	1 352 875	-17 083	-1,2
Kulut	-1 335 459	-1 369 958	-6 682	-1 376 640	-1 352 875	23 765	-1,7
Toimintakate	0	0	-6 682	-6 682	0	6 682	-100,0
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	0	0	-6 682	-6 682	0	6 682	-100,0

Talous- ja palkkahallinnon tukipalvelujen kustannukset kasvoivat hiukan vuodesta 2021, mutta talousarvio ei ylittynyt vuonna 2022. Kustannukset kirjataan toimialoille sisäisenä palveluna, joten toimintakate on 0 €.

YLEISHALLINTO YHTEENSÄ

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	3 430 004	3 877 401	106 702	3 984 103	4 709 725	725 622	18,2
Kulut	-8 890 489	-9 262 788	716 757	-8 546 031	-8 607 471	-61 440	0,7
Toimintakate	-5 460 486	-5 385 387	823 459	-4 561 928	-3 897 746	664 182	-14,6
Suunn. muk. poistot	-216 276	-107 860	-65 000	-172 860	-166 997	5 863	-3,4
Tilikauden tulos	-5 676 762	-5 493 247	758 459	-4 734 788	-4 064 744	670 045	-14,2

=valtuustoon nähden sitovat erät

Toimintakate väheni 1,563 M€ vuoteen 2021 verrattuna. Toteutumaan vaikuttaa toimintatuottojen muutos +1,280 M€ ja toimintakulujen väheneminen 0,283 M€. Tuottojen toteutuman muutokseen vaikuttivat pysyvien vastaavien luovutusvoittojen toteutuminen 0,781 M€ sekä tuet ja avustukset toteutuminen 0,351 M€ edellisvuotta paremmin.

Työllisyysyksikkö

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	5	5	5	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	1	2	1	-1	-50,0
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	0	0	-
Yhteensä	6	7	6	-1	-14,3
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	6,4	7,2	6,9	-0,3	-4,2

Tietohallintopalvelut

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	9	9	9	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	1	6	1	-5	-83,3
Sijaiset	0	1	0	-1	-100,0
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	5	0	3	3	-
Yhteensä	15	16	13	-3	-18,8
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	13,8	16,0	12,9	-3,1	-19,4

Muut palvelut konsernipalvelut (hallinto, talous- ja henkilöstöpalvelut)

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	16	19	14	-5	-26,3
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	1	2	5	3	150,0
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	2	0	0	0	-
Yhteensä	19	21	19	-2	-9,5
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	21,7	22,0	20,6	-1,4	-6,4

Yleishallinto yhteensä (kaupunginhallitus ja konsernipalvelut)

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	30	32	28	-4	-12,5
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	3	5	7	2	40,0
Sijaiset	7	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	3	3	-
Yhteensä	40	37	38	1	2,7
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	41,9	34,5	40,5	6,0	17,4

2.1.6 PERUSTURVALAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveystoiminnan Soile Merilä, perusturvalautakunta

Olenneiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuotta 2022 leimasi korona, Ukrainan sota ja hyvinvointialuevalmistelut. Tehyn ja Superin asettamat ylityö- ja vuoronvaihtokiellot alkoivat vuoden alussa ja kesäkuukausien taukoa lukuun ottamatta päättyivät vasta 2.10.2022 hyväksytyyn sovintoesitykseen.

Koronaan sairastuneiden määrä oli korkea koko vuoden sekä kuntalaisten, että henkilöstön keskuudessa. Testauskäytänteiden muuttumisen takia tartuntoja ei enää tilastoitu kattavasti. Yleinen maskisuositus päättyi huhtikuussa, mutta sosiaali- ja terveystoiminnassa käytettiin maskeja kaikissa asiakaskontakteissa koko vuoden ajan. Loppuvuotta leimasi koronan lisäksi myös influenssa epidemia ja muut flunssat. Henkilöstön poissaolot kasvoivat. Monen poissaolon taustalla oli korona tai jopa koronan ja influenssan samanaikainen sairastaminen, tästä syystä poissaolojen syiden analysointi on mahdotonta ja turhaa. Palvelut pystyttiin järjestämään, mutta ainoastaan henkilöstön joustavuuden takia. Hälytyskorvauksia maksettiin kaiken kaikkiaan 0,6 M€ ja hälytystapahtumia oli yhteensä noin 4 000 kpl.

Vuoden 2022 aikana oli lakiin perustuva soten henkilöstöä koskeva velvoite ottaa koronarokote. Tämä toi paljon järjestelyjä esihenkilöille. Rokottamattomille henkilöille järjestettiin viralliset kuulemistilaisuudet ja heille yritettiin järjestää toisia työtehtäviä. Jos tämä ei ollut mahdollista, piti rokottamaton henkilö vapauttaa työtehtävistään palkattomalle vapaalle. Rokottamattomille tarvittiin sijaiset.

Vuoden 2022 alusta alkoi uutena toimintana uusien työntekijöiden huumeeseulonta työterveystarkastuksen yhteydessä. Seulasta ilmoitettiin jo työpaikkailmoituksessa. Tällä haluttiin estää mahdollisten huumeongelmasta kärsivien henkilöiden palkkaaminen.

Henkilöstön saatavuus oli ongelma, toisaalta moneen muuhun kuntaan verrattuna Varkauden rekrytointitilanne oli yllättävänkin hyvä. Kärsivällisyydellä ja kovan työn ansiosta monia tyhjiä vakansseja saatiin täytetyksi erityisesti perhe- ja sosiaalipalveluissa, myös terveystieteellisissä palveluissa vakanssit ovat olleet täytettyinä vuoden 2022 aikana. Vaikein tilanne oli hoito- ja hoivapalveluissa, joissa kuitenkin hyvällä lähiesihenkilötyöllä saatiin paljon parannusta tilanteeseen. Heinä-, elo- ja syyskuun aikana voimassa olleen hoito- ja hoivapalveluita koskeneen rekrytointikampanjan avulla täytettiin 10 avointa vakanssia. Kesäkuussa valtuuston päätöksellä saatiin uusia vakansseja vahvistamaan lähinnä työikäisten palveluita.

Ukrainan sotaa pakenevia henkilöitä saapui Varkauteen jo maaliskuussa. Sekä ukrainan- että suomenkieltä taitava koordinaattori palkattiin maaliskuussa. Varkauden kaupunki on ottanut vastaan noin 350 pakolaista, joista moni on asutettu Wartalo Kodit Oy:n asuntoihin. Kokonaisuutena ukrainalaisten vastaanottaminen on

ollut suuri ponnistus, jossa suurena apuna ovat olleet SPR, seurakunnat ja lukuisat vapaaehtoiset henkilöt. Maahanmuuttoviraston kuntamalli alkoi 1.5.2022, jonka jälkeen kunnille korvattiin vuorokausiperusteinen kustannus jokaisesta kunnan asuttamasta ukrainalaisesta. Loppuvuodesta Kotokunta Oy perusti Varkauteen vastaanottokeskuksen, jossa ukrainalaisten asuttaminen perustuu myös yksityisasuntomalliin, mutta kunta ei ole mukana prosessissa.

Hyvinvointialueen valmistelu vei paljon aikaa kaikilta palvelualueilta ja esihenkilöiltä sekä soten ict asiantuntijoilta.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Tasapainotustoimenpiteet raportointikaudella ovat toteutuneet osittain. Vuodelle 2022 tasapainotustoimenpiteitä on asetettu 0,500 M€, jotka realisoituivat mm. Aalto hyvinvointikeskuksen aikaansaamina eri toimintojen tehostumisena. Käytännössä esimerkiksi henkilötyövuosia ei ole raportointikaudella voitu vähentää ja tilanteeseen on vaikuttanut myös edelleen koronatilanne sekä muuttunut maailman tilanne mm. Venäjän toimet Ukrainassa.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden toteutuma vuonna 2022 on 1 526 548 €, joka on 9,1 % vähemmän kuin talousarviossa. Saavutettu säästö on 255 452 €.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
<p>Toimivien ja kustannustehokkaiden sote-palveluiden tuottaminen yhteistointialueelle ja muille Varkaudesta ko. palveluja ostaville.</p> <p>Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelu</p>	Laatu ja kustannukset. Asiakastytyväisyysmittaukset	<p>Kustannustehokkaat ja vaikuttavat palvelut</p> <p>Asiakastytyväisyys hyvällä tasolla</p>	<p>Asiakastytyväisyyttä on seurattu Roidun kysely- ja raportointijärjestelmällä. Koko soten osalta vastauksia on annettu koko vuoden aikana n 1125 ja palvelua suosittelee 63,3 %. Muistutusprosessia selkeytettiin. Muistutuksiin on vastattu palvelualueittain. Perhe- ja sosiaalipalveluiden osalta voidaan todeta asiakasvalitusten vähentyneen vuoden 2022 aikana. Myös suorien asiakasyhteydenottojen ja järjestöyhteistyön kautta on saatu tietoa prosessien toimivuudesta ja kehittämistarpeista.</p> <p>Kustannuksiin on vaikutettu riittävällä resurssoinnilla, mutta myös toimintatapojen tarkastelulla ja uudistamisella. Parhaiten on onnistuttu työmarkkinatuen kuntaosuuden alentamisessa, josta säästö talousarvioon 2021 nähden on 223 000 € ja muutettuun 2022 talousarvioon nähden 153 452 €.</p> <p>Hyvinvointialue -valmistelu on ollut vuoden aikana intensiivistä ja vienyt paljon työaikaa useilta henkilöiltä. Oma kehittämistoimintaa ei ole ollut enää järkevää pitää yllä syksyllä 2022.</p>	<p>Toteutuu</p> <p>☒</p>
	Henkilökunnan sairauspoissaolot.	Henkilökunnan hyvä työkyky, sairauspoissaolot vähenevät vuosittain	<p>Sairaspoissaolot ovat kasvaneet 10 %, mutta koronan, influenssan ja muiden tartuntatautien takia vuotta 2022 ei voi verrata edellisiin vuosiin, eikä todellista tietoa sairauspoissaolojen kehityksestä suuntaan tai toiseen voida järkevällä tavalla analysoida.</p> <p>Tapaturmat ovat vähentyneet 37 %.</p>	<p>Ei tietoa</p> <p>☐</p>

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
	Asiakasprosessien toimivuus, kustannusvaikuttavat palvelut	Toiminnallisen kehittä- misen aktiivinen jatka- minen yhdessä uusien tilojen luomien mah- dollisuuksien ja tule- van hyvinvointialueen tavoitteiden kanssa. Toiminta perustuu tie- toon. Tiedolla johtami- nen. Pystymme käytet- tävässä olevilla resurs- seilla vastaamaan kas- vavaan kysyntään.	Toiminnallista kehittämistä on jatkettu vuoden aikana, liittyen esim. hyvin- vointikeskuksen monitilaympäristöjen optimointiin. Myös asiakkuusproses- seja on yhteensovitettu ja kehitetty huomioiden hyvinvointialueuutokset. Erityisesti päivystyksen ja yhteistyöta- hojen, työikäisten sosiaalityön ja mie- lenterveys/päihdepalveluiden välisiin prosesseihin on kiinnitetty huomiota. Myös asiakasohjauksia on kehitetty erityisesti oppilashuollossa. Syksyn 2022 aikana kehittäminen on ollut kui- tenkin vähäisempää tulevan hyvinvoin- tialueuutoksen takia. Tiedolla johtamisen ajattelutapaan on opeteltu. Sitä on tehty niiltä osin kuin se on mahdollista. Kaikista ohjelmista ei saada nykyaikaisia tilastoja. Asia tu- lee korjaantumaan hyvinvointialueella jossakin vaiheessa. Tiedolla johtamista on hyödynnetty myös erilaisten kyselyiden, asiakaspa- lautteen, henkilöstön kehittämisideoi- den ja sosiaalisen raportoinnin avulla.	Toteutuu ■

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulu- tut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	27 314 289	27 831 804	1 925 758	29 757 562	31 214 526	1 456 965	4,9
Kulut	-119 696 959	-125 362 767	-2 244 257	-127 607 024	-131 193 849	-3 586 825	2,8
Toimintakate	-92 382 669	-97 530 963	-318 499	-97 849 462	-99 979 323	-2 129 861	2,2
Suunn. muk. poistot	-151 005	-67 190	0	-67 190	-103 940	-36 750	54,7
Tilikauden tulos	-92 533 674	-97 598 153	-318 499	-97 916 652	-100 083 263	-2 166 611	2,2

=valuustoon nähden
sitovat erät

Taloustaulukko sisältää vain Varkauden kaupungin perusturvan toimialan taloustiedot.

Vuoden 2022 toimintakatteen toteutuma oli -99,979 M€, jossa kasvua vuodesta 2021 oli 7,597 M€. Sekä toimintatuotot että -kulut ylittivät talousarvion ja toimintakatetasolla ylitys muutettuun talousarvioon verrattuna oli 2,13 M€ / 2,2 %.

Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion yhteensä 1,457 M€ / toteutumaprosentti 104,9 %. Myyntituottojen toteutuma oli 15,669 M€ / 119,91 %, maksutuottojen toteutuma 6,766 M€ / 100,53 %, tukien ja avustusten 3,746 M€, 94,28 % ja muiden toimintatuottojen 5,033 M€ / 84,08 %.

Suurin vaikutus toimintatuottojen ylitykseen oli saatu korona-avustus, mutta myös erityisesti perhe- ja sosiaalipalveluiden tehostunut maksutuottojen ja akuuttiosaston ulosmyynti vaikuttivat tuottoihin positiivisesti. Toisaalta asiakasmaksulain muutokset vaikuttivat kertymää pienentävästi varsinkin hoito- ja hoivapalveluissa.

Vuoden 2022 aikana koronakuluja on muodostunut lähinnä testauskuluista sekä maskien, käsidesien ja muiden tarvikkeiden ostokuluista sekä rokotuksista. Kirjanpidon mukaan projektikohdalle 5001 Koronavirus on kirjattu kuluja 835 922 € (Varkaus 684 654 € ja Joroinen 151 268 €) Vuoden 2022 korona-avustuksia on saatu yhteensä 2 768 013 € (Varkaus 2 179 847 € ja Joroinen 588 166 €). Avustuksiin sisältyy vuoden 2021 toinen avustuserä 867 000 €, joka kirjattiin vuoden 2022 tuloksi kirjanpitolautakunnan ohjeiden mukaisesti, vaikka kulut ovat kirjautuneet vuodelle 2021.

Toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion 3,587 M€ / toteutumaprosentti 102,81 %. Henkilöstökulujen toteutuma oli 42,971 M€ / 98,39 %, palvelujen ostojen 69,989 M€ / 107,69 %, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 5,167 M€ / 102,35 %, avustusten 4,925 M€ / 90,44 % ja muiden toimintakulujen 8,142 M€ / 96,39 %.

Suurimmat ylitykset aiheutuivat KYS:n tasauskutuksesta ja perhe- ja sosiaalipalveluiden sekä hoito- ja hoivapalveluiden palveluiden ostoista. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden talousarvio ylittyi erityisesti hoitotarvikkeiden osalta.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	697	777	758	-19	-2,4
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	52	25	54	29	116,0
Sijaiset	130	63	111	48	76,2
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	12	0	10	10	
Yhteensä	891	865	933	68	7,9
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	807,3	844,4	830,5	-13,9	-1,6

Perusturvan toimialan talousarviossa 2022 henkilöstösuunnitelma esitettiin vain yhdessä taulukossa organisaatiomuutoksen ja 1.1.2023 toteutuvan hyvinvointialueelle siirtymisen vuoksi. Tilinpäätöksessä esitetään vastaava tieto ja henkilöstötaulu sisältää sekä Varkauden että Joroisten sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen henkilöstön.

Joroisten sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö 31.12.2022: vakinaiset 77, määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset) 2 ja sijaiset 5 henkilöä. Henkilötyövuodet 31.12. (Htv 2) 73,2.

Hälytysrahakorvauksia maksettiin vuoden aikana yhteensä 0,6 M€. Ilman henkilöstön joustavuutta, ei toimintaa olisi ollut mahdollista pyörittää koronapandemian keskellä. Koronan vaikutus näkyy myös sijaisten määrässä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäistä valvontaa on toteutettu osana päivittäistä toimintaa. Henkilöstön vaihtuvuus toimialalla on riski. Pe-rehdyttäminen on selkeiden prosessien puuttumisen vuoksi haasteellista.

Hyvinvointialueelle siirtymisen vuoksi ei ole ollut järkevää luoda sellaista uutta toimintaa, joka todennäköisesti tulee joka tapauksessa muuttumaan vuonna 2023.

Vuoden 2022 sisäisen valvonnan painopistealueiksi on kaupungin johtoryhmä hyväksynyt 9.11.2021 seuraavat toiminnot: Päätöksenteko: Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta, Talous: Sopimukset, Henkilöstö: Vuosilomat (ja säästövapaat), Tietohallinto: Etätö.

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso
Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta	Haasteena on ollut valmistelevan henkilöstön vaihtuvuus ja epäselvät toimintaprosessit, joita on ollut vaikea kehittää varsinkaan syksyllä	Jatkossa vastuu on hyvinvointialueella.	Osaamisen varmistaminen pienentää riskiä.	3= kohtalainen riski

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso
	2022 hyvinvointialueelle siirtymisen takia.			
Sopimukset	Hyvinvointialueelle siirtyvät sopimukset on tallennettu Cludia järjestelmään.	Jatkossa vastuu on hyvinvointialueella.	Sopimushallinta on tärkeä osa-alue, jotta varmistetaan sopimusten olemassaolo, oikea diariointi ja tiedetään molemminpuoliset vastuut, joihin on sitouduttu.	1= merkityksetön riski
Vuosilomat (ja säästövapaat)	Hyvinvointialueelle siirtymisen myötä lomina ja säästövapaat on toivottu pidettävän pois mahdollisimman paljon.	Jatkossa toimitaan hyvinvointialueen ohjeistuksen mukaan.	Ohjeiden selkeys ja saavutettavuus. Työehtosopimusten ja annettujen ohjeiden osaamisen varmistaminen.	3= kohtalainen riski
Etätyö	Etätyötä tehdään paljon. Lähtökohtaisesti työntekijöillä on ymmärrys salassapitosäännöksistä ja sosiaali- ja terveysalan koulutuksen myötä.	Etätyöohjeistus ja salassapitosäännökset käydään jokaisen työntekijän kanssa läpi. On osa perehdytystä. Jatkossa toimitaan hyvinvointialueen ohjeistuksen mukaan.	Riskinä on salassa pidettävien tietojen joutuminen väriin käsiin. Tarkka ohjeistus, miten etätyössä tietoja käsitellään ja säilytetään.	3= kohtalainen riski

2.1.6.1 Perhe- ja sosiaalipalvelut

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Soile Merilä, palvelualuepäällikkö Laura Vornanen 28.2.2022 alkaen, perusturvalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Palvelualueelle perustettiin loppuvuodesta 2021 oma palvelutarpeen arvioinnin tiimi, jossa on oma johtava sosiaalityöntekijä. Tämän tiimin työskentely ja systemaattiset palvelutarpeenarvioinnin tekeminen näkyy vuodessa 2022. Vaikutukset ovat positiivisia. Lastensuojeluilmoitukset saatiin käsiteltäviä määräajassa ja palvelutarpeen arvio sinänsä toimii interventiona ja tukena lapsiperheiden palveluissa. Systemaattinen ilmoituksiin puuttuminen näkyi toisaalta myös lisääntyneinä lastensuojeluasiakkuuksina, kun tukea ja apua tarvitsevat perheet saivat tarvitsemaansa palvelua. Lastensuojeluilmoitus oli mahdollista tehdä sähköisesti salattua yhteyttä pitkin. Tämä paitsi helpotti ilmoituksen tekijän roolia, takasi myös ilmoitusten käsittelyn (vrt. henkilön sähköpostiin lähetetyt ilmoitukset). Myös jälkihuoltoon rekrytoitiin oma sosiaalityöntekijä, joka vastasi kokonaisuudessaan jälkihuollon piirissä olevista nuorista.

Valtuuston marraskuussa 2021 sekä kesäkuussa 2022 myöntämiin vakansseihin rekrytoitiin henkilöitä ahkerasti. Rekrytointi vei paljon aikaa ja oli välillä hyvin haastavaa. Kevään ja kesän 2022 aikana positiivisena näyttyi kuitenkin se, että avoimiin paikkoihin oli päteviä hakijoita ja haastatteluiden perusteella Varkaudesta oli työnantajana välittynyt hakijoille positiivinen ja kehittämismyönteinen kuva. Lastensuojelun tiimi saatiin vakautettua ja kaikki vakanssit oli täytetty pätevilla sosiaalityöntekijöillä, tosin kahta vakanssia pyritettiin ostopalvelun avulla. Lisäksi palkattiin kaksi uutta intensiivityöntekijää ja sosiaaliohjaaja sosiaalityöntekijöiden työpariksi. Perhetyön kokonaisuutta ja työnjakoa selkiytettiin.

Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen prosesseja tarkasteltiin. Kyseisissä toiminnoissa oli henkilöstön vaihtuvuutta ja vajetta vuoden 2022 aikana, mutta syksyn aikana myös näihin palveluihin saatiin palkatuksi kehittämisestä innostunutta henkilöstöä.

Alkuvuodesta 2022 aloitti sekä aikuissosiaalityössä- ja vammaispalveluissa että lastensuojelussa uusi johtava sosiaalityöntekijä. Lastensuojelun johtava sosiaalityöntekijä tuli valituksi pian aloittamisensa jälkeen vaativimpiin tehtäviin toiseen organisaatioon. Tätä äkillistä muutosta jouduttiin hetkellisesti paikkaamaan ostopalvelulla.

Palveluntuottajilla oli haastetta saada palkattua sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia. Tämä lisäsi kaupungin valvontatehtäviä. Valvontaa tehostettiin ylipäättäen. Tarkasteluajana havaittiin vakavia palveluntuottajien laiminlyöntejä, jopa sillä seurauksella, että palveluiden ostaminen piti lopettaa tai keskeyttää äkillisesti. Valvontatyö vei kohtuuttoman paljon työaikaa, kuten myös äkilliset sijaishuoltopaikkojen muutokset. Syksyn 2022 aikana tehostettiin asiakasohjausta ostopalveluiden käytön osalta. Ennuste on, että sijaishuollon maksut palveluntuottajien taholta tulevat nousemaan ja sekä sijaishuollon tarve, että hintojen nousu tulevat näkymään loppuvuonna.

Tarkasteluajankohtana oli paljon kanteluita, muistutuksia ja selvityspyyntöjä, jotka tosin alkoivat vähentyä loppuvuodesta. Asiakasvalitusten suuri määrä perustui suurelta osin aiempien vuosien tapahtumiin eli liian pienillä resursseilla tehtyyn haastavaan asiakastyöhön, johon ei ollut saatavilla riittävää taustatukea. Sama ilmiö näkyi myös kasvaneissa sijaishuollon kustannuksissa. Sijaishuoltoon jouduttiin sijoittamaan uusia lapsia. Sijaishuollossa oleville alaikäisille jouduttiin tekemään sijaishuollonmuutoksia kalliimpiin erityistason tai erityisen huolenpidon yksiköihin, koska lasta ei oireilunsa takia pystytty auttamaan perustason yksikössä.

Lakimieskonsultaatioilla varmistettiin juridiset seikat ja lisättiin henkilöstön osaamista. Lakimieskonsultaatit olivat myös rekrytointivaltti. Resurssilisäysten ansiosta myös asiakasmaksujen perimiseen pystyttiin kiinnittämään huomiota, joka näkyi kasvaneina tuottoina.

Henkilöstövaihtuvuus oli koko perhe- ja sosiaalipalveluiden alueella pientä vuonna 2022 ja varsinkin perhepalveluissa esim. sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuus saatiin nolnaan prosenttiin. Myös tämä oli talouden näkökulmasta merkittävää, koska pitkäjänteinen työ tutun työntekijän kanssa edesauttaa aina asiakkaan asiaa ja tuo pitkällä aikavälillä kustannussäästöjä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Uudistuvat palvelut lisäävät lapsiperheiden hyvinvointia	Palvelutarpeen arvioiden määrä ja määrärajoissa pysyminen	Palvelutarpeen arvioinnin prosessia kehitetään. Tavoitteena on, että palvelutarpeen arvio olisi riittävä interventio 30 %:ssa asiakkuuksista.	Palvelutarpeen arviointiprosessia kehitettiin toimivaksi prosessiksi käytännön työhön. Palvelutarpeen arvio toimii osaltaan riittävänä interventiona noin 30 %:lle lapsiperheistä. Määrärajoissa on pystytty pysymään. Vuoden lopussa kolme palvelutarpeen arviota ylitti määrärajan.	Toteutuu
	Uusien huostaanottojen määrä SHL ja lastensuojelun uudet ja päättyneet asiakkuudet	Sijoitusten määrää seurataan Uusien asiakkaiden määrää seurataan, mutta myös päättyneitä asiakkuuksia.	Uusia asiakkuuksia, asiakkuuksien päättymiä ja sijoituksia on seurattu kuukausitasolla.	Toteutuu
Asiakkaiden elämänhallinnan ja osallisuuden lisääminen ja työ- ja toimintakyvyn edistäminen ja ylläpitäminen	Kuntouttavassa työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrä Päättäneiden asiakkuuksien määrä ja päättymissytyt (kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat)	Kuntouttavaan työtoimintaan ohjautuu henkilöt, jotka hyötyvät siitä aidosti	Aikuissosiaalityön prosesseja, henkilöstörakennetta ja palveluiden ostoa sekä palveluntuottajia tarkasteltiin vuoden 2022 aikana. Keväällä palkattiin sosiaaliohjaaja, jonka tehtävänä oli aktivointisuunnitelmien tekeminen. Syksyllä 2022 tehtiin selkeä toimintasuunnitelma tavoitteisiin pääsemiseksi.	Toteutuu

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
	Työmarkkinatuen kustannukset	Työmarkkinatuen kun- taosuuksien proses- seja kehitetään. Ta- voitteena on saada ko- konaissummaa alem- maksiksi.	Työmarkkinatuen kuntaosuutta saatiin alennetuksi 9 %.	Toteutuu
	Toteutuneet työttö- mien terveystarkas- tukset	Työmarkkinatuen listan asiakkaiden terveystarkastukset to- teutuvat. Tiivis yhteistyö muiden työllisyyden hoidon palveluiden kanssa	Työttömien määrä on suhteessa ollut liian suuri terveystarkastusten resurs- seihin nähden. Työmarkkinatuen listan asiakkaiden terveystarkastukset toteutuvat ja yh- teistyötä tiivistetään työllisyyspalvelui- den kanssa. Konkreettisina toimina ovat lisäresurs- sin palkkaaminen ja monialaisenyh- teistyön tiivistäminen terveydenhuollon kanssa (palveluohjaaja, sosiaalioh- jaaja, lääkäri.) Johtavien sosiaalityöntekijöiden toimenkuvaa on muutettu 1.8. alkaen. Aikuissosiaalityön johtava sosi- aalityöntekijä voi osaltaan keskittyä näihin prosesseihin ja tavoitteisiin pää- semiseen. Tässä mainittuihin tavoitteisiin on päästy syksyn 2022 aikana. Tavoittei- siin on päästy siten, että kesäkuussa saadut uudet vakanssit on kaikki saatu täytettyä pätevillä työntekijöillä ja työn- jakoja sekä	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kutut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	998 108	650 796	206 739	857 535	1 313 649	456 115	53,2
Kulut	-20 175 989	-20 594 817	-1 655 447	-22 250 264	-24 058 621	-1 808 357	8,1
Toimintakate	-19 177 881	-19 944 021	-1 448 708	-21 392 729	-22 744 972	-1 352 242	6,3
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-19 177 881	-19 944 021	-1 448 708	-21 392 729	-22 744 972	-1 352 242	6,3

Toimintakatteen toteutuma oli 22,745 M€ / 106,32 %, joka ylitti muutetun talousarvion 1,352 M€. Nousua edelliseen tilinpäätökseen verrattuna oli 3,567 M€.

Toimintatuotot ylittyivät 0,456 M€ verrattuna muutettuun talousarvioon. Toteutuma oli 1,314 M€ / 153,2 %. Ylitystä muutettuun talousarvioon oli myyntituotoissa, maksutuotoissa ja muissa toimintatuotoissa, alitusta tuissa ja avustuksissa. Myyntituottojen toteutuma oli 0,410 M€ / 293,97 %, maksutuottojen 0,514 M€ / 198,37 %, tukien ja avustusten 0,358 M€ / 81,09 % ja muiden toimintatuottojen 0,032 M€ 177,48 %.

Sijaishuollon maksujen perintää tehostettiin asiakasmaksulain edellyttämällä tavalla, esim. kunnalle haettiin järjestelmällisesti Kelan maksamaa elatustukea.

Toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion, toteutuma oli 24,059 M€ / 108,13 %. Henkilöstökulujen toteutuma oli 5,068 M€ / 99,62 %, palvelujen ostojen 14,960 M€ / 121,81 %, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 0,087 M€ / 68,53 %, avustusten 3,533 M€ / 83,86 % sekä muiden toimintakulujen 0,410 M€ / 75,75 %.

Toiminnallisilla muutoksilla vaikutettiin työmarkkinatuen kuntaosuuden maksuun, jonka alentamisessa onnistuttiin hyvin varsin lyhyessä ajassa. Myös muiden avustusten myöntämisen järkipärisyyteen kiinnitettiin huomiota ja toimeentulotuen sekä vammaissosiaaliryön kustannuksia saatiin alemmaksi.

Sosiaalihuoltolain mukaiset asumispalvelut siirrettiin vuoden aikana lääketieteellisistä palveluista oikeammalle kustannuspaikalle sosiaalipalveluihin. Sinänsä kalliiseen kustannukseen on vaikea vaikuttaa lyhyellä tähtäimellä. Hyvinvointialueen tehtäväksi jääkin arvioida palveluiden tarve jatkossa.

Vaalijalan kuntayhtymän ylijäämän palautusta kirjattiin 0,531M€ perhe- ja sosiaalipalveluihin.

Lapsiperheiden ja lastensuojelun kustannusten ennakoitiin nousevan uudenlaisen työotteen takia. Harkinnanvaraisen valtionosuuden saamisen perusteeksi esitettiin ennakoituja kustannusten nousuja ja saatu valtionosuus osittain kompensoi niitä. Harkinnanvarainen valtionosuus esitetään yleiskatteisissa valtionosuuksissa, ei peruspalvelujen toimialan tuotoissa.

2.1.6.2 Terveyspalvelut

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Soile Merilä, palvelualuepäällikkö Leena Kuusikko ja perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Esihenkilöt osallistuivat aktiivisesti Hyvinvointialueen työryhmiin ja alkuvuodesta lähtien alettiin valmistautua Hyvinvointialueelle siirtymiseen yksiköissä mm. säästövapaa- sekä lomasuunnitelmilla ohjeistusten mukaisesti.

Koronaan liittyviä poissaoloja oli palvelualueella runsaasti aaltomaisesti alku- ja loppuvuodesta. Sijaisista äkillisiin poissaoloihin oli ajoittain vaikea saada, jonka vuoksi toimintaa jouduttiin uudelleen järjestelemään nopealla aikataululla yksiköissä. Lisäksi koronaeristykset aiheuttivat lisäjärjestelyjä dialyysissä. Koronaan liittyviä toimintoja ylläpidettiin koko vuosi ja koronanäyteenotto vähentyi loppuvuotta kohti alueellisten sekä valtakunnallisten ohjeistusten myötä.

Yhteistyötä tehtiin Aalto hyvinvointikeskuksen ulkoisten toimijoiden, kuten Servican sekä Lassila & Tikanojan kanssa ja Turvallinen työpaikka yhteistyökokoukset pidettiin säännöllisesti.

Apulaisylilääkäreiden rekrytoinnit perusterveydenhuollon vastaanotolle, päivystykseen ja kuvantamiseen olivat onnistuneita. Kuntoutuksessa ja suun terveydenhuollossa aloittivat uudet osastonhoitaja kesällä 2022. Lisäksi uusi apulaisosastonhoitaja aloitti päivystyksessä huhtikuussa 2022. Äitiys- ja naistentaudeilla aloitti alkuvuodesta oma erikoislääkäri ja toimintaan oltiin tyytyväisiä. Päihdekliniikalla kahden sosiaalityöntekijän rekrytoinnit olivat onnistuneita. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa lähihoitajan tehtävänkuvaa muokattiin palveluajukseen, joka sujuvoitti potilaiden kuntoutuspolkuja. Psykiatrian poliklinikan hoitotiimiä vahvistettiin ja päihdekliniikalla nuorten aikuisten käyntien kasvuun reagoitiin määräaikaishoidon hoitajaresurssin lisäyksellä. Lisäksi kuvantamisen röntgenhoitajaresurssia vahvistettiin alkuvuodesta ja tiivistä yhteistyötä tehtiin potilaskuljettajan sekä kuljetusyksikön kanssa toimivan kokonaisuuden aikaansaamiseksi. Hoitohenkilökunnan eläköitymisten myötä vapautuneisiin vakansseihin on saatu rekrytoitua työntekijät. Haasteellisia ammattiryhmiä rekrytointien osalta ovat olleet mm. lääkärit ja psykologit, jonka vuoksi mm. aikuispsykiatrian polikliniikalla psykologintestauksia hankittiin ostopalveluna.

Perusterveydenhuollon vastaanotolla mielenterveystyötä vahvistettiin kolmannella sairaanhoitajalla, mikä on sujuvoittanut hoitoon pääsyä ja tiimin toimintaa. Lisäksi yksi henkilö työskentelee perustason nuorten mielenterveystyössä koulupudokkaiden kanssa. Syksyllä UVB-valohoidot siirtyivät erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon. Vastaanotolla lääkäreiden ennakoimattomat poissaolot aiheuttivat haasteita alkuvuoden aikana ja syksyllä. Vastaanoton ohjauksen, neuvonnan ja ajanvarauksen takaisinsoittopalvelussa oli alkuvuodesta ja loppuvuodesta ruuhkautumista, liittyen osittain heikentyneeseen koronatilanteeseen ja henkilöstön ennakoimattomiin poissaoloihin. Lääkäriresurssia kohdennettiin vastaanotolta keväästä alkaen virka-aikana

päivystyksen aulapotilaiden hoitoon ja valtakunnallinen 116117-Päivystysapu palvelu otettiin käyttöön marraskuun alussa. Päivystykseen monialainen kehitystyöryhmä kokoontui kevästä syyskuun loppuun saakka viikoittain ja mm. turvallisuusasioihin paneuduttiin erilaisissa moniammatillisissa yhteistyöryhmissä. Suun terveydenhuollossa kuntalaisille pystyttiin tarjoamaan laadukasta ja oikea-aikaista hoitoa runsaista poissaoloista huolimatta.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa kehitettiin edelleen lähetetiimikäytäntöä vastaamaan Hyvinvointialueen linjauksia. Korvaushoitojen ja päihdekuntoutusten määrissä on havaittavissa kasvua ja korvaushoitoon otettiin käyttöön uusia lääkehoitomuotoja. Lisäksi tasavirtamyssyhoito aloitettiin vuoden alusta lievien ja keskivaikeiden masennus- ja ahdistusoireiden hoitoon. Psykiatrian osasto on ollut suljettuna kevästä 2021 lääkärin rekrytointivaikeuksien vuoksi. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa palveluohjaaja osallistui kuntoutujien asumispalvelusuunnitelmien laatimiseen ja arviointiin sekä päihdeklinikan sosiaalityöntekijöiden tehtävänkuviiin sisällytettiin päihdeklinikan asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnit.

Kuvantamisen detektori hajosi keväällä ennakoimattomasti, joka ei kuitenkaan vaikuttanut seulontamamografiatutkimusten aikataulutukseen. KYS:n lähettämien TT -ja koronaariTT-tutkimusten määrä kasvoi tasaisesti, kuten myös MRI-tutkimusten määrä. Röntgenhoitajien päivystysajan hälytykset vähenivät viimevuoteen verrattuna ja laboratorion yövarallaolo päättyi maaliskuun alussa. Dialyysissä tehtiin yhteistyötä KYS:n kanssa ja omassa yksikössä hoidettiin myös ulkopaikkakuntalaisia hemodialyysipotilaita. Yhteistyö KYS:n kanssa kirurgisen toiminnan osalta käynnistyi ja toimintamalleja hiottiin moniammatillisesti mm. pre- ja postoperatiivisten käyntien osalta. Reumapotilaan hoitopolkua koostettiin sekä kardiologiassa ja ravitsemusterapiassa vastaanottoja lisättiin vastaamaan jonotilannetta. Diabetesvastaanotoilla määräaikaikutsut eivät onnistuneet kaikilta osin suunnitelmien mukaan; sisätautilääkärin työpanosta jouduttiin kohdentamaan poissaolojen vuoksi enemmän akuuttiosastolle. Keuhkopoliklinikalla uniapneapotilaiden määrä lisääntyi ja hoidon seurannassa on aktiivisesti käytetty etäseurantaa sekä hoidon aloitukset toteutuvat pääsääntöisesti ryhmämuotoisesti. Yhteistyötä lääkekeskuksen sekä eri yksiköiden kanssa vietiin eteenpäin mm. infuusioiden valmistuksen osalta. Lisäksi suolistosyövän seulonnat alkoivat.

Tunnistetut säästöpotentiaalit vastaanottomuotojen kehittämistä ovat seuraavat:

- työnjaon kehittäminen perusterveydenhuollon, hammashoidon ja erikoissairaanhoidon välillä,
- digitalisoinnin vielä parempi hyödyntäminen
- sosiaalityön integraation vahvistaminen

Korona on vaikuttanut edelleen toimintoihin, uusien toimintamuotojen rakentamiseen ja ylläpitämiseen (mm. koronanäytteenotto ja rokotustoiminta), jonka vuoksi työntekijämäärää ei ole voitu tarkastella kriittisesti toiminnan kärsimättä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Moniammatillisen yhteistyön vahvistaminen sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraation edistäminen. Potilaiden ja asiakkaiden tarpeisiin oikea-aikaisesti vastaaminen ja heidän voimavarojensa huomioon ottaminen hoitosuunnitelmat.	Terveystiedon edistäminen perusterveydenhuollossa - TEA, pistemäärä	Terveystiedon edistäminen perusterveydenhuollossa valtakunnallisen tason, joka v. 2020 oli 63 ja Varkaudessa 66 (asteikko 0-100) Indikaattori kuvaa mm. terveystiedon ja terveystarkastuksien, seulontojen sekä ehkäisevän suun terveydenhuollon tilaa.	TEA-viisarin terveyden edistämisaktiivisuus vuonna 2022 perusterveydenhuollossa oli 75, ylittäen edelleen valtakunnallisen tason (70)	Toteutuu
	PYLL-indeksi	PYLL-indeksin vakiinnuttaminen vähintäänkin valtakunnalliselle tasolle. Varkaus 7 267 ja koko maa 5 728 (v.2020) Indikaattori ilmaisee ennen 80 ikävuotta tapahtuneiden	PYLL-indeksi on loivassa kasvussa olleen 7 447 (v. 2021). Pohjois-Savon vastaava vertailuluku on 6 297 ja kokonaan 5 685. PYLL-indeksissä painotuvat erityisesti terveyden ja hyvinvoinnin ongelmat, jotka lisäävät kuoleman riskiä nuoremmassa ikäryhmissä.	Toteutuu osittain

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
		kuolemien takia mene- tetyjen elinvuosien lu- kumäärää väes- tössä/100 000 asu- kasta kohti.		
	Hyvinvointi Ankkurin käyntimäärät	Käyntimäärät pysyvät tasaisena ja matalan- kynnyksen ennaltaeh- käisevä tavoitettavuus hyvällä tasolla. Vrt. 2021.	Hyvinvointi Ankkuri tavoitti 1 606 kun- talaista. Käyntejä oli yhteensä 3 012.	Toteutuu
	Perusterveydenhuol- lon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1000 asukasta	Käyntimäärät pysyvät tasaisena ja matalan- kynnyksen ennaltaeh- käisevä tavoitettavuus hyvällä tasolla. Vrt. 2021. Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lää- kärikäynnit lähentyvät valtakunnallista tasoa. (v. 2020 Varkaus käynnit 1 247/1000 asukasta, koko maa 830/1000 asukasta)	Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit ovat kasvaneet (v. 2021, 1 306/1 000 asukasta kohden) ja ylittävät edelleen Pohjois-Savon (1 208/1 000 asukasta kohden) ja koko maan vastaavan vertailuluvun (v.2021, 866/1 000 asukasta kohden) Peruster- veydenhuollon vastaanoton hoidontar- peen arvioinnissa on lääketieteellistä asiantuntemusta käytössä. Väestöra- kenne on sairauksien esiintyvyyden suhteen korkealla tasolla ja potilaan asiat pyritään ratkaisemaan yhden yh- teydenoton perusteella, siten että aika varataan oikealla ammattihenkilölle.	Toteutuu osittain
	Matalan kynnyksen mielenterveystyön potilasmäärät ja teh- ostetun avohoidon kotikäyntien määrä.	Psykiatristen potilaiden palveluprosessia kehi- tetään avohoitopainot- teisemmaksi; valtakun- nalliset suositukset huomioiden hoidon painopiste ja henkilös- töresurssit suunnataan vastaamaan palvelui- den järjestämistä var- haisemmin. Kotiutu- mista sairaalajaksoilta nopeutetaan ja tuetaan tehostetulla kotiin an- nettavalla avohoidolla.	Psykiatriseen erikoissairaanhoidon on tullut lähetteitä yhteensä 750. Aikuis- psykiatria 508, lastenpsykiatria 79 ja nuortenpsykiatria 163 lähetettä. Psyki- atrissa osaamista peruspalveluissa vahvistettiin, kun kolmas psykiatrinen sairaanhoidaja aloitti työskentelyn vas- taanotolla keväällä 2022. Lisäksi mie- lenterveys- ja päihdepalveluissa lähe- tetiimikäytäntöä uudistettiin. Uutena hoitomuotona aloitettiin tasavirtamys- syhoidot lievien sekä keskivaikeiden masennus- ja ahdistusoireiden hoi- toon. Psykiatrisella tehostetulla kotiin an- nettavalla palvelulla voidaan turvata mm. säännöllinen lääkehoito ja ehkäistä mahdollinen sairaalahoito. Palvelun piirissä oli 759 potilasta. Tehostetun kotiin annetun palvelun kotikäyntejä oli 798, poliklinikkakäyntejä 812 sekä pu- heluita 3 380. Palvelu on monipuolista ja lukuihin sisältyy myös akuuttiryh- män ilta- ja viikonloppupäivystyksen sekä päihdeklinikan opitaattikorvaus- hoitojen/avokatkaisujen toteutus vii- konloppuisin ja arkipyhinä. Kotiin vie- tävä palvelu on koettu tarpeelliseksi.	Toteutuu
	Kotiin annettavien päihdeasiakkaiden avokatkaisuhoitojen	Päihdeasiakkaiden avokatkaisut toteutuvat ja jalkautuvaa päihde- työtä kehitetään.	Päihdekuntoutusten määrässä on ha- vaittavissa kasvua. Korvaushoitoihin otettiin käyttöön uusia lääkehoitomuo-	Toteutuu osittain

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
	määrä päihdeklini- kalla ja psykiatrisen tehostetun kotikun- toutuksen toimesta.		<p>toja. Mielenterveys- ja päihdepalve- luissa palveluohjaaja osallistui kuntou- tujen asumispalvelusuunnitelmien laa- timiseen ja arviointiin sekä päihdeklini- kan sosiaalityöntekijöiden tehtävänkui- viin sisällytettiin päihdeklinikan asiak- kaiden palvelutarpeen arvioinnit.</p> <p>Päihdekliniikalla oli käyntejä 5 525 ja käyntimäärät ovat kasvaneet edellis- vuoden verrattuna (v. 2021 4 840 käyntiä) Palvelua on käyttänyt kuukau- dessa 135-273 eri asiakasta. Avohoito- katkaisuja oli 69 ja niiden määrä on py- synyt tasaisena. Kotiin annettavia päihdeasiakkaiden avokatkaisuhoitoja tehdään sekä päihdekliniikalla että psy- kiatrisen tehostetun kotikuntoutuksen toimesta.</p>	
<p>Asiakas / poti- las keskiössä</p> <p>Asiakasosalli- suuden lisää- minen</p>	Asiakastytyväisyys- kyselyt	Asiakastytyväisyysky- selyjen tulokset. Poti- laat ja asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun ja pystyvät vaikuttamaan moni- kanavaisesti palvelu- jen suunnitteluun sekä kehittämiseen. THLn neuvoloiden, terveys- asemien ja hammas- hoitolojen asiakaspa- lautekyselyn tulokset ovat vähintään alueelli- sella tasolla. NPS (Net Promoter Score, pal- velun suosittelu) on yli 50.	<p>Roidu asiakaskokemus kyselylaitteita on Aallossa neljä. Terveyspalveluista vastauksia on saatu n1059, joka on vähemmän kuin edellisvuoden vertai- luajankohtana (n2465) NPS 32 (Net Promoter Score, palvelun suosittelu to- dennäköisyys), suosittelijat 61,8 %</p> <p>Valtakunnalliseen THL Terveysase- mien asiakaspalautekyselyyn on osal- listuttu keväällä 2022. Kyselyn perus- teella palaute oli hyvää 3,6-4,7 (as- teikko 0-5) Erityisen tyytyväisiä vastaa- jat olivat henkilökunnan osaamiseen ja asiantuntijuuteen (4,7), kohteluun ja asiakaspalveluun (4,7), ohjeiden riittä- vyyteen (4,7), palvelun kokonaisvaltai- suuteen (4,7), päätöksentekoon osal- listumiseen (4,6), palvelun hyödyllisyy- teen (4,6), asiointiajan riittävyyteen (4,6), hoidon tarpeen arviointiin (4,6), hoidon sisällön suunnitteluun yhteis- työssä (4,6), riittävään tietoon jatkohoi- dosta (4,5), hoitohenkilökunnan yhteis- työhön (4,5) ja palvelun toteutumiseen kohtuullisessa ajassa (4,4) Kehitettä- vää koettiin olevan puolestaan sähköi- sissä palveluissa (3,6), eri tahojen yh- teistyössä (4,1), tiedonsaannissa pal- velusta (4,1) omissa tavoitteissa hoito- suunnitelmissa (4,2) ja yhteydensaan- nin helppoudessa (4,3) NSI-indeksi 74% (n77), oli parempi kuin Pohjois- Savossa keskimäärin (72,1%)</p> <p>Valtakunnallinen THL suun terveyden- huollon hammashoitolojen asiakaspa- lautekysely toteutettiin marraskuussa 2021. Kyselyn perusteella palaute oli hyvää 3,4-4,9 (asteikko 0-5) Erityisen tyytyväisiä vastaajat olivat palvelun to- teutumiseen kohtuullisessa ajassa</p>	<p>Toteutuu osittain</p>

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
			(4,6), henkilökunnan osaamiseen ja asiantuntijuuteen (4,9), kohtaamiseen ja asiakaspalveluun (4,8), päätöksentekoon osallistumiseen (4,9), kokonaisvaltaiseen näkemykseen asiakkaasta (4,8), palvelun hyödyllisyyteen (4,8), yksityisyydensuojaan (4,9), tiloihin (4,7), kokonaisarvioon palvelusta (4,8), hoidontarpeenarvointiin ajanvarauksessa (4,8), tiedonsaantiin hoidosta ja hoitovaihtoehtoista (4,6), kivun sekä hammashoitopelon hallintaan (4,6) sekä hoitoajan riittävyteen (4,6). Kehitettävää koettiin olevan puolestaan hinnoista kertomisesta (3,4), sovituissa vastaanottoajassa pysymisessä (4,3), itsehoidon neuvonnassa ja tuessa (4,4) sekä hinta-laatusuhteessa (4,2).	
	Osallisuusinterventoiden määrä	Asiakasraatien- ja kyselyiden määrä sekä palautteisiin vastaaminen.	Sähköisen palautekanavan kautta tulleisiin yhteydenottoihin on vastattu. Asiakasraati on kokoontunut kerran. Järjestöjen kanssa on tehty yhteistyötä ja Aallon Omahoitopiste on viikoittain järjestöjen käytössä.	Toteutuu
Sähköisen asiointin ja itsepalveluiden vahvistaminen digitalisaatiota lisäämällä	Yksiköiden tarjoamat sähköiset asiointi- ja itsepalvelukanavat	Olemassa olevien ja uusien sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy.	Terveyspalveluihin Klinikin kautta tuli 3 610 yhteydenottoa. 92 % Klinikä käyttäneistä potilasta (n2 908) arvioi palvelun hyväksi tai erinomaiseksi. Digiklinikan käyttö on lisääntynyt, jonne yhteydenottoja saapui 2 679. Etävastaanottoja tarjotaan perusterveydenhuollossa lääkärin vastaanotolla, mielenterveys- ja päihdepalveluissa sekä suun terveydenhuollossa. Kuntoutuksessa on valmius etävastaanottojen pitämiseen. Erikoislääkäripoliklinikalla kaikki uudet uniapneapotilaat ja laitteiden vaihtajat ovat etäseurannassa. Hyvinvointialueen sähköisten palveluiden kehittämisessä on oltu aktiivisesti mukana. Tulevaisuuden sotekeskus sähköinen asiointi ja digihoitopolku hankkeen myötä tehtiin tiivistä yhteistyötä sekä rekrytoitiin kehittäjähoitaja. Diabeteksen digitaalinen hoitopolku-pilottia ja valtimotautipolkua on edistetty. Sähköinen ajanvarausmahdollisuus käytössä influenssa- ja koronarokotuk-	Toteutuu

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
			siin, koronanäytteenottoon sekä sairaanhoitajan vastaanotolle perusterveydenhuollossa.	
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Kustannukset eivät nouse merkittävästi keskeisten palvelujen osalta Työpaikan veto- ja pitovoiman parantaminen	Toimintakatteen toteutuman sekä toimintatuottojen ja -kulujen kehityksen jatkuva seuranta. Palveluiden tuottaminen mahdollisimman pitkälle omana toimintana ja vuokratyöntekijöiden määrän seuranta.	Kustannuksia on käsitelty talouden toteutuman esittelyssä.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	11 409 621	9 227 409	765 879	9 993 288	11 155 860	1 162 572	11,6
Kulut	-30 102 202	-30 565 650	435 610	-30 130 040	-29 871 459	258 581	-0,9
Toimintakate	-18 692 581	-21 338 241	1 201 489	-20 136 752	-18 715 599	1 421 152	-7,1
Suunn. muk. poistot	-82 885	-46 850	0	-46 850	-68 825	-21 975	46,9
Tilikauden tulos	-18 775 466	-21 385 091	1 201 489	-20 183 602	-18 784 425	1 399 177	-6,9

Terveyspalveluiden toimintakatteen toteutuma oli 20,137 M€ / 92,94 %, alitus muutettuun talousarvioon oli 1,421 M€. Edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna nousua oli 0,023 M€. Terveyspalveluiden tulokseen vaikutti erityisesti saatu korona-avustus, muiden toimintatuottojen arvioitua parempi kertymä sekä toimintakulujen toteutuminen alle muutetun talousarvion.

Toimintatuottojen toteutuma oli 11,156 M€ / 111,63 %. Tiliryhmätasolla myyntituotot, toteutuma 7,002 M€ / 121,98 %, tuet ja avustukset, toteutuma 2,135 M€ / 100,63 % ja muut toimintatuotot, toteutuma 0,302 M€ / 108,7 % ylittivät muutetun talousarvion. Maksutuottojen toteutuma oli 1,716 M€ / 92,63 % muutetusta talousarviosta.

Toimintakulujen toteutuma alitti muutetun talousarvion 0,259 M€, toteutuma oli 29,871 M€ / 99,14 %. Henkilöstökulut ylittivät hieman muutetun talousarvion, 13,813 M€ / 100,36 %. Palvelujen ostoissa talousarvion alitusta oli 0,153 M€, toteutuma 10,810 M€ / 98,61 % ja muissa toimintakuluissa alitus oli 0,324 M€, toteutuma 2,169 M€ / 87,02 %. Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmässä muutettu talousarvio ylittyi 0,169 M€, toteutuma 3,079 M€ / 105,8 %, jonka aiheuttivat erityisesti hoitotarvikkeiden kustannukset.

2.1.6.3 Lääketieteelliset palvelut

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Soile Merilä, johtava ylilääkäri Jyrki Kyynäräinen ja perusturvalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Aiempien ylilääkäriin vakanssien muuttaminen apulaisylilääkäreiksi oli onnistunut ratkaisu. Sekä vastaanottoon että päivystykseen saatiin palkatuksi apulaisylilääkäreitä ja toimintaa päästiin kehittämään uudella tavalla.

Vaikka lääkäreiden vakanssien täyttöaste oli hyvä, uutena ilmiönä oli kuitenkin se, että esim. lyhyitä vajeita ei saatu enää täytetyksi edes ostopalveluiden avulla.

Vuoden 2022 alusta lähtien Terveystalon tuottaman leikkausyksikön toiminta loppui Varkaudessa ja toiminta korvattiin yhteistyöllä KYS:n kanssa. Terveystalon palvelutasoa vastaavat palvelut kyettiin tuottamaan tällä järjestelyllä suunnitelman mukaisesti.

Toimintakauden tavoitteena oli kehittää talon sisäistä konsultaatiota perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä, sekä lisätä terveyskeskuslääkäreiden ohjausta ja koulutusta. Ohjauksen tavoitteena oli optimoida erikoissairaanhoidon lähetettävien potilaiden määrää ja sitä kautta vaikuttaa kustannuksiin. Rekrytoinnissa onnistuttiin siten, että perusterveydenhuollon erikoislääkärimäärä nousi yhteensä 7,5 erikoislääkəriin (vuonna 2020 luku oli kaksi). Myös yleislääketieteeseen erikoistuvien lääkäreiden määrä lisääntyi.

Palvelujen kustannustehokkuutta on mitattu hoidon suorilla kustannuksilla.

Erikoissairaanhoidon kustannuksiin vaikutti vuoden alkupuoliskolla hoitajien työtaistelutoimenpiteet, sekä COVID-19-epidemian aiheuttamat haasteet henkilöstön saatavuudessa KYS:lla. Tästä johtuen kiireetöntä operatiivista hoitoa jouduttiin ajamaan alas ja jonot kasvoivat. Kustannuskehitykseen vuoden loppupuoliskolla vaikutti erikoissairaanhoidon kyky mm. jononpurkuun.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Koulutuksellista ja konsultatiivista tukea vahvistamalla potilaiden sekä asiakkaiden tarpeisiin oikea-aikaisesti vastaaminen	Hoidon porrastus toteutuu sekä konsultaatiokäytänteitä kehitetään perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa.	Konsultaatiot omaan erikoissairaanhoidon lisääntyvät 10 %. Vrt. 2021. Lähetemäärät erikoissairaanhoidon kääntyvät laskuun ja vähenevät 5 %.	Päivystykselliset läheteet ovat laskeutuneet noin 9 % vuoden 2021 tasosta.	Toteutuu ☒
	Konsultaatioiden määrä omaan erikoissairaanhoidon ja muihin yksiköihin. Lähetemäärät omaan erikoissairaanhoidon ja muihin yksiköihin.			
	Päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa / 1000 asukasta	Päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa pysyvät reilusti valtakunnallisen tason alapuolella (v. 2020 Varkaus päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa 106,4 /1000 asukasta, koko maa 209,4/1000 asukasta)	Tilastoa ei ole saatavilla.	Ei tietoa ☐
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Palvelukustannukset Kuntaliiton tilastojen ja KYSin tulostortin mukaan.	Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hillitseminen ja kustannuskehityksen tasaantaminen keskeisten palvelujen osalta.	Hoitojaksot ovat vähentyneet 1,8 % ja hoitopäivät 15 % edelliseen vuoteen verrattuna.	Toteutuu ☒

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	135 127	200 000	0	200 000	308 011	108 011	54,0
Kulut	-26 534 957	-27 183 388	911 298	-26 272 090	-27 549 930	-1 277 840	4,9
Toimintakate	-26 399 829	-26 983 388	911 298	-26 072 090	-27 241 919	-1 169 829	4,5
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-26 399 829	-26 983 388	911 298	-26 072 090	-27 241 919	-1 169 829	4,5

Lääketieteellisten palvelujen toimintakateen toteutuma oli 27,242 M€ / 104,49 %. Ylitys muutettuun talousarvioon oli 1,170 M€ ja nousua edelliseen vuoteen 0,842 M€.

Toimintatuotot toteutuivat talousarviossa arvioitua paremmin, 0,308 M€ / 154,01 %. Myyntituotoissa, toteutuma 0,243 M€ / 121,66 %, lääkäreiden koulutus- ja kotikuntakorvaukset ylittivät arvion. Maksutuottoja kertyi 0,065 M€, näiden osalta talousarviossa ei ollut tuloarviota.

Toimintakulujen toteutuma oli 27,550 M€ / 104,86 %, ylitys muutettuun talousarvioon 1,278 M€. Palvelujen ostojen toteutumassa erikoissairaanhoidon ostojen osuus oli 26,662 M€, ympäristöterveydenhuollon ostojen 0,214 M€ ja terveydenhuollon henkilöstön kuljetusten palvelujen ostojen 0,131 M€. Henkilöstökulujen kertymä, KuEl eläkemenoperusteisen maksun osuus, oli 0,543 M€. Toteumaan on kirjattu KYS:n vuoden 2022 alijäämän kattaminen, josta Varkauden kaupungin osuus oli 0,42 M€.

2.1.6.4 Hoito- ja hoivapalvelut

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Soile Merilä, palvelualuepäällikkö Reetta Kettunen, ajalla 1.4. - 30.6.2022 sijainen Marjo Ojala, perusturvalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Hoito- ja hoivapalveluiden palvelualueella erityisesti lähihoitajien saatavuus oli haasteellista sekä lyhyt- kuin pitkäaikaisiin sijaistuksiin että vakituisiin tehtäviin. Sairaanhoidon ja hoiva-avustajia oli kohtuullisesti saatavilla. Rekrytointikampanjan avulla saatiin kymmenen vakanssia täytetyksi.

Henkilökunnan koronaan liittyvät poissaolot olivat runsaita. Myös ammattijärjestöjen ylityö- ja vuoronvaihtokiellot toivat entisestään haastetta vaikeaan sijaistilanteeseen. Äkillisiä poissaoloja paikattiin omalla varahenkilöstöllä, ulkopuolisilla sijaisilla sekä yksiköiden henkilökunnan joustamisella.

RAI- arviointimittari otettiin käyttöön palvelualueella asumispalveluissa, kotihoidossa sekä asiakasohjauksessa. RAI-arviointimittari tulee olla lain mukaan käytössä viimeistään 1.4.2023 alkaen. RAI:n käyttöä pitää edelleen tehostaa.

Asiakasohjauksen palveluohjaajat ovat pystyneet hyvin vastaamaan asiakkaiden palvelutarpeiden arviointeihin ja gerontologiselle sosiaalityöntekijälle on ollut tarvetta. Asiakasohjaustiimiin yhdistettiin myös Joroisten palveluohjaaja, joten tiimi pystyy nyt toimimaan keskitetympin yhteistoiminta-alueella.

Asumispalveluiden osalta toimintayksiköissä on ollut haasteita yhteisten toimintatapojen kehittämisen suhteen sekä riittävän henkilöstömäärän turvaamisessa. Alkuvuodesta asumispalveluissa aloitti kaksi uutta esihenkilöä, jotka toivat paljon uusia näkemyksiä. Kehittämistyö jatkuu hyvinvointialueella.

Asumispalvelujen osalta palvelujen ostot ylittyvät talousarvioon nähden. Palveluseteleitä on ollut käytössä arvioitua enemmän ja ostoissa näkyy myös kotikuntalain perusteella poismuuttaneet asiakkaat tai erityisen syyn perusteella yksityiselle palveluntuottajalle sijoitetut asiakkaat.

Kotihoidossa otettiin alkuvuonna käyttöön procomp työnjaon optimointijärjestelmä. Tämän avulla pystyttiin kohdentamaan työntekijäresurssia oikein. Myös työnjaon prosessi helpottui ja todellinen päiväkohtainen mitoitustarve tuli näkyväksi. Käyttöä otton haasteena oli henkilöstön riittämättömyys.

Kotihoidon kokonaisasiakasmäärä oli vuoden aikana 931 asiakasta. Käyntimäärät olivat yhteensä vuoden aikana 250 118 käyntiä.

Kotihoidossa kehitettiin omaisten vielä parempaa mukaan ottamista ja hoitopalaverikäytäntöä. Varsinkin haastavia tilanteita saatiin tällä tavoin paremmin puretuksi.

Kotisairaalan asiakasmäärä 921 koko vuoden aikana ja 10 768 käyntiä. Koronan vaikutus näkyi käyntejä vähentävästi. Tehostetun palveluasumisen asukkaiden ja kotihoidon asiakkaiden automaattisia päivystyskäyntejä saatiin vähennytyksi kotisairaalan uudella työtteellä, jossa kotisairaala teki ensin hoidon tarpeen arvioinnin.

Varahenkilöstö vastasi yksiköiden akuutteihin sijaistarpeisiin. Varahenkilöstöä oli välttämätöntä kiinnittää myös pidempiin sijaisuuksiin.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
<p>Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut keskeisten palvelujen osalta.</p> <p>-kotihoito</p> <p>-palveluasuminen</p> <p>-sairaalahoito</p> <p>- kotisairaala</p>	<p>Palvelukustannukset kotihoidon, palveluasumisen ja sairaalahoidon osalta.</p>	<p>Kustannukset eivät nouse keskeisten palvelujen osalta (kotihoito, palveluasuminen, sairaalahoito)</p>	<p>Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa on yli 75-vuotiaita 9,9 % (THL 2021). Asukkaiden lukumäärä oli yhteensä 426 asukasta. Hoitopäiviä oli yhteensä 88 407 hoitopäivää. Lyhytaikaisessa hoidossa oli 116 asiakasta, hoitopäivien määrä oli 2672 päivää. Kokonaiskuormitusprosentti oli 98,7 %.</p> <p>Toimintatuotot toteutuivat 97,6 %:sti ja toimintakulut 105,4 %:sti.</p> <p>Palvelujen ostojen toteuma oli 113,7 %, ylitystä 0,9 M€. Ylitystä oli etenkin asiakaspalvelun ostojen, palvelusetelin sekä asiantuntijapalvelujen sekä ICT:n osalta.</p> <p>Hintojen nousu näkyi elintarvikkeiden ja hoitotarvikkeiden kustannuksissa.</p>	<p>Toteutuu osittain</p>
	<p>Osastotoiminnan osalta toiminnallisen kehittämisen seurantamittarit: hoitopäivät, hoitajaksojen pituus, kuormitusprosentti.</p>	<p>Osastohoidossa toiminnallinen kehittämisen tuo kustannustehokkuutta</p>	<p>Osastohoidon toiminta oli vuoden 2022 aikana kustannustehokasta ja joustavaa.</p> <p>Toimintatuottojen kokonaistoteuma oli 108,5 %. Myyntituotot toteutuivat arvioidua paremmin toteuman ollessa 150,9 %. Osastotoiminnan kulut olivat ennakoitua matalammat toteuma 95,4 %:sti. Henkilöstökulujen osalta toteuma oli 94,8 %.</p> <p>Koko vuoden toimintaan vaikutti hoitettujen koronapotilaiden suuri määrä, joka osaltaan vaikutti myös hoitotarvikkeiden käyttöön nostaen toteuman 154,6 %:ksi. Elintarvikkeiden hinnan nousu nosti elintarvikkekustannuksia ja toteuma onkin 118,2 %</p> <p>Osastotoiminnan hoitopäiviä on 2022 ollut bruttohoitopäivinä laskettuna</p>	<p>Toteutuu</p>

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
			18260, joista yleislääketieteen eli pth:n hoitopäiviä 7365. Koko toimintayksikön keskimääräinen hoitojaksojen pituus on ollut 9,15. Hoitojaksoja on toteutunut vuoden 2022 aikana 1995, joista pth hoitojaksoja 692. Erikoissairaanhoidon hoitopäiviä (7840) ja hoitojaksoja (1100) eniten on ollut sisätautien erikoisalalla.	
	Kotihoidon peittävyys yli 75-vuotiailla, tehostetun palveluasumisen peittävyys yli 75-vuotiailla	Peittävyys osalta tavoitetasot tehostettu palveluasuminen 7 %, kotihoito 12 %	Kotiin annettavien palveluiden osalta toimintatuotot toteutuivat 103 %:sti ja toimintakulut 104,5 %:sti. Kotihoidon toimintakate oli 100,5 %, ylitystä etenkin palveluiden ostoissa sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa (hoitotarvikkeet ja lääkkeet) Kotisairaalan toimintakate oli 111,1 %, toimintatuotot eivät ole toteutuneet suunnitellulla tavalla (77,2 %) ja ylitystä etenkin palvelujen ostoissa, aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa sekä eläkekuluissa.	Toteutuu osittain
	Omaishoidettavien määrän kehitys Kotisairaala toiminnan kehittäminen ja lisääminen - asiakkaiden määrät	Palveluissa omaishoidon ja kotisairaalan osalta asiakasmäärät kasvavat 5 % verrattuna vuoteen 2021 Asiakaskyselyissä kiitettävä taso	Omaishoidettavia oli vuoden aikana yhteensä 234 henkilöä, kasvua edelliseen vuoteen 6,3 %. Omaishoidon tukia maksettiin yhteensä 1 363 829 M€, ylittäen talousarvion 163 829 €. Kotisairaalan asiakasmäärä oli yhteensä 921 asiakasta.	Toteutuu osittain
Sähköisen asiain, hoivateknologian ja digitalisaation käytön lisääminen ja laajentaminen	Kotihoidossa etähoivan osalta asiakkaiden ja asiakaskontaktien määrä.	Etähoiva asiakkaiden määrä kasvaa 7 %:iin kotihoidon asiakkaiden kokonaismäärästä (n. 380 asiakasta)	Etähoivan määrän kasvattaminen onnistui yli tavoitteen, ollen 1.7-31.12.2022 yhteensä 30 asiakasta (tavoite 7 %, saavutettu 8 %). Tavoitetta varten perustettiin sisäinen työryhmä.	Toteutuu
	Asiakas- ja palveluohjauksessa sähköinen ja videovälitteinen palveluohjaus osaksi asiakasohjausta, prosentuaalinen osuus palveluohjauksista Muun hoivateknologian osalta määrät (lääkeautomaatti jne.)	Hoivateknologian ja digitalisaation käyttö lisääntyy vähitellen ja toiminta yhtenäistyy hyvinvointialueen kanssa.	Hoivateknologian osalta lääkero-bottien käyttöasteessa maltillista nousua, käytössä olevien laitteiden määrä nousut 33 kappaleeseen.	Toteutuu
	RAI- arviointijärjestelmän käyttöönotto	RAI-arviointimittaria käytetään aktiivisesti.	RAI-arviontien määrä oli 31.12.2022 mennessä 263 kappa-	Toteutuu osittain

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
			letta. Palveluasumisessa Rai-arvi- oinnit tehtiin sekä vanhoille että uusille asiakkaille. Myös kotihoi- dossa arviointi on tehty uusille koti- hoidon asiakkaille. Sen sijaan jo palvelun piirissä olevien asiakkai- den arviointia ei pystytty tekemään kotihoitossa tavoitteen mukaan. Suurimpana syynä tähän oli henki- löstön riittämättömyys.	
Asiakkaiden ja läheisten osal- lisuuden edis- täminen. Asiakastyty- väisyys	Asiakastytyväisyys- kyselyjen tulokset	Asiakastytyväisyysky- selyjen tulos hyvällä tasolla. Asiakasraadit, läheis- raadit ja kumppanuus- pöydät toteutetaan säännöllisesti vähin- tään puolivuositain. Muut osallistamisen keinot ovat monipuoli- sesti käytössä.	THL asiakastytyväisyyskyselyssä Kangaslammin kotihoidontiimi me- nestyi poikkeuksellisen hyvin sijoit- tuen kyselyyn vastanneiden yksi- köiden välillä kolmanneksi. Osastohoidon osalta palautetta kerät- tiin Roidu-järjestelmän avulla.	Toteutuu
	Asiakasraatien, lä- heisraatien, kumppa- nuuspöytä mää- rät/vuosi Muut osallistamisen keinot	Asiakasraadit, läheis- raadit ja kumppanuus- pöydät toteutetaan säännöllisesti vähin- tään puolivuositain. Muut osallistamisen keinot ovat monipuoli- sesti käytössä.	Asiakasraadit ja kumppanuuspöydät eivät toteutuneet suunnitelman mu- kaan vuoden aikana. Ikäntyneiden palveluista toteutettiin hyvinvointialueen laajuinen kysely pal- veluiden kehittämisen osalta sekä pi- dettiin ikäihmisille, järjestöille ja van- husneuvostolle keskustelutilaisuuksia. Siirtynyt hyvinvointialueen toteutetta- vaksi.	Ei toteudu
Varahenkilös- tön toiminnan kehittäminen ja resurssointi. Sijaisten ja henkilöstön rekrytoinnin kehittäminen kokonaisuus- dessaan	Toiminnan uudelleen organisointi ja lisäre- surssointi Sijaiskulujen seu- ranta	Sijaiskulut vähenevät	Uusi rekrytointikoordinaattori aloitti teh- tävässään syyskuussa. Tavoitteena oli helpottaa esihenkilöiden työtä sijaisten etsimisen suhteen. Tavoitteessa onnis- tuttiin osittain. Rekrytoinnit ja sijaisten hankinta on ol- lut kokonaisuudessaan haasteellista hoito- ja hoivapalveluissa, tosin rekry- tointikampanjan avulla saatiin täyte- tyksi kymmenen vakanssia.	Toteutuu osittain
Moniammatilli- set, monimuo- toiset palvelut	Monitoimijaiset, mo- niammatilliset tiimit ja järjestöjen aktiivi- suus palveluiden ar- vioinnin ja tuottami- sen rinnalla. Osana Tulevaisuuden sosi- aali- ja terveyskes- kushanketta pilotoi- daan ja raportoidaan	Moniammatillisuus, monitoimijuus lisää- ntyy palveluiden eri osa- alueilla. Henkilöstön yhteiskäyttö ja jous- tava käyttö osaksi ar- jen toimintoja.	Asiakkaita oli myös kotihoitosta. Tiimi kokoontui viikoittain asiakkaan tarpeita vastaavalla kokoonpanolla. Toiminta- malli juurtui käyttöön. Siirtyy jatkossa hyvinvointialueen arvi- oitavaksi.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	10 468 855	9 693 247	219 166	9 912 413	9 742 319	-170 095	-1,7
Kulut	-38 607 174	-38 979 120	-1 206 861	-40 185 981	-41 051 671	-865 690	2,2
Toimintakate	-28 138 319	-29 285 873	-987 695	-30 273 568	-31 309 352	-1 035 784	3,4
Suunn. muk. poistot	-41 096	-12 130	0	-12 130	-21 109	-8 979	74,0
Tilikauden tulos	-28 179 415	-29 298 003	-987 695	-30 285 698	-31 330 461	-1 044 763	3,4

Hoito- ja hoivapalvelujen toimintakate ylitti muutetun talousarvion 1,036 M€, toteutuma oli 31,309 M€ / 103,42 % muutettuun talousarvioon verrattuna. Edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna nousu oli 3,171 M€.

Toimintatuottojen toteutuma alitti hieman muutetun talousarvion, tuottoja toteutui 9,742 M€ / 98,28 %. Myyntituotot toteutuivat muutetussa talousarviossa arvioitua paremmin, toteutuma 3,396 M€ / 102,15 %. Maksutuotot, toteutuma 4,471 M€ / 96,81 %, tuet ja avustukset, toteutuma 0,352 M€ / 87,31 % sekä muut toimintatuotot, toteutuma 1,523 M€ / 97,26 %, toteutuivat arvioitua heikommin.

Toimintakulujen toteutuma ylitti muutetun talousarvion 0,866 M€, toteutuma oli yhteensä 41,052 M€ / 102,15 %. Henkilöstökulut, toteutuma 20,502 M€ / 96,57 % ja muut toimintakulut, toteutuma 3,251 M€ / 97,57 %, alittivat talousarvion. Ylitystä verrattuna muutettuun talousarvioon oli palvelujen ostoissa, toteutuma 14,327 M€ / 109,63 %, aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa, toteutuma 1,578 M€ / 119,56 % ja avustuksissa, toteutuma 1,393 M€ / 112,9 %. Palveluiden ostoissa etenkin palveluseteliostot ja vuokratyövoiman käyttö nostivat kustannuksia. Elintarvikkeiden ja polttoaineen hintojen nousu oli ennakoimatonta ja ylitti talousarvion.

2.1.6.5 Hallinto- ja tukipalvelut

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveystoimen johtaja Soile Merilä, perusturvalautakunta

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Sosiaali- ja terveystoimen ydinjohtoryhmä kokoontui viikon välein ja kaikki esihenkilöt kokoontuivat laajennetussa johtoryhmässä joka toinen viikko.

Uusi palvelualuepäällikkö aloitti perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualueella 28.2.2022.

Aalto hyvinvointikeskuksen tilajärjestelyjä pohdittiin edelleen vuoden 2022 aikana. Hallinnon sihteerit muuttivat talvella takaisin kaupungintalolle ja tätä kautta neljännen kerroksen monitilaympäristöä vapautui jonkin verran lähinnä perhe- ja sosiaalipalveluiden käyttöön. Monitilaympäristöjä kehitettiin Iskun tekemillä suunnitelmilla toiminnallisuuden lisäämiseksi.

Koko sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöllä on ollut mahdollisuus vastata ns. fiilismittari kyselyyn 3 kk välein. Kysely on koskenut myös esihenkilöitä. Saatuun palautteeseen on suhtauduttu vakavasti. Sekä kohtuuton työmäärä että sisäiset ristiriidat ja kokemus siitä, että ei tule kuulluksi tai asiat eivät etene, aiheuttavat kuormitusta. Toisaalta kokonaisfiilikset ovat pääsääntöisesti hyviä (ka 3.7 asteikolla 1-5). Joissakin yksiköissä kokonaisfiilis on parantunut, esim. esihenkilöiden kohdalla (helmikuussa 3,6 ja toukokuussa 3,7). Syyskuussa tehtiin Balentor Oy:n virallinen henkilöstökysely, jonka mukaan johtaminen oli parantunut kokonaisuutena merkittäväällä tavalla edelliseen kyselyyn verrattuna. Kyselyn ajankohta oli jossakin määrin huono, koska vastauksissa saattoi nähdä tulevan hyvinvointialueuutoksen tuoman epävarmuuden ja ahdistuksen. Varsinkin joidenkin esihenkilöiden tulevat tehtävät olivat edelleen joulukuun lopussa täysin avoimia.

Huhtikuusta alkaen kaikilla sosiaali- ja terveystoimen työntekijöillä oli mahdollisuus antaa ideoita sähköisen kehittämislomakkeen kautta ja ideoita pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien rajoissa. Kesäksi Aalto hyvinvointikeskukseen saatiin jäätelökioski kuvantamisen henkilöstön ideoinnin pohjalta. Idealla oli myös työllistävä vaikutus.

Sosiaalisen raportoinnin lomakkeella yritetään löytää ilmiöitä joilla saattoi olla vaikutusta laajemmassakin kontekstissa kuin vain yksilötasolla. Vaikka sosiaalinen raportointi on alun perin tarkoitettu lähinnä asiakkaista nousevien ilmiöiden raportointiin, on voitu havaita, että johdon tietoon on tullut uudella tavalla toimipaikkakohtaisia asioita, joita lähdettiin selvittämään.

Asiakkaiden tekemien muistutusten prosessia kehitettiin ja selkeytettiin.

Hyvinvointialueen valmistelu vei paljon aikaa monilta henkilöiltä sekä sosiaali- ja terveystoimessa että myös muilla toimialoilla. Kaksi henkilöä oli valmistelutyössä 100 % työpanoksella, muut olivat valmistelutyössä oman työnsä ohella. Työajan riittävyys ja myös valmistelijoiden konkreettinen jaksaminen kohtuuttoman pitkien työpäivien vuoksi oli haaste koko vuoden ajan. Varsinainen toimintojen kehittäminen ei ole ollut enää järkevää tai edes suotavaa tarkasteluvuoden toisella puoliskolla. Marras- joulukuun aikana hyvinvointialueen eri toimijat lähettivät lukuisia viime hetken kyselyitä, joiden täyttäminen oli työlästä ja vei paljon aikaa. Osaan kyselyistä jouduttiin etsimään tietoa käsitöinä, laajat raportit eivät olleet mahdollisia.

TuSote I hanke sai rinnalleen TuSote II, TuKoti- ja RRP-hankkeet. TuKoti-hankkeessa kaupunki toimi hankehallinnoijana ja muissa hankkeissa osatoteuttajana. Hankkeisiin palkattiin useita henkilöitä. Vaikka hankkeista saatiin myös hyötyä, vaativat hankkeiden näkökulmat jatkuvaa tasapainotusta kunnan oman todellisuuden kanssa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Johtamisen halutaan olevan nykyi- kaista ja henki- löstön työtä tu- kevaa koko esimiestasolla. Henkilöstön työtä tukee myös se, että johdolla on kyky ja roh- keus nostaa esiin vaikeita asioita ja puut- tua haastaviin tilanteisiin re- aaliajassa.	Seurataan mm. laa- jennetuissa johtoryh- missä	Johtaminen on avointa ja rohkeaa ja läpinäky- vää	Tavoitteisiin on päästy.	Toteutuu
Henkilöstön mukaan otta- minen kaik- keen ideointiin ja kehittämi- seen	Luodaan henkilös- tölle ideointi/ pa- lautekanava ja kaikki ideat / palautteet kä- sitellään johtoryh- missä	Saadaan kaikkien käyttöön uusia ideoita ja tätä kautta myös työtyytyväisyys parem- maksi	Tavoitteisiin on päästy.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	4 302 578	8 060 352	733 974	8 794 326	8 694 688	-99 638	-1,1
Kulut	-4 276 637	-8 039 792	-728 857	-8 768 649	-8 662 169	106 480	-1,2
Toimintakate	25 941	20 560	5 117	25 677	32 520	6 843	26,6
Suunn. muk. poistot	-27 024	-8 210	0	-8 210	-14 006	-5 796	70,6
Tilikauden tulos	-1 083	12 350	5 117	17 467	18 514	1 047	6,0

Hallinto- ja tukipalvelujen palvelualueella seurataan eri hankkeiden toimintatuottojen ja -kulujen ja Aalto hyvinvointikeskuksen ulkoisten toimintakulujen ja sisäisten vuokratuottojen toteutumaa. Muu palvelualueen toiminta, sisäinen hallinto, toimisto- varasto- ja kuljetuspalvelut laskutetaan sisäisesti toisilta palvelualueilta.

Hankkeiden, TulSote I ja II, TulKoti ja RRP-hanke, toimintatuotot ja -kulut olivat yhteensä 0,837 M€. VATE-valmisteluun saatiin rahoitusta 0,162 M€.

2.1.6.6 Perusturva Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveystoiminta Soile Merilä, perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Sosiaali- ja terveystoiminta siirtyvät Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyminen aiheutti keskustelua missä määrin Joroisten toimintatapoja on järkevää tai edes inhimillistä muuttaa enää tässä vaiheessa. Palvelurakenne jatkui tämän takia melko samanlaisena vuoden 2022 aikana.

Joroisissa oli vastaavat haasteet kuin Varkaudessa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Toimivien ja kustannustehokkaiden sote-palveluiden tuottamisen yhteistoiminta-alueelle	Laatu ja kustannukset. Asiakastyytyväisyysmittaukset	Kustannustehokkaat ja vaikuttavat palvelut	Hyvinvointialue-valmistelua tehtiin.	Toteutuu osittain
Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelu	Henkilökunnan sairauspoissaolot	Asiakastyytyväisyys hyvällä tasolla	Asiakastyytyväisyyttä seurattiin Roidun kysely- ja raportointijärjestelmällä. Koko soten osalta vastauksia annettiin vuoden aikana n1125 . Palvelua suosittelee 63,3 % vastaajista.	
	Asiakasprosessien toimivuus, kustannusvaikuttavat palvelut	Talousarviossa pysyminen.	Lyhytaikaiset sairauspoissaolot kasvoivat vuoden 2022 aikana, mutta koronapandemian, influenssan ja muiden tartuntatautien takia sairauspoissaolot eivät ole verrannollisia edellisiin vuosiin.	
		Henkilökunnan hyvä työkyky, sairauspoissaolot vähenevät vuosittain	Tiedolla johtamista tehtiin niiltä osin kuin se oli mahdollista. Kaikista ohjelmista ei saatu nykyaikaisia tilastoja. Asia tulee korjaantumaan hyvinvointialueella jollakin aikataululla.	
		Toiminta perustuu tietoon. Tiedolla johtaminen. Pystymme käytävissä olevilla resursseilla vastaamaan kasvavaan kysyntään.		

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	22 944 746	21 531 872	923 300	22 455 172	22 717 064	261 892	1,2
Kulut	-22 917 582	-21 521 272	-923 300	-22 444 572	-22 708 101	-263 529	1,2
Toimintakate	27 164	10 600	0	10 600	8 963	-1 637	-15,4
Suunn. muk. poistot	-27 164	-10 600	0	-10 600	-8 963	1 637	-15,4
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	-

=valuustoon nähden sitovat erät

Taulukossa toimintatuottojen toteutumassa on Varkauden kaupungin Joroisten kunnalta laskuttama yhteistoimintakorvaus 20,417 M€, joka sisältää suunnitelman mukaiset poistot. Muita toimintatuottoja toteutui 2,3 M€,

joista myyntituotot 0,172 M€, maksutuotot 1,442 M€, tuet ja avustukset 0,629 M€ sekä muut toimintatuotot 0,058 M€. Tuet ja avustukset toteutuma sisältää yhteensä korona-avustusta 0,588 M€, josta vuodelta 2022 maksettu 0,428 M€ ja vuodelta 2021 maksettu 0,160 M€.

Toimintakuluja toteutui 22,708 M€, joka ylitti muutetun talousarvion 0,264 M€. Henkilöstökulujen toteutuma, 4,161 M€ / 89,26 % ja muiden toimintakulujen toteutuma 0,694 M€ / 97,47 %, oli alle muutetun talousarvion, mutta muissa tiliryhmissä talousarvio ylittyi. Palvelujen ostojen toteutuma oli 16,671 M€ / 104,03 %, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 0,424 M€ / 123,81 % ja avustusten 0,758 M€ / 107,78 %. Toteutumaan ei sisälly Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntalaskutuksen lopullista veloitusta.

HENKILÖSTÖ:

Perusturvan toimialan talousarviossa 2022 henkilöstösuunnitelma esitettiin vain yhdessä taulukossa organisaatiomuutoksen ja 1.1.2023 toteutuvan hyvinvointialueelle siirtymisen vuoksi. Tilinpäätöksessä esitetään vastaava tieto ja Varkauden perusturvan luvussa oleva henkilöstötaulu sisältää myös Joroisten yhteistoiminta-alueen henkilöstön.

Joroisten sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö 31.12.2022: vakinaiset 77, määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset) 2 ja sijaiset 5 henkilöä. Henkilötyövuodet 31.12. (Htv 2) 73,2.

2.1.6.7 Perhe- ja sosiaalipalvelut Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Soile Merilä, palvelualuepäällikkö Laura Vornanen 28.2.2022 alkaen ja perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Tulevan hyvinvointialue muutoksen takia Joroisissa ei tehty enää perhe- ja sosiaalipalveluissa merkittäviä rakenteellisia muutoksia. Syksyllä palveluita kuitenkin pyrittiin integroimaan tavalla joka helpottaisi myös työntekijöiden siirtymistä hyvinvointialueelle. Joroisissa on tiivis ja vuosia kestänyt yhteistyö perhe- ja sosiaalipalveluiden työntekijöiden keskuudessa ja tätä kautta luonnollisesti vakiintuneet toimintatavat, joita ei kuitenkaan ole mahdollista jatkaa enää kaikilta osin hyvinvointialueella.

Sosiaalihuoltolainmukaisen lapsiperhetyön, lastensuojelun ja työikäisten sosiaalityön esihenkilötyö tuotettiin Varkaudesta ja tiimit olivat yhteisiä. Joroisten johtava sosiaalityöntekijä otti vastuulleen vammaispalveluiden johtamisen ja toimintamallien uudistamisen, sekä Varkauden että Joroisten osalta hyvällä menestyksellä. Syksyllä tarkasteltiin asiakasmääriä ja asiakasprosesseja. Perusturvalautakunnan kesällä hyväksymät uudet sosiaaliohjaajan ja sosiaalityöntekijän vakanssit laitettiin avoimiksi. Sosiaalityöntekijää ei saatu palkatuksi. Sosiaaliohjaaja irtisanoutui melko pian havaittuaan toimintatavoissa liikaa ristiriitaa tavoitetasoon nähden. Perhetyöntekijän työsuhteinen vakanssi muutettiin perusturvalautakunnan päätöksellä sosiaaliohjaajan viraksi. Myös "psykkari" saatiin palkatuksi.

Strategiset tavoitteet ja mittaristo

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen	Lastensuojelun avo- huollon asiakkaiden määrä vuoden ai- kana Uudet huostaanotot Lapsia perhetyön tai muiden avohuollon tukitoimien piirissä vuoden aikana	Asiakkaat saavat riittä- vän varhain tarvitse- mansa tuen ja palve- lun Lastensuojelukustan- nusten seuranta	Lastensuojelun ja perhetyön asiakas- määriä ja asiakasprosesseja tarkastel- tiin vuoden 2022 aikana. Myös tulevan hyvinvointialueen takia tietohuolto ja resurssien tarkastelu oli välttämätöntä. Lähiesihenkilötyö tuotettiin Varkauden lastensuojelun johtavan sosiaalityönte- kijän toimesta. Tavoitetasona oli terävöittää sitä, että asiakkaat saavat tarvitsemansa avun ja tuen sekä palvelut lain edellyttä- mällä tavalla.	Toteutuu

	Lapsia tukiperheso- pimusten piirissä vuoden aikana		Kulujen nousu perustui yksilöllisiin ti- lanteisiin. Asiakasmaksujen perintää tehostettiin.	
Asiakkaiden elämänhallin- nan ja osalli- suuden lisää- minen ja työ- ja toimintakyvyn edistäminen ja ylläpitäminen	Kuntouttavassa työ- toiminnassa olevien asiakkaiden määrä (vrt. v. 2020) eritel- tynä alle 1000 pvää työmarkkinatukea saaneet/yli 1000 pvää työmarkkinatu- kea saaneet Päättynneiden asiak- kuuksien määrä ja päättymissyty Työmarkkinatuen kustannukset (vrt. v.2020)	Aktivoimistoi- misten piirissä olevien 1000 päivää ja yli työ- markkinatukea saaneiden henkilöiden määrä lisääntyy ja tätä kautta kunnan työmarkkinatu- kimenot alenevat Kuntouttavan työtoi- minnan asiakkaat ete- nevät palvelusta myös mahdollisimman tehok- kaasti eteenpäin - te- hokas läpivirtaus Asiakkaat huolehtivat omasta hyvinvoinnis- taan Tiivis yhteistyö muiden työllisyyden hoidon palveluiden kanssa	Työttömien ja aktivointisuunnitelmien määrissä ei ollut merkittäviä muutok- sia. Yrittäjien osalta korona-aika vai- kutti työttömyyden kasvuun, mutta kus- tannukset tasaantuivat. Te-toimiston kanssa tehtävässä yhteistyössä oli on- gelmana työvoimahallinnon resurssien puute. Työllistämisen palvelut toimivat Var- kauden johtavan sosiaalityöntekijän alaisuudessa ja Joroisten työntekijä oli osa yhteistoiminta-alueen työllistämisen tiimiä. Asiakasprosesseja, työnja- koa ja toimeentulotuen myöntämisen perusteita kehitettiin yhdessä.	Toteutuu ■
Kehitysvam- maisten erityis- huoltoa järjes- tetään tarkoi- tustenmukai- sella, asiakas- lähtöisellä ta- valla.	Kehitysvammahuol- lon kokonaiskustan- nukset (vrt. 2020)	Kehitysvammaisille asiakkaille järjestetään heidän palvelutar- peensa mukaiset, tar- koituksenmukaiset pal- velut	Vammaispalveluilla oli 1.8.22 alkaen oma johtava sosiaalityöntekijä. Hän tarkasteli ansiokkaasti koko yhteistoi- minta-alueen kustannuksia, palvelui- den tarkoituksenmukaisuutta ja myön- tämisen lainmukaisia perusteita. Tämä lisäsi asiakkaiden edun toteutumista, asiakasprosessien sujuvuutta sekä kustannustehokkuutta. Työ jäi kuiten- kin kesken ja hyvinvointialue jatkaa sitä omalta osaltaan.	Toteutuu osittain □

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	4 118 810	3 991 225	223 300	4 214 525	4 252 586	38 061	0,9
Kulut	-4 118 413	-3 991 225	-223 300	-4 214 525	-4 252 586	-38 061	0,9
Toimintakate	397	0	0	0	0	0	-
Suunn. muk. poistot	-397	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	-

Perhe- ja sosiaalipalvelut/Joroinen palvelualueen toimintatuotot ja -kulut ylittivät muutetun talousarvion.

Toimintatuotoissa Varkauden kaupungin laskutus Joroisten kunnalta oli 4,115 M€ ja muut toimintatuotot 0,138 M€, joista muita myyntituottoja 0,014 M€, maksutuottoja 0,102 M€, tukia ja avustuksia 0,021 M€.

Toimintakulujen toteutuma oli 4,253 M€ / 100,9 %, josta henkilöstökulujen toteutuma 0,651 M€ / 90,21 %, palvelujen ostojen 2,891 M€ / 103,67 %, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 0,009 M€ / 113,49 %, avustusten 0,618 M€ / 101,37 % ja muiden toimintakulujen 0,084 M€ / 96,82 %.

Sovitun mukaisesti Vaalijalan kuntayhtymän ylijäämien palautusta ei ole huomioitu.

2.1.6.8 Terveyspalvelut Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Soile Merilä, palvelualuepäällikkö Leena Kuusikko ja perusturvalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Koronarokotteita tarjottiin edelleen valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti. Koronanäytteenotto vähentyi kevään aikana valtakunnallisten sekä alueellisten ohjeistusten myötä. Näytteitä otettiin kuitenkin arkipäivisin. Kuvantamista toteutettiin yhteistyössä Varkauden kanssa. Joroisissa tehtiin tavanomaiset natiiviröntgentutkimukset (keuhko, luu- ja natiivimahatutkimukset) huomioiden KYS:n sairaalafyysikon ja säteilyturvallisuusasiantuntijan lausunto röntgenlaitteen osalta. Lausunnon mukaan Joroisten natiiviröntgenkuvauslaitteen kuvanlaatu ei täytä kaikilta osin nykystandardeja lantio- ja keuhkokuvien osalta, joten kuvat eivät ole diagnostisia. Joroisten mielenterveysneuvolassa lääkärin työpanosta lisättiin yhdellä päivällä kuukaudessa kerran viikossa tapahtuvaksi ja suolistosyvän seulonnat aloitettiin.

Puheterapia toteutui ostopalveluna; oman puheterapeutin rekrytointiprosessi ei tuottanut tulosta vuoden aikana. Hoitohenkilökunnassa tapahtui muutoksia. Rekrytoinnit tehtäviin olivat onnistuneita. Henkilöstösuunnittelua tehtiin ennakoivasti ja pitkäjänteisesti.

Asiakasmaksulain uudistukset mukaan lukien maksukattoa koskevat uudistukset astuivat voimaan 1.1.2022.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kuntalaiset saavat terveyttä ja hyvinvointia tukevat monialaiset ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti pääsääntöisesti lähipalveluna. Palveluissa korostuvat perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraation vahvistaminen.	Terveydenedistämistäktiivisuus perusterveydenhuollossa - TEA, pistemäärä	Terveydenedistämistäktiivisuus ylittää perusterveydenhuollossa valtakunnallisen tason, joka v. 2020 oli 63 ja Joroisissa 66 (asteikko 0-100) Indikaattori kuvaa mm. terveysneuvonnan ja terveystarkastuksien, seulontojen sekä ehkäisevän suun terveydenhuollon tilaa.	TEA-viisarin terveyden edistämistäktiivisuus vuonna 2022 perusterveydenhuollossa oli 75, ylittäen valtakunnallisen tason (70).	Toteutuu
	PYLL-indeksi	PYLL-indeksin vakiinnuttaminen vähintäänkin valtakunnalliselle tasolle. Joroinen 6 362 ja koko maa 5 728 (v.2020) Indikaattori ilmaisee ennen 80 ikävuotta tapahtuneiden kuolemien takia menettettyjen elinvuosien lukumäärää väestössä/100 000 asukasta kohti.	PYLL-indeksi v.2021 oli 7 970 ja ylittäen koko maan tason 5 685. Indikaattori ilmaisee ennen 80 ikävuotta tapahtuneiden kuolemien takia menettettyjen elinvuosien lukumäärää väestössä/100 000 asukasta kohti.	Ei toteudu
	Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1000 asukasta	Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit lähentyvät valtakunnallista tasoa. (v. 2020 Joroinen käynnit 1 113/1000 asukasta, koko maa 830/1000 asukasta)	Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit lisääntyivät Joroisissa (v. 2020 1 130/1 000 asukasta, v. 2021 1 216/1 000 asukasta), kuten käynnit lisääntyivät myös koko maassa (v. 2020 845/1 000 asukasta, v. 2021 866/1 000 asukasta) Vuodelta 2022 vertailutietoa käynneistä ei ole käytävissä.	Toteutuu osittain

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
	Jalkautuvan päihdehuollon käynnit ja päihdeklinikan käyntimäärät	Jalkautuvan päihdehuollon ja päihdeklinikan käyntimäärät pysyvät tasaisena. Vrt. 2021.	Jalkautuvan päihdehuollon ja päihdeklinikan käyntejä oli 249 ja palvelu tavoitti kuukaudessa 7-22 asiakasta.	Toteutuu
	Mielenterveysneuvolan käyntimäärät	Mielenterveysneuvolan käyntimäärät pysyvät tasaisena. Vrt. 2021.	Mielenterveysneuvolassa oli 1 130 käyntiä ja palvelu tavoitti kuukausitasolla 33-97 asiakasta.	Toteutuu
Asiakas / potilas keskiössä ja asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla.	Asiakastyytyväisyyskyselyt	Asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset. Potilaat ja asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun ja pystyvät vaikuttamaan palvelujen suunnitteluun sekä kehittämiseen. Asiakaskyselyiden määrä ja palautteisiin vastaaminen.	Roidu asiakaskokemuksen kyselylaite oli terveysaseman aulassa. Vastauksia saatiin 138, joka oli vähemmän kuin edellisenä vuonna (199). Vastaajista palvelua suositteli 82,6 %. Sähköisen palautekanavan kautta tullesiin yhteydenottoihin vastattiin. THL:n valtakunnalliseen terveysasemien asiakaspalautekyselyyn osallistuttiin, mutta kyselyn tuloksia ei ole mahdollista käyttää liian suppean vastaajamäärän takia. Valtakunnallinen THL suun terveydenhuollon hammashoitoloiden asiakaspalautekysely toteutettiin marraskuussa 2021. Kyselyn perusteella palaute oli hyvää 4,3-4,9 (asteikko 0-5). Erityisen tyytyväisiä vastaajat olivat palvelun toteutumiseen kohtuullisessa ajassa (4,7), henkilökunnan osaamiseen ja asiantuntijuuteen (4,9), kohtamiseen ja asiakaspalveluun (4,9), päätöksentekoon osallistumiseen (4,8), kokonaisvaltaiseen näkemykseen asiakkaasta (4,9), palvelun hyödyllisyyteen (4,9), yksityisyydensuojaan (4,9), tiloihin (4,7), kokonaisarvioon palvelusta (4,9), sovitussa vastaanottoajassa pysymiseen (4,8), jatkohoidosta kertomiseen (4,6), tiedonsaantiin hoidosta ja hoitovaihtoehtoista (4,9) sekä hoitoajan riittävyyteen (4,8). Kehitettävää koettiin olevan yhteyden saannin helppoudessa (4,3), ajanvarauksessa tehtävästä hoidontarpeen arvioinnissa (4,5), hinnoista kertomisessa (3,7), itsehoidon neuvonnassa ja tuessa (4,5) sekä hinta-laatusuhteessa (4,4).	Toteutuu osittain
Osaava, moniammatillinen ja tyytyväinen henkilökunta.	Henkilöstökyselyt	Henkilöstökyselyn tulokset on huomioitu yksiköiden kehittämissuunnitelmissa.	Fiilismittari toteutettiin henkilöstölle vuonna 2022 kaksi kertaa.	Toteutuu osittain

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Sähköisen asi- oinnin ja itse- palveluiden vahvistaminen digitalisaatiota lisäämällä	Yksiköiden tarjoamia sähköisiä asiointi- ja itsepalvelukanavia kehitetään	Olemassa olevien ja uusien sähköisten pal- veluiden käyttö lisään- tyy.	Klinikin kautta tuli terveysaseman vas- taanotolle 233 yhteydenottoa. Digiklinikan käyttö kuntalaisten kes- kuudessa lisääntyi; yhteydenottoja tuli yhteensä 473. Sähköinen ajanvarausmahdollisuus oli käytössä influenssa- ja koronarokotuk- siin sekä koronanäytteenottoon.	Toteutuu
Vaikuttavat ja kustannuste- hokkaat palve- lut	Kustannukset eivät nouse merkittävästi keskeisten palvelu- jen osalta	Toimintakatteen to- teuman sekä toiminta- tuottojen ja -kulujen kehityksen jatkuva seuranta.	Toimintatuottoja ja -kuluja seurattiin vuoden aikana. Muuttunut maailmanti- lanne ja hintojen nousu aiheuttivat kui- tenkin ennakoimatonta kustannusten kasvua.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kutut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	3 649 218	3 379 312	0	3 379 312	3 468 999	89 687	2,7
Kulut	-3 630 406	-3 371 112	0	-3 371 112	-3 460 035	-88 923	2,6
Toimintakate	18 812	8 200	0	8 200	8 963	763	9,3
Suunn. muk. poistot	-18 812	-8 200	0	-8 200	-8 963	-763	9,3
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	-

Terveyspalvelut/Joroinen palvelualueen toimintatuotot ja -kulut ylittivät muutetun talousarvion.

Toimintatuotoissa Varkauden kaupungin laskutus Joroisten kunnalta oli 2,613 M€ ja muut toimintatuotot 0,856 M€. Myyntituottojen kertymä ilman Varkauden kaupungin laskutusta oli 0,127 M€, maksutuottojen 0,192 M€ ja tukien ja avustusten 0,537 M, jossa korona-avustuksen osuus 0,532 M€.

Toimintakulujen toteutuma oli 3,460 M€ / 102,64 %, josta henkilöstökulujen toteutuma 1,247 M€ / 82,13 %, palvelujen ostojen 1,698 M€ / 122,49 %, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 0,299 M€ / 124,38 % ja muiden toimintakulujen 0,216 M€ / 94,59 %.

2.1.6.9 Hoito- ja hoivapalvelut Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveysjohtaja Soile Merilä, palvelualuepäällikkö Reetta Kettunen, ajalla 1.4. - 30.6.2022 sijainen Marjo Ojala, perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Joroisten vuodeosasto toimi edelleen 10-paikkaisena osastona. Osastonhoitaja oli yhteinen Varkauden akuuttiosaston ja Joroisten osaston kanssa. Tämä lisäsi sekä yhteistyötä että henkilöstön osaamisen kehittymistä osastojen välillä. Osastolla oli vuoden aikana useita jatkohoitoa paikkaa odottavia potilaita, keskimääräinen hoitoaika oli 27,38 vuorokautta. Myös pitkäaikaispäätöksiä tehtiin, hoitopäiviä kertyi näistä 203. Tämä vaikutti maksutuottoja alentavasti. Yksityinen palveluntuottaja ei pystynyt tuottamaan tarvittavaa määrää jatkopalveluita, koska heillä ei ollut riittävästi henkilöstöä.

Osastohoitoa ostettiin Varkauden akuuttiosastolta enemmän kuin edellisenä vuotena. Potilaita oli kaikkiaan 168 henkilöä. Kasvu johtui osittain koronavirustaudista, osin muista vakavista tilanteista, osin Joroisten vuodeosaston korkeasta täyttöasteesta.

Joroisten kotihoidon esihenkilönä toimi yhteinen esihenkilö Varkauden kotihoidon kanssa. Tämä oli toimiva ratkaisu ja edesauttoi sekä toimintatapojen yhdenmukaistamista että paransi henkilöstön joustavaa käyttöä yhteistoiminta-alueella. Joroisten kotihoidossa otettiin käyttöön Tieran pro comp optimointijärjestelmä, jonka avulla saatiin tehostettua kotihoidon toimintaa henkilöstöresurssien, työnjaon ja matka-aikojen osalta.

Omaishoidon tukien osalta ylitykset olivat 46 000 euroa (avustukset). Omaishoitajien määrä lisääntyi edellisestä vuodesta.

Rai-mittarin käyttöönotto eteni hyvin Joroisissa sekä kotihoidossa että asiakasohjauksessa. Asumispalvelujen osalta palveluiden ostot ylittyivät. Suurena syynä oli muutos ateriamaksujen perinnässä, jota ei lakimuutoksen takia voitu periä enää erikseen asiakkaalta. Palveluntuottajat laskuttivat ateriamaksut suoraan Sotelta. Vaikutusta oli myös elintarvikkeiden hintojen nousulla.

Joroisiin saatiin kohtuullisen hyvin rekrytoiduksi henkilökuntaa sekä kotihoitoon että osastolle. Koronaan liittyvät poissaolot olivat kuitenkin vuoden aikana suuria.

Hyvinvointialueen valmistelussa oli mukana hoito- ja hoivapalveluiden palvelualuepäällikkö sekä esihenkilöitä. Tämä vei paljon aikaa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut keskeisten palvelujen osalta. -kotihoito -palveluasuminen -sairaalahoito - kotisairaala	Palvelukustannukset kotihoidon, palveluasumisen ja sairaalahoidon osalta.	Kustannukset eivät nouse keskeisten palvelujen osalta (kotihoito, palveluasuminen, sairaalahoito)	Kustannusten nousuun oli vaikeaa vaikuttaa. Esim. hoitotarvikkeiden ylitys johtui pitkälti koronasta. Koronaa tavattiin myös palveluasumisyksiköissä. Hintojen nousu näkyi elintarvikkeiden kasvaneina kustannuksina. Asiakaslakimuutoksen takia ateriamaksuja ei peritty enää asiakkailta. Osastohoitoa ostettiin Varkauden akuuttiosastolta, hoitajaksoja yhteensä 268, hoitopäiviä 1877, potilaiden kokonaismäärä 168, hoitjakson pituus oli keskimäärin seitsemän vuorokautta. Määrän lisääntyminen johtui osittain koronavirustaudista, osin muista vakavista tilanteista, osin Joroisten vuodeosaston korkeasta täyttöasteesta. Kotiin annettavien palveluiden osalta kotihoidon asiakasmäärät laskivat hievan edelliseen vuoteen verrattuna. Asiakkaita oli 400 , joilla oli yhteensä 89 000 käyntiä. Pro comp järjestelmän avulla henkilöstön määrän sovittaminen asiakkaiden palvelutarpeisiin toimi hyvin ja tämä vaikutti henkilöstökuluja pienentävästi.	Toteutuu osittain
	Kotisairaaloiminnalla ehkäistään sairaalahoitajaksoja. Kotisairaaloimintaa kehitetään ja asiakasmääriä kasvataan. Kotisairaaloimintaa kehitetään ja	Kotisairaalan osalta asiakasmäärät ja käyntien määrä kasvaa.	Asiakkaiden määrä kotisairaalassa oli vuoden aikana 52 asiakasta. Korona vaikutti asiakasmäärää vähentävästi. Kotihoidossa oli 89 000 käyntiä; 400 asiakasta.	Toteutuu osittain

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
	toteutetaan yhteistyössä kotihoidon ja vuodeosaston kanssa asiakkaiden kotona			
Kuntalaisten kotona asumisen mahdollistetaan kotihoidon ja tukipalvelujen sekä hyvinvointiteknologian tuella.	Kotihoidon ja palveluasumisen peittävyys yli 75-vuotiaiden osalta	Kotihoidon, omaishoidon, palveluasumisen peittävyiden osalta tavoitetasot ovat laatusuosituksen mukaiset	Vuoden aikana hoitopäiviä oli tehostetussa palveluasumisessa 18675 päivää ja tavallisessa palveluasumisessa 5631 päivää. Hoitopäivien määrässä ei ollut suuria muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna.	Toteutuu
Ikäihmisten palveluasuminen järjestetään vanhuspalvelulain mukaisesti.	Omaishoitajien määrä Palvelu- ja asiakasohjauksella varmistetaan oikea-aikaiset kotiin vietävät palvelut.	Palvelutarpeen arviointien määrä	Palvelutarpeen arviot toteutuivat seitsemän vuorokauden kuluessa.	Toteutuu
	Lyhythoitajaksoja järjestetään turvallisessa ja kodinomaisessa ympäristössä palveluasumisen yksiköissä	Lyhythoitajaksojen määrä	Lyhythoidossa oli 240 hoitopäivää.	Toteutuu
Sähköisen asiointin, hoivateknologian ja digitalisaation käytön lisääminen ja laajentaminen	Kotihoidossa etähoivan osalta asiakkaiden ja asiakaskontaktien määrä. Asiakas- ja palveluohjauksessa sähköinen ja videovälitteinen palveluohjaus osaksi asiakasohjausta, prosentuaalinen osuus palveluohjauksista Muun hoivateknologian osalta määrät (lääkeautomaatti jne.)	Etähoiva asiakkaiden määrä kasvaa 7 %:iin kotihoidon asiakkaiden kokonaismäärästä (noin 100 asiakasta)	Etähoiva asiakkaita oli alle viisi henkilöä, tavoitteeseen ei päästy.	Toteutuu osittain
		Hoivateknologian ja digitalisaation käyttö lisääntyy vähitellen	Lääkeautomaatteja oli käytössä 15:lle asiakkaalle, joka on noin 10 % asiakasmäärästä.	Toteutuu osittain
	RAI- arviointijärjestelmän käyttöönotto	RAI-arviointimittaria käytetään aktiivisesti.	RAI-arviointimenettely on käytössä.	Toteutuu
Vuodeosasto toimii 10-paikkaisena osastona.	Osastohoitopäivät, jakso, osastojaksojen pituus, kuormitusprosentti. Saumaton yhteistyö kotihoidon, kotisairaalan ja akuutti-	Osastojaksojen pituus alenee. Osastojaksojen pituus ka. 8 vrk Osaston kuormitusprosentti 95 %	Joroisten vuodeosastolla oli vuoden aikana yhteensä 132 hoitajaksoa. Hoitopäiviä oli yhteensä 3692 päivää. Keskimääräinen osastojakson pituus oli 27,38 vuorokautta. Hoitajaksojen pitkityminen johtui palveluntuottajien vaikeuksista saada henkilökuntaa jatko-hoitopaikkoihin.	Toteutuu osittain

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
	osaston kanssa - kotiutukset onnistuvat viiveettä.		Varkauden akuuttiosastolla oli joroislaisia koskevia hoitajaksoja yhteensä 268, hoitopäiviä 1877 ja potilaita kaiken kaikkiaan 168 henkilöä. Hoitajakson pituus oli keskimäärin seitsemän vuorokautta. Kotisairaala toimi pienimuotoisesti yhteistyössä kotihoidon ja Joroisten vuodeosaston kanssa.	
Asiakkaiden ja läheisten osallisuuden edistäminen. Asiakastytyväisyys	Asiakastytyväisyyskyselyjen tulokset	Asiakastytyväisyyskyselyt tehdään vuosittain ja sähköiset kyselyt. Asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun ja he pystyvät vaikuttamaan monikanavaisesti palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen.	Sähköinen palautekanava oli käytössä. Palaute oli pääsääntöisesti hyvää.	Toteutuu
	Asiakasraatien, läheisraatien, kumppanuuspöytien määrät/vuosi Muut osallistamisen keinot		Siirtyy hyvinvointialueen toteutettavaksi.	Ei toteudu
Moniammatilliset, monimuotoiset palvelut	Monitoimijaiset, moniammatilliset tiimit ja järjestöjen aktiivisuus palveluiden arvioinnin ja tuottamisen rinnalla. Osana Tulevaisuuden sosi-aali- ja terveyskeskushanketta pilotoidaan ja raportoidaan	Moniammatillisuus, monitoimijuus lisääntyy palveluiden eri osaluilla. Henkilöstön yhteiskäyttö ja joustava käyttö osaksi arjen toimintoja koko yhteistoiminta-alueella	Siirtyy hyvinvointialueen arvioitavaksi.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/-ali- kulut yli/-ali+	Poik. %
Tuotot	6 465 814	6 156 482	400 000	6 556 482	6 887 413	330 931	5,0
Kulut	-6 457 859	-6 154 082	-400 000	-6 554 082	-6 887 413	-333 331	5,1
Toimintakate	7 955	2 400	0	2 400	0	-2 400	-100,0
Suunn. muk. poistot	-7 955	-2 400	0	-2 400	0	2 400	-100,0
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	-

Hoito- ja hoivapalvelut/Joroinen palvelualueen toimintatuotot ja -kulut ylittivät muutetun talousarvion.

Toimintatuotoissa Varkauden kaupungin laskutus Joroisten kunnalta oli 5,851 M€ ja muut toimintatuotot 1,307 M€. Myyntituottojen kertymä pois lukien Varkauden kaupungin laskutus oli 0,031 M€, maksutuottojen

1,148 M€ ja tukien ja avustusten 0,071 M€, jossa korona-avustuksen osuus 0,057 M€. Muita toimintatuottoja toteutui 0,057 M€.

Toimintakulujen toteutuma oli 6,887 M€ / 105,09 %, josta henkilöstökulujen toteutuma 2,263 M€ / 93,46 %, palvelujen ostojen 3,975 M€ / 112,09 %, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 0,115 M€ / 123,19 %, avustusten 0,140 M€ / 149,26 % ja muiden toimintakulujen 0,394 M€ / 98,74 %.

2.1.6.10 Lääketieteelliset palvelut Joroinen

Tilivelvolliset: sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Soile Merilä, johtava ylilääkäri Jyrki Kyyräinen ja perusturvalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Joroisten terveysaseman osalta lääkäriresurssi oli vakaa ja vakanssit olivat täytettyinä pitkäaikaisilla lääkäreillä. Lääkäriresurssin tarpeen todettiin olevan kolmen lääkärin työpanoksen verran. Vakainaisia virkoja oli kaksi, joten alkuvuoden aikana päädyttiin hakemaan myös kolmannelle vakanssille vakituista viranhaltijaa, joka saatiin vahvistettua 1.6.2022 alkaen. Lääkäreiden koulutus ja konsultaatiotoiminta toteutui säännöllisesti koulutusvaatimusten mukaisena, terveysasemalla oli viikoittain konsultoitavissa erikoislääkäri yhden työpäivän verran, sekä puhelimitse tavoitettavissa virka-aikaan kaikkina arkipäivinä.

Erikoissairaanhoidon lähetemäärien nousuun pyrittiin vastaamaan lääkäreiden konsultaatiotoimintaa parantamalla, sekä pitkäaikaisia tekijöitä tuottavalla rekrytoinnilla, jossa on onnistuttu.

Erikoissairaanhoidon kustannusten nousun takana oli erityisesti yksittäisiä kalliita hoitajaksoja. Läheteiden lähettämiseen oikeaan paikkaan kiinnitettiin huomiota koko vuoden ajan. Hoitajien alkuvuoden työtaistelutoimenpiteet ja henkilöstön poissaolot koronavirusepidemian takia, ovat vaikeuttaneet erikoissairaanhoidon kii-reettömän toiminnan tuottamisen mahdollisuuksien arviointia.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Koulutuksellista ja konsultatiivista tukea vahvistamalla potilaiden sekä asiakkaiden tarpeisiin oikea-aikaisesti vastaaminen.	Hoidon porrastus toteutuu sekä konsultaatiokäytänteitä kehitetään. Lähetemäärien seuranta ja erityisen vaativan erikoissairaanhoidon vähentäminen.	Lähetemäärät erikoissairaanhoidon.	Erikoissairaanhoidon lähetemäärä oli vuoden aikana yhteensä 489 kappaletta. Luku ei sisällä päivystysläheteitä.	Toteutuu
	Päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa / 1000 asukasta	Päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa pysyvät reilusti valtakunnallisen tason alapuolella (v. 2020 Joroisten päivystyskäynnit erikoissairaanhoidossa 100,7 /1000 asukasta, koko maa 209,4/1000 asukasta)	Päivystysläheteiden määrä oli vuoden aikana yhteensä 144 kappaletta. Tämä on valtakunnallisen vertailutason alapuolella. Vuonna 2021 Pohjois-Savon vertailuluku oli 189,6/1000 asukasta ja koko maa 208,4/1000 asukasta.	Toteutuu
Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Palvelukustannukset Kuntaliiton tilastojen ja erikoissairaanhoidon kuntakortin mukaan.	Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hillitseminen ja kustannuskehityksen tasaannuttaminen keskeisten palvelujen osalta.	Erikoissairaanhoidon läheteisiin kiinnitettiin huomiota vuoden aikana yhteisissä palavereissa Essoten kanssa. Kuitenkin yksilölliset kalliit hoitajakset ovat nostaneet kustannuksia.	Ei toteudu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	8 710 904	8 004 853	300 000	8 304 853	8 108 066	-196 787	-2,4
Kulut	-8 710 904	-8 004 853	-300 000	-8 304 853	-8 108 066	196 787	-2,4
Toimintakate	0	0	0	0	0	0	-
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	-

Lääketieteelliset palvelut/Joroinen palvelualueen toimintatuottojen ja -kulujen toteutuma alitti muutetun talousarvion. Toimintakulujen toteutuma ei sisällä Etelä-Savon sairaanhoitopiirin lopullista kuntalaskutusta. Joroisten kunta vastaa lopullisesta laskusta suoraan Etelä-Savon sairaanhoitopiirille (hyvinvointialueelle). Myöskään apuvälinetoiminnan tasaus vuodelta 2022 ei ole kustannusten toteutumassa.

Toimintatuottojen toteutuma on Varkauden kaupungin laskutus Joroisten kunnalta. Erikoissairaanhoidon ostopalvelujen osuus toimintamenoista oli 7,935 M€ ja ympäristöterveydenhuollon 0,173 M€.

2.1.7 HYVINVOINNIN- JA KASVATUKSEN TOIMIALA

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Ukrainan sota on aiheuttanut haasteita palveluiden järjestämiselle, koska kaikki kustannukset nousevat ja se vaikeuttaa talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Kaupunkiin on tullut pakolaisia ja sitä kautta lapsia varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen, johon ei ole osattu talousarviossa varautua. Lisäksi Covid-epidemia on asettanut haasteita toimintojen järjestämiselle. Kevään työtaistelutoimenpiteet vaikeuttivat lisäksi palveluiden järjestämistä. Talouden seuranta ja hanketyötä vaikeutti talouspäällikön siirtyminen tilapäisesti hallintopalveluihin maaliskuun alusta lukien. Joulukuussa 2022 Varkauteen perustettiin uusi vastaanottokeskus, joka nosti pakolaisten kokonaismäärän noin 350 henkilöön. Toimiala osallistui hyvinvointialueen valmistelutyöhön sekä oli mukana valmistelemassa tukipalveluiden siirtymistä Servica Oy:lle.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi varhaiskasvatukselle erityisavustuksen tilapäistä kansainvälistä suojelua hakevien tai ilman oleskeluoikeutta olevien lasten varhaiskasvatukseen järjestämiskuluihin aikavälillä 4.3.2022–31.12.2022 yhteensä 113 634 €.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Kaupunginvaltuuston 26.8.2019 § 68 päätöksen mukaiset talouden tasapainottamistoimenpiteet (2020–2021) ovat toteutuneet pääsääntöisesti. Vuoden 2022 talousarvioon sisältyviä toimenpiteitä ovat muun kulttuuri- ja vapaa-aikatoiminnan kehittäminen (10 000 €), Soisalo-opiston toiminnan kehittäminen (16 000 €) sekä uuden uimahallin henkilöstösäästö (15 000 €). Tasapainottamistoimenpiteiden toteuttaminen on ollut haasteellista, sillä tasapainottamistoimenpiteiden perusteena olleet toimenpiteet eivät ole toteutuneet, esimerkiksi uutta uimahallia ei rakennettu. Talouden tasapainottamistoimenpiteet ovat toteutuneet euromääräisesti hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialalla.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Hallinnon laillisuus ja toimivuus.	Päätösten oikeellisuus.	Pysyvyys 100 %.	Ei tiedossa olevia poikkeamia.	Toteutuu

Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut yhteisöllisyyttä korostaen.	Talousarvion tavoitteiden toteutuminen.	Tavoitteet toteutuvat 100 %.	Kokonaisuutena tavoitteet toteutuvat suunnitellusti.	Toteutuu
Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen kaupungissa.	Hyvinvointikertomuksen painopisteiden indikaattorit.	Kuntalaisten hyvinvoinnin kokemus lisääntyy.	Hyvinvointikertomus valmistuu tilinpäätöksen yhteydessä.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeamat tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	4 539 536	4 377 250	120 425	4 497 675	4 816 005	318 329	7,1
Valmistus omaan käyttöön	6 642	0	0	0	5 616	5 616	-
Kulut	-38 457 945	-39 845 044	-170 881	-40 015 925	-39 855 062	160 863	-0,4
Toimintakate	-33 911 767	-35 467 794	-50 456	-35 518 250	-35 033 441	484 808	-1,4
Suunn. muk. poistot	-667 783	-678 280	0	-678 280	-617 550	60 730	-9,0
Tilikauden tulos	-34 579 550	-36 146 074	-50 456	-36 196 530	-35 650 992	545 538	-1,5

=valtuustoon nähden sitovat erät

Kaupunginvaltuusto hyväksyi määrärahamuutokset vuoden 2022 talousarvioon 19.12.2022 § 87. Liikuntapalveluiden talousarvioon varattu 100 000 €:n määräraha Vattuvuoren toiminnan ylläpitämiseksi vähennettiin liikuntapalveluiden käyttötalousmäärärahasta ja lisättiin liikuntapalveluiden investointimäärärahaan Vattuvuoren laskettelukeskuksen rakennusten ja laitteiden oston. Varhaiskasvatuksen investointimäärärahaa pienennettiin 20 000 €, koska Vesa-ohjelmiston hankinta siirtyy vuodelle 2023. Kaupunginvaltuusto päätti 19.12.2022 § 88 hyväksyä vuoden 2022 talousarvioon esitetyn liikuntapalveluiden määrärahamuutoksen siten, että liikuntapalveluiden 100 000 euron määrärahavaraus Vattuvuoren toiminnan tukemiseen voidaan käyttää Vattuvuoren laskettelukeskuksen kiinteiden rakenteiden, laitteistojen ja irtaimiston lunastamiseen.

Määrärahamuutoksen jälkeen hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan toimintakate toteutui 484 808 € (1,4 %) ennakoitua paremmin, toteutumaprosentti oli vuoden lopussa 98,6 %. Toimintatuotot toteutuivat valmistus omaan käyttöön mukaan lukien 323 945 € arvioitua paremmin ja toimintakulut alittuivat 160 863 €.

Toimintatuotot toteutuivat 323 945 € (7,2 %) arvioitua paremmin valmistus omaan käyttöön mukaan lukien. Valmistus omaan käyttöön toteutuma oli 5 616 €. Myyntituotot toteutuivat 26 687 € alle arvion, maksutuotot 113 251 €, tuet ja avustukset 179 679 € ja muut toimintatuotot 51 087 € arvioitua paremmin. Myyntituottojen toteutuminen arvioitua pienempinä johtuu hallinnon kustannusten toteutumisesta alle arvioidun. Maksutuottojen toteutumaan vaikuttavat pääosin varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksujen sekä vapaan sivistystyön maksutuottojen toteutuminen arvioitua paremmin. Tuet ja avustukset toteutuivat arvioitua paremmin saatujen hankerahojen vuoksi (esimerkiksi varhaiskasvatuksen tasa-arvo, esi- ja perusopetuksen tasa-arvo, erityisavustus Covid-19 vaikutusten tasaamiseksi). Muut toimintatuotot (muun muassa koulujen liikuntatilojen vuokrat) toteutuivat arvioitua paremmin.

Määrärahamuutoksen jälkeen toimialan toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti 160 863 € (0,4 %) alle arvioidun. Henkilöstökulut toteutuivat 220 322 € (1,0 %) alle arvion. Tähän vaikuttivat muun muassa lapsimäärän kehityksen kautta saadut henkilöstösäästöt, esimerkiksi Könönpellon esiopetuksessa aloitti syyslukukaudella yksi ryhmä. Palvelujen ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat yhteensä 99 323 € (1,0 %) alle arvioidun. Tämä johtuu muun muassa yksityisen perhepäivähoitopalvelun vähenemisestä. Avustukset toteutuivat 45 918 € alle arvion, tästä lasten kotihoidontuen osuus oli 41 398 €. Muut toimintakulut ylittivät 203 699 € (3,1 %). Muihin toimintakuluihin sisältyy sisäisten hoito- ja pääomavuokrien ylitystä yhteensä 212 768 € sekä yli kolme vuotta vanhojen saatavien poistoja yhteensä 23 060 €. Koronavirusepidemian suorat kustannukset (pääosin maskit ja desinfiointiaineet) vuonna 2022 olivat 34 601 € ja Ukrainan sotaa paenneiden kustannukset olivat 185 967 € ja ne kohdistuvat perusopetukseen, varhaiskasvatukseen ja Soisalo-opiston palvelualueisiin.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	405	406	398	-8	-2
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	53	59	68	9	15
Sijaiset	41	31	34	3	10
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	9	0	8	8	100
Yhteensä	508	496	508	12	2
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	451,2	444,7	456,2	11,4	3

Raportointiajankohdan 31.12. mukaan vakituisen henkilöstön määrä on vähentynyt kahdeksalla henkilöllä. Vakituisten henkilöstön määrä ei kuitenkaan ole tosiasiallisesti vähentynyt, sillä erityisesti perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa useat vakituiset henkilöt ovat työkierrossa tai tekevät muuta määräaikaista tehtävää (esimerkiksi hanke). Määräaikaisten ja sijaisten toteutuma sisältää myös hankerahoituksella palkatut määräaikaiset. Työllistettyjen ja oppisopimussuhteisten toteutumaan 31.12. sisältyy seitsemän työllistettyä ja yksi oppisopimussuhteinen henkilö. Henkilötyövuodet ovat kasvaneet edellisestä vuodesta (TP2021) 5 henkilötyövuodella. Henkilötyövuosien kasvussa näkyy hankerahoituksella palkatun lisähenkilöstön sekä työllistettyjen työpanos. Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan talousarviossa ei ole määrärahavarausta työllistetyille, joten työllistetyt eivät sisälly sarakkeen "TA2022" henkilöstömäärään. Työllistettyjen määrärahavaraus sisältyy yleishallinnon alle.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Vuoden 2022 sisäisen valvonnan painopisteet ovat: 1) päätöksentekoon liittyvä viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta, 2) talous/sopimukset, 3) henkilöstö/vuosilomat (ja säästövapaat) ja 4) tietohallinto/etätyö. Viranhaltijapäätökset on viety tiedoksi otto-oikeuden omaaville tahoille, otto-oikeutta ei ole käytetty ja päätökset ovat saaneet lainvoimaisuuden. Sopimukset on viety sopimushallintajärjestelmään. Vuosilomat on pystytty pääsääntöisesti pitämään ajallaan. Etätyömahdollisuutta on hyödynnetty mahdollisuuksien mukaan, johon tietotekniikka on tarjonnut mahdollisuuden.

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso
Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta	Viranhaltijapäätökset on toimitettu tiedoksi toimialan lautakunnille ja kaikille muille asianosaisille tahoille.	Päätökset on viety täytäntöön.	Toimivalta päätöksenteossa. Riskin hallinta hallintosääntöön perehtymällä.	2= vähäinen riski
Sopimukset	Sopimukset vietään sähköiseen sopimustenhallintajärjestelmään.	Lisätään tietoisuutta sopimushallinnasta.	Sopimusten siirtyminen sähköiseen sopimushallintajärjestelmään. Henkilöstön koulutus ja tiedottaminen asiasta.	2= vähäinen riski
Vuosilomat (ja säästövapaat)	Toimialalla on 31.12.2022 säästövapaita vuosilta 2020-2021 yhteensä 573 päivää ja pitämättömiä vuosilomia vuodelta 2021 59 päivää. Kertyneiden säästövapaiden taustalla on usein pitkät sairauslomat.	Henkilöstöä ohjeistetaan pitämään säästövapaita ja tekemään säästövapaahakemukset vuosittain lomanmääräytymisvuoden päättyessä.	Sairauslomien lisääntymisen kautta pitämättömien vuosilomien kasvaminen. Hallinta työhyvinvointia lisäämällä.	3= kohtalainen riski
Etätyö	Etätyön mahdollisuutta on hyödynnetty niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista.	Etätyön tekemistä jatketaan silloin, kun se on mahdollista.	Tietoturvariski. Navisec -koulutusjärjestelmän säännöllinen suorittaminen sekä ohjelmistojen päivitykset ajan tasalla.	3= kohtalainen riski

2.1.7.1 Hallinto, hyvinvointi ja osallisuus

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Osallisuuden merkitystä läpileikkaavana toimintona on pyritty vuoden aikana viemään eteenpäin. Tavoitteena oli luoda pysyviä osallisuusrakenteita, jotka mahdollistavat kuntalaisen aidon mahdollisuuden kokea osallisuutta. Lisäksi osallisuutta on lisätty ja tuotu näkyväksi matalan kynnyksen kohtaamispaikoissa. Covid-19 epidemian jälkeen Olohuoneen (Kauppakatu 13) säännöllinen toiminta käynnistyi kevään aikana ja toiminta vaikiintui. Olohuone toimi yhtenä Ukrainasta paenneille Hyvänmielen apukassin keräyspaikkana 11.4 -8.5.2022. Keskustelu Olohuonetoiminnan kehittämisestä ja jatkosta käynnistettiin kesäkuun alussa.

Kumppanuussopimuksia on tehty yhteisöille, joiden kanssa tehdään kiinteää yhteistyötä tai joiden sijoittumista tai perustamista Varkauteen kaupunki on tukenut. Näin kaupunki sitoutuu pitkäjänteiseen ja neuvottelevaan yhteistyöhön.

Hyte-ryhmän kokoonpanoa päivitettiin vaikuttamistoimielinten ja järjestöjen edustajien osalta. Hyte-ryhmään osallistuminen on ollut vaihtelevaa, mutta osallistuminen hyvinvointikertomustyöhön on toteutunut laaja-alaisella kokoonpanolla. Hyvinvoinnin edistämisen monikanavainen viestintä ei ole toteutunut suunnitellusti. Ehkäisevän päihdetyön koordinaattori nimettiin 1.5.2022. Poikkihallinnollinen työryhmä perustettiin ja se on kokoontunut vuoden aikana kolme kertaa.

EVA (vaikutusten ennakoarviointi) työpajoja järjestettiin (Kuntaliitto, P-S hytetiimi) vuoden aikana kaksi.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Tavoitteena on, että kaikki toimialat saadaan vahvemmin sitoutumaan hyvinvointi- ja terveyden edistämistyöhön sekä tuovat osallisuustyön osaksi toimialojen toimintaa huomioiden tiedolla johtamisen periaatteet. Tavoitteena on, että kaikki toimialat sitoutuvat omalta osaltaan hyvinvointikertomustyöhön. Sovitaan käytettävät osallisuusmenetelmät. Järjestöyhteistyö tukee osallisuus ja hyvinvointityötä.

Tavoitteena on, että vaikutusten ennakoarvioinnista (EVA) tuodaan tietoa sekä viranhaltijoille että luottamushenkilöille.

Mittareina käytetään laajan hyvinvointikertomuksen indikaattoreita (mm. HYTE-kerroin, TEA-viisari). Tavoitteena on, että yhdyspintatyö tulevan hyvinvointialueen ja kunnan välillä selkiytyy mm. ennaltaehkäisevän työn osalta ja palveluprosessit tukevat kaikkien kuntalaisten sujuvaa arkea. Mittarina käytetään mm. asiakas-tyytyväisyyskyselyitä. (kunta, hyvinvointialue) sekä hyvinvointikertomusindikaattoreita.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	335 512	550 342	37 026	587 368	555 479	-31 889	-5,4
Kulut	-335 513	-550 342	-68 341	-618 683	-555 479	63 204	-10,2
Toimintakate	-1	0	-31 316	-31 316	0	31 315	-100,0
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-1	0	-31 316	-31 316	0	31 315	-100,0

Hallinnon kustannukset on jaettu hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan eri kustannuspaikoille. Hyvinvoinnin ja osallisuuden kustannukset on kohdennettu kaikille kaupungin toimintoille. Valtiokonttorin raportointiohjeen mukaan kustannukset tulee kohdentaa niille varsinaisille palveluille, joita se tukee.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	8	8	8	0	0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	0	0	0	0	0
Sijaiset	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	2	2	
Yhteensä	8	8	10	2	25
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	3,4	4,4	6,2	0,4	8

Vakinaisen henkilöstön määrä on toteutunut suunnitellun mukaisesti. Lisäksi palvelualueella on kaksi työllistettyä. Toimialan talousarviossa ei ole määrärahavarausta työllistetyille, joten työllistetyt eivät sisälly sarakkeen "TA2022" henkilöstömäärään. Työllistettyjen määrärahavaraus on yleishallinnossa. Henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet poikkeavat toisistaan, koska hallinnon, hyvinvoinnin ja osallisuuden palvelualue tuottaa hallintopalvelut koko toimialalle. Kustannukset ja henkilötyövuodet raportoidaan tältä osin palvelualueilla.

2.1.7.2 Kasvun ja oppimisen lautakunta

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Ukrainasta sotaa paenneille lapsille ja oppivelvollisille on järjestetty varhaiskasvatusta sekä perusopetusta. Perusopetuksen valmistava opetus toteutetaan Könönpellon ja Walterin kouluilla. Talousarviossa toimintaan ei ollut varattu määrärahoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi varhaiskasvatukselle erityisavustuksen tilapäistä kansainvälistä suojelua hakevien tai ilman oleskeluoikeutta olevien lasten varhaiskasvatuksen järjestämiskuluihin aikavälillä 4.3.2022–31.12.2022, yhteensä 113 634 €.

Vuoden 2022 talousarvioon ei sisälly talouden tasapainottamistoimenpiteitä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen osalta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	2 287 353	2 004 648	7 727	2 012 375	2 447 939	435 564	21,6
Kulut	-29 192 638	-30 238 543	13 819	-30 224 724	-30 182 330	42 394	-0,1
Toimintakate	-26 905 285	-28 233 895	21 546	-28 212 349	-27 734 391	477 958	-1,7
Suunn. muk. poistot	-274 452	-249 880	0	-249 880	-252 748	-2 868	1,1
Tilikauden tulos	-27 179 737	-28 483 775	21 546	-28 462 229	-27 987 139	475 090	-1,7

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueiden toimintakate toteutui 477 958 € (1,7 %) arvioitua paremmin.

Toimintatuotot toteutuivat 435 564 € (21,6 %) arvioitua parempina. Toimintatuottojen toteutumaa selittää perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen myyntituottojen (98 354 €), maksutuottojen (97 105 €), tukien ja avustusten (217 327 €) ja muiden toimintatuottojen (22 778 €) toteutuminen arvioitua paremmin. Erityisesti varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksutuotot ja varhaiskasvatuksen hankerahat toteutuivat yi arvioidun.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintakulut toteutuivat kokonaisuutena lähes talousarvion mukaisesti vain 42 394 € (0,1 %) alle arvioidun.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	325	326	321	-5	-2
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	42	45	55	10	22
Sijaiset	37	28	29	1	4
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	3	0	1	1	
Yhteensä	407	399	406	7	2
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	360,5	358,7	364,6	5,9	2

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelualueiden henkilöstömäärä raportointiajankohdan 31.12. mukaan on yhteensä seitsemän henkilöä arvioitua suurempi. Toimialan talousarviossa ei ole määräraha- varauksia työllistetyille, joten työllistetyt eivät sisälly sarakkeen "TA2022" henkilöstömäärään. Työllistettyjen määräraha- varaus on yleishallinnossa. Raportointiajankohdan mukaan perusopetuksessa on yksi työllistetty. Vuoden 2021 toteutumaan verrattuna henkilötövuosien kasvu on 4,1 henkilötövuotta ja talousarvioon nähden 5,9 henkilötövuotta. Henkilöstömäärän, ja erityisesti määräaikaisten ei kenenkään sijaisten, määrän kasvua se- liittää varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen saamat hankerahat, jolla on rekrytoitu lisähenkilöstöä.

2.1.7.3 Perusopetus

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Covid-epidemia sekä ukrainalaisten pakolaisten saapuminen perusopetukseen ovat tuoneet haasteita opetuksen järjestämiseen. Lautakunta hyväksyi kesäkuussa muutoksen perusopetuksen opetussuunnitelmaan joka mahdollistaa aikuisten perusopetuksen aloittamisen syksyllä 2022. Huolestuttavaa on koulupudokkaiden määrän merkittävä kasvu (mm. mielenterveyteen liittyvät ongelmat, koronaepidemia).

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
ProKoulu toi- mintamallin varmentami- nen tavoit- teena vaikuttaa hyvään käytök- seen positiivi- suuden kautta sekä asiakas- ja henkilöstö- tyytyväisyyden lisääntyminen.	Asiakastytyväisyys- kysely	Asiakastytyväisyysky- sely	Asiakastytyväisyyskyselyn (laatuky- sely) tulos oli 3,81/5.	Toteutuu
	Henkilöstötytyväi- syyskysely	2020: 3,9/5	Henkilöstötytyväisyyskyselyn tulos oli 3,8/5.	Toteutuu osittain
	KivaKoulu -mallin mukaiset koulukiu- saamistapaukset	Koulukiusaamista- paukset vähenevät 10 prosenttia edellisestä vuodesta (vuonna 2020: 19 kpl).	Vuonna 2022 kirjattuja koulukiusaa- mistapauksia oli 31 kpl. Vuonna 2021 kirjattuja koulukiusaamistapauksia oli 26 kpl, kasvua 5 kpl, eli 19,2 %.	Toteutuu osittain
Laadukkaasti tuotettu esi- ja perusopetus sekä oppilas- huolto. Tiedolla johtamisen ke- hittäminen pal- veluiden vai- kuttavuuden li- säämiseksi.	Kouluterveysky- selyssä esille nous- seet kehittämiskoh- teet.	Oppilaiden hyvinvointi lisääntyy ja löydetään vuonna 2023 käyttöön otettavia vaikuttavuus- mittareita.	Hyvinvointialueen kanssa valmistel- laan yhteistyössä oppilashuollon käy- tänteitä.	Toteutuu osittain
Henkilöstön pedagogisten taitojen kehittä- minen.	Koulutusten määrä opettajille.	Opettajien koulutusten määrä (sisäinen ja ul- koinen koulutus) vä- hintään 5/opettaja.	Keskimäärin 3,6/5 koulutuspäivää opettajaa kohden.	Toteutuu osittain

Toiminnan tunnusluvut	TP2021	TP2022	Muutos %
Oppilasmäärä ka/kalenterivuosi	1 671	1 657	-0,8
Nettomenot €/oppilas	9 793	10 264	4,8
Tuntimäärä/vko	3 501	3 473	-0,8
€/opetustunti	4 674	4 897	4,8
Koulujen kiusaamistapaukset	26	31	19,2
Perusopetuksen iltapäivätoiminta osallistuneet oppilaat/lkm/ka	158	166	5,1
€/osallistuja/lukuvuosi	1 867	2 102	12,6

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	1 071 757	1 147 604	2 329	1 149 933	1 203 930	53 997	4,7
Kulut	-17 730 469	-18 320 616	5 141	-18 315 475	-18 560 014	-244 538	1,3
Toimintakate	-16 658 712	-17 173 012	7 470	-17 165 542	-17 356 084	-190 542	1,1
Suunn. muk. poistot	-248 883	-227 250	0	-227 250	-237 689	-10 439	4,6
Tilikauden tulos	-16 907 595	-17 400 262	7 470	-17 392 792	-17 593 772	-200 980	1,2

Perusopetuksen toimintakate toteutui 190 542 € (1,1 %) yli arvioidun.

Toimintatuotot toteutuivat 53 997 € (4,7 %) arvioitua parempina. Erityisesti kotikuntakorvaukset ja muut toimintatuotot toteutuivat arvioitua paremmin.

Toimintakulut toteutuivat 244 538 € (1,3 %) yli arvioidun. Henkilöstökulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti, vain 10 071 € (0,1 %) yli arvioidun. Palvelujen ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä toteutuivat 41 029 € yli arvion, mm. majoitus- ja ravitsemuspalvelut toteutuivat noin 56 000 € yli arvioidun. Muut toimintakulut toteutuivat ylittivät 193 438 €, mikä johtuu pääosin sisäisten hoito- ja pääomavuokrien toteutumisesta yli arvioidun (194 444 €).

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	193	192	188	-4	-2
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	31	33	44	11	33
Sijaiset	20	15	16	1	7
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	1	0	1	1	
Yhteensä	245	240	249	9	4
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	211,8	213,6	219,5	5,9	3

Vakinaisen henkilöstön määrä on toteutunut neljä henkilöä suunniteltua pienempänä. Määräaikaisten, ei kenenkään sijaisten määrä on toteutunut talousarvioon nähden 11 henkilöä suurempana, sillä saadulla hanke- rahoituksella on rekrytoitu perusopetukseen lisähenkilöstöä, sekä opetushenkilöstöä että avustavaa henkilöstöä. Sijaisia on rekrytoitu tarpeen mukaan, sijaisten määrä 31.12. on toteutunut yhden arvioitua suurempana. Lisäksi perusopetuksessa on yksi työllistetty henkilö.

2.1.7.4 Varhaiskasvatus

Tilivelvolliset: varhaiskasvatuspäällikkö Anne Tuunainen, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Varhaiskasvatukseen tuli noin kymmenen ukrainalaista lasta hoitoon loppukeväästä, jolloin kaikki hoitopaikat olivat jo täynnä. Ukrainasta tulleille lapsille perustettiin uusi päiväkotiryhmä Niittykotiin. Niittykodin vuokra

(2300 €/kk) on lisännyt tilapäisesti varhaiskasvatuksen kuluja. Henkilöstöksi saatiin kaksi määräaikaista työntekijää ja yhden yksikön varahenkilö. Näiden kulujen kattamiseen saadaan osittain valtion tukea. Ukrainalaiset lapset sijoituivat elokuussa päiväkoteihin.

Henkilöstön riittävyys Covid-19 epidemian aikana on myös ollut haasteellista. Lakisääteisessä mitoituksessa on kuitenkin pysytty, sillä myös lapset sairastivat koronaa.

Myös vuoronvaihto- ja ylityökielto toivat haasteita henkilöstön riittävyyteen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Hoito- ja esiopetuspaikkoja on oikea määrä suhteessa tarpeeseen ja paikat pystytään järjestämään lakisääteisessä ajassa.	Hoitojono.	Lasten hoitopaikkoja on riittävästi ja ne pystytään järjestämään lakisääteisessä ajassa.	Varkautelaiset lapset mahtuivat nykyisiin hoitopaikkoihin. Ukrainasta tulleille lapsille perustettiin kesäajaksi uusi lapsiryhmä Niittykotiin ja syksyllä lapset pääsivät hoitoon päiväkotiin.	Toteutuu
Lakisääteisen suhdeluvun (kasvattajien määrä suhteessa lasten määrään) toteuttaminen/toteutuminen.	Henkilöstömitoituksen toteutuminen uuden lain mukaisesti (Varhaiskasvatuslaki §:t 57a ja 57 b).	Suhdeluku toteutuu (kasvattajien määrä suhteessa lasten määrään toteutuu).	Työvuorojen vaihto- ja ylityökielto asetti haasteita henkilöstömitoitukseen, mutta lakisääteinen henkilöstömitoitus toteutui silti (useita lapsia poissa hoidosta). Tasa-arvohankerahalla ja covid -hankerahalla on voitu palkata yksiköihin lisää ylimääräisiä, päteviä työntekijöitä.	Toteutuu
Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmaan kirjatut lasten hyvinvointitavoitteet toteutuvat.	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset, Pulssi-kyselyn/asiakkaat tulokset.	Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään entisellä tasolla (4,6/5). Jatkuvalla seurannalla (Pulssi-kysely 4 kertaa vuodessa) pystytään ohjaamaan toiminnan laatua ketterästi.	Asiakastyytyväisyystuloksen keskiarvo oli Pulssi -kyselyssä 4,4/5. Kysely toteutettiin kolme kertaa vuodessa (alkuvuodesta, loppukeväästä ja loppusyksystä).	Toteutuu osittain
Henkilöstön työhyvinvointi paranee.	Sairauspoissaolot, Pulssi-kysely/henkilöstö, työtyytyväisyyskysely.	Sairauspoissaolojen vähentäminen. Työhyvinvoinnin tilaan pystytään reagoimaan ketterästi (Pulssi-kysely 4 kertaa vuodessa). Henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn tulosten säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla.	Sairauspoissaoloja oli koronan vuoksi edelleen. Henkilöstömitoitusta ei kuitenkaan ylitetty, sillä myös lapset sairastivat koronaa ja flunssaa. Henkilöstön työtyytyväisyys oli Pulssi -kyselyn mukaan 4/5.	Toteutuu osittain

Toiminnan tunnusluvut	TP2021	TP2022	Muutos %
Päiväkodit/rakennepaikat 31.12.			
päiväkodit (omat)	403	403	0,0
perhepäivähoito (oma)	36	28	-22,2
päiväkoti (ostopalvelu)	206	203	-1,5
perhepäivähoito (ostopalvelu)	22	16	-27,3
Esiopetuksessa olevien lasten määrä 20.9.			
esiopetuspaikat kouluilla	102	69	-32,4
esiopetuspaikat päiväkodeissa (oma)	65	50	-23,1
esiopetus (ostopalvelu)	22	29	31,8
Esiopetuskokeilussa olevat 5v. Lapset	21	16	-23,8
Lasten kotihoidontuen saajien määrä	89,6	80,5	-10,2
Kunnassa olevat 0-6 v. lapset (lähde: stat.fi)	895	871	-2,7
	TP2021	TP2022	Muutos %
Toimintakate / lasten lukumäärä			
Päiväkodit/rakennepaikat 31.12.			
päiväkodit (omat)	13 840	14 333	3,6
perhepäivähoito (oma)	15 493	17 650	13,9
päiväkoti (ostopalvelu)	8 505	9 127	7,3
perhepäivähoito (ostopalvelu)	8 080	8 550	5,8
Esiopetus			
esiopetus kouluilla (oma)	6 526	9 119	39,7
esiopetus päiväkodeissa (oma)	5 923	5 595	-5,5
esiopetus (ostopalvelu)	5 197	4 342	-16,4
Esiopetuskokeilussa olevat 5v. Lapset	4 229	10 348	144,7

Oman päiväkodin hoitopaikan kustannusten kasvua selittää hankerahoituksella palkattu lisähenkilöstö ja oman perhepäivähoidon kustannusten kasvua kesken vuoden tapahtunut kahden perhepäivähoitajan siirtyminen päiväkotiin (hoitopaikkojen määrä väheni kahdeksalla).

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- lut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	1 215 596	857 044	5 398	862 442	1 244 009	381 566	44,2
Kulut	-11 462 169	-11 917 927	8 678	-11 909 249	-11 622 316	286 932	-2,4
Toimintakate	-10 246 573	-11 060 883	14 077	-11 046 806	-10 378 308	668 499	-6,1
Suunn. muk. poistot	-25 569	-22 630	0	-22 630	-15 059	7 571	-33,5
Tilikauden tulos	-10 272 141	-11 083 513	14 077	-11 069 436	-10 393 367	676 069	-6,1

Varhaiskasvatuksen toimintakate toteutui 668 499 € (6,1 %) alle arvion.

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot toteutuivat 381 566 € (44,2 %) arvioitua paremmin. Myyntituotot toteutuivat 63 503 € arvioitua parempina. Tämä johtuu sekä kuntalaskutuksesta että pidennettyjen esiopetusoppilaiden kustannusten kohdistamisesta perusopetuksen palvelualueelle. Hoitopäivämaksutuotot toteutuivat 91 768 € arvioitua paremmin, tuet ja avustukset 224 816 € ja muut tuotot 1 480 €. Tukien ja avustusten ylitys johtuu ennakoitua paremmin saaduista hankerahoista, erityisesti varhaiskasvatuksen tasa-arvohankerahat sekä erityisavustus ukrainalaisten lasten päivähoitoon järjestämiseen (113 634 €).

Toimintakulut toteutuivat 286 932 € (2,4 %) alle talousarvion. Henkilöstökulut toteutuivat 146 360 € alle arvioidun. Pienen ikävuosiryhmän vuoksi toinen Könönpellon esiopetusryhmistä ei toteutunut, eläköityneiden ja toisiin tehtäviin siirtyneiden työntekijöiden tehtävät täytettiin tarpeen mukaan lapsimäärän ja lakisääteisen mitoituksen mukaisesti. Palvelujen ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat yhteensä 192 111 € alle arvion. Yksityisen päivähoitoon ostopalvelut toteutuivat alle arvioidun. Tämä johtuu muun muassa siitä, että kaksi yksityisen perhepäivähoito- ja palvelun tuottajaa lopetti toimintansa vuoden aikana. Varhaiskasvatuksen piirissä on noin 86 % 0-6 -vuotiaista lapsista. Tämä näkyy lasten kotihoidontuen toteutumassa, joka toteutui 41 398 € alle

arvion. Muut toimintakulut ylittivät 92 937 €. Ylitys kohdistuu pääosin sisäisiin vuokriin ja pääomavuokriin. Lisäksi tähän sisältyy yli kolme vuotta vanhojen saatavien luottotappiokirjauksia 19 728 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	132	134	133	-1	-1
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	11	12	11	-1	-8
Sijaiset	17	13	13	0	0
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	2	0	0	0	
Yhteensä	162	159	157	-2	-1
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	148,7	145,1	145,1	0,0	0

Varhaiskasvatuksen vakituisen henkilöstön määrä on vuoden 2022 talousarvioon verrattuna vähentynyt yhdellä henkilöllä. Määräaikaiset, ei kenenkään sijaiset ovat hankerahoituksella palkattuja varhaiskasvatuksen lakisääteisen henkilöstömitoituksen ylittäviä työntekijöitä. Raportointiajankohdan 31.12.2022 mukaan varhaiskasvatuksessa on 13 sijaista. Talousarvioon nähden henkilöstömäärä yhteensä on toteutunut kaksi alle arvioidun. Henkilötyövuodet ovat toteutuneet suunnitellun mukaisina.

2.1.7.6 Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuoden 2022 talousarvioon sisältyvät talouden tasapainottamistoimenpiteet kohdentuvat hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan alaisiin palveluihin (41 000 €). Säästöjen toteutuminen on ollut haasteellista.

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut -yksikön uudistus toteutui kokonaisuudessaan vuoden 2022 aikana. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 19.12.2022 § 87 liikuntapalveluiden talousarvioon määrärahamuutoksen, jolla Vattuvuoren toiminnan ylläpitämiseksi varattu tuki 100 000 € vähennettiin liikuntapalveluiden käyttötalousmäärärahasta ja lisättiin investointimäärärahaan. Kaupunginvaltuusto päätti 19.12.2022 § 88 hyväksyä vuoden 2022 talousarvioon esitetyn määrärahamuutoksen siten, että liikuntapalveluiden 100 000 € määräraha voidaan käyttää Vattuvuoren laskettelukeskuksen kiinteiden rakenteiden, laitteistojen ja irtaimiston lunastamiseen.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	1 916 671	1 822 260	75 673	1 897 933	1 812 587	-85 346	-4,5
Valmistus omaan käyttöön	6 642	0	0	0	5 616	5 616	-
Kulut	-8 929 794	-9 056 159	-116 360	-9 172 519	-9 117 253	55 266	-0,6
Toimintakate	-7 006 481	-7 233 899	-40 687	-7 274 586	-7 299 050	-24 464	0,3
Suunn. muk. poistot	-393 332	-428 400	0	-428 400	-364 803	63 597	-14,8
Tilikauden tulos	-7 399 813	-7 662 299	-40 687	-7 702 986	-7 663 853	39 133	-0,5

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 19.12.2022 § 87 hyvinvointipalveluiden talousarvioon menomäärärahan vähennyksen 100 000 € (Vattuvuoren laskettelukeskuksen tuki).

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan alaisten palvelualueiden (hyvinvointipalvelut ja Soisalo-opisto) toimintakate on määrärahamuutoksen jälkeen toteutunut lähes talousarvion mukaisesti, ainoastaan 24 464 € (0,3 %) yli tarkennetun talousarvion. Toimintatuotot ovat toteutuneet valmistus omaan käyttöön mukaan lukien 79 730 € alle arvioidun ja toimintakulut toteutuivat 55 266 € alle arvioidun.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	72	72	69	-3	-4
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	11	14	13	-1	-7
Sijaiset	4	3	5	2	67
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	6	0	5	5	
Yhteensä	93	89	92	3	3
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	87,3	81,7	85,4	3,7	5

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan alaisten palvelualueiden vakinaisen henkilöstön määrä on toteutunut kolme henkilöä alle arvion. Verrattuna vuoden 2022 talousarvioon raportointiajankohdan 31.12. mukaisen määräraikaisten, ei kenenkään sijaisten poikkeama on yksi henkilö alle arvioidun. Sijaisten määrä on ylittynyt kahdella henkilöllä. Sijaisia on palkattu tarpeen vaatiessa vakinaisen henkilön poissa ollessa. Edelliseen vuoteen (TP2021) verrattuna toteutunut henkilöstömäärä on vähentynyt yhdellä ja henkilötyövuodet (htv 2) 1,9 henkilötyövuodella.

2.1.7.7 Hyvinvointipalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuoden 2022 aikana toteutettiin kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden muutos, kun kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden vastuualue täydentyi Vekara-Varkaudella.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.12.2022 § 87–88 Vattuvuoren toiminnan tukemiseen kohdennetun määrärahamuutoksen. Vuoden 2022 talousarvioon varattu 100 000 € määräraha vähennettiin liikuntapalveluiden käytötalousmäärärahasta ja lisättiin investointimäärärahaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviomuutoksen siten, että määrärahavaraus 100 000 € voidaan käyttää Vattuvuoren laskettelukeskuksen kiinteiden rakenteiden, laitteistojen ja irtaimiston lunastamiseen.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	959 645	1 142 160	72 632	1 214 792	1 072 636	-142 156	-11,7
Valmistus omaan käyttöön	6 642	0	0	0	5 616	5 616	-
Kulut	-5 929 114	-6 458 009	-103 756	-6 561 765	-6 414 956	146 809	-2,2
Toimintakate	-4 962 826	-5 315 849	-31 124	-5 346 973	-5 336 704	10 269	-0,2
Suunn. muk. poistot	-384 189	-423 600	0	-423 600	-358 785	64 815	-15,3
Tilikauden tulos	-5 347 015	-5 739 449	-31 124	-5 770 573	-5 695 489	75 084	-1,3

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 19.12.2022 § 87 hyvinvointipalveluiden talousarvioon menomäärärahan vähennyksen 100 000 € (Vattuvuoren laskettelukeskuksen tuki).

Määrärahamuutosten jälkeen hyvinvointipalveluiden toimintakate toteutui lähes talousarvion mukaisesti 10 269 € (0,2 %) alle arvioidun. Toimintatuotot toteutuivat valmistus omaan käyttöön mukaan lukien 136 540 € alle arvion. Toimintakulut alittuivat 146 809 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	45	47	45	-2	-4
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	8	13	12	-1	-8
Sijaiset	3	2	5	3	150
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	6	0	4	4	
Yhteensä	62	62	66	4	6
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	58,8	55,6	59,9	4,3	8

Hyvinvointipalveluiden vakinaisen henkilöstön määrä on raportointijankohdan 31.12. mukaan toteutunut kaksi alle arvioidun. Määräaikaista, ei kenenkään sijaisia on raportointihetkellä yksi henkilö suunniteltua vähemmän. Sijaisten määrä on kolme henkilöä arvioitua suurempi. Työllistettyjä ja oppisopimussuhteisia raportointijankohdan mukaan on 4 henkilöä. Henkilöstömäärä yhteensä ja henkilötyövuodet sisältävät myös työllistettyjen ja oppisopimussuhteisten määrän. Ilman työllistettyjä ja oppisopimussuhteisia henkilöstömäärä on toteutunut suunnitellun mukaisesti.

2.1.7.8 Kirjastopalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Pari vuotta kestänyt Kirjailijat kylään- hanke päättyi kesäkuussa. Huhtikuussa toteutettu kirjailijavierailu oli hankkeen lähitapahtumista osallistujamäärältään suurin. Kirjaston kokoelmaan hankittiin vuoden aikana ukrainankielisiä kirjoja, ukrainalaiset ottivat kirjastokortteja ja heille tarkoitettuja tilaisuuksia järjestettiin pääkirjaston kokoontumistiloissa.

Pääkirjaston sekä Kangaslammin lähikirjaston ja asiointipisteen palvelutarjonta palautui vuoden 2022 alkupuoliskon aikana Covid-19-pandemiaa edeltäneeseen aikaan. Tiloissa pystyttiin jälleen järjestämään vapaamin tapahtumia ja erilaisia ryhmien kokoontumisia. Pääkirjaston hiljaisia luku- ja työskentelytiloja käytettiin aiempaa enemmän. Fyysiset käynnit eivät kuitenkaan olleet vielä vuoden 2019 tasolla.

Kirjaston 145-vuotista toimintaa juhlittiin Varkaus-päivän yhteydessä 9.9. erilaisilla tapahtumilla. Kangaslammin lähikirjastoon valittiin uusi kirjastonhoitaja. Pääkirjaston kahvilan, Cafe Ankkurin, toiminta päättyi syyskuun lopussa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Toteutetaan viisi kokonaisuutta/aineistonäyttelyä, joissa on kirjastokoelmasta eri teemoilla esillä hyvinvointiin liittyvää aineistoa.	Kokonaisuuksien/aineistonäyttelyiden määrä.	Toteutetaan eri-ikäisille sisällöltään monipuolisia ja hyvinvointia tukevia kirjastoaineistojen esittelyjä.	Toteutettiin vuoden aikana suunnitelman mukaisesti viisi erilaista kirjastoaineistonäyttelyä.	Toteutuu
Laaditaan suunnitelma, miten Varkauden kirjastossa toteutetaan yleisiä kirjastoja koskevan lain 6 §: mukaista tehtävää edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua päämääränä aktiivisen kansalaisuuden tukeminen.	Suunnitelman valmistuminen.	Suunnitelma valmistuu ja on löydetty toimintamalleja tukea aktiivista kansalaisuutta ja vuoropuhelua.	Käytettävissä ollut aika ei riittänyt suunnitelman valmistumiseen, vaan se siirtyy seuraavalle vuodelle.	Toteutuu osittain

Toiminnan tunnusluvut	TP2021	TP2022	Muutos %
Kirjastopalvelut			
Lainat kpl/vuosi	201 442	192 443	-4,5
Lainat €/laina	4,9	5,2	5,1
Hankinnat/vuosi kpl	5 388	5 296	-1,7
Hankinnat €/asukas	5,9	5,9	0,1
Kirjastopalvelut €/asukas	49,8	50,6	1,5

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	130 768	80 260	31 883	112 143	112 994	851	0,8
Kulut	-1 126 281	-1 130 596	-67 911	-1 198 507	-1 112 183	86 324	-7,2
Toimintakate	-995 513	-1 050 336	-36 028	-1 086 364	-999 189	87 175	-8,0
Suunn. muk. poistot	-8 607	-8 000	0	-8 000	-8 333	-333	4,2
Tilikauden tulos	-1 004 120	-1 058 336	-36 028	-1 094 364	-1 007 522	86 842	-7,9

Kirjastopalveluiden toimintakate toteutui 87 175 € (8,0 %) alle arvioidun.

Kirjastopalveluiden toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti, vain 851 € (0,8 %) ennakoitua paremmin.

Toimintakulut toteutuivat 86 324 € (7,2 %) alle tarkennetun talousarvion. Henkilöstökulut toteutuivat 42 019 €, palveluiden ostot 14 174 €, aineet, tarvikkeet ja tavarat 9 191 € ja muut toimintakulut 20 941 € alle arvioidun.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	12	12	12	0	0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	0	0	0	0	0
Sijaiset	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	3	0	2	2	
Yhteensä	15	12	14	2	17
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	14,2	11,8	13,8	2,0	17

Ilman työllistettyjä kirjastopalveluiden vakinaisen henkilöstön henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti. Työllistettyjen määrärahavaraus ei sisälly toimialan talousarvioon (määrärahavaraus on keskitetysti yleishallinnossa).

2.1.7.9 Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut aloitti toiminnan uudessa muodossaan vuoden 2022 alussa. Mukaan tuli uusia työntekijöitä ja uusia tehtäviä. Yksion toimintaa on saatu vietyä haluttuun suuntaan ja kulttuuri on mukana monenlaisissa hyvinvointia poikkihallinnollisesti ja moniammatillisesti edistävissä rakenteissa.

Koronatilanteen muututtua ja rajoitusten poistuttua kulttuuritoiminta palaa hiljalleen koronaa edeltäviin toimintatapoihin. Kävijämäärissä näyttäytyi kevään ja kesän ajan vielä varovaisuus ja se, ettei tapahtumiin lähteminen ollut enää itsestäänselvyys. Erilaisiin palvelurakenteisiin tuotetut kulttuuripalvelut kuitenkin ovat tavoittaneet kohderyhmänsä. Syksyn mittaan tapahtumien osallistujamäärät kasvoivat ja osassa tapahtumista tehtiin kävijäennätyksiä.

Harrastamisen Suomen mallin ensimmäinen lukuvuosi päättyi, toiselle lukuvuodelle saatiin rahoitus sekä rekrytoitiin koordinaattori. Toinen lukuvuosi käynnistyi hyvin.

Reagoimme nopeasti toimintaympäristön muutoksiin ja esimerkiksi ukrainalaispakolaisten tilanteeseen on vastattu järjestämällä kohdennettua kulttuuritoimintaa.

Ulkoiset tekijät ovat ohjanneet suuntaamaan toiminnan painopistettä tiettyihin osa-alueisiin, jolloin toisia on jätetty vähemmälle huomiolle. Vuodelle 2022 suunniteltu paikallisen kulttuuriohjelman tekeminen siirrettiin eteenpäin, sillä olimme mukana luomassa Pohjois-Savon maakunnallista kulttuuristrategiaa.

Uusina, vuodenvuoroon ennakoimattomina sisältöinä on tuotettu mm. LomaVarkaus-toimintaa osin AVI:n rahoituksella ja koordinoitu Varkaus-päiviä, jotka toteutuivat syyskuussa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kulttuurin saavutettavuuden ja saavutettavuuden edistäminen. Tuotetaan monipuolisia, laadukkaita palveluita ja huomioidaan viestinnässä ja sisällöntuotannossa eri kohderyhmät, kuten perheet, varhaiskasvatus, koululaiset, nuoret, työkäiset, ikääntyneet sekä erityisryhmät.	tilaisuuksien määrä osallistumiskerrat	Alueellinen lastenkulttuuritoiminta: 900 tilaisuutta, 25 000 osallistumiskertaa	Alueellinen lastenkulttuuritoiminta: 1521 tilaisuutta, 20 394 osallistumiskertaa	Toteutuu
	tilaisuuksien määrä osallistumiskerrat	Vekara-Varkaus -tapahtumat: 3 tapahtumaviikkoa, 31 000 osallistumiskertaa	Vekara-Varkaus -tapahtumat: 3 tapahtumaviikkoa, 2 muuta tapahtumaa, 30 677 osallistumiskertaa	Toteutuu
	tilaisuuksien määrä osallistumiskerrat	Kaupungin kulttuuritapahtumat: 4 tilaisuutta, 800 osallistujaa	Kaupungin kulttuuritapahtumat: 7 tilaisuutta, 3727 osallistujaa Lisäksi 7 LomaVarkaus-päiväleiriä, joissa 96 osallistujaa / 405 osallistumiskertaa	Toteutuu
	tilaisuuksien määrä osallistumiskerrat	Kulttuuripalvelut erityisryhmille: 100 osallistumiskertaa	Kulttuuripalvelut erityisryhmille: 28 tilaisuutta, 242 osallistumiskertaa	Toteutuu
	verkkosisältöjen käyttökerrat	Verkkosisällöt: 10 000 käyttökertaa	Verkkosisällöt: n. 18 500 käyttökertaa (harrastakotona.fi, Verson pelisivusto, videot ja suljetut verkkomateriaalit)	Toteutuu
	Kulttuurisen osallisuuden parantaminen tuottamalla monipuolisia kulttuuripalveluita ottaen huomioon eri kohderyhmien toiveet ja tarpeet. Huomioidaan eri kohderyhmät ja tarjotaan mahdollisuuksia vaikuttaa sisältöihin ja niiden toteutukseen.	Kyselyiden ja osallisuustilaisuuksien määrä	5 kyselyä 4 osallisuustilaisuutta	5 kyselyä (+palautekyselyt) 4 osallisuustilaisuutta (Lasten Toivepuu, Kulttuuri kylillä-kokonaisuus ja Varkaus-päivät)
Suunnitteluun ja toteutukseen osallistuneiden määrä		kyselyihin ja suunnitteluun osallistuneiden määrä 200	kyselyihin ja osallisuustilaisuuksiin osallistuneiden määrä 279	Toteutuu
Kulttuurialan paikallisten ja seudullisten toimijoiden yhteistoiminnan lisääminen ja koordinoitu viestintä ja yhteistyön keinoin.	Kulttuuritoimijoille suunnattujen tilaisuuksien ja osallistumiskertojen määrä	6 tilaisuutta 100 osallistumiskertaa	8 tilaisuutta, joista 6 Varkaus-päivien teemalla 116 osallistumiskertaa	Toteutuu

Toiminnan tunnusluvut	TP2021	TP2022	Muutos %
Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut			
Lastenkulttuurikeskus Verso			
Tapahtumat	872	1 521	74,4
Kävijät	11 533	20 394	76,8
Avoimet verkkosisällöt	20	2	-90,0
laitekohtainen kävijämäärä	42 693	18 500	-56,7
Suljetut verkkosisällöt	1	61	6000,0
kohderyhmän käyttäjämäärä	222	2 902	1207,2
Vekara-Varkaus –tapahtumat			
Tilaisuudet		426	
Kävijät**)		30 677	
Yleiset kulttuuripalvelut			
Tilaisuudet		42	
Osallistujat***)		4 374	
Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut €/asukas*)	8,7	17,9	105,1

*) Organisaatiomuutoksen johdosta TP2021 ja TP 2022 kustannukset eivät ole vertailukelpoiset

**) Erittely tapahtumista: Talvi-Vekara 7.-13.3.2022: 37 ohjelmaa, joissa 83 esitystä ja 2 967 kävijää, Vekara-Varkaus festivaaliviikko 13.-19.6.2022: 91 ohjelmaa, joissa 268 esitystä ja 17 270 kävijää, Syys-Vekara 17. - 23.10.2022: 31 ohjelmaa, joissa 73 esitystä ja 3 908 kävijää, Taikametsä 18. - 20.11.2022: n. 6000 kävijää, Joulunavaustapahtuma kirjastolla 26.11.2022: 532 kävijää

***) Erittely kulttuuritapahtumista: Kansallinen veteraanipäivä 27.4. 30 osallistujaa, Kulttuuri kylillä / Kangaslampi ja Harjuntura 07-08/2022: 70 osallistujaa, Varkaus-päivät 9. - 10.9.2022: 3200 osallistujaa, Max Zenger -jazzkonsertti 20.10.2022: 82 osallistujaa, Itsenäisyysjuhla 6.12.2022: 150 osallistujaa, Eskareiden itsenäisyysjuhla 7.12.2022: 195 osallistujaa

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	0	252 200	0	252 200	251 264	-936	-0,4
Kulut	-80 287	-576 321	-26 276	-602 597	-604 906	-2 309	0,4
Toimintakate	-80 287	-324 121	-26 276	-350 397	-353 642	-3 245	0,9
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-80 287	-324 121	-26 276	-350 397	-353 642	-3 245	0,9

Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden toimintakate toteutui lähes talousarvion mukaisesti, vain 3 245 € (0,9 %) yli arvioidun. Toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti vain 936 € (0,4 %) alle arvioidun ja toimintakulut 2 309 € (0,4 %) yli arvioidun.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	0	3	3	0	0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	0	5	5	0	0
Sijaiset	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	0	0	
Yhteensä	0	8	8	0	0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	0	5,8	6,0	0,2	0

Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden henkilöstömäärä on kokonaisuutena toteutunut talousarvion mukaisesti.

2.1.7.10 Liikuntapalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Koronapandemian hieman helpottaessa, on liikuntapaikkojen käyttö ollut pienessä kasvussa vuoteen 2021 verrattuna. Kävijämäärissä ei kuitenkaan vielä olla vuoden 2019 tasolla.

Alkuvuoden aikana Uimahalli Ilopisaran poikkeukselliset aukioloajat herättivät paljon keskustelua ja antoivat aihetta palautteille. Työvuorosunnittelulla ja tuuraajia käyttämällä pyrittiin haasteisiin vastaamaan parhaalla mahdollisella tavalla. Koronapandemia ja työtaisteluista johtuneet rajoitukset asettivat kuitenkin välillä ylitse-pääsemättömiä vaikeuksia.

Maailmanpoliittisesta tilanteesta johtuen energian hinta lähti alkuvuodesta jyrkkään nousuun. Liikuntapalveluissa tämä on näkynyt etenkin polttoainekuluissa. Polttoaineisiin varattu määräraha oli kokonaisuudessaan käytetty jo toukokuun loppuun mennessä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 19.12.2022 § 87 liikuntapalveluiden talousarvioon määrärahamuutoksen, jolla Vattuvuoren toiminnan ylläpitämiseksi varattu tuki 100 000 € vähennetään liikuntapalveluiden vuoden 2022 käyttötalousmäärärahasta ja lisätään liikuntapalveluiden investointimäärärahaan. Samassa kokouksessa kaupunginvaltuusto (88 §) päätti hyväksyä määrärahamuutoksen siten, että liikuntapalveluiden 100 000 euron määrärahavaraus Vattuvuoren toiminnan tukemiseen voidaan käyttää Vattuvuoren laskettelukeskuksen kiinteiden rakenteiden, laitteistojen ja irtaimiston lunastamiseen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Terveyden edistäminen mm. liikuntaneuvonnalla ja liikuntamahdollisuuksia järjestämällä.	Kävijämäärät: uimahalli, Kämäri ja liikuntatalo.	Kävijämäärät vuoden 2021 tasolla.	Uimahallin kävijämäärä kasvoi vuodesta 2021 n. 6 200 kävijän verran. Varkauden liikuntatalon kävijämäärä toteutui lähes vuoden 2021 tasolla, olen n. 1 200 kävijää pienempi. Kämärin urheilualueella on vuodesta 2021 poiketen tilastoitu ainoastaan käyttäjät, käyttäjämäärä oli vuonna 2022 38 638.	Toteutuu
	Asiakaskontaktit.	Liikuntaneuvonnan uusien kontaktien määrä 50 kpl/vuosi.	Liikuntaneuvonnan uudet kontaktit olivat vuonna 2021 36 kpl.	Toteutuu osittain
Osallisuuden vahvistaminen.	Järjestettävien seurafoorumien lukumäärä ja osallistumisaktiivisuus.	Neljä kokoontumista/vuosi, edustus vähintään 12 seurasta tai yhdistyksestä/krt.	Seurafoorumi tapaamisia ei pidetty. Tammikuussa 2023 aloitettiin Varkauden Järjestöfoorumi, johon voivat osallistua kaikki varkautilaiset yhdistykset.	Toteutuu osittain
Perustetaan liikunnan edistämisen poikkiallinen työryhmä.	Toteutuu, ei toteudu.	Työryhmä perustetaan vuoden 2022 aikana.	Erillistä nimettyä liikunnan edistämisen työryhmää ei perustettu. Toiminnan ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta tärkeitä asioita on käsitelty muissa työryhmissä, muiden hallintokuntien sekä sidosryhmien kanssa. Järjestöfoorumi malli myös omalta osaltaan tukee hyvinvoinnin edistämistä.	Toteutuu
Vaikutusten ennakoarviointi (EVA) otetaan käyttöön lautakuntapäätöksissä.	Toteutuu, ei toteudu.	Otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana.	Koulutuksia viranhaltijoille on järjestetty, mutta EVA:a ei ole otettu käyttöön.	Ei toteudu

Toiminnan tunnusluvut	TP2021	TP2022	Muutos %
Liikuntapalvelut			
Uimahalli Ilopisara/kävijät	77 359	83 703	8,2
Uimahalli netto €/kävijä	9,76	9,32	-4,5
Varkauden liikuntatalo/kävijät	76 541	75 326	-1,6
Varkauden liikuntatalo netto €/kävijä	4,15	4,73	14,1
Kämärin alue/kävijät*)	52 359	38 638	-26,2
Kämärin alue netto €/kävijät	13,07	21,09	61,4
Avustaminen			
Moottoriurheilukeskus €/asukas	0,50	0,51	1,1
Vattuvuori €/asukas	5,01	0,00	-100,0
Muut avustukset €/asukas	2,42	2,34	-3,4
Avustukset yhteensä €/asukas	7,92	2,84	-64,1

*) TP2022 sis vain käyttäjät, ei katsojia

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	569 877	599 200	32 817	632 017	552 666	-79 350	-12,6
Valmistus omaan käyttöön	6 642	0	0	0	5 616	5 616	-
Kulut	-3 345 166	-3 363 983	12 068	-3 351 915	-3 411 332	-59 417	1,8
Toimintakate	-2 768 647	-2 764 783	44 884	-2 719 899	-2 853 049	-133 151	4,9
Suunn. muk. poistot	-336 833	-373 700	0	-373 700	-322 850	50 850	-13,6
Tilikauden tulos	-3 105 480	-3 138 483	44 884	-3 093 599	-3 175 899	-82 301	2,7

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 19.12.2022 § 87 liikuntapalveluiden talousarvion määrärahamuutoksen, jolla Vattuvuoren toiminnan ylläpitämiseksi varattu tuki 100 000 € vähennetään liikuntapalveluiden toimintakulujen määrärahasta. Määrärahamuutoksen jälkeen liikuntapalveluiden toimintakate toteutui 133 151 € (4,9 %) yli arvioidun. Toimintatuotot toteutuivat valmistus omaan käyttöön mukaan lukien 73 734 € (11,7 %) alle arvioidun. Määrärahamuutoksen jälkeen toimintakulut toteutuivat 59 417 € (1,8 %) yli arvioidun. Toimintakulujen ylitys johtuu pääosin tarvikehankintoihin sekä palvelujen ostoihin varattujen määrärahojen ylittymisestä.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	17	16	14	-2	-13
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	4	3	3	0	0
Sijaiset	1	1	3	2	200
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	3	0	1	1	
Yhteensä	25	20	21	1	5
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	24,3	19,1	20,9	1,8	9

Verrattuna vuoden 2022 talousarvion liikuntapalveluiden vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt kahdella henkilöllä työntekijöiden eläköitymisen sekä hyvinvointialueelle siirtymisen myötä. Määräaikaisten, ei kenenkään sijaisten määrä on toteutunut suunnitellusti. Sijaisten määrä on raportointiajankohdan 31.12. mukaan kaksi henkilöä suunniteltua suurempi. Sijaisia on rekrytoitu tarpeen mukaan, jotta toimintaa pystytään ylläpitämään. Raportointiajankohdan 31.12. mukaan liikuntapalveluilla on yksi oppisopimussuhteinen henkilö. Henkilötyövuodet ovat toteutuneet 1,8 htv arvioitua suurempina.

2.1.7.11 Museopalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Varkautelaisten uusi museo-hankkeessa on jouduttu tekemään linjamuutoksia ja lisäselvityksiä rahoittajalle Tehtaan koulun peruskorjauksen lykkäämisen myötä. Museoiden akuuttia tilaongelmaa on pyritty ratkaisemaan vaihtoehtoisilla toimienpiteillä. Vuoden lopulla museoiden tilaongelma ratkesi valtuuston päätöksellä

edistää tehtaan koulun pintaremonttia vuoden 2023 aikana. Taidemuseon intendentti ja museoiden sisällöntuottajan tehtävissä aloitti uudet henkilöt.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Perustoiminnassa on pystytty toimimaan varsin hyvin koronarajoitteista huolimatta. Alkuvuosi oli asiakkaiden suhteen varsin hiljainen vielä, eikä fyysisiä tapahtumia vuoden alussa juuri järjestetty. Kokoelmatyötä on tehty aktiivisesti sekä omana työnä, että hankerahoituksella. Alkuvuoden aikana on digitoitu ja luetteloitu runsas määrä Stora Enson kokoelmaan kuuluvia kuvia osana Teollisuuden historia-hanketta. Taidekokoelmia on järjestetty kokoelmamuuton jäljiltä edelleen.

Varkautelaisten uusi museo -ja Vanha Varkaus - Uusi suunta hankkeita on viety aktiivisesti eteenpäin. Varkautelaisten uusi museo -hankkeen asiakasraadit ovat tavanneet alkuvuodesta ja syksyllä, raadeissa on käsitelty uuden museon näyttelykonseptia ja näyttelysisältöjä. Perusnäyttelyhanke etenee tilahaasteista huolimatta. Hankkeessa on edetty visuaalisen suunnittelun, käsikirjoituksen ja digitaalisten sisältöjen osalta.

Vanha Varkaus - Uusi suunta -hankkeessa on alkuvuoden aikana järjestetty mm. markkinointityöpajoja ja tehty alueen markkinointisuunnitelmaa. Syksyllä 2022 julkaistiin Vaelluksia Vanhassa Varkaudessa -lisätyn todellisuuden reitti, jossa museot oli sisällöntuottaja ja pääsuunnittelija.

Kokoelmatyössä on esine- ja taidekokoelman osalta keskitytty kokoelmamuuton jälkeiseen sijaintipaikkojen kirjauksiin, eikä uutta materiaalia ole otettu vastaan juurikaan. Valokuva-arkiston puolella on digitoitu ja luetteloitu erityisesti Stora Enson valokuvakokoelman kuvia osana Teollisuuden historia-hanketta, sekä ilmakuvia ja Aallon sahan kuvia osana tulevan museon Aalto VR-toteutushanketta, jota rahoittaa Pohjois-Savon Liitto.

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuositain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Varkautelaisten uuden museon sisältöjen kehittäminen eri yhteisöjen kanssa	Yhteiskehittämiseen osallistuneiden määrä Järjestettyjen työpaikkojen määrä	Uuden museon sisällöt ammentavat varkautelaisten tarpeesta ja toiveista ja tukevat varkautelaisten identiteettiä ja osallistumismahdollisuuksia.	Varkautelaisten uusi museo - hankkeen myötä on järjestetty 17 työpajaa/asiakasraatitapaamista, sekä Vanhan Varkauden tulevaisuuskeskusta kaikille kuntalaisille 24.-30.10.2022. Näihin on osallistunut yhteensä noin 240 henkilöä.	Toteutuu
Museopalveluiden saavutettavuus ja käyttö	Museopalveluiden osallistujamäärät	Näyttely- ja tapahtumakävijöiden määrä 10 000 henkilöä	Varkauden museoiden kävijämäärä on 11 831 kävijää, mikä on jo lähestulkoon koronaa edeltävällä tasolla.	Toteutuu
	Museoiden verkkopalveluiden käyttäjämäärät	Verkkopalveluiden käyttäjämäärä vähintään 25 000 yksittäistä istuntoa sivustoilla: piipunjuurella.finna.fi, saranat.fi, laivadata.fi ja muut verkkonäyttelyt)	Verkkopalveluiden käyttäjämäärä 21 477 istuntoa sivustoilla: piipunjuurella.finna.fi, saranat.fi, laivadata.fi ja muut verkkonäyttelyt)	Toteutuu osittain
Kokoelmien saavutettavuuden parantaminen	Digitoitujen ja Finnassa julkaistujen objektien määrä	Valokuva-arkiston digitointihankkeiden rahoitushauissa onnistuminen, ja sitä kautta digitoinnin volyymin kasvattaminen. Esinekokoelmasta digitoidaan ja julkaistaan Finnassa uusia objekteja 200 vuositain	Digitointityötä on jatkettu pääosin Teollisuuden historia -hankkeen sisältötyönä. Uusille digitointihankkeille ei ole saatu vuoden 2022 aikana rahoitusta. piipunjuurella.finna.fi sivustolla julkaistu 1400 uutta kuvaa ja 41 esinettä. Asetetut tavoitteet ovat toteutuneet ja ylittyneet reilusti. Taidekokoelma on julkaistu kokonaisuudessaan Finnassa ottaen huomioon Kuvaston rajoitukset.	Toteutuu osittain

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
		Taidekokoelma on kokonaisuudessaan julkaistu Finnassa Kulttuuriperintöaineiston saavutettavuus ja käyttäminen edistää kaupunkilaisten hyvinvointia	Aineistojen saavutettavuus on parantunut vuoden aikana ja aineistot ovat runsaasti käytössä.	
Yhteistyöhankkeiden ja -tapahtumien järjestäminen teollisuusperintötoimijoiden, Suomen museoiden ja alueen eri yhteisöjen ja verkostojen kanssa	Yhteistyöhankkeiden ja tapahtumien määrä	Varkauden museot on valtakunnallisesti ja alueellisesti laajasti verkostoitunut toimija, jonka kanssa halutaan tehdä yhteistyötä	Museot on ollut järjestämässä useita yhteistapatumia, kuten Museoiden yö-tapahtumaa, Vanhan Varkauden Taiteiden yö -tapahtumaa, sekä mukana Varkaus-päivien tuotannossa. Joulukuussa 2022 Varkaudessa järjestettiin teollisuusperintötutkimuksen seminaari yhdessä Teollisuusperintöseuran kanssa. Museot toimivat Saimaan alueen museoiden verkostossa, sekä Vanha Varkaus - Uusi suunta -hankkeen kumppanina ja Varkauden matkailutoimijoiden verkostossa. Museot ovat toimineet aktiivisesti Suomen museokentällä, Museotoimenjohtaja on Suomen museoliiton hallituksen jäsen. Lisäksi museot ovat toimineet edelleen Suomen museoiden Talennus- ja kokoelmayhteistyö TAKOn poolin 4, Tuotanto, palvelut ja työelämä -poolissa, sekä Metsä- ja Konepajateollisuus työryhmissä. Museot on toiminnassa Aallon arkkitehtuuri- ja muotoiluperinnön matkailureittiry:n toiminnassa, museotoimenjohtaja on yhdistyksen hallituksen jäsen. Matkailureittiyhdistys ylläpitää Alvar Aalto Route – 20th Century Architecture and Design -matkailureittiä, joka on valittu Euroopan neuvoston kulttuurireitiksi. Yhteistyötä Jyväskylän yliopiston Historian ja Etnologian laitoksen Teollisuushistoria-hankkeen kanssa on jatkettu tiivisti koko vuoden ajan	Toteutuu

Toiminnan tunnusluvut	TP2021	TP2022	Muutos %
Museopalvelut			
Digitoidut ja luetteloidut valokuvat	725	1 400	93,1
Digitoidut ja luetteloidut esineet	3 580	41	-98,9
Verkkopalveluiden käyttäjämäärät	18 413	21 477	16,6
Museo/kävijät	3 803	5 210	37,0
Kanavamuseo/kävijät	6 796	6 621	-2,6
Museopalvelut €/asukas	28,8	31,0	7,8

Verkkopalveluiden käyttäjämäärät eriteltynä: piipunjuurella.finna.fi sivustolla 8 631 käyntiä ja niiden sisällä 179 718 toimintoa, Laivadata.fi sivustolla 2010 istuntoa, Palokunta100-verkkonäyttelyssä 1087 istuntoa, Saranat.fi sivustolla 4584 istuntoa, 100kuvaavarkaudesta.fi -verkkonäyttelyssä 1041 istuntoa, Mobiilireiteillä 3949 istuntoa, Vaelluksia Vanhassa Varkaudessa -lisätyn todellisuuden kierroksilla (suomi ja englantia) yhteensä 175 lausta (syyskuu-joulukuu).

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	155 320	122 200	7 933	130 133	69 733	-60 399	-46,4
Kulut	-730 633	-702 337	-23 554	-725 891	-683 001	42 889	-5,9
Toimintakate	-575 313	-580 137	-15 621	-595 758	-613 268	-17 510	2,9
Suunn. muk. poistot	-23 626	-25 900	0	-25 900	-16 651	9 249	-35,7
Tilikauden tulos	-598 939	-606 037	-15 621	-621 658	-629 919	-8 261	1,3

Museopalveluiden toimintakate toteutui 17 510 € (2,9 %) yli arvioidun. Toimintatuotot toteutuivat 60 399 € (46,4 %) alle arvioidun hankerahojen maksatuksesta johtuen, esimerkiksi Varkauden virtuaali-Aalto -hankkeen rahoitusosuuden maksatus tapahtuu jälkikäteen toteutuneiden kustannusten perusteella vuonna 2023. Toimintakulut ylittivät 42 889 € (5,9 %). Toimintatuottojen ja toimintakulujen ylitykset johtuvat saatujen hankerahojen käytöstä. Hankkeiden toteuttaminen jatkuu tulevana vuonna, jolloin myös rahoitusosuus realisoituu.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	8	8	7	-1	-13
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	2	3	3	0	0
Sijaiset	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	1	1	
Yhteensä	10	11	11	0	0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	10,1	9,0	9,5	0,6	6

Museopalveluiden vakinaisen henkilöstön henkilöstömäärä on raportointiajankohdan 31.12. mukaan toteutunut alle talousarvion. Tämä on tilapäistä, sillä vakinainen sisällöntuottaja on rekrytoitu 1.1.2023 alkaen. Määräaikaisen henkilöstön määrä on toteutunut suunnitellun mukaisesti. Henkilötyövuodet ovat toteutuneet 0,5 henkilövuotta (htv 2) suunniteltua suurempana. Työllistettyjen henkilöstömäärä ei sisälly museopalveluiden talousarvioon, mutta työllistettyjen työpanos sisältyy toteutuneiden henkilötyövuosien määrään.

2.1.7.12 Nuorisopalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Nuorisopalvelujen vuosi 2022 oli vilkas alkuvuoden rajoitusten helpotettua. Nuorten Talon vastaavan nuorisohjaajan toimi saatiin täyteen toistaiseksi voimassa olevana. Koulunuorisotyön kehittämisen jatkoon saatiin AVI:n päätös 55 000 euron avustuksesta, mikä mahdollistaa kehittämis- ja juurruttamistyön aina elokuun loppuun 2024. Koulunuorisotyössä Tsempparitoiminnan kehittämisellä yläkouluun on pyritty tuomaan luokkien sisälle hyviä kaveritaitoja, vähentämään oppilaiden ulkopuolisuutta ja yksinäisyyttä sekä lisäämään oppilaiden osallisuutta. Nuorisovaltuusto Wanuvan toiminta vilkastui merkittävästi hiljaisten koronavuosien jälkeen, toimintaan tuli mukaan uusia jäseniä ja Wanuva alkoi järjestää toimintaa suoraan nuorilta nuorille. Nuorisovaltuustosta on edustaja jäsenenä uudessa maakunnallisessa nuorisovaltuustossa. Walkers eli liikkuva nuorisotyö jatkui edelleen, toimintaan hyvin sitoutuneiden vapaaehtoistyöntekijöiden työpanos ammattilaisten rinnalla on ollut merkittävä: Yli 220 tuntia.

Erilaisten päihteiden käyttö ja väkivalta ovat puhututtaneet Varkaudessa paljon. Nuorten Talolla järjestettiin toukokuussa 2022 päihteidenkäyttäjää työssään kohtaaville ammattilaisille Kari KK Korhosen perehdytystä päihteidenkäyttäjien kohtaamiseen sekä kaikille avoin vanhempainilta päihteisiin liittyen. Keväällä nuorille järjestettiin Music Against Drugs-tapahtuma jonka järjestelyihin osallistui myös paikallisia nuoria. Nuorten kanssa

keskustellaan paljon erilaisista pähteistä ja niiden vaikutuksista, asennekasvatusta tehdään arkityössä erilaisissa toimintaympäristöissä. Nuorten päihdetyöntekijä on ollut mukana Walkers-toiminnassa kohtaamassa nuoria siellä missä he vapaa-aikaansa viettävät.

Alkuvuoden rajoitusten jälkeen päästiin hyvin järjestämään sekä olemaan osallisina erilaisissa tapahtumissa. Avoimen nuorisotilatyön käyntikerrat nousivat reippaasti loppuvuotta kohti, erityisesti yläkoulun aloittaneita on nuorisotilatyössä tavoitettu hyvin. Osallisuuskoordinaattorin poissaolo näkyy vaikkakin lasten- ja nuorten vaikuttamiselinten kokoukset ja toiminta on saatu pidettyä yllä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Nuorten Talon nuorisotoiminnan vakiinnuttaminen	Kävijämäärät, nuorisotilat	Avoimessa nuorisotilatyössä edistetään nuorten aktiivista kansalaisuutta, vahvistetaan ja tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä erityisesti erilaisissa nivelvaiheissa.	Nuorten Talon avoimessa nuorisotilatyössä oli yhteensä 3 528 käyntikertaa josta aikuisten nuorten käyntikertoja oli 363.	Toteutuu
	Tapahtumien määrä	Nuorten Talon vastaavana työntekijänä toimii vakinainen työntekijä.	Tapahtumia vuoden aikana 17 Nuorten Talon vastaavan työntekijän toimi on toistaiseksi voimassaoleva	Toteutuu
Nuorten ja lasten osallisuuden ja vaikuttamisen kehittäminen	Nuorten ja lasten osallistumisen foorumeiden lukumäärä	Lasten ja nuorten osallisuus toteutuu monipuolisesti, lasten ja nuorten osallisuus lähiyhteisössä ja yhteiskunnassa	Nuorisovaltuusto Wanuva kokoontui vuoden aikana kaikkiaan 11 kertaa Lastenparlamentti Warpaset kokoontui 2 kertaa	Toteutuu
Nuorisotyö eri toimintaympäristöissä	Tavoitettujen nuorten määrä Toimintakertojen määrä	Nuoria kohdataan ja tavoitetaan joustavasti sekä tarpeenmukaisesti erilaisissa nuorten toimintaympäristöissä (verkkonuorisotyö, jalkautuminen kouluihin, oppilaitoksiin ja nuorten vapaa-ajan ympäristöihin).	Nuoria on kohdattu laajasti eri toimintaympäristöissä mm.: Nuorisotilalla, kouluilla, oppilaitoksissa, nuorten vapaa-ajanviettopaikoissa, erilaisissa tapahtumissa ja chat-palvelussa. Tärkeimmät lukemat kohtaamis- ja käyntikerroista ovat toiminnan tunnusluvutaulukossa	Toteutuu
Viestinnän ja markkinoinnin tehostaminen	Käytettävissä olevien some-kanavien määrä Nuortenportaali Po1nt:ssa mukana olo	Joustava ja ajantasainen viestintä ja markkinointi, sisällöltään tavoitteellista ja tiedottavaa, henkilöstön erityisosaamiseen panostaminen ja sen hyödyntäminen	Käytössä ovat työtehtävistä riippuen tarkoituksenmukaisesti Facebook, Instagram, Snapchat ja/tai TikTok. Discord-alustalla on tarpeen mukaan käytettävissä nettinuorisotalo Bunkkeri Nuorisopalvelut on osa Savon alueen Po1nt-nuorten palveluportaalin verkostoa	Toteutuu

Toiminnan tunnusluvut	TP2021	TP2022	Muutos %
Nuorisopalvelut			
Avoin nuorisotoiminta, tuntia/asiakaskäynnit	710/2600	650/3528	-8,5/35,7
Eriytisnuorisotyö, tuntia/yksittäiset asiakkaat	870/131	700/103	-19,5/-21,4
Etsivä nuorisotyö, tuntia/yksittäiset asiakkaat	657,5/186	346/253	-47,4/36,0
Nuorisopalvelujen tapahtumat, kävijämäärä*)	1 279	1 340	4,8
Walkers-toiminta, tuntia/kohdatut nuoret	299,1/1262	231/1705	-22,8/35,1
Koulunuorisotyö, osallistumiskerrat toimintaan		1 340	
€/asukas	27,2	26,2	-3,7

*Nuorisopalveluiden tapahtumat vuonna 2022

Tapahtumia: Talvi-Vekaran pöllöpaja, Music against drugs-päätöstapahtuma, Kari KK Korhosen päihdekoulu-
tus ammattilaisille ja kaikille avoin vanhempainilta, Vekara-Varkauden seikkailurata, Kesän PopUp-nuokkarit
(4), kesäpicnicit (6), Varkaus-päivä Nuorten Talolla ja Nuorten Talon syntymäpäivät.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	103 680	88 300	0	88 300	85 978	-2 322	-2,6
Kulut	-646 747	-684 772	1 917	-682 855	-603 533	79 321	-11,6
Toimintakate	-543 066	-596 472	1 917	-594 555	-517 555	76 999	-13,0
Suunn. muk. poistot	-15 123	-16 000	0	-16 000	-10 951	5 049	-31,6
Tilikauden tulos	-558 189	-612 472	1 917	-610 555	-528 507	82 048	-13,4

Nuorisopalveluiden toimintakate toteutui 76 999 € (13,0 %) alle talousarvion.

Toimintatuotot toteutuivat 2 322 € ja toimintakulut 79 321 € alle talousarvion. Henkilöstökulut toteutuivat 38 462 €, palvelujen ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat 18 651 € sekä muut toimintakulut 22 208 € alle arvioidun (sisäisten hoitovuokrien ja pääomavuokrien hyvitys 21 500 €). Koronaepidemia vaikutti edelleen nuorisopalveluiden toimintaan eikä kaikkia tapahtumia pystytty toteuttamaan suunnitellusti (muun muassa Wanuva Rock).

	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Henkilöstö 31.12.					
Vakinaiset	8	8	9	1	13
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	2	2	1	-1	-50
Sijaiset	2	1	2	1	100
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	0	0	
Yhteensä	12	11	12	1	9
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	10,2	10,0	9,7	-0,3	-3

Vuoden 2022 talousarvioon verrattuna nuorisopalveluiden vakinaisen henkilöstön määrä on kasvanut yhdellä henkilöllä ja määräaikaisten, ei kenenkään sijaisten määrä on vähentynyt yhdellä Nuortentalon nuorisonohjaajan tehtävän vakinaistamisen myötä. Sijaisten määrä raportointiajankohdan mukaan on 2 henkilöä. Henkilötyövuodet (htv 2) toteutuivat 0,3 henkilötyövuotta alle arvioidun.

2.1.7.13 Soisalo-opisto

Tilivelvolliset: rehtori Jukka Tuohino, hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen seutuajaoston jäsenet, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Covid 19 -pandemia aiheutti haasteita kevään toimintaan. Koronarajoituksista johtuen pieni osa opetuksesta jäi toteutumatta ja ryhmäkokoja jouduttiin pienentämään. Opiskelijoiden määrä on vähentynyt verrattuna normaalitilanteeseen. Kevätkaudella alkavista kursseista peräti kolmannes jäi toteutumatta liian pienen osallistujamäärän vuoksi. Normaalisti kursseja jää toteutumatta noin 13 %. Koronarajoitusten vuoksi ei voitu toteuttaa normaalia oppilasrekrytointia taiteen perusopetukseen, mikä näkyy nyt syksyn harrastajamäärässä. Edellä luetellut syyt ovat rajoittaneet tulovirtaa.

Talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutuminen ja talousarviossa pysyminen on haasteellista. Ukrainalaisille pidettiin kesäkuussa yhteensä neljä suomen kielen kurssia, joihin kului 192 vapaan sivistystyön tuntia. Näitä tunteja ei pystytty ennakoimaan suunnittelussa.

Syyslukukaudella taloutta tasapainotetaan henkilöstömenoihin ja toimintatapoihin keskittyen. Liikunnan suunnittelu on siirretty vakituksessa työsuhteessa olevalle syyslukukaudeksi. Vakituksessa työsuhteessa olevan 2

kuukauden opintovapaan työtehtävistä suurin osa hoidetaan sisäisin järjestelyin. Opiston kaikkiin kokouksiin ja palaveriin on etäosallistumismahdollisuus, jolloin matkakuluja säästyy.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kuntalaisten osallistaminen opiston toiminnan suunnitteluun asiakaskyselyitä laajentamalla	Asiakaspalautteiden lukumäärä	Vastauksia 800 kpl (kasvua 33 % vuodesta 2021)	Kyselyyn vastanneita on noin 900.	Toteutuu
	Ainealueiden määrä, joille asiakaskyselyt lähetetään	Jokainen ainealue mukana kyselyssä	Kysely lähetettiin jokaiselle ainealueelle ja jokaiselle lukuvuoden mittaiselle kurssille.	Toteutuu
Kestävän elämäntavan tietoisuuden syventäminen ja opetuksen kehittäminen ekososiaalisten arvojen mukaisesti	Koulutuksien ja osallistujien lukumäärä	Kolme koulutusta ja 40 osallistujaa	Yhteensä 8 koulutusta, joissa yhteensä 96 osallistujaa.	Toteutuu
	Kestävää elämäntapaa huomioivien kurssien lukumäärä	Kestävän elämäntavan erityisesti toteutuksessaan huomioivia kursseja on vähintään 10.	Kestävän elämäntavan erityisesti huomioivia kursseja toteutui 12.	Toteutuu
Työhyvinvoinnin edistäminen	Fiilismittari-, pulssi- ja tuntiopettajien kysely	Työhyvinvoinnin kokonaisarvosana nousee edellisestä vuodesta	Fiilismittari-kysely järjestettiin kaksi kertaa syksyllä (marras- ja joulukuussa) ja kaksi kertaa keväällä (tammi- ja huhtikuussa). Keskiarvo on noussut joka kyselyssä, huhtikuun keskiarvo on korkein. Tuntiopettajien kyselyssä kokonaisarvosana nousi vuodesta 2021. Kaupungin laaja pulssikysely pidettiin syksyllä 2022. Työhyvinvoinnin kohdalla keskiarvo nousi vuoden 2021 keskiarvosta 3,6 vuoden 2022 keskiarvoon 3,8.	Toteutuu

Toiminnan tunnusluvut	TP2021	TP2022	Muutos %
Vapaa sivistystyö			
Opetustunnit	13 563	13 854	2,1
Opiskelijat	5 712	5 752	0,7
€/opetustunnit	69,0	70,6	2,4
€/opiskelija	163,7	170,0	3,8
€/asukas	46,8	49,5	5,7
€/opistoalueen asukas*)	33,7	29,2	-13,4
TP2022 opistoalue Varkaus, Heinävesi, Joroinen*)			
Laaja taiteen perusopetus			
Opetustunnit	9 007	9 381	4,2
Opiskelijat	841	936	11,3
€/opetustunnit	89,9	80,9	-10,0
€/opiskelija	962,5	810,9	-15,7
€/asukas	40,5	38,4	-5,2
€/opistoalueen asukas*)	15,8	15,0	-5,3
TP2022 opistoalue Varkaus, Joroinen, Pieksämäki, Leppävirta*)			

Yleinen taiteen perusopetus

Opetustunnit	2 767	2 444	-11,7
Opiskelijat	693	661	-4,6
€/opetustunnit	74,1	89,0	20,1
€/opiskelija	296,0	329,0	11,2
€/asukas	10,3	11,0	7,1
€/opistoalueen asukas*)	7,4	6,5	-12,1

TP2022 opistoalue Varkaus, Heinävesi, Joroinen*)

Kehittäminen ja koulutus

Koulutuspalvelut			
Koulutukset	69	56	-18,8
Opetustunnit	258	383	48,4
Opiskelijat	717	678	-5,4

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	957 026	680 100	3 041	683 141	739 951	56 810	8,3
Kulut	-3 000 681	-2 598 150	-12 604	-2 610 754	-2 702 297	-91 543	3,5
Toimintakate	-2 043 655	-1 918 050	-9 563	-1 927 613	-1 962 346	-34 733	1,8
Suunn. muk. poistot	-9 143	-4 800	0	-4 800	-6 018	-1 218	25,4
Tilikauden tulos	-2 052 798	-1 922 850	-9 563	-1 932 413	-1 968 364	-35 951	1,9

Soisalo-opiston toimintakate toteutui 34 733 € (1,8 %) yli arvioidun. Toimintakateen ylitys kohdistuu vapaan sivistystyön koulutukseen 50 654 € ja yleiseen taiteen perusopetukseen 13 745 €. Taiteen laaja perusopetus toteutui 27 518 € alle arvioidun sekä kehittäminen ja koulutus 2 148 € alle arvion.

Soisalo-opisto toimintatuotot toetuivat 56 810 € (8,3 %) arvioitua parempina. Myyntituotot toteutuivat 22 062 €, maksutuotot 21 486 € sekä tuet ja avustukset 13 955 € ennakoitua parempina. Muut toimintakulut toteutuivat 693 € alle arvioidun.

Toimintakulut toteutuivat 91 543 € (3,5 %) yli arvion. Henkilöstökulut ylittyivät 45 598 €. Merkittävimmät henkilöstökulujen ylitykset kohdistuivat vapaan sivistystyön koulutukseen 84 144 € ja alitukset taiteen laajaan perusopetukseen, jossa henkilöstökulut alittuivat 41 898 €. Palvelujen ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät 35 122 €. Ylitys kohdistuu pääosin koulutuspalveluiden tilauskoulutusten hankintaan (koulutuspalveluiden tuotot kattavat tilauskoulutusten hankinnat). Muut toimintakulut ylittyivät 10 824 €. Ylitys kohdistuu pääosin vapaan sivistystyön koulutuksen sisäisiin vuokriin.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	27	25	24	-1	-4
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	3	1	1	0	0
Sijaiset	1	1	0	-1	-100
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	1	1	
Yhteensä	31	27	26	1	4
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	28,5	26,0	25,4	-0,6	-2

Soisalo-opiston vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt yhdellä henkilöllä. Määräaikaiset, ei kenenkään sijaiset ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti. Työllistettyjen määrärahavaraus on keskitetysti yleishallinnossa.

Vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna henkilötyövuodet ovat vähentyneet 3,1 henkilötyövuodella ja vuoden 2022 talousarvioon verrattuna 0,6 henkilötyövuodella (htv2)

2.1.8 TEKNINEN TOIMI

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Arto Lehtonen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Ruoka- ja puhtauspalveluiden n. 120 henkilöä siirtyi liikkeenluovutuksella 31.12.2022 Servica Oy:n palvelukseen. Muutoksen johdosta valmisteltiin toimialalle uusi organisaatiomalli. Tekninen toimiala muodostuu v. 2023 alusta alkaen kolmesta palvelualueesta; kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennusvalvonta. Kaupunginvaltuuston 19.12.2022 hyväksymässä hallintosäännössä ovat organisaatio, tehtävät ja ratkaisuvälit päivitetty uuden organisaation tarpeita vastaaviksi.

Vuoden aikana toteutettiin talousarvion sisältyneiden rakennusten purkutyöt; Kuoppakankaan vanha ruokala, Repokankaan nuorisotalo Revonhätä sekä entisen klubin sivurakennukset. Lisäksi Murhilahdelta purettiin kaupungin omistama pienkiinteistö. Ruokalarakennuksen tilalle valmistui oppilasparkki.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Kaupunginvaltuuston 26.8.2019 § 68 päätöksen mukaisia talouden tasapainottamistoimenpiteitä on toteutettu vuosittain. Säästöjä tai tuloja on syntynyt myytyjen tai purettujen kiinteistöjen ylläpitokuluista, venepaikkamaksujen vuosittaisista n. 3 %:n korotuksista ja leikkipaikkojen vähennyksistä tai kunnossapitoluokituksen laske- misista. Talousarvion sisältyvän uuden korkeatasoisemman leikkipuiston suunnittelu on aloitettu. Kaupungin- hallituksen 4.2.2019 § 35 hyväksymää kiinteistöveroselvitystä jatketaan vuoteen 2024 saakka. Selvitystyöstä aiheutuneet talousarviovuoden kulut olivat n. 173 000 €.

Kuvataidekoulun osalta käyttökulujen vuosittainen säästötavoite n. 47 000 € on jäänyt toteutumatta. Pirtinran- nan alueelle, jossa Kuvataidekoulu sijaitsee, on valmisteilla asemakaavan muutos, joka mahdollistaisi moni- puolisemman toiminnan sijoittamisen alueelle.

Konsernitason henkilöstösuunnittelussa oli toimialan henkilöstösäästötavoitteena 75 000 €. Toimialalla on tehty pitkäjänteistä henkilöstösuunnittelua jo vuosien ajan ja kuluvalle vuodelle osoitettu lisähenkilöstösäästö- tavoite on saavutettu jo aikaisempien vuosien tavoitteellisella henkilöstösuunnittelulla. Vapautuvia tehtäviä on jätetty täyttämättä silloin, kun tehtävät on voitu hoitaa sisäisin järjestelyin. Suunnitteluun/paikkatieto- ja kartta- palvelut on saatu valtiovarainministeriön myöntämää hankerahaa Digitaalinen yleiskaava -hankkeelle. Hank- keeseen palkattujen määräaikaisten hankeasiantuntijoiden palkkakustannukset katetaan hankerahalla.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurata- tava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kustannuste- hokkaasti tuo- tetut laaduk- kaat palvelut ja palvelupro- sessien toimi- vuus	Talousarvion toteu- tuminen	Talousarvio toteutuu suunnitellusti.	Talousarvio toteutui muutettua talous- arviota paremmin.	Toteutuu
Ympäristön siisteyden ko- hentaminen	Asukastyytyväisyys	Asukasviihtyvyys pa- ranee	Ympäristön siisteydestä saadut pa- lautteet ovat olleet pääosin positiivi- sia.	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	20 316 827	19 866 776	512 185	20 378 961	20 787 431	408 471	2,0
Valmistus omaan käyttöön	809 628	635 000	-160 000	475 000	801 830	326 830	68,8
Kulut	-24 795 871	-24 182 806	-949 857	-25 132 663	-25 650 893	-518 231	2,1
Toimintakate	-3 669 416	-3 681 030	-597 672	-4 278 702	-4 061 632	217 070	-5,1
Suunn. muk. poistot	-9 364 652	-5 973 000	-715 200	-6 688 200	-6 650 231	37 969	-0,6
Tilikauden tulos	-13 034 068	-9 654 030	-1 312 872	-10 966 902	-10 711 863	255 039	-2,3

=valtuustoon nähden sitovat erät

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.9.2022 § 61 teknisen toimialan määrärahamuutokset vuoden 2022 talousarvioon. Toimintakateasetalla määrärahalisäystä hyväksyttiin 420 000 €.

Toimialan toimintakate toteutui 217 070 € muutettua talousarviota paremmin (toteuma 94,9 %).

Toimintatuottoja toteutui 408 471 € (toteuma 102,0 %) ja valmistusta omaan käyttöön 326 830 € (toteuma 168,8 %) arvioitua enemmän. Tuottojen toteuma yhteensä oli 103,5 %.

Toimintakulut toteutuivat 518 231 € yli arvioidun (toteuma 102,1 %).

Tiliryhmätasolla henkilöstökulut toteutuivat 56 473 € alle arvioidun (toteuma 99,3 %). Sen sijaan palvelujen ostot toteutuivat 267 952 € (toteuma 102,6 %), aineet, tarvikkeet ja tavarat 229 660 € (toteuma 104,9 %) ja muut toimintakulut 77 004 € (toteuma 104,5 %) yli arvioidun.

Toimintakuluihin sisältyy yli kolme vuotta vanhojen saatavien poistoja 38 475 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	161	154	153	-1	-0,6
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	9	27	9	-18	-66,7
Sijaiset	2	0	10	10	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	8	0	12	12	-
Yhteensä	180	181	184	3	1,7
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	181,9	171,1	178,4	7,3	4,3

Talousarviovuoden aikana vakinaisen henkilöstön määrä väheni yhdellä henkilöllä ja määräaikaisten ja sijaisien määrä kahdeksalla henkilöllä. Tukipalveluyksikössä otettiin käyttöön Sarastian rekry -palvelu sijaishenkilöiden saannin turvaamiseksi ja rekry-palvelun kautta ostetut sijaisuudet eivät näy tilastoinnissa. Toimialalla ei vuoden lopussa ollut oppisopimussuhteella palkattuja henkilöitä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan toimialan johtavien viranhaltijoiden, erityisesti tilivelvollisten tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan. Vuoden 2022 sisäisen valvonnan painipistealueet on hyväksytty kaupungin johtoryhmässä 9.11.2021.

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso
Viranhaltijapäätösten seuranta ja valvonta	Viranhaltijapäätökset on tehty hallintosäännön toimivallan mukaisesti. Seurannassa ei ole havaittu puutteita	Toimitaan ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti.	Toimitaan ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti.	2= vähäinen riski

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso
	tai toimivallan ylityksiä.			
Sopimukset	Sopimukset on laadittu hallintosääntön toimivallan mukaisesti. Sopimukset on tallennettu sähköisiin järjestelmiin (Locus Cloud, Tweb sopimustenhallinta).	Toimitaan ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti.	Toimitaan ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti.	2= vähäinen riski
Vuosilomat (ja säästövapaat)	Vuosilomat ja säästövapaat on myönnetty KVTES:n ja kaupungin henkilöstöhallinnon ohjeiden mukaisesti. Erillistä lomapalkkavelkaseurantaa ei ole suunnitelmallisesti tehty.	Toimitaan KVTES:n ja ohjeiden mukaisesti.	Toimitaan KVTES:n ja ohjeiden mukaisesti.	2= vähäinen riski
Etätyö	Etätyössä tietoturva koskevat säännökset ovat lähtökohtaisesti samat kuin työskentelyssä työnantajan tiloissa. Etätyön tietoturvaan liittyvien asioiden varmistamiseksi noudatetaan kaupungin tietoturva- ja tietosuojaohjeita, joihin työntekijän tulee tutustua ennen etätyöhakemuksen tekoa.	Toimitaan ohjeistuksen mukaisesti.	Henkilöstö todentaa vuosittain tietoturva- ja tietosuojasaamisensa Navisec-koulutusjärjestelmässä suoritettuna testin avulla.	2= vähäinen riski

2.1.8.1 Strateginen ohjaus

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Arto Lehtonen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Ruoka- ja puhtauspalveluiden henkilöstö siirtyi 31.12.2022 Servica Oy:lle. Muutokseen valmistauduttiin päivittäin toimialan organisaatio sekä hallintosääntö soveltuvin osin. Kaupungin 1.1.2023 voimaan tuleva hallintosääntö hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 19.12.2022 § 91.

Hyvinvointialueen käyttöön 1.1.2023 vuokrattavien toimitilojen osalta aloitettiin vuokraneuvottelut.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Uudisrakennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan hyväksyttävän PTS:n mukaisesti.	Korjausvelan määrä suhteessa tasearvoon	Korjausvelan määrä suhteessa tasearvoon laskee.	Isojen rakennuskohteiden toteutusjärjestys on sovittu valtuustoryhmien kesken allekirjoitetussa muistiossa 16.11.2021 ja joka on käsitelty kaupunginhallituksessa 22.11.2021 § 337. Muiden hankkeiden osalla on toimittu annetun kokonaisraamin puitteissa.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	4 303 164	4 265 893	360 331	4 626 224	4 639 033	12 810	0,3
Valmistus omaan käyttöön	264 222	290 000	0	290 000	335 202	45 202	15,6
Kulut	-6 118 646	-6 430 630	-160 656	-6 591 286	-6 598 954	-7 668	0,1
Toimintakate	-1 551 260	-1 874 737	199 675	-1 675 062	-1 624 719	50 344	-3,0
Suunn. muk. poistot	-573 878	-636 000	-200	-636 200	-792 779	-156 579	24,6
Tilikauden tulos	-2 125 138	-2 510 737	199 475	-2 311 262	-2 417 498	-106 235	4,6

Toimintakate toteutui 50 344 € arvioitua paremmin (toteuma 96,8 %).

Toimintatuotot ja toimintakulut toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Sen sijaan valmistusta omaan käyttöön toteutui 45 202 € arvioitua enemmän (toteuma 115,6 %).

Yhteistoiminnan maksuosuuksia palautui vuodelta 2021 yhteensä 66 712 € (pelastustoimi 29 767 € ja ympäristönsuojelu 36 945 €).

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	15	16	16	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	4	4	6	2	50,0
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	2	0	1	1	-
Yhteensä	21	20	23	3	15,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	25,2	19,7	30,2	10,5	53,5

Vakinaisen henkilöstön määrässä ei talousarviovuoden aikana tapahtunut muutoksia. Määräaikaisen henkilöstön lukumäärään sisältyy kolme digitaalinen yleiskaava -hankkeelle palkattua henkilöä.

2.1.8.2 Suunnittelu

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Arto Lehtonen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Kankunharjun asemakaavan 22.8.2022 § 51. Kaavan tarkoituksena on mahdollistaa Kankun koulun rakentaminen alueelle.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2022 § 78 maanvaihdekaupan A. Ahlström Kiinteistöt Oy:n kanssa Koponniemen alueesta. Kaupungin tavoitteena on käynnistää alueelle kaavamuutos, joka mahdollistaisi uusien omarantaisten tonttien sijoittumisen alueelle.

Vanhan sairaalan käyttötarkoituksen muutos, tarveselvitys/hankesuunnittelu käynnistettiin.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Yritystonttitarjonta pidetään monipuolisena ja kysyntää vastaavana.	Luovutettavien tonttien määrä	Tonttia hakevalle löytyy sopiva tontti.	Luovutuskelpoisia tontteja on 54 kpl. Osa tonteista on laajoja ja ne on mahdollista jakaa pienempiin tontteihin tarpeiden mukaan.	Toteutuu
Omarantaisten asuntonttien lisääminen	Luovutuskelpoisten tonttien määrä	Omarantaisia tontteja on aina tarjolla	Omarantaisia tontteja ei ole tarjolla. Viimeinen Lajunniemen omarantainen ao-tontti myytiin keväällä 2022.	Ei toteudu

TALOUS

Tuloarvot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	53 933	30 000	0	30 000	158 742	128 742	429,1
Kulut	-506 823	-572 611	-189 100	-761 711	-921 901	-160 190	21,0
Toimintakate	-452 890	-542 611	-189 100	-731 711	-763 159	-31 448	4,3
Suunn. muk. poistot	-768	-2 000	0	-2 000	-614	1 386	-69,3
Tilikauden tulos	-453 658	-544 611	-189 100	-733 711	-763 773	-30 062	4,1

Toimintakate toteutui 31 448 € arvioitua huonommin (toteuma 104,3 %).

Toimintatuottoja toteutui 128 742 € arvioitua enemmän. Toimintatuottoihin sisältyy digitaalisen yleiskaava – hankkeen hankerahaa 130 191 €, josta 79 713 € on kirjattu ennakkotuloksi vuodelle 2022.

Toimintakulut toteutuivat 160 190 € yli arvioidun. Toimintakuluihin sisältyy hankkeelle kuuluvia kuluja 130 191 €. Lisäksi sisäisten palvelujen ostoja toteutui arvioitua enemmän.

2.1.8.3 Toteuttaminen

Tilivelvolliset: kaupungininsinööri Jani Viljakainen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuosi toteutui suunnitelmien mukaisesti eikä toiminnassa tapahtunut olennaisia muutoksia.

Polttoaineiden hinnannousulla on ollut negatiivisia vaikutuksia joukkoliikenteen liikenteenharjoittajien kykyyn vastata sopimusvelvoitteistaan. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ohjeisti ELY-keskuksia ylimääräisiin indeksitarkistuksiin vuoden 2022 osalta. Ylimääräisillä indeksitarkistuksilla pyrittiin kompensoimaan kohonneita polttoainekustannuksia ja turvaamaan sopimusten mukaisen liikenteen jatkuminen häiriöttä. Vuoden 2022 aikana tehtiin poikkeuksellisesti kolme ylimääräistä indeksitarkistusta. Indeksitarkistukset korottivat myös kaupungin maksuunsa.

Varkauden paikallisliikenteessä otettiin käyttöön mobiililiput Matkahuollon järjestämänä. Matkatietopalvelujen vuosimaksu on noin 12.000 €, joka sisältää reitti-, pysäkki- ja aikataulutietojen määrittelyn sekä ylläpidon. ELY-keskuksen, liikennöitsijän ja kaupungin kesken on sovittu jaettavan vuosimaksu kolmeen osaan siten, että kaupungin osuus on n. 4.000 €. Palvelun myötä paikallisliikenteen reitit löytyvät Matkahuollon Reittiopas palvelusta. Palvelu otetaan samaan aikaan käyttöön myös Pieksämäellä ja lisäalassa.

Paikallisliikenteen linjojen 1-4 käyttäjämäärät ovat kasvaneet n. 12 % verrattuna vuoteen 2021. Käyttäjämäärät ovat enää 5 % alhaisemmat kuin ennen koronaa vuonna 2019.

Joroinen -Varkaus lähiliikenteen käyttäjämäärät nousivat n. 4,5 % verrattuna vuoteen 2021. PALI-liikenteen käyttäjämäärät ovat vähentyneet n. 5,5 % verrattuna vuoteen 2021. Palin käyttäjämäärät ovat laskeneet jo useamman vuoden ajan. Käyttäjämäärät ovat 46 % pienemmät kuin ennen koronaa vuonna 2019.

Kesän 2022 aikana poistettiin käytöstä Marjapuiston, Harjuntien ja Kipparinpolun leikkikentät.

Venepaikkamaksuja korotettiin 3 % (tela 18.1.2022 § 8)

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Toimitiloissa siirrytään energiatehokkaampaan tekniikkaan valaisimia uusittaessa.	Uusittavien valaisimien määrä	Uusittavia valaisimia 150 kpl/vuosi	Valaisimia on uusittu vuoden aikana n. 250 kpl	Toteutuu
Varmistetaan turvalliset ja hyväkuntoiset kulkuväylät ja liikenneyhteydet myös alemmalla tiiverkolla.	Laskeva vahinkojen määrä	Vahinkojen määrä laskee verrattuna edelliseen vuoteen.	Vuonna 2022 ei korvattu vahinkoja	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli-/alikulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	252 194	282 300	5 043	287 343	301 411	14 068	4,9
Kulut	-3 201 616	-3 155 087	-68 400	-3 223 487	-3 403 893	-180 406	5,6
Toimintakate	-2 949 422	-2 872 787	-63 357	-2 936 144	-3 102 482	-166 338	5,7
Suunn. muk. poistot	-3 040 614	-2 560 000	-715 000	-3 275 000	-3 048 912	226 088	-6,9
Tilikauden tulos	-5 990 036	-5 432 787	-778 357	-6 211 144	-6 151 394	59 750	-1,0

Toimintakate toteutui 166 338 € arvioitua huonommin (toteuma 105,7 %).

Toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti.

Toimintakulut toteutuivat 180 406 € yli arvioidun (toteuma 105,6 %), josta palvelujen ostot toteutuivat 146 217 € ja muut toimintakulut 30 665 € arvioitua suurempina. Palvelujen ostojen ylitys kohdistui liikenneväylien, ulkovalaistuksen ja viherympäristön kunnossapitomenoihin. Muihin toimintakuluihin sisältyy yli kolme vuotta vanhojen saatavien poistoja 30 809 €.

2.1.8.4 Rakentamisen ohjaus

Tilivelvolliset: rakennustarkastaja Simo Ahtonen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Ensimmäisellä vuosineljänneksellä otettiin käyttöön uusi tietojärjestelmä Trimble Locus Cloud, jossa ilmeni toiminnallisia puutteita, jotka ovat jatkuneet osin edelleen. Kevät-kesäkautta ovat sävyttäneet henkilöstövaihdokset, toimistohenkilö on vaihtunut jo kaksi kertaa. Edellä selostetuista syistä resursseja on kulunut normaalia enemmän uuden ohjelman sisäistämiseen, virheiden raportointiin ja uusien henkilöiden perehdyttämiseen, mikä on vaikuttanut asiakaspalveluvasteeseen ja lupien käsittelyaikoihin pidentävästi. Lupahakemuksia on tullut kahdella vuosineljänneksellä runsaasti. Kevätkautta ovat sävyttäneet melko runsaslukuiset yhteydenotot

koskien kiinteistöverotusta ja verotuksen perusteena olevia rakennustietoja. Tähän on saatu lisäresursseja elokuun alusta alkaen. Jatkovaa valvontaa ei ole kyetty kesäkaudella tekemään käytännössä ollenkaan.

Seudullisen rakennusvalvontayhteistyön mahdollisuutta on aloitettu pohtimaan uudelleen marraskuusta alkaen Keski-Savon muiden kuntien rakennustarkastajien kanssa. Tästä jatketaan toimialajohtajatasolla vuoden 2023 alkupuoliskolla.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Asiakasohjeistus on havainnollinen ja helposti käytettävä	Ohjeistuksen uusimisen suunnittelun toteutus	Ohjeistus on kokonaisuutena helposti omaksuttavassa, sähköisessä muodossa	Suunnittelu ja luonnokset uusista verkkosivuista on toteutettu. Käyttöönotto edellyttää kaupungin verkkosivujen kokonaisuudistuksen käyttöönottoa.	Toteutuu ■
Palveluiden kokonaisuus saadaan pidettyä hyvällä tasolla	Uuden rakennusjärjestyksen vieminen valtuustokäsittelyyn	Uusi rakennusjärjestys mukaan lukien ohjeistus käyttöön 2022	Uutta rakennusjärjestystä ei ole edistetty; vuodelle 2022 ei jäänyt ylimääräisiä resursseja ja toisaalta keväällä 2023 odotetaan tietoa, toteutuuko uusi rakentamislaki ja jos niin millä aikataululla. Mikäli lakiuudistus on tulossa v. 2024 alussa, on rakennusjärjestyksen uudistamisessa tämä otettava huomioon ja ajoitettava se samaan ajankohtaan. Mikäli lakiuudistus lykkääntyy, on tarkoituksenmukaista uudistaa rakennusjärjestys nykyisen lain mukaisena.	Ei toteudu ☐

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	262 018	160 600	27 102	187 702	240 427	52 725	28,1
Valmistus omaan käyttöön	5 314		0	0	13 723	13 723	-
Kulut	-408 970	-332 830	-52 367	-385 197	-398 382	-13 185	3,4
Toimintakate	-141 638	-172 230	-25 265	-197 495	-144 233	53 262	-27,0
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-141 638	-172 230	-25 265	-197 495	-144 233	53 262	-27,0

Toimintakate toteutui 53 262 € arvioitua paremmin (toteuma 73,0 %).

Toimintatuottoja ja valmistusta omaan käyttöön toteutui yhteensä 66 448 € arvioitua enemmän (toteuma 135,4 %). Rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksutuottoja toteutui 52 234 € arvioitua enemmän (toteuma 140,2 %).

Toimintakulut toteutuivat lähes arvioidusti.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	4	3	3	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	1	1	1	0	0,0
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	2	0	2	2	-
Yhteensä	7	4	6	2	50,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	6,0	3,5	5,8	2,3	65,7

Henkilöstön määrässä ei tapahtunut muutoksia.

2.1.8.5 Tukipalveluyksikkö

Tilivelvolliset: tukipalvelupäällikkö Merja Viitanen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kulunut vuosi toteutui lähes suunnitellusti. Vuoden aikana valmistauduttiin ruoka- ja puhtauspalveluiden siirtymiseen 31.12.2022 Servica Oy:lle.

Kustannusten nousu, mm. elintarvikkeiden osalta, oli poikkeuksellisen suurta. Kustannusten nousua ei kuitenkaan siirretty sisäisiin ateriahintoihin ja ruokapalvelun osalta tulot eivät riittäneet kattamaan toiminnasta aiheutuneita menoja.

Wellness Warkaus -hankkeessa oli viimeinen vuosi. Hankkeen tavoitteena oli tuoda tukipalveluja Varjosta Valoon, missä onnistuttiin ja tukipalveluiden toiminnasta viestittiin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa. Hankkeesta saatiin myös erinomaista vetoapua tuleviin muutoksiin valmistautumisessa. Hanke tuli huomioiduksi myös valtakunnallisesti.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Tuetaan asiakkaan hyvinvointia valmistamalla suositusten mukaista ruokaa ja huolehtimalla tilojen puhtaudesta ja kunnossapidosta sekä turvallisuudesta ja toimintaympäristöstä.	Turvallinen ja terveellinen ympäristö	Tapaturmat 0 kpl/vuosi	Tapaturmia 19 kpl	Ei toteudu
	Ravitsemussuositukset	Ruoka suositusten mukaista	Ruokaa valmistettiin suositusten mukaisesti	Toteutuu
	Tarkoituksenmukainen siivous kohteissa ja puhtaustaso riittävä	Puhtausnäytteet	Puhtausnäytteiden tulokset olivat pääsääntöisesti hyviä	Toteutuu
Kustannustehokkaasti tuotetut palvelut	Talousarvion toteutuminen	Talousarvio toteutuu	Kokonaisuutena talousarvio toteutui muutettua talousarviota paremmin. Ruokapalveluiden talousarvio ylittyi kustannustason nousun vuoksi.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarvot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	15 348 035	15 027 233	108 141	15 135 374	15 352 762	217 388	1,4
Valmistus omaan käyttöön	540 092	345 000	-160 000	185 000	452 906	267 906	144,8
Kulut	-14 480 867	-13 604 958	-454 580	-14 059 538	-14 226 911	-167 373	1,2
Toimintakate	1 407 260	1 767 275	-506 439	1 260 836	1 578 757	317 921	25,2
Suunn. muk. poistot	-5 749 392	-2 775 000	0	-2 775 000	-2 807 927	-32 927	1,2
Tilikauden tulos	-4 342 132	-1 007 725	-506 439	-1 514 164	-1 229 169	284 994	-18,8

Toimintakate toteutui 317 921 € arvioitua paremmin (toteuma 125,2 %). Toimintatuottoja toteutui 217 388 € (toteuma 101,4 %) ja valmistusta omaan käyttöön 267 906 € (toteuma 244,8 %) arvioitua enemmän. Tuotot yhteensä toteuma oli 103,2 %.

Ruoka- ja puhtauspalveluiden sekä sähköhuollon sisäisiä myyntituottoja toteutui ennakoitua enemmän. Valmistus omaan käyttöön toteuma painottui loppuvuoteen ja toteuma oli 107 906 € alkuperäistä talousarviota parempi.

Toimintakulut toteutuivat 167 373 € yli arvioidun (toteuma 101,2 %). Tiliryhmätasolla henkilöstökulut toteutuivat 173 416 € alle arvioidun (toteuma 97,1 %). Sen sijaan palvelujen ostot ylittyivät 68 815 € (toteuma 102,3 %), aineet, tarvikkeet ja tavarat 237 316 € (toteuma 106,1 %) ja muut toimintakulut 34 658 € (toteuma 103,0 %). Tiliryhmässä aineet, tarvikkeet ja tavarat suurimmat yksittäiset ylitykset kohdistuivat lämmityskuluihin 116 621 €, materiaaliostoihin 36 353 € sekä elintarvikemenoihin 39 414 €.

Sisäisiä hoito- ja pääomavuokria palautettiin toimialoille 53 500 € (netto).

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	140	133	133	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	4	22	2	-20	-90,9
Sijaiset	2	0	10	10	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	4	0	8	8	-
Yhteensä	150	155	153	-2	-1,3
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	149,3	146,4	140,5	-5,9	-4,0

Vakinaisen henkilöstön määrässä ei talousarviovuoden aikana tapahtunut muutoksia. Määräaikaisten ja sijaisen määrä väheni kymmenellä henkilöllä. Ruoka- ja puhtauspalveluissa otettiin käyttöön Sarastian rekry -palvelu sijaishenkilöiden saannin turvaamiseksi ja rekry -palvelun kautta ostetut sijaisuudet eivät näy tilastoinnissa.

2.1.8.6 Pysäköinninvalvonta

Tilivelvolliset: kaupungininsinööri Jani Viljakainen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Pysäköinnintarkastusta suoritettiin yhden pysäköinnintarkastajan toimesta toisen pysäköinnintarkastajan pitkän poissaolon ja myöhemmin eläköitymisen vuoksi. Tarkastajan apuna oli työllistämistuella palkattu määräaikainen avustaja. Toiminnassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Virhemaksuja kirjattiin vuoden aikana 2142 kpl, oikaisuvaatimuksia tehtiin 77 kpl ja niistä hyväksyttiin 6 kpl.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Palvelualueen tulot kattavat menot.	Talousarvion toteutuminen	Toiminta on tehokasta ja turvallista, talousarvio toteutuu.	Vuoden aikana menot ovat olleet n. 6 % tuloja suuremmat. Työtehtävien hoidossa ei ole ollut uhkaavia tilanteita.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA2022 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	97 483	100 750	11 568	112 318	95 056	-17 262	-15,4
Kulut	-78 949	-86 690	-24 754	-111 444	-100 853	10 591	-9,5
Toimintakate	18 534	14 060	-13 186	874	-5 797	-6 671	-763,3
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	18 534	14 060	-13 186	874	-5 797	-6 671	-763,3

Toimintakate toteutui 6 671 € arvioitua heikommin. Toimintatuotot eivät täysin riittäneet kattamaan toiminnasta aiheutuneita kuluja.

Henkilöstö 31.12.	TP2021	TA2022	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	2	2	1	-1	-50,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	0	0	0	0	-
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	1	1	-
Yhteensä	2	2	2	-1	-50,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	1,4	1,5	1,9	0,4	24,7

Toinen pysäköinnintarkastajista eläköityi vuoden 2022 aikana.

2.2 TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

2.2.1 Tuloslaskelman toteutusvertailu

Tuloslaskelman toteutusvertailuun sisältyvät ulkoiset ja sisäiset erät

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama %	Tot -%
Toimintatulot	77 485 103	3 588 370	81 073 473	84 244 751	3 171 277	3,9	103,9 %
Myyntitulot	48 973 623	393 157	49 366 780	52 715 707	3 348 927	6,8	106,8 %
Maksutulot	9 130 370	17 000	9 147 370	9 401 483	254 113	2,8	102,8 %
Tuet ja avustukset	3 533 575	2 728 213	6 261 788	6 568 137	306 349	4,9	104,9 %
Muut toimintatulot	15 847 535	450 000	16 297 535	15 559 423	-738 112	-4,5	95,5 %
Valmistus omaan käyttöön	635 000	-160 000	475 000	807 446	332 446	70,0	170,0 %
Toimintamenot	-220 174 677	-3 571 538	-223 746 215	-228 015 376	-4 269 161	-1,9	101,9 %
Henkilöstömenot	-82 555 008	-306 022	-82 861 030	-81 017 573	1 843 457	2,2	97,8 %
Palvelujen ostot	-101 546 856	-2 682 258	-104 229 114	-110 054 124	-5 825 010	-5,6	105,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 721 412	-369 139	-11 090 551	-11 660 705	-570 154	-5,1	105,1 %
Avustukset muille	-7 381 292	-100 000	-7 481 292	-6 986 857	494 435	6,6	93,4 %
<i>Avustukset liikelaitoksille</i>	0	0	0	0	0		
Muut toimintamenot	-17 970 109	-114 119	-18 084 228	-18 296 118	-211 890	-1,2	101,2 %
Toimintakate	-142 054 574	-143 168	-142 197 742	-142 963 180	-765 437	-0,5	100,5 %
Verotulot	84 122 000	1 873 000	85 995 000	85 964 752	-30 248	0,0	100,0 %
Valtionosuudet	59 058 100	938 891	59 996 991	60 030 463	33 472	0,1	100,1 %
Rahoitustulot ja -menot:							
Korkotulot muilta	820 000	50 000	870 000	976 335	106 335	12,2	112,2 %
<i>Korkotulot liikelaitoksilta</i>							
Muut rahoitustulot muilta	1 500 000	725 000	2 225 000	2 273 535	48 535	2,2	102,2 %
Korkomenot	-200 000	-300 000	-500 000	-741 258	-241 258	48,3	148,3 %
Muut rahoitusmenot	-120 000	35 000	-85 000	-77 721	7 279	-8,6	91,4 %
Vuosikate	3 125 526	3 178 723	6 304 249	5 462 927	-841 322	-13,3	86,7 %
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 737 130	-780 000	-7 517 130	-7 366 748	150 382	2,0	98,0 %
Arvonalentumiset	-100 000		-100 000	-180 935	-80 935	-80,9	180,9 %
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tulot	0	580 000	580 000	580 000	0		
Satunnaiset menot	0		0	0	0		
Tilikauden tulos	-3 711 604	2 978 723	-732 881	-1 504 755	-771 874	-105,3	205,3 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0		0,0
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0		0,0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0		0,0
Tilikauden alijäämä	-3 711 604	2 978 723	-732 881	-1 504 755	-771 874	-105,3	205,3 %

Vuoden 2022 talousarviomuutosten jälkeen tuloslaskelman toimintakate oli 142,198 M€. Toimintakatteen toteutumaksi muodostui 142,963 M€, joten talousarvio ylittyi 0,765 M€ (tot. % 100,5). Verotuloarvioita nostettiin talousarviomuutoksilla 1,873 M€ verrattuna alkuperäiseen talousarvioon. Verotulot alittivat tuloarvion 0,030 M€ (tot. % 100,0). Valtionosuustuloarviota korotettiin talousarviomuutoksilla 0,939 M€ alkuperäisestä talousarviosta ja valtionosuustulot ylittivät muutetun talousarvion 0,033 M€ (tot. % 100,1).

Tuloslaskelman toteutumisvertailu sitovuustasolla

	Sito- vuus* N B	Määrärahat					
		Alkuperäinen TA2022	TA:n muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Poikkeam a %
KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIALAKOHTAINEN TOIMINTAKATE							
Yleishallinto	N	-84 739	0	-84 739	-25 029	59 710	-70,5
Keskusvaalilautakunta	N	-150 000	79	-149 921	-119 432	30 489	-20,3
Tarkastuslautakunta	N	0	-484	-484	0	484	100,0
Kaupunginhallitus	N	-2 084 349	194 721	-1 889 628	-1 420 554	469 074	-24,8
Konsernihallinto	N	-3 066 299	629 143	-2 437 156	-2 332 731	104 425	-4,3
Sosiaali- ja terveystoimi/Varkaus	N	-97 530 963	-318 499	-97 849 462	-99 979 323	-2 129 861	2,2
Sosiaali- ja terveystoimi/Joroinen	N	10 600	0	10 600	8 963	-1 637	-15,4
Hyvinvointi ja kasvatus	N	-35 467 794	-50 456	-35 518 250	-35 033 441	484 808	-1,4
Tekninen toimiala	N	-3 681 030	-597 672	-4 278 702	-4 061 632	217 070	-5,1
TOIMINTAKATE		-142 054 574	-143 168	-142 197 742	-142 963 180	-765 438	0,5
TULOSLASKELMAOSA							
Verotulo	B	84 122 000	1 873 000	85 995 000	85 964 752	-30 248	0,0
Valtionosuudet	B	59 058 100	938 891	59 996 991	60 030 463	33 472	0,1
Korkotulot	B	820 000	50 000	870 000	976 335	106 335	12,2
Muut rahoitustulot	B	1 500 000	725 000	2 225 000	2 273 535	48 535	2,2
Korkomenot	B	-200 000	-300 000	-500 000	-741 258	-241 258	48,3
Muut rahoitusmenot	B	-120 000	35 000	-85 000	-77 721	7 279	-8,6
Satunnaiset erät	B	0	580 000	580 000	431 818	-148 182	-25,5
INVESTOINTIOSA							
Maa- vesialueet	N	0		0	-216 246	-216 246	
Rakennukset	N	-5 170 000	610 000	-4 560 000	-2 737 775	1 822 225	-40,0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	N	-2 110 000	-710 000	-2 820 000	-2 362 654	457 346	-16,2
Satamat	N	-50 000		-50 000	-43 044	6 956	-13,9
Kaupunginhallitus							
Aineettomat hyödykkeet	N	-525 000	-20 000	-545 000	-119 086	425 914	-78,1
Osakkeet ja osuudet	N	-185 000	-1 348 300	-1 533 300	-1 533 200	100	0,0
Irtainomaisuus							
Konsernipalvelut	N	-321 000	0	-321 000	-158 047	162 953	-50,8
Kasvun ja oppimisen lautakunta	N	-159 000	20 000	-139 000	-126 593	12 407	-8,9
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	N	-97 000	0	-97 000	-67 438	29 562	-30,5
Tekninen toimi	N	-175 000		-175 000	52 990	227 990	-130,3
RAHOITUSOSA							
Antolainauksen muutokset	N	-7 888 000	-2 455 174	-10 343 174	-10 333 825	9 349	-0,1
Lainakannan muutokset	N	12 350 000	-10 162 099	2 187 901	987 901	-1 200 000	-54,8

*) B=bruttomääräraha/-tuloarvio, N= sitovuus nettomääräraha/-tuloarviot

Valtuuston hyväksymä vuoden talousarvion sitovuustaso oli käyttötaloudessa toimialakohtainen toimintakate. Tuloslaskelman sitovuustaso on verotulot, valtionosuudet, rahoituskulut ja – tuotot sekä satunnaiset erät. Rahoituslaskelmassa sitovana tasona ovat antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset.

Kaupunginvaltuusto käsitteli vuoden 2022 talousarvion määrärahamuutoksia vuoden aikana kokouksissa; 25.4.2022 § 31, 12.9.2022 § 61 ja 19.12.2022 § 87. Ne määrärahaylitykset, joita valtuusto ei hyväksynyt talousarviovuoden aikana, hyväksyttiin valtuustossa 27.2.2023 § 4.

Muutettuun talousarvioon nähden toimialojen valtuustoa sitova toimintakate ylittyi vain sosiaali- ja terveystoimen osalta. Rahoituslaskelman muutokset on selitetty rahoituslaskelman toteutumisvertailun yhteydessä. Toimialojen talouden toteutumista on selvitetty tarkemmin toimialojen toimintakertomusten yhteydessä.

2.2.2 Rahoituslaskelman toteutumisvertailu

	Alkuperäinen TA2022	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
Vuosikate	3 125 526	3 178 723	6 304 249	5 462 927	-841 322	-13,3%	86,7%
Satunnaiset erät	0	580 000	580 000	580 000	0		
Tulorahoituksen korjaukset	-250 000	-450 000	-700 000	-1 039 953	-339 953	-48,6%	148,6%
	2 875 526	3 308 723	6 184 249	5 002 974	-1 181 274	-19,1%	80,9%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
Investointimenot	-8 992 000	-1 448 300	-10 440 300	-8 277 525	2 162 775	20,7%	79,3%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	136 420	136 420		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	450 000	450 000	900 000	1 772 448	872 448	96,9%	196,9%
	-8 542 000	-998 300	-9 540 300	-6 368 656	3 171 644	33,2%	66,8%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-5 666 475	2 310 423	-3 356 052	-1 365 682	1 990 370	59,3%	40,7%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
Antolainasaamisten muutokset							
Antolainasaamisten lisäys	-8 200 000	-2 385 000	-10 585 000	-10 580 001	4 999	0,0%	100,0%
Antolainasaamisten vähennys	312 000	-70 174	241 826	246 175	4 349	1,8%	101,8%
	-7 888 000	-2 455 174	-10 343 174	-10 333 825	9 349	-0,1%	99,9%
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000 000	1 200 000	31 200 000	30 000 000	-1 200 000	-3,8%	96,2%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 650 000	-2 241 916	-9 891 916	-9 891 916	0	0,0%	100,0%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 000 000	-9 120 183	-19 120 183	-19 120 183	0		
	12 350 000	-10 162 099	2 187 901	987 901	-1 200 000	-54,8%	45,2%
Oman pääoman muutokset				-793 182	-793 182		
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	119 555	119 555		
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	113 266	113 266		
Saamisten muutos	0	0	0	-1 018 858	-1 018 858		
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	1 557 314	1 557 314		
	0	0	0	771 277	771 277		
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	4 462 000	-12 617 273	-8 155 273	-9 367 829	-1 212 556	14,9%	114,9%
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 204 475	-10 306 850	-11 511 325	-10 733 511	777 814	6,8%	93,2%
RAHAVARAT 31. 12.	11 316 117						
1. 1.	22 049 628			-10 733 511			

Talousarvion sitovuussäännösten mukaan valtuustoon nähden sitovaa ovat rahoituslaskelman antolainauksen muutokset ja lainakannan muutokset. Talousarvion mukaan antolainasaamisten muutos oli yhteensä - 10 343 174 € ja toteutuma -10 333 825 €, tot.- % 99,9 % ja jäi alle budjetoidun 9 349 €. Keski-Savon Teollisuuskyä Oy:lle myönnetystä antolainasta maksettiin vuoden 2022 aikana 8,0 M€ sekä lisälaina 1,2 M€.

Lainakannan (pitkäaikaiset/ lyhytaikaiset) muutosten toteuma oli 987 901 €, tot.-% 45,2 % ja jäi alle budjetoidun 1 200 000 €. Pitkäaikaisten lainojen lisäys oli 30 000 000 €, vähennys 9 891 916 € ja lyhytaikaisten muutos oli 19 120 183 €.

2.2.3 Investointien toteutusvertailu

Taseryhmä		Alkuperäinen TA2022	TA-muutos	TA ja Muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Maa- ja vesialueet ja tontit	M	-200 000	0	-200 000	-557 045	-357 045
	T	200 000	0	200 000	340 799	140 799
	Netto	0	0	0	-216 246	-216 246
Rakennukset	M	-5 170 000	610 000	-4 560 000	-3 021 364	1 538 636
	T	0	0	0	283 589	283 589
	Netto	-5 170 000	0	-4 560 000	-2 737 775	1 822 225
Kiinteät rakenteet ja laitteet Tevi	M	-1 985 000	-530 000	-2 515 000	-2 227 626	287 374
Kiinteät rakenteet ja laitteet Tevi	T	0	0	0	136 420	136 420
Kiinteät rakenteet ja laitteet liikuntapai	M	-125 000	-180 000	-305 000	-271 448	33 552
Kiinteät rakenteet ja laitteet Liva	T	0	0	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet Yht.	Netto	-2 110 000	-710 000	-2 820 000	-2 362 654	457 346
Satamat	M	-50 000	0	-50 000	-43 044	6 956
	T	0	0	0		
	Netto	-50 000	0	-50 000	-43 044	6 956
Koneet ja kalusto						
- Tekninen toimi	M	-175 000	0	-175 000	-112 121	62 879
- Tekninen toimi	T	0	0	0	165 111	165 111
- Kasvun ja oppimisen lautakunta	M	-159 000	20 000	-139 000	-126 593	12 407
- Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	M	-97 000	0	-97 000	-67 438	29 562
- Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	T	0	0	0	0	0
- Konsernipalvelut	M	-321 000	0	-321 000	-158 047	162 953
Koneet ja kalusto yhteensä	M	-752 000	20 000	-732 000	-464 199	267 801
	T	0	0	0	165 111	165 111
	Netto	-752 000	20 000	-732 000	-299 088	432 912
Aineettomat hyödykkeet	M	-525 000	-20 000	-545 000	-159 599	385 401
	T	0	0	0	40 513	40 513
Aineettomat hyödykkeet	Netto	-525 000	-20 000	-545 000	-119 086	425 914
Osakkeet ja Osuudet	M	-185 000	-1 348 300	-1 533 300	-1 533 200	100
	T	0	0	0	0	0
Osakkeet ja Osuudet	Netto	-185 000	-1 348 300	-1 533 300	-1 533 200	100
Investoinnit yhteensä	M	-8 992 000	-1 448 300	-10 440 300	-8 277 525	2 162 775
	T	200 000	0	200 000	966 432	766 432
	Netto	-8 792 000	-1 448 300	-10 240 300	-7 311 093	2 929 207

Kaupungin investointimenot vuonna 2022 olivat 8,278 M€ ja 5,946 M€ edellisvuotta pienemmät. Investointitulot olivat 0,966 M€ ja edellisvuotta isommat 0,205 M€. Nettoinvestoinnit olivat 7,311 M€ ja 6,151 M€ edellisvuotta pienemmät.

Vuoden 2022 investointikulut toteutuivat 2,163 M€ alle budjetin ja investointituotot toteutuivat 0,766 M€ yli budjetin. Nettona investointeja jäi toteutumatta 2,929 M€.

Tarkempi investointien toteutuman erittely on projektikohtaisessa erittelyssä.

Invetointien toteuma projekteittain	Toteutunut			Tot%	TP2021
	TA 2022	2022	Poikkeama		
MAA- JA VESIALUEET					
9000 Maa-alueet					
Tuotot	200 000	340 799	140 799	170,4	64 198
Kulut	-150 000	-555 142	-405 142	370,1	-65 605
Netto	50 000	-214 343	-264 343	-428,7	-1 407
Tässä esitetään tasearvomutokset. Mahdolliset myyntivoitot/-tappiot esitetään kh:n tilikohdalla 1310 /maa-alueiden myyntivoitot. Suurin maanhankinta oli Kopolanniemen osto A. Ahlström Oy:ltä.					
9012 Vetovoimakesk. aluekehityshank					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-1 903	-1 903	*****	-45 887
Netto	0	-1 903	-1 903	*****	-45 887
9014 Kiertotien teollisuusalue					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-264
Netto	0	0	0	0	-264
9015 Teollisuustonttien jalostaminen					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	0	50 000	0	-95 891
Netto	-50 000	0	50 000	0	-95 891
Kohteita ei ollut					
9016 Rantarak.paik. Kehittäminen					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-9 236
Netto	0	0	0	0	-9 236
9017 Ämmäkosken ennallistaminen					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-9 954
Netto	0	0	0	0	-9 954
9018 Myytävien tonttien maaperätutk.					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-6 380
Netto	0	0	0	0	-6 380
Maa- ja vesialueet yhteensä					
Tuotot	200 000	340 799	140 799	170,4	64 198
Kulut	-200 000	-557 045	-357 045	278,5	-233 217
Netto	0	-216 246	-216 246	-	-169 019

RAKENNUKSET**9102 Kaupungintalo**

Tuotot		0	0	0	0
Kulut	-300 000	-488 915	-188 915	163,0	-610 734
Netto	-300 000	-488 915	-188 915	163,0	-610 734

Kaupungintalon A-osan IV saneeraus tuli ennakoitua kalliimmaksi. Suunnittelun tarkentuessa yläpohjaa piti vahvistaa konehuoneen osalta. (tela 26.4.2022 §69)

Investointien toteuma projekteittain	Toteutunut		Poikkeama	Tot%	TP2021
	TA 2022	2022			
9104 Waltterin ruokapalvelu					
Tuotot	0	81 830	81 830	*****	0
Kulut	0	0	0	0	-2 786 824
Netto	0	81 830	81 830	*****	-2 786 824
Servica Oy:lle luovutettujen laitteiden myyntituotto					
9105 Keskuskeittiö/Ruokapalvelukesk					
Tuotot	0	201 759	201 759	*****	0
Kulut	0	0	0	0	0
Netto	0	201 759	201 759	*****	0
Servica Oy:lle luovutettujen laitteiden myyntituotto					
9201 Vanha sairaala					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-250 000	-227 827	22 173	91,1	-289 832
Netto	-250 000	-227 827	22 173	91,1	-289 832
9206 Terveyskampus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	61 259
Netto	0	0	0	0	61 259
9207 Taidehank/Terv.kampus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-26 547
Netto	0	0	0	0	-26 547
9212 Käpykankaan palvelukeskus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-450 000	-459 411	-9 411	102,1	-886 553
Netto	-450 000	-459 411	-9 411	102,1	-886 553
9301 Päiviönsaaren päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-30 000	-5 255	24 745	17,5	-23 604
Netto	-30 000	-5 255	24 745	17,5	-23 604
Alakattojen saneerauksen laajuus oli ennakoitua pienempi					
9302 Könönpellon päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-20 000	-31 944	-11 944	159,7	-6 943
Netto	-20 000	-31 944	-11 944	159,7	-6 943
Osastojen viilennys ja päiväsalin lattian uusinta tulivat ennakoitua kalliimmaksi					
9303 Repokankaan päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-14 959
Netto	0	0	0	0	-14 959

Invetointien toteuma projekteittain	Toteutunut			Tot%	TP2021
	TA 2022	2022	Poikkeama		
9306 Kankunharjun päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-20 000	-20 446	-446	102,2	-13 643
Netto	-20 000	-20 446	-446	102,2	-13 643
9314 Könönpellon koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-250 000	-98 291	151 709	39,3	-78 343
Netto	-250 000	-98 291	151 709	39,3	-78 343
Viemäreiden saneeraus tuli ennakoitua halvemmaksi.					
9315 Lehtoniemen koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-100 000	-86 181	13 819	86,2	-79 819
Netto	-100 000	-86 181	13 819	86,2	-79 819
9316 Luttilan koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-21 305
Netto	0	0	0	0	-21 305
9317 Puurtilan koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-46 338
Netto	0	0	0	0	-46 338
9319 Repokankaan koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-350 000	-478 571	-128 571	136,7	-745 409
Netto	-350 000	-478 571	-128 571	136,7	-745 409
IV-saneeraus tuli ennakoitua kalliimmaksi (tela 26.4.2022 § 72)					
9322 Waltterin koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-350 000	-376 067	-26 067	107,4	-27 470
Netto	-350 000	-376 067	-26 067	107,4	-27 470
9323 Könönpellon kouluhanke					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-27 783
Netto	0	0	0	0	-27 783
9324 Kankun koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	-4 368	45 632	8,7	0
Netto	-50 000	-4 368	45 632	8,7	0
Hankesuunnitelmaa ei toteutettu, asemakaava vahvistettiin loppuvuodesta 2022					

Invetointien toteuma projekteittain	Toteutunut			Tot%	TP2021
	TA 2022	2022	Poikkeama		
9333 Pääkirjasto					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-7 805	-7 805	*****	-442 338
Netto	0	-7 805	-7 805	*****	-442 338
9340 Jäähalli/kilpailuhalli					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	-43 184	6 816	86,4	0
Netto	-50 000	-43 184	6 816	86,4	0
9341 Uimahalli					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-100 000	-161 998	-61 998	162	-130 248
Netto	-100 000	-161 998	-61 998	162	-130 248
Uimahallin pakolliset korjaukset tulivat ennakoitua kalliimmaksi					
9342 Liikuntatalo, Varkaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	17	17	*****	-48 876
Netto	0	17	17	*****	-48 876
9343 Liikuntatalo, Kangaslampi					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	123	123	*****	0
Netto	0	123	123	*****	0
9345 Kisapuiston katsomorakennus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-30 000	-17 160	12 840	57,2	0
Netto	-30 000	-17 160	12 840	57,2	0
9361 Varikko					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-106 000
Netto	0	0	0	0	-106 000
9364 Oikeustalo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-200 000	-96 840	103 160	48,4	0
Netto	-200 000	-96 840	103 160	48,4	0
Routaeristyskorjaus tuli ennakoitua halvemmaksi, salaojia ei tarvinnut uusia.					
9366 Vesitorni					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-30 000	-30 520	-520	101,7	-528
Netto	-30 000	-30 520	-520	101,7	-528
9372 Ent. Joutenlahden koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-40 000	-56 145	-16 145	140,4	-50 104
Netto	-40 000	-56 145	-16 145	140,4	-50 104

Invetointien toteuma projekteittain	Toteutunut			Tot%	TP2021
	TA 2022	2022	Poikkeama		
9373 Entinen Tehtaan koulu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-12 594	-12 594	*****	-312 829
Netto	0	-12 594	-12 594	*****	-312 829
VE 2, Näyttelytilojen saneerauksen suunnitteluun ei oltu varattu erillistä määrärahaa.					
9381 Nuorten talo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-47 137
Netto	0	0	0	0	-47 137
9390 Ennalta arvaam.korj.					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-650 000	0	650 000	0	0
Netto	-650 000	0	650 000	0	0
Tällä määrärahalla katettiin talousarviokohteiden ulkopuolisia kohteita.					
9400 Uusi Paloasema					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-1 290 000	-291 788	998 212	22,6	-19 180
Netto	-1 290 000	-291 788	998 212	22,6	-19 180
Paloaseman rakentamisen aloitus siirtyi vuodelle 2023.					
9401 Kangaslammin paloasema					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-26 193	-26 193	*****	0
Netto	0	-26 193	-26 193	*****	0
Viemäreiden pakollinen saneeraus					
Rakennukset yhteensä					
Tuotot	0	283 589	283 589	-	0
Kulut	-4 560 000	-3 021 364	1 538 636	66,3	-6 782 087
Netto	-4 560 000	-2 737 775	1 822 225	60,0	-6 782 087

Invetointien toteuma projekteittain	TA 2022	Toteutunut 2022	Poikkeama	Tot%	TP2021
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET					
9501 Katujen rakentaminen					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-535 000	-402 042	132 958	75,1	-708 343
Netto	-535 000	-402 042	132 958	75,1	-708 343
Puurtilan Pohjoisniemen ja Taipaleenraitin tonttikatuja ei rakennettu					
9502 Katujen perusparannus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-720 000	-560 591	159 409	77,9	-639 501
Netto	-720 000	-560 591	159 409	77,9	-639 501
Kaikki TA-kohteet saatiin toteutettua, toteutus tuli ennakoitua halvemmaksi					
9503 Katujen suunnittelu					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-30 000	-53 904	-23 904	179,7	-39 219
Netto	-30 000	-53 904	-23 904	179,7	-39 219
Suunnittelua oli ennakoitua enemmän					
9504 Päällystystyöt					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-80 000	-16 904	63 096	21,1	-47 873
Netto	-80 000	-16 904	63 096	21,1	-47 873
Päällystystöiden määrärahavarausta käytettiin uusintapäällystykseen					
9505 Uusintapäällysteet					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-400 000	-505 689	-105 689	126,4	-552 020
Netto	-400 000	-505 689	-105 689	126,4	-552 020
Päällysteet olivat talven jäljiltä ennakoitua huonommassa kunnossa, joten akuutteja päällystysistöjä oli tehtävä enemmän.					
9506 Liikennevalot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	-42 150	7 850	84,3	0
Netto	-50 000	-42 150	7 850	84,3	0
9510 Maastomittaukset					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-10 000	-6 748	3 252	67,5	-13 802
Netto	-10 000	-6 748	3 252	67,5	-13 802
9529 Keskustan kehittäminen					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-98 299
Netto	0	0	0	0	-98 299

Invetointien toteuma projekteittain	TA 2022	Toteutunut 2022	Poikkeama	Tot%	TP2021
9530 Joutenlahden kehittäminen,infr					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-418 732
Netto	0	0	0	0	-418 732
9531 Puistot ja leikkipaikat					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-60 000	-60 501	-501	100,8	-181 164
Netto	-60 000	-60 501	-501	100,8	-181 164
9566 Venesatamien peruskorjaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	-49 679	321	99,4	-50 024
Netto	-50 000	-49 679	321	99,4	-50 024
9613 Green Corridor					
Tuotot	0	105 000	105 000	*****	0
Kulut	-455 000	-390 542	64 458	85,8	-1 012 056
Netto	-455 000	-285 542	169 458	62,8	-1 012 056
Ämmäkosken ohitusuoman lisäksi toteutettiin koskialueen kunnostusta. Hanke toteutettiin yksikköhintaurakkana ja todelliset kustannukset alittuivat selkeästi kustannusarvioon verrattuna.					
9614 Green tech, Päivärin					
Tuotot	0	0	0	0	488 321
Kulut	0	0	0	0	-735 388
Netto	0	0	0	0	-247 067
9615 Green tech,Ranta-Lut					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	0	0	-244 471
Netto	0	0	0	0	-244 471
9640 Liikenneturvallisuustyöt					
Tuotot	0	31 420	31 420	*****	0
Kulut	-80 000	-112 625	-32 625	140,8	-94 626
Netto	-80 000	-81 205	-1 205	101,5	-94 626
9672 Katuvalaistus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-45 000	-26 252	18 748	58,3	-51 010
Netto	-45 000	-26 252	18 748	58,3	-51 010
9701 Satamien kehittäminen					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-50 000	-43 044	6 956	86,1	-48 315
Netto	-50 000	-43 044	6 956	86,1	-48 315
Kiinteät rakenteet ja laitteet tekninen toimi yhteensä					
Tuotot	0	136 420	136 420		488 321
Kulut	-2 565 000	-2 270 670	294 330	88,5	-4 934 843
Netto	-2 565 000	-2 134 250	430 750	83,2	-4 446 522

Invetointien toteuma projekteittain	Toteutunut			Tot%	TP2021
	TA 2022	2022	Poikkeama		
9347 Kisapuiston urheilualue					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-35 000	-35 745	-745	102,1	0
Netto	-35 000	-35 745	-745	102,1	0
9368 Ladut ja kuntopolut					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-110 000	-99 091	10 909	90,1	-66 280
Netto	-110 000	-99 091	10 909	90,1	-66 280
9386 Kalastuspaikat					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-30 000	-22 548	7 452	75,2	0
Netto	-30 000	-22 548	7 452	75,2	0
9387 Uimarannat					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-30 000	-16 393	13 607	54,6	-54 359
Netto	-30 000	-16 393	13 607	54,6	-54 359
9392 Lintutornit					
Tuotot	0	0	0	0,0	9 607
Kulut	0	0	0	0,0	-19 214
Netto	0	0	0	0,0	-9 607
9393 Kämärin jäärheilukeskus					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-154 782
Netto	0	0	0	0,0	-154 782
9397 Vattuvuoren laskettelukeskus					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-100 000	-97 671	2 329	97,7	0
Netto	-100 000	-97 671	2 329	97,7	0
9548 Muut urheilukentät					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-12 588
Netto	0	0	0	0,0	-12 588
Kiinteät rakenteet ja laitteet hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala/liikuntapalvelut yhteensä					
Tuotot	0	0	0	0,0	9 607
Kulut	-305 000	-271 448	33 552	88,5	-307 223
Netto	-305 000	-271 448	33 552	83,2	-297 616
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä (sis.Satamalaitoksen)					
Tuotot	0	136 420	136 420	0,0	497 928
Kulut	-2 870 000	-2 542 118	327 882	88,6	-5 242 066
Netto	-2 870 000	-2 405 698	464 302	83,8	-4 744 138

Invetointien toteuma projekteittain	TA 2022	Toteutunut 2022	Poikkeama	Tot%	TP2021
KONEET JA KALUSTO					
Yleishallinto					
9800 ICT-tekniikka					
Kulut	-30 000	0	30 000	0	-30 600
9802 Valokuituverkot					
Kulut	-191 000	-65 551	125 449	34,3	0
9805 Oppimisympäristön ICT-laitteet					
Kulut	-100 000	-92 496	7 504	92,5	-97 405
Yleishallinto yhteensä					
Kulut	-321 000	-158 047	162 953	49,2	-128 005
Sosiaali- ja terveystoimi					
Tulot	0	0	0	0,0	139 242
Tekninen toimi					
9827 Teknisen toimen hallinto/laitt					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-65 000	-58 430	6 570	89,9	-96 872
Netto	-65 000	-58 430	6 570	89,9	-96 872
9843 Kiinteistöpalvelut/autot					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-30 000	-13 467	16 533	44,9	-30 023
Netto	-30 000	-13 467	16 533	44,9	-30 023
9844 Ruokapalvelun laitteet ja kal.					
Tuotot	0	165 111	165 111	*****	0
Kulut	-80 000	-27 401	52 599	34,3	-69 903
Netto	-80 000	137 710	217 710	-172,1	-69 903
Servica Oy:lle luovutettujen laitteiden myyntituotto					
9845 Kuljetusvälineet					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-12 823	-12 823	*****	0
Netto	0	-12 823	-12 823	*****	0
Tekninen toimi yhteensä					
Tuotot	0	165 111	165 111	0,0	0
Kulut	-175 000	-112 121	62 879	64,1	-196 798
Netto	-175 000	52 990	227 990	-30,3	-196 798

Invetointien toteuma projekteittain	Toteutunut			Tot%	TP2021
	TA 2022	2022	Poikkeama		
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala					
9941 perusop. opp.ym.uusim ja kalus					
Kulut	-112 500	-102 579	9 921	91,2	-394 710
9942 Varhaiskasvatuksen kalustohank					
Kulut	-26 500	-24 014	2 486	90,6	-10 850
9943 Liikuntapaikkojen koneet ja ka					
Kulut	-70 000	-42 445	27 555	60,6	-39 675
9947 Museon kalustohankinnat					
Kulut	-13 000	-12 979	21	99,8	0
9949 Soisalo-opiston kalustohankinn					
Kulut	-14 000	-12 014	1 986	85,8	0
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala yht.					
Kulut	-236 000	-194 031	41 969	82	-445 235

Koneet ja kalusto yhteensä					
Tuotot	0	165 111	165 111	0	139 242
Kulut	-732 000	-464 199	267 801	63,4	-770 038
Netto	-732 000	-299 088	432 912	40,9	-630 796

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

9801 ICT-lisenssit					
Kulut	-65 000	-33 940	31 060	52,2	-48 987
9803 Sähköinen					
Kulut	-105 000	-27 335	77 665	26,0	-36 560
9804 Viestikanavien uusiminen					
Kulut	-80 000	-57 811	22 189	72,3	-11 940
9807 Taloushal.palve.kehittämisp.					
Tuotot	0	40 513	40 513	0,0	0
Kulut	-160 000	-40 513	119 487	25,3	0
Netto	-160 000	0	160 000	0,0	0
9808 Henkilöstöhal.tukipalv.kehitt.					
Kulut	-90 000	0	90 000	0,0	0
9809 Populus HR moduuli					
Kulut	-30 000	0	30 000	0,0	0
9810 Titania SA mobiili					
Kulut	-15 000	0	15 000	0,0	0

Aineettomat hyödykkeet yhteensä					
Tuotot	0	40 513	40 513	0,0	0
Kulut	-545 000	-159 599	385 401	29,3	-97 487
Netto	-545 000	-119 086	425 914	21,9	-97 487

Invetointien toteuma projekteittain	TA 2022	Toteutunut 2022	Poikkeama	Tot%	TP2021
ARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄVAIKUTTEISET SIOITUKSET					
9899 Osakkeet ja osuudet					
Tuotot	0	0	0	0,0	60 049
Kulut	-1 533 300	-1 533 200	100	100,0	-1 098 396
Netto	-1 533 300	-1 533 200	100	100,0	-1 038 347
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Tuotot	200 000	966 432	766 432	483,2	761 417
Kulut	-10 440 300	-8 277 525	2 162 775	79,3	-14 223 291
Netto	-10 240 300	-7 311 093	2 929 207	71,4	-13 461 874

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

	2022		2021	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	29 738 979,89		30 360 359,04	
Maksutuotot	9 366 678,05		9 777 072,22	
Tuet ja avustukset	6 558 137,47		4 562 466,12	
Muut toimintatuotot	5 424 297,99	51 088 093,40	4 664 784,41	49 364 681,79
Valmistus omaan käyttöön		807 446,00		816 270,10
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-63 857 024,86		-60 646 799,95	
Hankilöstösivukulut				
Eläkekulut	-14 985 293,40		-14 759 976,35	
Muut henkilöstösivukulut	-2 175 254,46		-2 804 383,63	
Palvelujen ostot	-89 131 484,22		-83 561 385,38	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 433 310,22		-11 401 395,46	
Avustukset	-6 986 856,51		-7 318 094,51	
Muut toimintakulut	-6 289 495,37	-194 858 719,05	-5 086 090,92	-185 578 126,20
TOIMINTAKATE		-142 963 179,65		-135 397 174,31
Verotulot		85 964 752,31		84 940 324,29
Valtionosuudet		60 030 463,00		55 680 698,00
Rahoitustuotot- ja kulut				
Korkotuotot	976 335,43		865 744,14	
Muut rahoitustuotot	2 273 534,59		1 587 628,54	
Korkokulut	-741 257,56		-168 917,55	
Muut rahoituskulut	-77 720,78	2 430 891,68	-55 430,65	2 229 024,48
VUOSIKATE		5 462 927,34		7 452 872,46
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 366 747,74		-7 889 774,53	
Arvonalentumiset	-180 934,72	-7 547 682,46	-2 537 105,72	-10 426 880,25
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot		580 000,00	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS		-1 504 755,12		-2 974 007,79
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		-1 504 755,12		-2 974 007,79
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		26,3		26,7
Vuosikate/Poistot, %		72,4		71,0
Vuosikate euroa/asukas		276		373
Asukasmäärä		19 764		19 973

3.2 RAHOITUSLASKELMA

		2022		2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	5 462 927		7 452 872	
Satunnaiset erät	580 000		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 039 953	5 002 974	-559 840	6 893 032
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-8 277 525		-14 223 292	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	136 420		497 928	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	1 772 448	-6 368 656	425 901	-13 299 463
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-1 365 682		-6 406 431
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainojen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-10 580 001		-15 036 200	
Antolainasaamisten vähennys	246 175	-10 333 825	729 427	-14 306 773
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000 000		15 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 891 916		-6 284 774	
Lyhytaikaisten lainojen muuutokset	-19 120 183	987 901	17 384 601	26 099 827
Oman pääoman muutokset		-793 182		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	119 555		-140 886	
Vaihto-omaisuuden muutos	113 266		-29 244	
Saamisten muutos	-1 018 858		-2 373 180	
Korottomien velkojen muutos	1 557 314	771 277	-1 024 836	-3 568 146
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-9 367 829		8 224 908
RAHAVAROJEN MUUTOS		-10 733 511		1 818 477
	RAHAVARAT 31. 12.	11 316 117	22 049 628	
	1. 1.	22 049 628	20 231 151	1 818 477
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2022		2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta,1000 €		-23 506		-26 748
Investointien tulorahoitus, %		67,1		54,3
Laskennallinen lainanhoitokate		0,4		0,5
Lainanhoitokate		0,4		0,6
Kassan riittävyys, pv		18		36
Asukasmäärä		19 764		19 973

3.3 TASE 31.12.2022

	2022	2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	197 699,71	199 481,59
Aineettomat oikeudet	166 651,71	199 481,59
Muut pitkävaikutteiset menot	31 048,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	103 283 618,20	105 051 626,12
Maa- ja vesialueet	28 526 523,35	28 295 869,86
Rakennukset	56 388 123,12	57 416 209,40
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 569 217,23	17 485 103,28
Koneet ja kalusto	1 225 576,67	1 632 604,71
Muut aineelliset hyödykkeet	66 735,24	66 735,24
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	507 442,59	155 103,63
Sijoitukset	121 817 881,44	109 950 856,19
Osakkeet ja osuudet	47 450 415,12	45 917 215,12
Muut lainasaamiset	74 317 762,32	63 983 937,07
Muut saamiset	49 704,00	49 704,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	225 299 199,35	215 201 963,90
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	206 185,11	319 450,89
Aineet ja tarvikkeet	206 185,11	319 450,89
Saamiset	11 673 706,06	10 654 848,56
Lyhytaikaiset saamiset	11 673 706,06	10 654 848,56
Myyntisaamiset	5 307 536,80	5 073 750,95
Lainasaamiset	0,00	112 125,31
Muut saamiset	2 363 306,95	2 143 851,99
Siirtosaamiset	4 002 862,31	3 325 120,31
Rahat ja pankkisaamiset	11 316 116,93	22 049 627,96
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	23 196 008,10	33 023 927,41
VASTAAVAA YHTEENSÄ	248 495 207,45	248 225 891,31

	2022	2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 232 003,36	91 232 003,36
Edell. tilikauden yli-/alijäämä	18 333 075,22	22 100 264,84
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 504 755,12	-2 974 007,79
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	108 060 323,46	110 358 260,41
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevastuuvaraus	888 882,84	986 400,00
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	888 882,84	986 400,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	192 739,38	55 541,36
Muut toimeksiantojen pääomat	24 627,50	42 270,97
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	217 366,88	97 812,33
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	79 231 011,52	62 122 927,10
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	79 213 632,10	62 105 547,68
Muut velat	17 379,42	17 379,42
Lyhytaikainen	60 097 622,75	74 660 491,47
Joukkovelkakirjalainat	22 500 000,00	35 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 641 915,58	7 641 915,58
Lainat muilta luotonantajilta	2 500 000,00	9 120 182,93
Lyhytaikaiset ostovelat	7 047 822,42	6 321 213,67
Muut velat	1 445 755,08	1 482 071,23
Siirtovelat	15 962 129,67	15 095 108,06
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	139 328 634,27	136 783 418,57
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	248 495 207,45	248 225 891,31
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	43,5	44,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	70,7	72,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	16 828	19 126
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	851	958
Lainakanta 31.12., 1000 € (sis. konsernitilin)	114 856	113 868
Lainakanta 31.12., €/asukas (sis. konsernitilin)	5 811	5 701
Lainakanta 31.12., 1000 € (ilman konsernitiliä)	114 856	104 747
Lainakanta 31.12., €/asukas (ilman konsernitiliä)	5 811	5 243
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	169 291	173 903
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	8 566	8 705
Lainasaamiset, 1000 €	74 318	63 984
Asukasmäärä	19 764	19 973

3.4 KONSERNIN TULOSLASKELMA

	2022	2021
Toimintatuotot	120 328 972,96	119 027 129,27
Toimintakulut	-268 826 327,06	-255 809 833,82
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	417 430,23	1 944 255,53
TOIMINTAKATE	-148 079 923,87	-134 838 449,02
Verotulot	85 106 906,75	84 213 169,05
Valtionosuudet	81 056 029,83	74 063 701,72
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	57 313,57	62 283,86
Muut rahoitustuotot	1 413 692,03	1 281 105,21
Korkokulut	-1 753 363,65	-1 049 053,15
Muut rahoituskulut	-387 823,65	-443 728,11
Rahoitustuotot ja -kulut	-670 181,70	-149 392,19
VUOSIKATE	17 412 831,01	23 289 029,56
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 958 402,72	-15 429 569,85
Omistuksen eliminointierot	763 298,75	0,00
Arvonalentumiset	-245 654,52	-2 673 508,33
Poistot ja arvonalentumiset	-14 440 758,49	-18 103 078,18
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	675 677,51	391 590,41
Satunnaiset kulut	-22 162,50	0,00
Satunnaiset erät	653 515,01	391 590,41
TILIKAUDEN TULOS	3 625 587,53	5 577 541,79
Tilinpäätössiirrot	-402 979,25	10 937,10
Tilikauden verot	-764 672,79	-597 564,56
Laskennalliset verot	-185 111,59	-97 976,76
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-688 565,77	-438 788,48
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 584 258,13	4 454 149,09
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	44,8	46,5
Vuosikate/Poistot, %	114,5	128,6
Vuosikate euroa/asukas	881	1 166
Asukasmäärä	19 764	19 973

3.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	17 412 831,01	23 289 029,56
Satunnaiset erät	653 515,01	391 590,41
Tilikauden verot	-764 672,79	-597 564,56
Tulorahoituksen korjauserät	-2 109 235,30	-4 388 530,98
	15 192 437,94	18 694 524,43
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-36 517 775,32	-46 916 670,50
Rahoitusosuudet investointimenoihin	152 837,95	1 199 650,08
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 691 255,24	6 792 502,25
	-33 673 682,14	-38 924 518,17
Toiminnan ja investointien rahavirta	-18 481 244,20	-20 229 993,74
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-34 295,68	-74 860,10
Antolainasaamisten vähennykset	142 611,49	7 368,60
	108 315,81	-67 491,50
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	45 146 860,25	16 275 210,05
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 051 900,78	-12 524 002,75
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14 985 158,79	20 483 998,95
	13 109 800,67	24 235 206,24
Oman pääoman muutokset	0,00	-112 235,98
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	112 578,50	-135 860,95
Vaihto-omaisuuden muutos	-73 444,84	-112 937,21
Saamisten muutos	531 111,49	-3 024 474,39
Korottomien velkojen muutos	1 182 772,15	1 931 087,41
	1 753 017,30	-1 342 185,13
Rahoituksen rahavirta	14 971 133,78	22 713 293,65
Rahavarojen muutos	-3 510 110,42	2 483 299,90
Rahavarat 31.12.	35 750 405,95	39 260 516,38
Rahavarat 1.1.	39 260 516,38	36 777 216,47
Rahavarojen muutos	-3 510 110,42	2 483 299,90
Konsernint rahoituslaskelman tunnusluvut:	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-44 018	-32 113
Investointien tulorahoitus, %	47,9	50,9
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,9
Lainanhoitokate	1,0	1,8
Kassan riittävyys, pv	40	45
Asukasmäärä	19 764	19 973

3.6 KONSERNITASE 31.12.2022

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 465 938,53	1 626 369,82
Muut pitkävaikutteiset menot	298 759,18	216 220,02
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	10 803,24	441,11
Aineettomat hyödykkeet	1 775 500,94	1 843 030,95
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	32 948 839,26	32 024 893,26
Rakennukset	200 051 582,40	162 706 335,08
Kiinteät rakenteet ja laitteet	56 677 535,24	48 854 692,94
Koneet ja kalusto	10 085 546,52	9 525 152,69
Muut aineelliset hyödykkeet	6 791 855,84	5 872 174,97
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 839 378,14	33 576 921,66
Aineelliset hyödykkeet	312 394 737,39	292 560 170,60
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	20 163 807,78	19 698 532,66
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotus	3 222 542,67	1 994 777,53
Joukkovelkakirjasaamiset	36 491,79	93 480,00
Muut lainasaamiset	871 501,31	900 844,82
Muut saamiset	721 302,32	716 374,33
Sijoitukset	25 015 645,87	23 404 009,34
PYSYVÄT VASTAAVAT	339 185 884,20	317 807 210,89
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	516 362,60	658 098,02
Lahjoitusrahastojen varat	186 438,75	141 172,15
Muut toimeksiantojen varat	120 651,30	141 970,09
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	823 452,65	941 240,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	982 407,27	907 129,59
Vaihto-omaisuus	982 407,27	907 129,59
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 942 122,40	4 357 759,36
Lainasaamiset	19 562 175,16	20 783 990,56
Muut saamiset	421 956,90	296 256,90
Siirtosaamiset	18 792,81	637,52
Pitkäaikaiset saamiset	23 945 047,27	25 438 644,34
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	11 100 947,60	11 160 691,60
Lainasaamiset	99 390,65	236 273,01
Muut saamiset	3 445 992,45	2 835 485,33
Siirtosaamiset	6 989 616,51	6 365 945,12
Lyhytaikaiset saamiset	21 635 947,21	20 598 395,05
Saamiset	45 580 994,48	46 037 039,40
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	4 206 853,64	4 208 137,27
Rahoitusarvopaperit	4 206 853,64	4 208 137,27
Rahat ja pankkisaamiset	31 543 552,32	35 052 379,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT	82 313 807,71	86 204 685,36
VASTAAVAA	422 323 144,56	404 953 136,52

VASTATTAVAA

	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 232 003,36	91 232 003,36
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	1 243,75	1 243,75
Muut omat rahastot	1 545 818,20	1 151 212,83
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	46 682 804,21	42 228 655,12
Tilikauden yli-/alijäämä	1 584 258,13	4 454 149,09
OMA PÄÄOMA	141 046 127,66	139 067 264,16

VÄHEMMISTÖOSUDET

	4 566 578,66	4 113 413,89
--	---------------------	---------------------

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	888 882,84	986 400,00
Muut pakolliset varaukset	1 414 392,75	1 631 986,09
PAKOLLISET VARAUKSET	2 303 275,59	2 618 386,09

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	714 878,33	718 783,08
Lahjoitusrahastojen pääomat	188 995,22	144 123,49
Muut toimeksiantojen pääomat	157 244,53	194 702,28
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 061 118,08	1 057 608,85

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen vieras pääoma**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	179 797 149,69	154 943 311,36
Pääomalainat	3 088 082,26	3 088 082,26
Lainat julkisyhteisöiltä	103 072,21	0,00
Ostovelat	89 695,40	118 785,80
Muut velat	2 822 543,06	2 773 114,51
Siirtovelat	741 594,95	713 475,19
Pitkäaikainen vieras pääoma	186 642 137,58	161 636 769,12

Lyhytaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	23 471 642,70	38 739 200,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 906 170,23	12 053 329,79
Lainat julkisyhteisöiltä	3 325 000,00	3 325 000,00
Saadut ennakot	893 093,67	995 488,76
Ostovelat	13 336 079,88	12 212 139,86
Muut velat	3 494 875,60	3 530 023,63
Siirtovelat	25 137 369,32	24 649 948,36
Laskennalliset verovelat	1 139 675,56	954 563,97
Lyhytaikainen vieras pääoma	86 703 906,96	96 459 694,38

VIERAS PÄÄOMA

	273 346 044,54	258 096 463,50
--	-----------------------	-----------------------

VASTATTAVAA

	422 323 144,53	404 953 136,49
--	-----------------------	-----------------------

Taseen tunnusluvut

	2022	2021
--	-------------	-------------

Omavaraisuusaste, %	34,6	35,4
Suhteellinen velkaantuneisuus %	95,1	92,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	48 267	46 683
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	2 442	2 337
Lainakanta 31.12., 1000 €	225 691	212 149
Lainakanta 31.12. €/asukas	11 419	10 619
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	288 883	288 329
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	14 617	14 432
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	908	994
Asukasmäärä	19 764	19 973

4 LIITETIEDOT

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla ja avustuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset (osakkeet) on merkitty taseessa hankintameno.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Konsernitili

Konsernitilin käyttö loppui 31.5.2022 lukien liittyen kaupungin pankkipalvelujen kilpailutuksen yhteydessä tehtyyn päätökseen.

Konserniyhtiöille voi kaupungin talousjohtaja myöntää lyhytaikaista lainaa 500 000 €:n saakka hallintosäännön luvun 11 kohdan § 5 mukaisesti.

Johdannaisopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Johdannaisopimukset (puitesopimukset) on tehty neljän eri luottolaitoksen kanssa. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimukset ovat voimassa enimmillään 2034 asti.

Edellisen tilikauden vertailutietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2022 tilikauden toimintakate heikkeni 7,57 M€ ja vuosikate 1,99 M€ verrattaessa vuoden 2021 toteutumaan.

Vuoden 2022 toimintavuoden aikana talouteen ja toimintaan vaikuttivat myös hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyvät muutokset sekä talous- ja palkkahallinnon tukipalvelujen muutosprojekti.

Hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyen sosiaali- ja terveystoimen sekä ruoka- ja puhtauspalvelujen henkilöstö joutui pitämään vuosilomia, koska uusille työnantajille ei saanut siirtyä merkittäviä määriä siirtovapaita ja muita vuosilomia. Tämän johdosta toimiala joutui palkkaamaan sijaisia. Muutoinkin, sosiaali- ja terveystoimen

henkilöstö lisääntyi toiminnan kehittämisen kautta. Sosiaali- terveystoimen palkkakulut kasvoivat vuodesta 2021 yhteensä 3,144 M€, kun vastaavasti hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan palkat kasvoivat vain 0,040 M€ ja teknisen toimen palkkakulut vähenivät 0,072 M€ ja yleishallinnon 0,294 M€. Yleishallinnon palkkakulujen vähenemiseen vaikutti kaupunginjohtaja virkajärjestelyt vuonna 2021.

Vuonna 2021 valtionosuudet vähenivät 2,9 M€ / 5,0 %, mutta vuonna 2022 valtionosuudet kasvoivat 4,3 M€ / 7,8 %. Muutokseen vaikutti peruspalvelujen valtionosuuksien ja verokompensaatioiden lisääntyminen sekä harkinnanvaraisen valtionosuuden 830 000 € saaminen.

Verotulot kasvoivat viime vuonna 1,0 M€ / 1,2 % verrattuna vuoteen 2021. Verotulojen toteutuma on 86,0 M€ / 100,0 % muutettuun talousarvioon nähden.

Muiden rahoituserien osalta osinkotulot kasvoivat 0,686 M€, mutta vastaavasti korkokulut nousivat 0,572 M€. Vuoden 2022 poistot olivat 2,879 M€ pienemmät kuin vuoden 2021. Muutokseen vaikutti merkittävästi vanhan sairaalan jäljellä olevien jäännösarvojen 2,4 M€ alaskirjaus vuonna 2021. Arvot kirjattiin alas taseesta vuosina 2018–2021.

Vuoden 2022 tilikauden tulosta paransivat harkinnanvarainen valtionosuus 0,830 M€, koronaepidemian avustukset 1,495 M€, lomapalkkavelan vähennys 0,201 M€, henkilösivukulujen vähennys taseesta 0,511 M€, saattunainen tulo 0,580 M€ ja Vaalijalan ylijäämän palalutus 0,532 M€. Yhteensä tilikauden tulosta parantavia eriä oli 4,149 M€. Tulosta heikentäviä arvonalentumisia ja omaisuuserien arvojen oikaisua oli yhteensä 0,181 M€.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen menetelmät

Kuntayhtymät on yhdistelty rivi riviltä tilinpäätöshetkellä olevan peruspääomaosuuden mukaan. Tytäryhteisöt on yhdistelty menetelmällä, joka vastaa keskeisiltä osin hankintamenomenetelmää. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamissa alakonserneissa keskinäisen omistuksen eliminoinnissa on sovellettu hankintamenomenetelmää. Alakonsernien tytäryhteisöiden hankintojen yhteydessä syntynyt konserniaktiiva on kohdistettu omaisuuseriin ja ne poistetaan vaikutusaikanaan. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovellettua pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Voitosta ja tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty konserniyhteisöjen omistussuutta vastaava määrä. Osakkuusyhteisöjen hankintamenon ja hankintahetken oman pääoman ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Osakkuusyhtiöistä on jätetty yhdistelemättä ne yhteisöt, joiden merkitys pääomaan on vähäinen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja tasetta laadittaessa. Samoin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty siltä osin, kun ne ovat tiedossa.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotuserusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Negatiivisia vähemmistöosuuksia ei ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhtiöiden poistosuunnitelmia ei ole yhdenmukaistettu kaupungin poistosuunnitelmaan tilinpäätöksessä.

Alijäämän kattaminen

--

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

--

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä konsernin kannalta epäolennaiset satunnaiset erät on esitetty toimintatuotoissa ja -kuluissa.

Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiri ky:n alijäämän kattaminen 420 066,65 on eliminoitu, Kuntajaoston lausuntojen 36/1998 ja 113/2015 mukaan. Vaalijalan kuntayhtymän yhtymäkokouksen päätöksen mukaan ylijäämänpalautus siirtyy toteutettavaksi Etelä-Savon ja Pohjois-Savon hyvinvointialueille yhteisvastuullisesti.

4.2 TULOSLASKELMAN LIITTEET

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto	2 991 249,76	2 190 896,16	1 590 025,70	495 784,91
Sosiaali- ja terveyspalvelut	74 657 530,11	73 334 930,57	40 980 772,95	40 549 311,16
Opetus- ja kulttuuripalvelut	7 007 343,81	8 987 294,81	3 791 088,33	3 654 315,88
Yhdyskuntapalvelut	35 364 226,97	34 165 418,47	4 726 206,42	4 665 269,84
Muut palvelut	53 187,00	-36 806,56	0,00	0,00
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>120 073 537,66</i>	<i>118 641 733,46</i>	<i>51 088 093,40</i>	<i>49 364 681,79</i>

7. Verotulojen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Kunnan tulovero	72 886 221,24	72 660 890,29	72 886 221,24	72 660 890,29
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 386 312,40	6 244 826,75	6 386 312,40	6 244 826,75
Kiinteistövero	5 834 373,11	5 307 452,01	6 692 218,67	6 034 607,25
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>85 106 906,75</i>	<i>84 213 169,05</i>	<i>85 964 752,31</i>	<i>84 940 324,29</i>

8. Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	62 389 563,00	57 910 947,00	62 389 563,00	57 910 947,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus (+/-)</i>	<i>8 126 738,00</i>	<i>8 497 848,00</i>	<i>8 126 738,00</i>	<i>8 497 848,00</i>
<i>Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>	<i>830 000,00</i>	<i>0,00</i>	<i>830 000,00</i>	<i>0,00</i>
Koulutuskuntayhtymän valtionosuus	21 025 566,83	18 383 003,72	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-2 359 100,00	-2 230 249,00	-2 359 100,00	-2 230 249,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>81 056 029,83</i>	<i>74 063 701,72</i>	<i>60 030 463,00</i>	<i>55 680 698,00</i>

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kaupunki	
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	60 962 929,65	56 122 267,51
Muiden palvelujen ostot	28 168 554,57	27 439 117,87
<i>Kaupungin / Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>89 131 484,22</i>	<i>83 561 385,38</i>

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ilmoitettavaa

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

SUUNNITELMAPOISTOJEN PERUSTEET

KV 16.12.2013 § 91

PYSYVÄT VASTAAVAT	KILA:n yleisohje		Poistoaika/ Poisto-%
	Poistomenetelmä	Poistoaika Poisto-%	
Aineettomat hyödykkeet:			
Kehittämismenot	tasapoisto	2- 5 vuotta	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5-20 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>			
Perustamis- ja järjestelymenot	--		
Tutkimus- ja kehittämismenot	--		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
Muut	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet:			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat:			
Hallinto- ja laitosrakennukset (puu)	tasapoisto	20-50 vuotta	25 vuotta *)
Hallinto- ja laitosrakennukset (kivi)	tasapoisto	20-50 vuotta	25 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset (puu)	tasapoisto	20-30 vuotta	25 vuotta *)
Tehdas- ja tuotantorakennukset (kivi)	tasapoisto	20-30 vuotta	25 vuotta
Talousrakennukset (puu)	tasapoisto	10-20 vuotta	10 vuotta
Talousrakennukset (kivi)	tasapoisto	10-20 vuotta	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset (puu)	tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset (kivi)	tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	--		
Kiinteät rakenteet ja laitteet:			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 % -20 %	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	10 % -25 %	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	10 % - 20 %	20 %
Puistot	--		
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	7 % 10 %	Keski-Savon Vesi Oy:n poistosuun. mukaan
Viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	7 % 10 %	
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	20 % - 22 %	22 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Sähkö-, vesi -yms laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 25 %	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Koneet ja kalusto:			
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Menojäännöspoisto	20 % - 27 %	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Menojäännöspoisto	20 % - 30 %	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	30 % - 40 %	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	30 % - 40 %	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan		käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa

Muutos Kvalt. 19.10.2015 § 57, kaikki 3.000 € tai sen alle olevat käyttöomaisuushankkeet poistetaan kertapoistona.

*) Muutos kv. 7.12.2021 Puurakentamisen tekniikan kehittymisen myötä puurakenteisten hallinto- ja laitosrakennusten poistoaika yhdenmukaisesti vastamaan kivirakenteisten kanssa

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevastuu 1.1.	986 400,00	893 828,86	986 400,00	893 828,86
Vähennykset tilikaudella	-97 517,16	92 571,14	-97 517,16	92 571,14
Eläkevastuu 31.12.	888 882,84	986 400,00	888 882,84	986 400,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 183 458,33	1 256 014,47	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-210 959,63	-72 556,14	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	972 498,70	1 183 458,33	0,00	0,00

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	958 838,42	1 892 506,23	942 436,30	161 067,29
Rakennusten luovutusvoitot	358 541,90	129 339,71	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	93 489,38	70 340,02	0,00	12 211,71
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>1 410 869,70</i>	<i>2 092 185,95</i>	<i>942 436,30</i>	<i>173 279,00</i>
Muut toimintakulut				
Rakennusten luovutustappiot	5 286,14	3 557,38	0,00	0,00
Osakkeiden luovutustappiot	0,00	10 867,65	0,00	10 867,65
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>5 286,14</i>	<i>14 425,03</i>	<i>0,00</i>	<i>10 867,65</i>

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot				
Osakkeiden myyntivoitot	0,00	391 590,41	0,00	0,00
Muut satunnaiset tuotot	1 095 744,16	0,00	580 000,00	0,00
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>1 095 744,16</i>	<i>391 590,41</i>	<i>580 000,00</i>	<i>0,00</i>
Satunnaiset kulut				
Sateenkaaren koulun kuntayhtymän alkupääoma	-22 162,50	0,00	0,00	0,00
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>-22 162,50</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kaupunki	
	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	1 000 449,00	451 764,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	1 055 752,29	756 418,99
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	125 240,87	125 240,87
<i>Yhteensä</i>	<i>2 181 442,16</i>	<i>1 333 423,86</i>

16. Erittely poistoeron muutoksista

Ei ilmoitettava

4.3 TASEEN LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa

18. Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa

19. Pysyvien vastaavien erittelyt

Aineettomat hyödykkeet

Kaupunki	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	199 481,59	0,00	0,00	199 481,59
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	120 119,54	71 560,90	0,00	191 680,44
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-7 268,83	-40 512,90	0,00	-47 781,73
Tilikauden poisto	0,00	-145 680,59	0,00	0,00	-145 680,59
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	166 651,71	31 048,00	0,00	197 699,71
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	166 651,71	31 048,00	0,00	197 699,71
Olellaiset lisäpoistot					
Erittely olellaisista lisäpoistoista					0,00

Aineelliset hyödykkeet

Kaupunki	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	28 295 869,86	57 416 209,40	17 485 103,28	1 632 604,71	66 735,24	155 103,63	105 051 626,12
Lisäykset tilikauden aikana	557 044,65	2 694 687,91	2 542 118,13	406 454,55	0,00	352 338,96	6 552 644,20
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-136 420,00	0,00	0,00	0,00	-136 420,00
Vähennykset tilikauden aikana	-340 799,09	-283 588,66	0,00	-157 842,50	0,00	0,00	-782 230,25
Siirrot erien välillä	14 407,93	-14 407,93	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-3 243 842,88	-3 321 584,18	-655 640,09	0,00	0,00	-7 221 067,15
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	-180 934,72	0,00	0,00	0,00	0,00	-180 934,72
Aktivoidut korkomenot							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	28 526 523,35	56 388 123,12	16 569 217,23	1 225 576,67	66 735,24	507 442,59	103 283 618,20
Kirjanpitoarvo 31.12.	28 526 523,35	56 388 123,12	16 569 217,23	1 225 576,67	66 735,24	507 442,59	103 283 618,20
Olellaiset lisäpoistot							
Erittely olellaisista lisäpoistoista							0,00

Maa- ja vesialueet

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	91 821,49	91 821,49	0,00	0,00
Muut maa- ja vesialueet	32 857 017,76	31 933 071,77	28 526 523,35	28 295 869,86
Maa- ja vesialueet yhteensä	32 948 839,26	32 024 893,26	28 526 523,35	28 295 869,86

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Kaupunki	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteis- yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	22 035 074,63	9 371 161,47	13 683 473,90	827 505,12	45 917 215,12
Lisäykset	450 000,00	0,00	0,00	1 083 200,00	1 533 200,00
Hankintameno 31.12.	22 485 074,63	9 371 161,47	13 683 473,90	1 910 705,12	47 450 415,12
Kirjanpitoarvo 31.12.	22 485 074,63	9 371 161,47	13 683 473,90	1 910 705,12	47 450 415,12

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset

Kaupunki	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhtei- söt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	63 741 112,35	0,00	292 528,72	64 033 641,07
Lisäykset	0,00	10 550 000,66	0,00	30 000,00	10 580 000,66
Vähennykset	0,00	-186 831,90	0,00	-59 343,51	-246 175,41
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	74 104 281,11	0,00	263 185,21	74 367 466,32
Arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	74 104 281,11	0,00	263 185,21	74 367 466,32

Kaupunki	2022	2021
Tytäryhteisöt		
Keski-Savon Vesi Oy	45 414 760,00	45 414 760,00
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	28 456 189,11	18 143 020,35
Koy Varkauden Kongressi- ja kulttuurikeskus	100 000,00	0,00
Wartalo Kodit Oy	150 000,00	200 000,00
Tytäryhteisöt yhteensä	74 120 949,11	63 757 780,35
Muut		
Varkauden Latu ry	46 788,00	52 949,00
Varkauden Teatteri	101 381,00	101 381,00
Muut antolainat muille/vanhat asuntolainat	1 310,89	53 160,06
Muu saaminen	97 037,32	68 370,66
Muut yhteensä	246 517,21	275 860,72
Saamiset yhteensä	74 367 466,32	64 033 641,07

Olellaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Ei ilmoitettavaa

20.-22. Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan		Konsernin		Kuntakonsernin		osuus tilikauden tuloksesta (€)
		omistus-osuus %	omistus-osuus %	osuus omasta pääomasta (€)	osuus vieraasta pääomasta (€)	osuus omasta pääomasta (€)	osuus vieraasta pääomasta (€)	
Tytäryhteisöt								
Wartalo Kodit Oy	Varkaus	0609659-2	100,00	100,00	5 488 377,51	34 544 356,76	1 515,55	
Varkauden Aluelämpö Oy	Varkaus	0208116-6	80,10	80,10	15 415 185,81	7 892 887,14	2 316 056,77	
Kiinteistö Oy Varkauden Kongressi ja kulttuurikeskus	Varkaus	0775474-5	51,91	51,91	-695 545,09	3 371 349,59	-1 333,66	
Varkauden Taitotalo Oy	Varkaus	1596360-0	100,00	100,00	1 302 086,99	15 220 356,18	20 840,46	
Varkauden Metallihovi Oy	Varkaus	1605988-3	100,00	100,00				ei yhdistelty
Navitas Kehitys Oy	Varkaus	0775736-4	100,00	81,20	2 852 843,35	514 904,21	-392 820,54	
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	Varkaus	0398652-2	100,00	100,00	1 388 466,02	45 992 612,69	-786 347,55	
Kiinteistö Oy Terveyskäpy	Varkaus	0684090-8	76,60	76,60	203 921,40	1 291,53	-995,59	
Keski-Savon Vesi Oy	Varkaus	2444779-8	100,00	100,00	10 162 916,64	45 954 415,16	-175 057,37	
As Oy Kehräjäntie	Varkaus	0750857-9	51,00	51,00	290 033,53	2 923,96	-195,60	
Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy	Varkaus	3314579-1	90,00	97,37	476 220,34	13 760,67	-10 629,66	
Kuntayhtymät								
Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiri Ky	Kuopio	0171495-3	4,93	4,93	5 764 962,06	29 204 890,12	-176 767,02	
Savon koulutus kuntayhtymä	Kuopio	1852679-9	32,39	32,39	19 280 780,55	26 266 797,07	-1 194 619,17	
Itä-Suomen Päihdehuollon Ky	Mäntyharju	0207252-6	5,27	5,27				ky purettu
Vaalijalan Ky	Pieksämäki	0207327-0	5,91	5,91	1 521 212,12	1 827 493,37	68 931,37	
Pohjois-Savon Liitto	Kuopio	0827616-7	8,44	8,44	124 992,11	72 435,72	19 684,64	
Liikelaitoskuntayhtymät								
Keski-Savon Jätehuolto Ilky	Varkaus	2367681-2	47,30	47,30	4 623 103,31	587 281,40	995 098,72	
Osakkuusyhteisöt								
Savonia Ammattikorkeakoulu Oy	Kuopio	2629463-3	22,28	22,28	14 556 378,32	3 151 430,45	36 625,67	
Riikinvoima Oy	Varkaus	2530288-1	41,75	41,52	2 564 602,96	37 088 647,33	0,00	
As Oy Varkauden Rajakulma	Varkaus	0590161-7	21,2	21,2	109 254,79	12 787,79	401,29	
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt								
Varkauden Keskusliikenneasemakiinteistö Oy	Varkaus	0230739-9	33,33	33,33	0,00	0,00	0,00	
Yhdistelemättömät omistusyhteisöt								
Kiinteistö Oy Taulumäen Toripaviljonki	Varkaus	1609056-1	16,12	16,12	0,00	0,00	0,00	
Warkop Oy	Pieksämäki	1877492-8	12,3	12,3	0,00	0,00	0,00	

23. Saamisten erittely

	Kaupunki			
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	341 490,90	0,00	13 790,92
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	112 125,31
Muut saamiset	0,00	1 017 060,46	0,00	679 266,37
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 358 551,36</i>	<i>0,00</i>	<i>805 182,60</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	289 712,55	0,00	157 664,54
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>289 712,55</i>	<i>0,00</i>	<i>157 664,54</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	1 387,68	0,00	1 025,35
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 387,68</i>	<i>0,00</i>	<i>1 025,35</i>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 649 651,59</i>	<i>0,00</i>	<i>963 872,49</i>

24. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Jaksotetut henkilöstökulut	0,00	297,33	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	626 920,03	528 651,72	377 393,00	382 448,00
Kuntalaskutus	1 716 301,63	1 668 050,19	712 819,88	1 668 050,19
Valtion tuet ja avustukset	1 063 792,63	11 160,26	1 057 383,43	0,00
Muut tuet ja avustukset	737 151,30	101 149,20	0,00	0,00
Projektisaamiset	415 673,73	460 712,30	0,00	31 023,76
Koulutuskorvaukset	0,00	748,38	0,00	0,00
Korvaukset kuntouttavaan työtoimintaan	30 754,32	21 996,20	30 754,32	21 996,20
Korvaukset pakolaiskustannuksiin	0,00	23 300,00	0,00	23 300,00
Muut siirtosaamiset, konsernin keskinäiset	128 060,44	297 425,08	128 060,44	0,00
Sairaanhoidopiirin lisälaskutus	993 478,52	960 033,55	993 478,52	960 033,55
Muut siirtosaamiset	675 928,83	2 293 058,40	82 624,82	238 268,61
Vaalijalan ky/Hyvinvointialue ylijäämäpalautukset	620 347,90	0,00	620 347,90	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>7 008 409,32</i>	<i>6 366 582,63</i>	<i>4 002 862,31</i>	<i>3 325 120,31</i>

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

25. Oman pääoman erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36
Peruspääoma 31.12.	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	1 243,75	1 243,75	0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	1 243,75	1 243,75	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Vararahaston pääoma 1.1.	21 604,32	21 604,32	0,00	0,00
Vararahaston pääoma 31.12.	21 604,32	21 604,32	0,00	0,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	323 504,61	323 504,61	0,00	0,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	323 504,61	323 504,61	0,00	0,00
Rakennusrahasto 1.1.	724 326,75	724 326,75	0,00	0,00
Rakennusrahasto 31.12.	724 326,75	724 326,75	0,00	0,00
Muu oma rahasto 3 1.1.	81 777,15	93 332,16	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	402 078,45	552,90	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-5 797,00	-9 110,80	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	-2 997,11	0,00	0,00
Muu oma rahasto 3 31.12.	478 058,61	81 777,15	0,00	0,00
Muu oma rahasto 6 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-1 676,08	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu oma rahasto 6 31.12.	-1 676,08	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 545 818,20	1 154 209,94	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	46 682 804,22	42 228 655,09	19 126 257,05	22 100 264,84
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0,00	0,01	-793 181,83	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	46 682 804,22	42 228 655,10	18 333 075,22	22 100 264,84
Tilikauden yli-/alijäämä	1 584 258,13	4 454 149,09	-1 504 755,12	-2 974 007,79
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>141 046 127,66</i>	<i>139 070 261,24</i>	<i>108 060 323,46</i>	<i>110 358 260,41</i>

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kaupunki	
	2022	2021
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	18 333 075,22	22 100 264,84
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 504 755,12	-2 974 007,79
<i>Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä</i>	<i>16 828 320,10</i>	<i>19 126 257,05</i>

26. Erittely poistoerosta

Ei ilmoitettavaa

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten purun vaikutus konsernin lukuihin

	Konserni	
	2022	2021
Laskennallisten verovelkojen muutos	-184 322,02	-91 995,91
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	470 618,13	467 281,30
Varausten lisäys (-)	663 500,00	0,00
Varausten vähennys (+)	-283 800,00	-48 981,64
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-114 284,56	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1.	4 719 878,57	4 393 574,81
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	114 284,56	0,00
Poistoero	-4 976 637,19	-4 506 019,06
Vapaaehtoiset varaukset	-1 508 943,41	-1 129 243,41
Laskennallinen verovelka, 1.1.	915 383,91	823 388,00
Laskennallinen verovelka, tuloslaskelman kautta kirjattu kauden muutos	184 322,02	91 995,91

27. Pitkäaikaiset velat

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	126 049 549,81	86 891 724,00	31 383 469,78	22 900 385,36
Muut velat	17 379,42	17 379,42	17 379,42	17 379,42
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>126 066 929,23</i>	<i>86 909 103,42</i>	<i>31 383 469,78</i>	<i>22 917 764,78</i>

28. Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa

29. pakolliset varaukset

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Muut ympäristövelvoitteista johtuvat varaukset	425 700,00	425 700,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu	972 498,70	1 183 458,33	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	16 194,04	22 827,76	0,00	0,00
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>1 414 392,75</i>	<i>1 631 986,09</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

30. Vieras pääoma

	Kaupunki 2022		Kaupunki 2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0,00	2 500 000,00	0,00	9 120 182,93
Ostovelat	0,00	343 759,61	0,00	373 003,81
Siirtovelat	0,00	11 948,75	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>2 855 708,36</i>	<i>0,00</i>	<i>9 493 186,74</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	977 493,88	0,00	626 980,58
Siirtovelat	0,00	546 827,63	0,00	306 310,37
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 524 321,51</i>	<i>0,00</i>	<i>933 290,95</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	9 477,32	0,00	17 670,10
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>9 477,32</i>	<i>0,00</i>	<i>17 670,10</i>

31. Shekkitililimiitti

	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	0,00	3 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	0,00	3 000 000,00

Konsernitilin käyttö loppui 31.5.2022 lukien liittyen kaupungin pankkipalvelujen kilpailutuksen yhteydessä tehtyyn päätökseen. Konserniyhtiöille voi kaupungin talousjohtaja antaa lyhytaikaista lainaa 500 000 €:oon saakka hallintosäännön luvun 11 kohdan § 5 mukaisesti.

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut	2 805 163,64	2 755 735,09	0,00	0,00
Muut velat	17 379,42	17 379,42	17 379,42	17 379,42
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>2 822 543,06</i>	<i>2 773 114,51</i>	<i>17 379,42</i>	<i>17 379,42</i>

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Verovelat	391 028,16	381 961,55	0,00	0,00
Jaksotetut henkilöstökulut	2 421 138,91	2 460 765,01	1 915 676,48	1 941 553,67
Lomapalkkajaksotukset	13 024 010,60	13 514 142,51	8 650 105,02	9 514 428,35
Korkojaksotukset	349 769,80	78 988,25	116 896,05	57 905,88
Korkojaksotukset	0,00	181 114,70	0,00	57 905,88
Tuloennakot	0,00	2 333,73	0,00	0,00
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset	1 209 880,58	0,00	1 209 880,58	0,00
Sairaanhoidopiiriin lisälaskutus	0,00	1 587 402,82	1 809 407,06	1 587 402,82
Vakuutusmaksujen jaksotukset	0,00	1 556,03	0,00	0,00
Muut siirtovelat, konsernin keskinäiset	519 869,03	291 209,27	0,00	0,00
Muut siirtovelat	6 659 279,54	6 863 950,02	956 176,83	1 935 911,46
Menojäämäpalkat	841 143,65	0,00	841 143,65	0,00
Koronapotilaiden hoitoon os. kertaerä	462 844,00	0,00	462 844,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>25 878 964,27</i>	<i>25 363 423,89</i>	<i>15 962 129,67</i>	<i>15 095 108,06</i>

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA ASEEN ULKOPUOISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITE-TIEDOT

34. Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	62 453 424,64	18 112 421,15	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	21 389 183,21	21 658 283,93	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>21 389 183,21</i>	<i>21 658 283,93</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 521 420,00	5 064 278,00	0,00	0,00
Pantatut osakkeet	6 610 000,00	6 610 000,00	0,00	0,00
<i>Pantatut osakkeet yhteensä</i>	<i>6 610 000,00</i>	<i>6 610 000,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen	5 266 686,00	4 842 281,00	554 405,00	130 000,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	224 655,00	130 000,00	224 655,00	130 000,00
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	23 318 373,71	28 420 405,36	23 318 373,71	28 420 405,36
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	3 506 399,22	4 451 650,15	3 506 399,22	4 451 650,15
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>28 585 059,71</i>	<i>33 262 686,36</i>	<i>23 872 778,71</i>	<i>28 550 405,36</i>
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuu	49 237 406,44	7 241 357,77	4 325 938,75	4 671 858,49
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	826 330,47	814 046,24	0,00	0,00
Johdannaissopimukset				

Johdannaissopimukset (koronvaihtosopimukset)

Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Viimeinen sopimus päättyy 2034.

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Sopimus ajalle 18.4.2019-18.10.2023				
Nro 12139624 OP / Kaupunki				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 500 000,00	3 000 000,00	1 500 000,00	3 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoitukset mukaan)	-23 787,85	31 431,02	-23 787,85	31 431,02
Sis. DanskeBank BBQQL-0097 käänt.sopimuksen				
Sopimus ajalle 18.5.2019-18.11.2022				
Nro 12139326 OP / Kaupunki	0,00	325 000,00	0,00	325 000,00
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	4 080,39	0,00	4 080,39
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Sis. DanskeBank 75331 käänt.sopimuksen				
Sopimus ajalle 19.11.2012- 18.11.2022				
Nro 75331 Danske Bank / Kaupunki	0,00	325 000,00	0,00	325 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-4 078,00	0,00	-4 078,00
Sopimus muokattu käänteiseksi Op sop:lla 2019				
Sopimus ajalle 18.4.2016- 18.10.2023				
Nro BBQQL-0097 Danske Bank / Kaupunki				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 500 000,00	3 000 000,00	1 500 000,00	3 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	23 755,00	-31 401,00	23 755,00	-31 401,00
Tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus:				
Sopimus ajalle 18.12.2024-18.6.2034				
Nro 12139527 OP / Kaupunki	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 714 797,60	-253 488,10	1 714 797,60	-253 488,10
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Sopimus erääntyy 16.8.2025 (Wartalo Kodit Oy)				
Nro 1430612 Pohjola Pankki Oyh				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 918 372,00	4 179 596,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	238 453,00	-106 003,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 16.8.2025 (Wartalo Kodit Oy)				
Nro 4847300 Pohjola Pankki Oyj				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 918 372,00	4 179 596,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	220 894,00	-132 004,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 16.8.2035 (Wartalo Kodit Oy)				
Nro 2166725/3984244 Nordea Pankki Oyj				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	6 269 400,00	6 269 400,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	464 792,00	-584 461,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 23.10.2030 (Wartalo Kodit Oy)				
Nro 2077365/3689456 Nordea Pankki Oyj				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 911 662,00	3 960 062,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	592 949,00	-215 045,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 02.06.2031 (Wartalo Kodit Oy)				
Nro 2077366/3689457 Nordea Pankki Oyj				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 013 207,00	3 030 599,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	472 049,00	-154 559,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 02.06.2032 (Wartalo Kodit Oy)				
Nro 2077367/3689458 Nordea Pankki Oyj				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 981 505,00	4 981 505,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	817 138,00	-243 095,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 3.3.2025 (Taitotalo Oy)				
1532099/2099621				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 754 704,00	3 996 943,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	153 325,00	-169 169,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 2.11.2023 (Taitotalo Oy)				
679897/1943487				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	746 667,00	793 333,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-4 310,00	-57 775,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 7.10.2024 (K-S Teollisuuskylä Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	584 634,00	876 940,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	18 300,00	-9 453,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 30.6.2030 (Aluelämpö Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 750 000,00	4 250 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-72 243,00	-126 728,00	0,00	0,00

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Sopimus erääntyy 30.6.2029 (Aluelämpö Oy)				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	392 000,00	448 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	30 518,73	-11 542,60	0,00	0,00
<i>Nimellisarvot yhteensä</i>	<i>43 739 152,00</i>	<i>53 615 974,00</i>	<i>13 000 000,00</i>	<i>16 650 000,00</i>
<i>Käyvät arvot yhteensä</i>	<i>4 497 615,48</i>	<i>-2 063 290,29</i>	<i>1 714 764,75</i>	<i>-253 455,69</i>

Konsernin vastuu Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin koronvaihtosopimuksista:

Nimellisarvo	Päätymispäivä	Käypä arvo
9 375 000	31.3.2023	-14 446
2 222 222	2.10.2023	7098
15 000 000	18.6.2035	878 521
15 000 000	11.5.2037	1 347 142
20 000 000	12.6.2023	93 820
10 000 000	7.5.2026	550 074
1 650 000	22.12.2033	63 196
3 505 747	31.3.2053	180 163
2 300 000	15.11.2028	34 446
4 500 010	18.9.2024	165 673
7 975 000	16.11.2033	488 875
<i>91 527 979</i>		<i>3 794 563</i>

Varkauden kaupungin konsernivastuu

4,93 %

187 072

4.4 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	Kaupunki	
	2022	2021
Yleishallinto	38	41
Sosiaali- ja terveystoimi	933	894
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala	510	486
Yhdyskuntapalvelut	184	180
Liikunta- ja vapaa-aika	0	25
Liiketoiminta	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>1 665</i>	<i>1 626</i>

43. Henkilöstökulut

	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	81 017 572,72	78 211 159,93
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>81 017 572,72</i>	<i>78 211 159,93</i>

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetut luottamusmiesmaksut

	Kaupunki	
	2022	2021
Joroisten Kokoomus ry	70,00	
Varkauden Perussuomalaiset ry	2 891,10	1 621,33
Varkauden Kokoomus ry	10 596,47	11 222,84
Horoisten Kokoomus ry	0,00	21,00
Varkauden Kristillisdemokraatit	611,10	629,90
Keskusta Varkauden paikallisjärjestö	1 422,25	2 003,56
Keskustan Pielaveden kunnallisjärjestö ry		
Vasemmistoliiton Varkauden kunnallisjärjestö ry	3 568,80	4 550,53
Varkauden KD		
Varkauden Sosiaalidemokraatit ry	11 870,90	19 563,18
Vihreä Varkaus ry	0,00	202,00
Keskustan Joroisten kunnallisjärjestö ry	105,00	175,00
Joroisten Demarit ry	70,00	77,00
Leppävirran keskustan kunnallisjärjestö	0,00	21,00
Savo-Karjalan vihreät ry	0,00	141,40
Varkauden seudun perussuomalaiset	0,00	14,00
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>31 205,62</i>	<i>40 242,74</i>

45. Tilintarkastajan palkkiot

	Kaupunki	
	2022	2021
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastus	21 309,84	32 245,00
Tilintarkastajan muut toimeksiannot	17 325,00	0,00
Veroneuvonta	13 186,00	0,00
Muut palvelut	2 500,00	0,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>54 320,84</i>	<i>32 245,00</i>

46. Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

Kaupunki on myöntänyt tytäryhtiöiden puolesta omavelkaisia takauksia, joiden määrä oli vuoden 2022 lopussa yht. 40,989 M€.

Kaupunki myönsi vuonna 2020 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle 23,5 M€:n suuruisen antolainan Andritz Warkaus Works Oy:n tuotantotilojen rakentamista varten. Lainasta maksettiin vuonna 2021 yhteensä 15,0 M€ ja vuonna 2022 8,0 M€ ja lisäksi valtuuston myöntämä 25.4.2022 § 31 lisälaina 1,2 M€. Hankkeen kokonaislainamäärä on siten 24,7 M€. Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n Metallikatu 3 toimitiloja koskevat vuonna 2021 erääntyneet lainaerät 340 071,25 € ja 339 195,12 € sekä vuonna 2022 erääntynyt 337 794,09 on maksettu takaajana Handelsbankenille ja kirjattu taseen takaussaatavaksi. Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle myönnettiin 750 000 € lyhytaikainen laina kaupunginvaltuuston 22.8.2022 § 54 päätöksellä sekä talousjohtajan viranhaltijapäätöksellä 24.5.2022 § 4 lyhytaikaisen 500 000 € lainan.

Kaupunki on myöntänyt tytäryhtiöilleen antolainoja, joiden yhteismäärä vuoden 2022 lopussa oli 74,121 M€, josta Keski-Savon Vesi Oy:n osuus on huomattavin 45,415 M€.

Vaalijalan kuntayhtymän yhtymähallituksen 14.12.2022 § 38 mukaisesti Vaalijalan kirjanpidollisista ylijäämistä 21 509 945,10 € 31.12.2021 palautetaan 50 % Vaalijalan kuntayhtymän jäsenkunnille 10 754 972,55 euroa, josta 1 773 202,76 euroa on käytettävä perusopetustoimintaan, ylijäämä jaetaan kuntien peruspääomaosuiden 31.12.2021 suhteessa. Varkauden kaupungin vuoden 2022 tilinpäätöksessä on kirjattu saamiseksi 531 547,90 € eli 50 % siitä, mikä olisi ollut virallisesti kaupungille kuuluva palautus. Varkauden kaupunki on tehnyt ylijäämien palauttamisesta valituksen kaupunginhallituksen 23.1.2023 § 20 mukaisesti.

Teknisen toimen ruoka- ja puhtauspalvelut siirtyivät liikkeenluovutuksena Servica Oy:lle 31.12.2022. Toimintaan liittynyt omaisuus luovutettiin apporttina ja sitä vastaan kaupunki sai merkitä 381 kpl Servica Oy:n uutta osaketta merkintähintaan 1 028 700 €. Liikkeenluovutus tuotti kaupungille 580 000 € myyntivoiton. Osakemerkinnän jälkeen kaupungista tuli Servica Oy:n kolmanneksi suurin omistaja 3,57 %:n osuudella. Osakkeenomistaja kaupunki voi ostaa palveluita Servica Oy:ltä sidosyksikköhankintana suoraan ilman kilpailutusta.

Pohjois-Savon Pelastuslaitokselle / Kuopion kaupungille on esitetty vuoden 2021 alussa 108 henkilön toimesta varallaoloajan korvausvaatimus. Varallaolovaatimusten lähettäjät esittävät varallaoloajan lukemista työajaksi ja vaativat takautuvasti varallaolotunteja maksettavaksi palkkana työlisineen. Varallaoloasiasta työtuomioistuimien on antanut välipäätöksiä, joissa on ratkaistu asianosaisten henkilöiden osalta kysymys, onko varallaolo työaikaa vai ei. Kaikkiaan vaatimuksen esittäneitä on noin 200, joista rahallisen vaatimuksen on esittänyt 137 henkilöä. Näiden vaatimussumma on 12 075 813 €. Loput 70 henkilöä ei ole vaatimuksessaan esittänyt vaatimaansa summaa. Kokonaissumman on arvioitu olevan noin 30 M€. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen / Kuopion kaupungin varallaolovaatimuskäsittelyitä on vireillä työtuomioistuimessa ja KT:n keskusneuvottelussa. Mikäli oikeuden päätöksellä varallaolo olisi työaikaa, aiheuttaa se kunnille takautuvia maksuosuuksia. Mahdollisesta takautuvasta maksuosuudesta ei ole tehty vuoden 2022 tilinpäätökseen varausta asian käsittelyn keskeneräisyyden vuoksi. Varkauden kaupunki on tehnyt Itä-Suomen hallinto-oikeudelle valituksen Pohjois-Savon aluepelastuslautakunnan päätöksestä 27.1.2022, jolla lautakunta hylkäsi Varkauden kaupungin tekemän oikeusvaatimuksen Pohjois-Savon aluepelastuslautakunnan päätöksestä 24.11.2021 koskien varallaolon kompensatiokeinoja. Myös tämän asian käsittely Itä-Suomen hallinto-oikeudessa on kesken.

Mahdollisesta takautuvasta maksuosuudesta ei ole tehty vuoden 2022 tilinpäätökseen pakollista varausta asian käsittelyn keskeneräisyyden vuoksi.

5 TYTÄRYHTEISÖJEN TALOUDEN JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

5.1 Wartalo Kodit Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Wartalo Kodit Oy:n tehtävänä on tarjota koteja ja asumispalveluja jokaiseen elämän vaiheeseen. Toiminnan painopisteet ovat asuntojen vuokraus ja kiinteistöjen ylläpito.

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä jatketaan suunnitelmakaudella. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä jatketaan sopeuttamalla yhtiön toimintoja kysyntää ja tarvetta vastaaviksi. Jo tehdyt toimenpiteet näkyvät yhtiön taloudessa positiivisesti. Korjausinvestointeja suunnitellaan harkiten ja mietitään joidenkin lykkäämistä 1-2 vuodella kasvaneiden energia- ja rakennuskustannuksien vuoksi.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Asuntojen vuokraustoiminnassa kumulatiivinen käyttöaste tavoitteen mukainen.	Kiinteistökohtainen käyttöasteilasto kuukausittain ja kumulatiivisesti.	Kumulatiivinen käyttöaste vuoden lopussa 90 %.	Kumulatiivinen käyttöaste 94,48 %. Joulukuun käyttöaste 96,93 %. Tyhjiä asuntoja joulukuun lopussa 31 kpl.	Toteutuu
Kiinteistöjen ja asuntojen säilyttäminen asuttavassa kunnossa.	Kiinteistöjen ja asuntojen ylläpito ja hoitaminen budjetin sekä laadittujen ohjelmien mukainen	Asunnot muuttokuntoiset mahdollisimman nopeasti. Kiinteistöjen ja asuntojen peruskunto talon ikään nähden hyvä.	Muuttovalmius välittömästi remontin ja muuttosiivouksen jälkeen.	Toteutuu
Kiinteistöissä toteutetaan kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä käyttöasteen nostamiseksi	Kiinteistöjen ylläpito ja sopeuttaminen kysyntää vastaavaksi. Käyttöaste.	Toimenpiteet vastaavat asetettuja tavoitteita.	Kiinteistöstrategian mukaiset toimenpiteet toteutuvat.	Toteutuu
Budjetissa pysyminen.	Kuukausittainen budjetin seuranta oikea-aikaisen tiedon avulla. Kuukausittainen korjausbudjetin seuranta ja analysointi. Kassavarat vähintään 2 kk:n vuokratulot, saldotilanteen seuranta viikoittain.	Tilikauden tulos positiivinen tai vähintään nollatulos. Korjauksiin varatut euomäärät pysyvät hallinnassa. Maksutapahtumat kasvaperusteisina ilman lainanottoa.	Vuoden 2022 tulos reilut 428 t€. Asuintalovarausta tehtiin 427 t€. Tilikauden tulos tilinpäätössiirtojen jälkeen 1516 €. Huoneisto- ja kiinteistökorjauksia seurataan ja verrataan budjettiin kuukausittain. Saldotilanne on hyvä.	Toteutuu
Konserniyhdistyksen kehittäminen.	Konkreettiset toimenpiteet eri osaluilla.	Toiminnalliset kustannussäästöt ja yhteistyön kehittäminen.	Yhteistyötä kehitetään mm. konserniyhtiöiden talous- ja HR-yhteistyöryhmissä sekä rakennuttamispalveluissa / kiinteistöjen hoidossa.	Toteutuu

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2021	TP 2022
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	7 501 953	7 840 589
Investoinnit, €	419 370	366 079
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0
Taseen loppusumma, €	42 300 930	40992 998
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	66 959	1 516
Käyttökate *) , €	2 061 945	2 360 893
Käyttökate -%	27	30
Osinkotuotto kaupungille, €	0	0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	34 886 395	33 367 856
Kaupungin myöntämät lainat, €	200 000	150 000
Kaupungin takaamat lainat, €	16 969 154	15 684 391
Omavaraisuusaste -%	14	16
Muut yhtiön toimintaa kuvaavat tunnusluvut:		
Vuokrasaamiset, €	87 277	71 113
Vuokranmenetykset tyhjästä asunnoista, €	780 482	504 421
Korjauskulut, €	882 510	827 043
Korkokulut, €	336 276	371 260
Luottotappiot, €	20 204	15 717

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset
 Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	7 727 549	7 630 300	7 930 060	299 760	4
	-7 330				
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	259	-7 180 300	-7 123 326	-56 974	-1
Liikevoitto (-tappio)	397 290	450 000	806 734	356 734	79
Rahoitustuotot- ja kulut	-330 330	-450 000	-378 218	71 782	-16
Tilikauden voitto (-tappio)	66 959	0	1 516	1 516	0

Henkilöstö 31.12.	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	21	21	21	0
Määräaikaiset ja sijaiset	1	1	1	0
Yhteensä	22	22	22	0
Henkilötyövuodet 31.12.	22,0	22,0	22,0	0

5.2 Varkauden Aluelämpö Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Mikko Onkalo ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 80,1 %

Toiminnan kuvaus

Varkauden Aluelämmön tehtävänä on tuottaa asiakaslähtöisiä energia-alan palveluja ja tuotteita luotettavasti, asiantuntevasti sekä reagoi siten nopeasti toimintaympäristön muuttuviin vaatimuksiin. Puhtaan ja vähähiilisen energiantuotannon rooli tulee korostumaan. Kaukolämmön tuotannon optimointia ja ajotapoja tullaan kehittämään, tarkoituksena on maksimoida jätteellä tuotettua energiaa. Suunnittelukauden investoinnit tähtäävät alueen fossiilisen päästöjen pienentämiseen kaukolämmön avulla, tarkoituksena on myös laajentaa vuosittain KL-verkostoa. Tuotannon investoinnit tulevat olemaan polttoon perustamattomia.

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Lämmön myynti toteutui lähes budjetoidusti. Sähkön pörssihinta on ollut, varsinkin loppuvuonna, merkittävästi budjetoitua korkeampi. Tästä syystä yhtiön liikevaihto kasvoi poikkeuksellisen voimakkaasti. Energiantuotannon kustannukset nousivat voimakkaasti energiakriisin seurauksena, kuitenkin korkea sähkönhinta kompensoi tämän vaikutuksen. Investoinnit kasvoivat suunnitellusta osittain materiaalien hinnannousun kuin myös kasvaneen kaukolämmön kysynnän seurauksena. Lämmönkausivaraston tukihakemus on edelleen kesken.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Tasapainoinen talous ja vakaarainen toiminta	Tulos ja kassavirta	Omistajien määrittelemän voittoprosentin mukainen tulos	Tulos kasvoi suunnitellusta 255 %	Toteutuu
	Omavaraisuusaste	Yli 60 %, liittymismaksut omana pääomana	Omavaraisuusaste 78,88 %	Toteutuu
Fossiilisten polttoaineiden määrän vähentäminen	Fossiilisella tuotetun energian määrä suhteessa kokonaistuotantoon (RV lasketaan kokonaisuudessa ilmastollisesti kestäväällä tuotetuksi)	Kevytpolttoöljy alle 3 %	Tavoite ylittyi 0,3 % syystä, ettei os-toenergiaa ollut saatavilla	Toteutuu
Uudet liittymät ja palvelut	Toteutunut euro määrä	150 000 €	Toteuma yli 200 k€	Toteutuu

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2021	TP 2022
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	15 645 620	17 232 163
Investoinnit, €	1 033 841	1 700 173
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €		
Taseen loppusumma, €	28 766 991	29 816 585
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	2 099 120	2 891 456
Käyttökate *) , €	3 583 166	5 295 048
Käyttökate -%	22,9	30,7
Osinkotuotto kaupungille, €	1 000 449	1 201 500
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	5 064 278	4 521 420
Kaupungin myöntämät lainat, €		
Kaupungin takaamat lainat, €		
Omavaraisuusaste -%	72,6	78,88
(liittymismaksut rinnastettu omaan pääomaan)		
Muut yhtiön toimintaa kuvaavat tunnusluvut:		

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset
 Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	15 645 620	13 500 000	17 232 163	3 732 163	27,6
Liiketoiminnan kulut (sis.poistot)	-12 891 426	-12 250 000	-12 788 732	-538 732	4,4
Liikevoitto (-tappio)	2 754 194	1 250 000	4 443 431	3 193 431	255,5
Rahoitustuotot- ja kulut	-125 784	-180 000	-102 298	77 702	-43,2
Voitto(tappio) ennen tp-siirtoja	2 628 410	1 070 000	4 341 133	3 271 133	305,7
Tilikauden voitto (-tappio)	2 628 410	1 070 000	2 891 456	1 821 456	170,2

Henkilöstö 31.12.	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	9	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	9	9	8	-1
Henkilötyövuodet 31.12.	9,0	9,0	8,0	-1,0

5.3 Navitas Kehitys Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Jouko Laitinen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Yhtiö kehittää Varkauden elin- ja vetovoimaisuutta kaupunkistrategian mukaisesti. Vahvistaa Varkautelaisten yritysten kasvua, kilpailukykyä ja kansainvälistymistä, edistää uusien sijoittumisten saantia Varkauteen ja auttaa uusien työpaikkojen syntymistä ja olemassa olevien säilymisessä sekä osaavan työvoiman saamisessa.

Haasteena olivat koronapandemian jatkumisesta ja Ukrainan sodasta aiheutuvat ongelmat yritysten taloudessa. Ongelmia aiheutti Navitas Kehitykselle ja yrityksille se, ettei uuden ohjelmakauden hankehakemuksia pystytty käsittelemään eikä myöskään tekemään niistä päätöksiä. Tästä syystä, emme pystyneet käynnistämään uusia hankkeita lainkaan. Kokonaisuudessa Varkaudessa yritykset selvisivät maailman tilanteesta huolimatta kohdallaisen hyvin ja tästä osituksena oli se, että Pohjois-Savon PK-yritysbarometrissä Varkauden seutu oli koko Pohjois-Savon veturi.

Keski-Savon rahastoon liittyivät Joroisten ja Leppävirran kunnat. Ensimmäiset sijoitukset rahastosta tehtiin vuoden 2022 aikana.

Joroisten kunnan yritysneuvontapalveluiden tuottamisen Navitas Kehitys hoiti ostopalvelusopimuksella.

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Navitas Kehitys Oy:n henkilöstö on pienentynyt 18 henkilöön (vakinaiset 9 (Navitas Kehitys Oy, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy ja Varkauden Taitotalo Oy) ja hankkeissa 9 määräaikaisina), joka on hankkeiden vähene-
misen aiheuttamaa. Vekara-Varkauden toteuttaminen siirtyi vuoden 2022 alussa Varkauden kaupungille.

Varkauden seudun yrityksissä on edelleen hyvä kehitystahti, jota hidastaa ja asettaa haasteita raaka-aineiden sekä energian hinnannousut ja työvoimanpuute. Hankkeiden eteenpäinviemistä on haitannut uuden ohjelma-
kauden mukanaan tuomat ongelmat ja viivästyminen sen käynnistymisessä.

Keski-Savon rahastoon liittyivät Joroisten ja Leppävirran kunnat. Ensimmäiset sijoitukset rahastosta tehtiin vuoden 2022 aikana.

Joroisten kunnan yritysneuvontapalveluiden tuottamisen Navitas Kehitys hoiti ostopalvelusopimuksella.

Navitas Kehitys Oy:n toiminta rahoitettiin vuoden 2022 aikana yhtiön kertyneillä voittovaroilla ja vain hakkeiden kuntarahaosuudet tulivat Varkauden kaupungilta.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Työpaikkakehi- tys	Syntyneet uudet työpaikat	100	74	Ei toteudu ☐
Yritysten määrä	Nettolisäys	20	-8	Ei toteudu ☐

Yritysten sijoittumiset	Uudet sijoittumiset	3	3	Toteutuu
Kehittämishankkeet yrityksissä	Kehittämishankkeiden määrä	30		Ei toteudu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Navitas Kehitys Oy:ssä noudatetaan sopimuksia. Taloutta seurataan aktiivisesti ja tuloksesta ja taloudellisesta tilanteesta informoidaan hallitusta säännöllisesti kokouksissa. Hankkeiden vuoksi yhtiön kassaa seurataan tarkasti, koska hankerahat saadaan kassaan kuukausien viiveellä.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2021	TP 2022
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	1 958 401	1 918 508
Investoinnit, €		
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €		
Taseen loppusumma, €	3 193 670	3 367 748
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	-385 572	-392 821
Käyttökate *) , €	-389 517	-395 977
Käyttökate -%	-19,89	-20,64
Osinkotuotto kaupungille, €		
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €		
Kaupungin myöntämät lainat, €		
Kaupungin takaamat lainat, €		
Omavaraisuusaste -%		

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset
Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	2 081 911	1 900 000	2 007 073	107 073	5,6
Liiketoiminnan kulut (sis.poistot)	-2 465 581	-2 370 000	-2 398 663	-28 663	1,2
Liikevoitto (-tappio)	-383 671	-470 000	-391 590	78 410	-16,7
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 901	0	-1 230	-1 230	-
Voitto(tappio) ennen tp-siirtoja	0	0	0	0	-
Tilikauden voitto (-tappio)	-385 572	-470 000	-392 821	77 179	-16,4

Navitas Kehitys Oy käyttänyt vuonna 2022 CW:ltä saatua myyntivoittoa toiminnan rahoittamiseen 477.500 euroa. Ohjelmakauden vaihtuminen on viivästyttänyt hankkeiden käynnistymistä sekä hakemista.

Henkilöstö 31.12.	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	9	9	9	0
Määräaikaiset ja sijaiset	12	9	9	0
Yhteensä	21	18	18	0
Henkilötyövuodet 31.12.	21,0	18,0	18,0	0,0

Ohjelmakauden vaihtuminen on viivästyttänyt hankkeiden käynnistymistä sekä hakemista. Navitas Kehitys myynyt palveluita kiinteistöyhtiöille (Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle ja Varkauden Taitotalo Oy:lle) työpanos ollut noin 3,5 henkilöä sekä Joroisten kunnalle elinkeinopalveluita, työpanos ollut 1 henkilö.

5.4 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Jouko Laitinen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tehtävänä on tukea alueen elinkeinoelämää järjestämällä, ostamalla tai rakennuttamalla teollisuus- ja liiketoimitiloja yritysten käyttöön sekä edistää yritysten kasvua ja sijoittumista alueelle. Yhtiö toimii tiiviissä yhteistyössä muiden konserniyhtiöiden kanssa ja toteuttaa kaupunkistrategiaa.

Yhtiön toimintaympäristö on erittäin haasteellinen. Akkutehtaan kiinteistö on ollut 2/2019 konkurssista alkaen tyhjiillään, mutta pääomakulut sekä kiinteät ylläpitokulut juoksevat koko ajan, tarkoittaen lähes 1 M€ vuodessa. Samoin korona ja Ukrainan sota tuovat haasteita yrityksille, joka vaikuttaa Keski-Savon Teollisuuskylän toimintaan.

Varkaus on ollut kautta aikojen merkittävä metsä-, metalli- ja teknologiaosaamisen keskittymä ja alan globaalit toimijat ovat laajentamassa ja keskittämässä toimintoja Varkauteen, joiden toteuttamisessa Teollisuuskylä on tiiviisti mukana.

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kesäkuussa otettiin vastaan ANDRITZ Warkaus Works Oy:n Paja 22, joka on Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n historian suurin rakennushanke. AWW on ryhtynyt siirtämään toimintojaan uuteen konepajaan ja vuokranmaksu alkoi vuoden 2023 alussa.

Akkutehtaan/Metallikatu 3 osalta ei ole vielä saatu ratkaisua aikaiseksi vaan jatkamme yhdessä EBT:n konkurssipesän kanssa neuvotteluja konkurssipesän koneiden ja laitteiden myynnistä ja Metallikatu 3 vuokrauksesta ostajan/jatkajan kanssa.

Teollisuuskylän haasteena on myös kaksi todella vanhaa kiinteistöä, joissa talotekniikka on käyttökänsä loppupäässä. Samoin kahden vuokralaisen kanssa on ongelmia, koska yrityksillä on taloudellisia haasteita omassa toiminnassaan. Neuvottelut yritysten kanssa ovat käynnissä, kuinka ne kykenevät hoitamaan velvoitensa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Tiloja uusille yrityksille	Sijoittumiset	2	2	Toteutuu
Omien tilojen täyttöaste	Vuokrausaste	92 %	93,9 % (mikäli lasketaan Metallikatu 3 EBT Oy:n konkurssipesä mukaan)	Toteutuu
Kannattavuus	Liiketoiminnan tuotto	Positiivinen liiketulos	-786 347 €	Ei toteudu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:llä on suuria taloudellisia ongelmia (mm. Metallikatu 3/akkutehdas ja vanhat kiinteistöt), joihin on haettu aktiivisesti ratkaisuja omistajan kanssa yhteistyössä. Tilannetta on huonontanut koronaepidemia ja Ukrainan sota, jotka vaikuttivat monien vuokralaisten ja lunastussopimusasiakkaiden taloudelliseen tilaan ja vuokranmaksukykyyn. Varkauden kaupunki on joutunut Metallikatu 3 lainan takaajana maksamaan osan lainan pääoma- ja kokokuluista Teollisuuskylän huonon kassatilanteen vuoksi.

Sisäistä valvontaa organisaation sisällä hoidetaan tiiviillä yhteistyöllä toimitusjohtajan, hallituksen ja omistajan kesken. Yhtiön taloutta ja kassatilannetta tarkastellaan jokaisessa hallituksen kokouksessa. Myös tilintarkastajien ja tilitoimiston asiantuntemusta käytetään aktiivisesti apuna.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2021	TP 2022
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	1 076 713	1 160 405
Investoinnit, €	13 954 516	10 000 000
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	199 416
Taseen loppusumma, €	38 916 181	47 381 079
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	-531 055	-786 347
Käyttökate *) , €	-15 446	-181 609
Käyttökate -%	-1,43	-15,65
Osinkotuotto kaupungille, €	0	0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	35 562 167	44 010 215
Kaupungin myöntämät lainat, €	18 143 020	28 456 189
Kaupungin takaamat lainat, €	16 921 108	15 102 156
Omavaraisuusaste -%		

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset
Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	1 197 814	1 552 000	1 160 405	-391 595	-25,2
Liiketoiminnan kulut (sis.pois- tot)	-1 650 174	-1 550 000	-1 950 285	-400 285	25,8
Liikevoitto (-tappio)	-452 360	2 000	-789 880	-791 880	-39594,0
Rahoitustuotot- ja kulut	-78 694	-152 749	-200 678	-47 929	31,4
Voitto(tappio) ennen tp-siirtoja	0	0	-990 558	-990 558	-
Poistoeron vähennys			204 211		
Tilikauden voitto (-tappio)	-531 054	-150 749	-786 347	-635 598	421,6

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n tappiolliseen tulokseen vaikutti suuresti edelleen Metallikatu 3:n (Akkutehdas) vuokraamattomuus ja Teollisuuskatu 20:n kulujen synty (korot, kiinteistövero, tonttivuokra ja vakuutus) jo vuonna 2022, vaikka vuokranmaksu alkoi vuoden 2023 alussa.

Henkilöstö 31.12.	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	0	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Henkilötyövuodet 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0

Ei ole henkilöstöä, vaan palvelut ostettu Navitas Kehitys Oy:ltä.

5.5 Varkauden Taitotalo Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Jouko Laitinen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Varkauden Taitotalo Oy:n tehtävänä on omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä harjoittaa kiinteistöjen hallinnassa tarpeellista liiketoimintaa.

Toiminnan painopisteenä on ylläpitää vuokrauksen käyttöaste toimistotilojen osalta vakaana, vuokrausaste on tällä hetkellä 95,7 %. Kokoustilojen käyttöaste ja myyntituotot ovat romahtaneet koronapandemian takia. Yhtiö on muuttanut kokoustiloja toimistotiloiksi.

Toimitiloille Navitas – ympäristöön on hyvä kysyntä ja suunnittelemme laajennusta. Suunnitelma toteutetaan, jos kaupunkikonsernin talous ja toimitilojen kokonaistarve sitä edellyttää ja antaa siihen mahdollisuuden.

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Toimitilojen vuokrausaste on pysynyt hyvällä tasolla vaikka korona on ollut aiheuttamassa pientä liikehdintää vuokralaisissa. Navitas on säilyttänyt erinomaisen vetovoimansa yritysten sijoittumispaikkana, jota edistävät sen toimivat tilat, palvelut ja yhteisö.

Kokoustilojen käyttöaste on myös alkanut kohentua, muttei ole palautunut eikä varmaankaan palaudu Koronaa edeltäneelle tasolle.

Taitotalo varautui loppuvuoden aikana modernisoimaan Navitaksessa lukitusjärjestelmän sekä tekemään suu-
rehkot muutostyöt merkittävälle vuokralaiselle Navitaksessa, mutta näiden toteutus siirtyi vuodella.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Toimistotilojen vuokraus	Vuokrausaste	Ylläpidetään (95 %)	95,7 %	Toteutuu
Kokoustila- myynti	Kokoustilamyynnin tuotto	Kasvatetaan 10 %	Kasvu yli 79,4 %, mutta vertailukoh- tana koronavuosi 2021	Toteutuu
Asiantunteva yrityskeskus	Asiakastyytyväisyys	4	Kysely toteutetaan vasta vuonna 2023	Ei tietoa ☐

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Varkauden Taitotalo Oy:n toiminta perustuu tasapainoiseen tulojen ja menojen hallintaan, jota seurataan jat-
kuvasti ja niissä ilmenneisiin muutoksiin reagoidaan välittömästi. Vuokralaiset ovat selvinneet koronasta ja
talouden haasteista erittäin hyvin. Riskinä jatkossa on se, että yritykset tulevat tarvitsemaan entistä vähemmän
toimitiloja etätyökäytäntöjen lisääntyessä. Tämä kuitenkin mahdollistaa uusien vuokralaisten sijoittumisen Na-
vitakseen.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2021	TP 2022
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	2 012 586	2 061 932
Investoinnit, €	148 771	0
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	18 056 881	17 102 252
Taseen loppusumma, €		
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	61 811	20 840
Käyttökate *) , €	583 994	537 158
Käyttökate -%	29,02	26,05
Osinkotuotto kaupungille, €		
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	16 039 230	14 935 569
Kaupungin myöntämät lainat, €	0	0
Kaupungin takaamat lainat, €	12 226 809	1 1381 661
Omavaraisuusaste -%		

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset
Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	2 018 759	2 200 000	2 076 839	-123 161	-5,6
Liiketoiminnan kulut (sis.pois- tot)	-1 759 999	-1 830 560	-1 804 465	26 095	-1,4
Liikevoitto (-tappio)	258 760	369 440	272 374	-97 066	-26,3
Rahoitustuotot- ja kulut	-143 076	-210 000	-228 836	-18 836	9,0
Voitto(tappio) ennen tp-siirtoja	115 684	0	43 538	43 538	-
Tilinpäättösiirrot	-53 872		-22 698		
Tilikauden voitto (-tappio)	61 812	159 440	20 840	-115 902	-72,7

Liikevaihto jäi tavoiteltua pienemmäksi, koska Navitas 1:ssä osaa vapaista toimitiloista pidettiin varattuna yhdelle suurelle yritykselle.

Henkilöstö 31.12.	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	0	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Henkilötyövuodet 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0

Ei ole henkilöstöä, vaan palvelut ostettu Navitas Kehitys Oy:ltä.

5.6 Keski-Savon Vesi Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Arto Lehtonen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Keski-Savon Vesi Oy:n tehtävänä on veden hankinta ja viranomaisten laatuvaatimusten täyttävän talousveden toimittaminen kiinteistöihin sekä jätevesien johtaminen ja puhdistaminen lupaehtojen mukaisesti.

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Talouteen vaikutti oleellisesti alkuvuonna tapahtunut viemärisortuma Sandvikeninkadulla.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Puhtaan veden tuottaminen	Vesijohtoveden laatu täyttää hyvin STM:n talousvedelle asetta- mat laatuvaatimuk- set Veden pH pidetään mahdollisimman hy- vin arvossa 8,0	Vesijohtovesi täyttää vaatimukset	Vesijohtovesi täyttää vaatimukset	Toteutuu

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Ympäristön kuormitus	Jätevedet puhdistetaan lupaehtojen mukaisesti Ohjauksutusten määrä/lupaehtot	Lupaehtot täyttyvät	Lupaehtot täyttyvät Ylivuotoja yksi kerta	Toteutuu osittain
Henkilöstön hyvinvointi	Työtapaturmien määrä	Työtapaturmien määrä 0	Työtapaturmia 0	Toteutuu
Seudulliset kilpailukykyiset taksat	Taksat	Taksataso keskimäärin alle naapurikuntien sekä valtakunnallisen keskiarvon.	Taksat ovat seudullisesti ja valtakunnallisesti kilpailukykyiset.	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toiminnan merkittävimmät riskit liittyvät vedenottamoiden saastumiseen, veden laadun hallintaa, omaisuusvahinkojen (konerikot, keskeytykset) ja jäteveden käsittelyn toimintaan. Merkittäviä vahinkoja voi aiheutua myös hallitsemattomista äkillisistä viemäreiden tukkeutumisista.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2021	TP 2022
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	5 054 092	4 936 475
Investoinnit, €	1 057 626	1 762 555
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0
Taseen loppusumma, €	59 091 358	58 967 650
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	351 770	-175 057
Käyttökate *) , €	2 897 544	2 408 308
Käyttökate -%	57	49
Osinkotuotto kaupungille, €	0	0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €		
Kaupungin myöntämät lainat, €	45 414 000	45 414 000
Kaupungin takaamat lainat, €	0	0
Omavaraisuusaste -%	17.49	17.23
Muut yhtiön toimintaa kuvaavat tunnusluvut:		
kassan riittävyys pv	73	46

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset
Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	5 164 309	5 110 000	5 029 814	-80 186	-1,6
Liiketoiminnan kulut (sis.pois-tot)	-4 009 440	-4 114 000	-4 413 740	-299 740	7,3
Liikevoitto (-tappio)	1 154 869	996 000	616 074	-379 926	-38,1
Rahoitustuotot- ja kulut	-803 099	-801 797	-791 131	10 666	-1,3
Tilikauden voitto (-tappio)	-88 230	194 203	-175 057	-369 260	-190,1

Henkilöstö 31.12.	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	11	11	11	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	11	11	11	0
Henkilötyövuodet 31.12.	11,0	11,0	11,0	0,0

5.7 Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 51,9 %

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tehtävänä on hallita, ylläpitää ja kehittää Kauppatori 6-kiinteistöä (Warkaus-sali, hotellihuoneet ja toimistotilat). Toimintaympäristö ei ole muuttunut katsauskaudella. Kadun peruskorjauksesta kiinteistön edustalla ei sanottavasti ollut haittaa.

Toiminnan painopistealueet.

1. Kustannustehokas hallinta ja ylläpito.
2. Laadukas ja nykyaikainen toimitila käyttäjille.

Rakennuksen käytöstä ja toiminnasta vastaa Hotel Oscar (Nemeko Oy).

Olennot tapahtumat ja toiminnan muutokset

Yhtiön toiminta vakiintunutta, raportointikaudella ei ole tapahtunut mitään yllättävää. Korona ei aiheuttanut ongelmia, koska yhtiöllä ei ole asiakkaita eikä myyntiä. Konsernitili sulkeutui 1.6. ja velkasaldon kattamiseksi yhtiö sai kaupungilta 100 000 euron tilapäisen lainan. Nemeko Oy:llä on ollut vaikeuksia huolehtia yhtiövastikkeen maksamisesta, rästissä on neljän kuukauden vastike. Kaupunki maksoi tästä johtuen ennakoita heinä-, elo- ja syyskuun vastikkeen.

Toimintaympäristössä ei ole odotettavissa olennaisia muutoksia.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarvio- vuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Rakennuksen kunnan ylläpito	Häiriöilmoitukset	Ei ilmoituksia	Toteutui	Toteutuu
Käyttäjän tyy- tyväisyys.	Valitukset / huomau- tukset	Ei valituksia	Toteutui	Toteutuu
Kustannusten minimointi	Hoitovastikkeen suu- ruus	Vastikkeen korotus alle 5 %	Toteutui	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäistä valvontaa toteuttaa tilintarkastaja, yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja. Kertomusvuonna otettiin käyttöön sähköinen kirjanpitojärjestelmä Fennoa, joka osaltaan parantaa valvonnan edellytyksiä. Kiinteistössä tapahtui kaksi vesivahinkoa, riski hallittiin kattavalla kiinteistövakuutuksella.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2021	TP 2022
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	252 021	242 779
Investoinnit, €		
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €		
Taseen loppusumma, €	5 155 327	5 154 699
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	-7 672	-2 569
Käyttökate *) , €	86 476	46 574
Käyttökate -%	37	19
Osinkotuotto kaupungille, €		
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	6 367 746	6 367 746
Kaupungin myöntämät lainat, €	3 279 664	4 279 664
Kaupungin takaamat lainat, €		
Omavaraisuusaste -%		

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset
Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Varkauden kaupungin myöntämä antolaina 3 279 664,56 € Kiinteistö Oy Varkauden Kongressi- ja Kulttuurikeskukselle on alas kirjattu kaupungin vuoden 2012 tilinpäätöksessä satunnaisena kuluna. Kaupunki ei ole kuitenkaan anteeksi antanut kyseistä pääomallainaa ja alkuperäinen velkakirja on edelleen voimassa. Laina esitetään kiinteistöyhtiön taseessa pääomallainana. Ki Oy Varkauden Kongressi- ja Kulttuurikeskus on pyytänyt 15.12.2020 verottajalta ennakkoratkaisun mahdollisesta veroseuraamuksesta, mikäli Varkauden kaupunki anteeksi antaa yhtiölle ko. pääomallainan. Verohallinnon ratkaisun 27.1.2021/ numero P0131483248 mukaan yhtiölle syntyy veroseuraamusta n. 620 000 €, mikäli kaupunki luopuu pääomallainasaatavasta.

Talous					
€	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	252 021	242 779	242 779	0	0,0
Liiketoiminnan kulut (sis.pois-	-259 395	-242 770	-245 178	-2 408	1,0
tot)					
Liikevoitto (-tappio)	-7 374	9	-2 399	-2 408	-26755,6
Rahoitustuotot- ja kulut	-298	0	-170	-170	-
Voitto(tappio) ennen tp-siirtoja	-7 672	0	0	0	-
Tilikauden voitto (-tappio)	-7 672	9	-2 569	-2 578	-28644,4

Henkilöstö 31.12.	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	1	1	1	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	1	1	1	0
Henkilötyövuodet 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0

5.8 Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Helena Pitkänen 1.9.2022 alkaen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 90 %

Toiminnan kuvaus

Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy tuottaa talous- ja palkkahallinnon tukipalvelut Varkauden kaupungille, Keski-Savon Vesi Oy:lle ja Keski-Savon jätehuolto liikelaitoskuntayhtymälle.

Tukipalvelujen uudelleen järjestelyt olivat yksi merkittävä kaupungin talouden tasapainottamistoimenpide.

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kaupungin talous- ja palkkahallinnon tukipalvelut ovat olleet ulkoistettuna 1.6.2013 lähtien Sarastia Oy:llä. Kaupunki irtisanoi kaupunginhallituksen 14.2.2022 § 52 päätöksen mukaisesti Sarastia Oy:n ja kaupungin välisen palvelusopimuksen päättymään 31.12.2022 lukien.

Kaupunginhallituksen päätöksellä 14.3.2022 § 81 päätettiin perustaa uusi tytäryhtiö tuottamaan kaupungin ja kahden muun konserniyhtiön talous- ja palkkahallinnon tukipalvelut 1.1.2023 alkaen. Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy perustettiin 13.10.2022. Perustajajäseninä Varkauden kaupunki (90 %), Keski-Savon Vesi Oy (5 %) ja Keski-Savon jätehuolto Ilky (5 %).

Yhtiön peruspääoma on 500 000 €, joka muodostuu kaupungin maksamasta apportisiirrosta 40 512,90 € ja rahasuorituksesta 409 487,10 € sekä Keski-Savon Vesi Oy ja Keski-Savon jätehuolto Ilky:n maksamista peruspääomista 25 000 € / yhtiö.

Yhtiön palvelukseen rekrytoitiin syksyn aikana 7 henkilöä, joista 1 henkilö aloitti 21.11.2022 ja 4 henkilöä 1.12.2022 alkaen. Kaksi henkilöä aloitti 1.1.2023. Yhtiön toimitusjohtajana toimi kaupungin talousjohtaja oman virkansa ohella.

Talous- ja palkkahallinnon sovellusohjelmistojen koulutukset uusille henkilöille järjestettiin loka-joulukuun aikana. Yhtiön palvelutuotanto asiakkaille alkoi 1.1.2023.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Yhtiön toiminnalle on asetettu strategiset tavoitteet ja mittarit vuoden 2023 talousarviossa, koska toiminta ja palvelutuotanto käynnistyivät 1.1.2023 alkaen.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Yhtiön toiminnan käynnistämässä ja henkilöstön toimenkuvien laadinnassa huomioitiin vaaralliset työyhdistelmät ja vastuut. Henkilöstön käyttöoikeudet ja – valtuudet on yksilöity tehtävien mukaisesti.

Yhtiölle laaditaan riskienhallintasuunnitelma vuoden 2023 aikana.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2021	TP 2022
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	0	0
Investoinnit, €	0	65 542,88
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0
Taseen loppusumma, €	0	503 215,58
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	0	-10 916,77
Käyttökate *) , €	0	0
Käyttökate -%	0	0
Osinkotuotto kaupungille, €	0	0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	0	0
Kaupungin myöntämät lainat, €	0	0
Kaupungin takaamat lainat, €	0	0
Omavaraisuusaste -%	0	0
Muut yhtiön toimintaa kuvaavat tunnusluvut:		
Vuokrasaamiset, €	0	0
Vuokranmenetykset tyhjästä asunnoista, €	0	0
Korjauskulut, €	0	0
Korkokulut, €	0	0
Luottotappiot, €	0	0

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset
 Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Vuodelle 2022 ei yhtiölle ollut laadittu talousarviota, koska virallisesti toiminta alkoi 1.1.2023. Kaikki kulut, jotka muodostuivat yhtiön perustamisesta, maksettiin suoraan erillisillä pankkitunnuksilla yhtiön pankkitililtä.

Yhtiön osakepääoma muodostuu seuraavasti; Varkauden kaupunki 409 487,10 €, Keski-Savon Vesi Oy 25 000 € ja Keski-Savon jätehuolto liikelaitoskuntayhtymä 25 000 €. Lisäksi kaupunki sijoitti apporttisiirtona 40 512,90 €. Yhteensä yhtiön osakepääoma on 500 000 €.

Henkilöstö 31.12.	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	0	0	5	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Henkilötyövuodet 31.12.	0	0	5	0

6 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

6.1 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma sellaisesta taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailuilla markkinoilla. Kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevan ohjeen mukaan toiminnan taloudellista tulosta kuvaava laskelma. Ruoka- ja puhtauspalvelut tuottavat palveluja myös kaupungin ulkopuolisille yhteisöille, joissa ulkoisen myynnin raja 40 000 € ylittyy.

Perusteet hinnoittelulle

Kilpailulain kilpailuneutraliteettisäännöksiin astui voimaan uusi säännös 30 d § 1.1.2020. Säännöksessä säädetään kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan erillistä kirjanpitoa siten, että siinä on kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltyinä ja kohdistettuina toimintokohtaiset tulot ja menot sekä liitetietona kuvaus kustannuslaskelman periaatteista. Sen tavoitteena on kilpailuneutraliteettiin kohdistuvien vahingollisten vaikutusten ennaltaehkäiseminen, lainsäädännön noudattamisen varmistaminen sekä viranomaisvalvonnan edellytysten parantaminen.

Käytännössä tarkoituksena on estää kilpailun vääristyminen tai estyminen yksityisen ja julkisen palveluntarjoajan välillä pitämällä hinnoittelu markkinaperusteisena ja erottamalla operatiivisesta toiminnasta aiheutuvat tuotot ja kustannukset muuhun toimintaan liittyvistä vastaavista eristä. Taloudellisen toiminnan hinnoittelun tulee olla avointa ja perustua todelliseen kustannuspohjaan.

Ruokapalveluiden ateriahinnoittelu

Ruokapalveluiden ulkoinen myynti koostuu aterioista yksityisille palveluntarjoajille, esimerkiksi päiväkodeille, palvelukodeille ja sairaanhoitopalveluille sekä henkilöstöaterioista kaupungin yksiköissä. Ateriahinnoittelussa on huomioitu hallinnon kustannukset, elintarvike- ja mututarvikkeiden kustannukset, henkilöstökustannukset valmistuskeittiössä, henkilöstökustannukset kohteessa, kuljetuskustannukset kohteeseen, valmistuskeittiön tilavuokrat sekä investointien poistot osittuna ateriamäärien perusteella.

Ulkoisen myynnin ateriamäärä 97765 kpl on volyymiperusteisena osuutena 7,4 % ruokapalveluiden kokonaisateriamäärästä. Yksittäisen aterian hinnoittelussa huomioidaan aterian koko, kuljetuskustannukset ja henkilöstötyömäärä kohteessa.

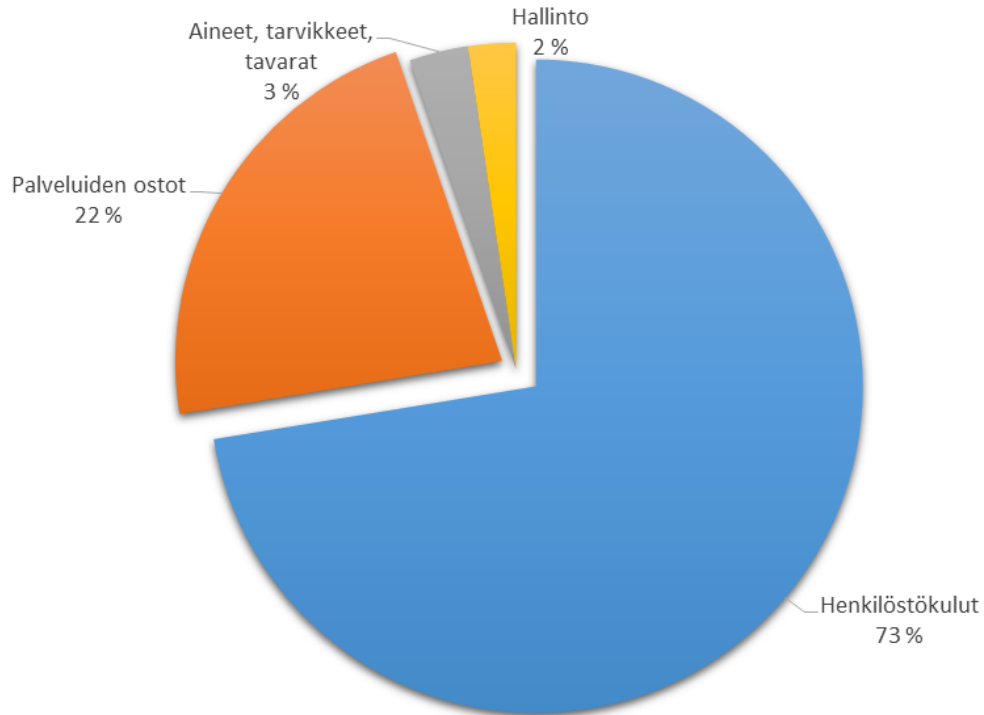
Tukipalveluiden hallinnolliset kulut 151 863 € on jyvitetty tulosyksikölle henkilöstömäärän suhteessa. Tukipalvelut työllistää 153 henkilöä, joista ateriapalveluissa työskentelee 58 henkilöä. Hallinnolliset kulut sisältävät myös teknisen toimen yleisjohdon sekä myös konsernipalvelujen tukipalvelujen yleiskulut kuten talouspalvelut, palkanlaskentapalvelut, ICT-palvelut sekä posti- ja puhelinkeskus.

Puhtauspalveluiden hinnoitteluperuste

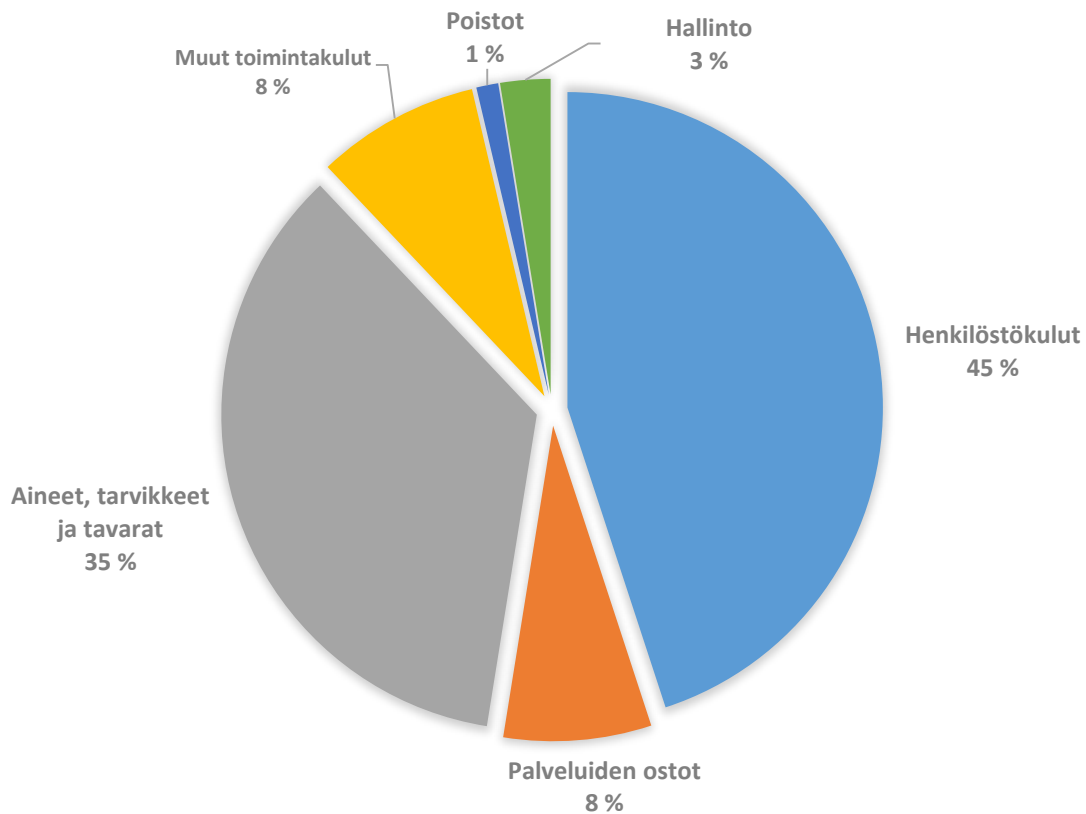
Puhtauspalveluiden ulkoista myyntiä on jäljellä pari pientä kohdetta. Puhtauspalveluiden hinnoittelussa on huomioitu hallinnon kustannukset, henkilöstökustannukset, palvelujen ostot sekä tarvikkeiden kustannukset laitevuokrineen osittuna kohteen puhtaanapidon tuntimäärän nähden. Ulkoisen myynnin työtuntimäärän 130 tuntia volyymiperusteinen osuus on 0,016 % puhtauspalveluiden kokonaistyötunneista.

Tukipalveluiden hallinnolliset kulut 151 863 € on jyvitetty tulosyksikölle henkilöstömäärän suhteessa. Tukipalvelut työllistää 153 henkilöä, joista puhtauspalvelut työllistää 46 henkilöä. Hallinnolliset kulut sisältävät myös teknisen toimen yleisjohdon sekä konsernipalvelujen tukipalvelujen yleiskulut kuten talouspalvelut (kirjanpito, osto- ja myyntireskontra, maksuliikenne ym.), palkanlaskentapalvelut, ICT-palvelut sekä posti- ja puhelinkeskus.

PUHTAUSPALVELUIDEN HINNOITTELUPERUSTEIDEN MUODOSTUMINEN

RUOKAPALVELUIDEN HINNOITTELUPERUSTEIDEN MUODOSTUMINEN

LASKENNALLISET TULOSLASKELMAT

Tuloslaskelma	2022	
Puhtauspalvelut		
Liikevaihto	6 132	
Liiketoiminnan muut tuotot	27	
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-114	
Palvelujen ostot	<u>-871</u>	-985
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 070	
Henkilöstösivukulut	-757	
Eläkekulut	-670	
Muut henkilösivukulut	<u>-87</u>	-2 827
Poistot ja arvonalentumiset		0
Liiketoiminnan muut toimintakulut		0
Osuus yleiskustannuksista		<u>-2 999</u>
Liikelylijäämä		-652
Tilikauden ylijäämä		-652

Tuloslaskelma	2022	
Ruokapalvelut		
Liikevaihto	666 425	
Liiketoiminnan muut tuotot	3 532	
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-145 544	
Palvelujen ostot	<u>-31 115</u>	-176 658
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-145 902	
Henkilöstösivukulut	-38 921	
Eläkekulut	-32 827	
Muut henkilösivukulut	<u>-6 093</u>	-184 822
Poistot ja arvonalentumiset		-4 624
Liiketoiminnan muut toimintakulut		-34 395
Osuus yleiskustannuksista		<u>-11 217</u>
Liikelylijäämä		258 241
Tilikauden ylijäämä		258 241

7 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

7.1 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Varkaudessa 27. päivänä maaliskuuta 2023

Varkauden kaupunginhallitus

Jonas Hänninen, kaupunginjohtaja

Paula Pulliainen

~~Eliina Brandt~~

Jyri Puustinen

Risto Husu

Olli Koponen

Kati Hynninen, kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Tiina Grönlund

Juha Soirinen

Ari Häkkinen

Sassa Suna

Jussi Kiira

Tilinpäätösmerkintä:

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Varkaudessa 24.5.2023

KPMG Oy Ab

Sähköinen allekirjoitus

Mari Säynätjoki
JHT, KHT –tilintarkastaja

24.5.2023

Alla oleva dokumentti on digitaalisesti allekirjoitettu. Allekirjoittajien ja dokumenttien tiedot

Dokumentti

Tilinpäätös 2022 Kh.
27.3.2023.pdf

Tiedosto

a9fc9deb7850e7ff2f2a0451796862d96b4b41d6045589f49f11f1196406545533c19f8b0947c5f88d401a9c53da377ad88f01a85054450aa4e104c626e452f8

Tarkistesumma

Allekirjoittajat

Mari Sinikka Säynätjoki

Nimi

Tunnistautumistapa: sähköposti, SMS-tunnistautuminen

Allekirjoitustapa: Genericoidc

24.5.2023

Päivämäärä

Dokumenttien aitouden varmentaminen

Prosessin luontihetkellä kaikista allekirjoitukseen liitetystä dokumenteista on laskettu tarkistesumma SHA-512 algoritmilla. Varmennuslinkki ohjaa sivulle jossa voitte selvittää onko hallussanne oleva dokumentti sama joka prosessiin on alun perin liitetty ja se jonka olette allekirjoittaneet.

<https://secure.varkaus.fi/verify.cgi?link=IO5yTnurQlcyDI6r0dCfLWhEUuABVg6wr9tjFlvc8bSq6vHPLM>

8 LUETTELOT JA SELVITYKSET

8.1 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Kirjanpitokirjat

Pääkirja
Päiväkirja
Reskontraluettelot
Maksuliikenne/tiliotteet
Palkkaluettelot
Käyttöomaisuusluettelo
Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt
Tilinpäätös

Säilytystapa

SÄHKÖINEN ARKISTO
SÄHKÖINEN ARKISTO
SÄHKÖINEN ARKISTO
SÄHKÖINEN ARKISTO
SÄHKÖINEN ARKISTO
ATK-TULOSTE
PAPERI
SIDOTTU

Kirjanpidon tapahtumalajit

ALKUSA Alkusaldot
BUD Talousarvio
BUDKS Käyttösuunnitelma
BUDL Lisätalousarvio
BUDP Projektibudjetti
ENN Ennuste
KATSU1 CPU kassa
KOMMUI Käyttöön muistiot
KOMTOS Käyttöomaisuustositt
MRP10 Laskulaji 10
MRP11 Laskulaji 11
MRP13 Laskulaji 13
MRP16 Laskulaji 16
MRP27 Laskulaji 27
MRP28 Laskulaji 28
MRP32 Laskulaji 32
MRP33 Laskulaji 33
MRP34 Laskulaji 34
MRP38 Laskulaji 38
MRP39 Laskulaji 39
MRP44 Laskulaji 44
MRP48 Laskulaji 48
MRP50 Laskulaji 50
MRP52 Laskulaji 52
MRP53 Laskulaji 53
MRP54 Laskulaji 54
MRP56 Laskulaji 56
MRP61 Laskulaji 61
MRP62 Laskulaji 62
MRP63 Laskulaji 63
MRP74 Laskulaji 74
MRP80 Laskulaji 80
MRP81 Laskulaji 81
MRP85 Laskulaji 85
MRP87 Laskulaji 87
MRP88 Laskulaji 88
MRP91 Laskulaji 91
MRP92 Laskulaji 92
MRP93 Laskulaji 93
MRP94 Laskulaji 94
MRP95 Laskulaji 95

Kirjanpidon tapahtumalajit

MRPHYV Hyvityslask kuitt
MRPMAN Manuaalisuoritukset
MRPVII Viitesuoritukset
MRPK Tileistä poisto
MUIRO2 Muistiotos 2 Rondo
MUIRS2 Muistiotos Sis2 Rondo
MUISIS Muistio sisäinen
MUIST1 Muistiotositteet 1
MÄÄRÄ Määrien tiedot
OMAKSU Ostoreskontra maksut
OSTOT Ostolaskut
PALKAT Palkkatositteet
PANKKI Pankkien tiliotteet
POSTIM Postimaksut
SISROP Sislaskut2 Rondo
SONET Sonet Varasto
SOSTYO Sosiaalityö

8.2 TILINPÄÄTÖSKAAVIO

